

ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย
กับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม

นางสาวรุจิเรข คชรัตน์

สถาบันวิทยบริการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสื่อสารมวลชน ภาควิชาการสื่อสารมวลชน

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-334-913-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE HOMOSEXUAL MEN'S PORTRAY AND PORTRAYAL PROCESS IN THAI TV SOAP
OPERAS AND HOMOSEXUAL STEREOTYPE
IN THE AUDIENCE'S PERCEPTION

Miss Rujirake Kotcharat

สถาบันวิทยบริการ

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts in Mass Communication

Department of Mass Communication

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic year 1999

รุจิเรข ศรรัตน์ : ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย
กับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม (THE HOMOSEXUAL MEN'S PORTRAY AND PORTRAYAL
PROCESS IN THAI TV SOAP OPERAS AND HOMOSEXUAL STEREOTYPE IN THE AUDIENCE'S
PERCEPTION) อ.ที่ปรึกษา : ดร. กิตติ กัญภัย, 170 หน้า. ISBN 974-334-913-8

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ เข้าใจถึงภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ กับ การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกตัวอย่างละครที่มีภาพชายรักร่วมเพศที่ผลิตในปี 2541-2543 ทั้งหมด 7 เรื่อง เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาในด้านภาพของชายรักร่วมเพศ ประกอบกับการเปรียบเทียบกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิต และการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชมจากการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยพบว่า ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นภาพเชิงบวกอันเนื่องมาจากบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่เป็นตัวละครสมทบมีหน้าที่เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก เพื่อสร้างสีสันและความสนุกสนาน ซึ่งสอดคล้องกับเจตนาในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ของผู้ผลิต แต่เมื่อเปรียบเทียบกับ การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม ทั้งกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศ และรักต่างเพศ พบว่ากลุ่มผู้ชมรับรู้ภาพแบบฉบับในด้านลบมากกว่า อันได้แก่ ลักษณะของความเป็นหญิง ที่เป็นภาพลบ คือลักษณะกิริยาท่าทางที่ตัวร้าย และหมกมุ่นในเรื่องเพศ ซึ่งเป็นการรับรู้ภาพจากลักษณะภายนอก และสอดคล้องกับทัศนคติที่มีต่อชายรักร่วมเพศในสังคม

สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน
สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อผู้ผลิต...ผู้วิจัย...ศรรัตน์...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

##4185289328 : MAJOR MASS COMMUNICATION

KEY WORD: PORTRAY / PORTRAYAL / HOMOSEXUAL MEN / STEREOTYPE / PERCEPTION

OF STEREOTYPE / TV SOAP OPERAS

RUJIRAKE KOTCHARAT : THE HOMOSEXUAL MEN'S PORTRAY AND PORTRAYAL

PROCESS IN THAI TV SOAP OPERAS AND HOMOSEXUAL STEREOTYPE IN THE

AUDIENCE'S PERCEPTION. THESIS ADVISOR : KITTI GUNPAI, Ph.D, 170 pp.

ISBN 974-334-913-8

Homosexual characters have recently become such common images in Thai television dramas that they seem to be indispensable. The present study aims at exploring and analyzing the portrayal of male homosexuality in Thai dramas and the TV viewers' stereotypical perceptions of homosexual male characters. In the study, seven Thai soap operas produced between 1998 and 2000 involving homosexual male characters were selected for content analysis of portrayal of homosexuality. In addition, a comparison was made between the portrayal process of male homosexuality, the data of which was elicited from interviews of TV producers, and the TV viewers' stereotypical perceptions, the data of which was elicited from group discussion sessions.

The finding of the study reveal that the images of male homosexuality in Thai TV soap operas are generally positive. This is due to the fact that the roles of homosexual male characters in these dramas are mostly those of the sidekicks whose roles are to support both male and female protagonists as well as to make the dramas colorful and entertaining. This, therefore, is in keeping with the purposes of including homosexual male characters in the dramas. However, when investigation the viewers' stereotypical perceptions, it has been found that the viewers, both homosexual and heterosexual, tend to possess negative images of homosexual male characters, who seem to have too feminine-like characteristics as well as other negative characteristics associated with pretentiousness and obsession with sex. Such negative images are likely to result from superficial perceptions of homosexuality and common to general attitudes toward homosexuality in the society at large.

ภาควิชา การสื่อสารมวลชน

สาขาวิชา การสื่อสารมวลชน

ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต...^{ผู้วิจัย}.....^{ศรีรุ่งเรือง}.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....^{กิติ}.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ด้วยความช่วยเหลือและเอาใจใส่เป็นอย่างดี
ยิ่งของ ดร. กิตติ กัญภัย อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.กาญจนา แก้วเทพ ประธานกรรมการ
สอบวิทยานิพนธ์ และดร. รุจิระ โรจนประภายนต์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ บุคคลผู้เป็นเสมือน
แสงสว่างชี้แนวทางทุกครั้งและผู้วิจัยประสบปัญหา ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้ให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลทุกท่านในวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ทั้งฝ่าย
ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ บริษัทโพลีพลัส จำกัด, บริษัทเอ็กแซ็กท์ จำกัด, บริษัทกันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น
จำกัด, บริษัททรี คัมประนี จำกัด, บริษัทซันไรส์ เเรดิโอ จำกัด, บริษัทเมจิก แอ็ดเวอร์เทนเมนท์
จำกัด ,บริษัทแอส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด,บริษัทอัครมีเดีย จำกัด และบริษัทเปาเงินจง จำกัด
รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ที่ให้
ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการสนทนากลุ่ม ทำให้ผู้วิจัยสามารถทำงานวิจัยให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ขอขอบคุณบุคคลผู้เป็นที่รัก แม่อำไพ ศรรัตน์ ที่ได้ให้มรดกอันล้ำค่าแก่ลูก คือ
การศึกษา มั่นสมอง และกำลังใจ ลูกไม่มีวันได้ทำงานมาถึงตรงนี้ได้หากขาดความช่วยเหลือใน
ทุกด้านจากท่าน ขอขอบคุณเฮียเปี้ยกที่คอยช่วยเหลือและอยู่เคียงข้างเสมอ รวมทั้งกำลังใจจากพี่
อ้อย เพื่อนๆ แก๊งค์ตัวเล็ก ตู๋ เบิ้ล หมวย นุ่น แอ๊ป ที่ทำให้บรรยากาศรอบข้างอบอุ่นอยู่เสมอ รวม
ทั้งเพื่อนชาวคณะทุกคนที่เป็นกำลังใจให้ ขอขอบคุณอุ้มและพี่อุ๊ บุคคลที่คอยช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา
ขอบคุณพี่ตึก หัวหน้าที่เห็นความสำคัญของการศึกษาให้ผู้วิจัยได้ลางานเพื่อไปทำธุระเรื่องวิทยา
นิพนธ์ด้วยดีตลอดมา ทำให้ผู้วิจัยมีกำลังใจที่เข้มแข็งทั้งการทำงาน และการเรียน และทำทุกอย่าง
ได้เต็มความสามารถ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รุจิเรข ศรรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาคำวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น.....	5
นิยามศัพท์.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
เครื่องมือที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย.....	38
โครงสร้างการเล่าเรื่อง.....	39
บทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	51
ลักษณะภายนอกของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์...	58
ลักษณะภายในของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	64

	ฉาก บริบท(Lifestyle) ของชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่อง.....	74
	สรุปภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	80
5	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	83
	ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ.....	84
	ขั้นตอนการถ่ายทำ.....	102
	สรุปกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์	108
6	การรับรู้ภาพแบบฉบับของตัวละครชายรักร่วมเพศของผู้ชม	119
	วัตถุประสงค์ในการดูละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแสดง	119
	ความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศในละคร.....	123
	การรับรู้บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	127
	การรับรู้ลักษณะของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	129
	สรุปการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม.....	138
7	สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	140
	รายการอ้างอิง.....	149
	ภาคผนวก.....	151
	ประวัติผู้เขียน.....	170

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	ตารางแสดงภาพชายรักร่วมในละครที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง.....	42
4.2	ตารางแสดงภาพชายรักร่วมในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแต่ไม่ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง.....	46
4.3	ตารางสรุปภาพของชายรักร่วมเพศในละคร จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง.....	48
4.4	ตารางแสดงบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	52
4.5	ตารางแสดงภาพบทบาทของชายรักร่วมเพศในละคร.....	56
4.6	ตารางแสดงภาพลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	62
4.7	ตารางแสดงภาพลักษณะภายในของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	72
4.8	ตารางแสดงฉากอาชีพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์.....	76
4.9	ตารางแสดงภาพสรุปจากการวิเคราะห์ฉากและบริบทของตัวละครชายรักร่วมเพศ.....	79

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
5.1	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง".....	108
5.2	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "ชายไม่จริงหญิงแท้".....	110
5.3	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ".....	111
5.4	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "รักเล่ห์เพทุบาย".....	113
5.5	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "บังเอิญช่วยไม่ได้".....	114
5.6	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "รักสองภพ".....	115
5.7	กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "กิจกรรมชายโสด".....	117
7.1	กระบวนการสร้างภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศที่อาจก่อให้เกิดการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศของผู้ชม.....	146

บทที่ 1
บทนำ

ในปี 2541 ที่ผ่านมา จนถึงกลางปี 2542 เกิดกระแสการวิจารณ์เป็นที่แพร่หลายในสังคม เมื่อชายรักร่วมเพศ (Homosexual men) เข้ามามีบทบาทในสื่อมวลชน จนนิตยสารเกี่ยวกับบันเทิง ฉบับหนึ่งถึงกับประมวลสรุปกระแสประจำปี 2541 หนึ่งในกระแสนั้นก็คือ "กระแสกะเทยล้นจอ" ซึ่งนับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่มีความน่าสนใจ และเป็นทิวทัศน์วิจารณ์กันในหมู่ผู้รับสารเป็นจำนวนมาก ปรากฏการณ์ดังกล่าวได้บ่งบอกถึงแนวโน้มของทัศนคติบางอย่างที่สังคมมีต่อชายรักร่วมเพศ และสื่อมวลชนอาจเป็นแม่เหล็กขนาดใหญ่ที่ดึงดูดเหล่าผู้รับสารให้เข้ามาสู่การสร้างกระแสดังกล่าว โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์นับว่าเป็นสื่อที่มีคุณสมบัติในการเข้าสู่ผู้รับสารเกือบทุกครัวเรือน มีอิทธิพลในการส่งข่าวสาร และกลายเป็นแหล่งส่งผ่านวัฒนธรรมไปโดยปริยาย

ในปี 2538 จากการสำรวจประเภทรายการในโทรทัศน์ไทยได้พบว่า 60% ของรายการทั้งหมดเป็นรายการบันเทิง และในบรรดารางายการต่างๆ ที่อยู่ในหมวดหมู่ของรายการบันเทิงนั้น ละครโทรทัศน์จะติดอันดับหนึ่งอยู่เสมอ (กาญจนา แก้วเทพ, 2541 :282)

ละครเป็นรูปแบบหนึ่งที่สำคัญในสื่อต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อโทรทัศน์ และละครยังเป็นรายการบันเทิงที่มีผู้ชมให้ความนิยมติดตามชมอย่างสม่ำเสมอเป็นจำนวนมาก ดังที่เห็นจากการสำรวจความนิยมรายการโทรทัศน์ที่มีผู้ติดตามชมเป็นประจำทุกสถานี (ชื่นฤดี วีระเดชะ, 2539) ละครโทรทัศน์นั้นได้มีส่วนสะท้อน (portray/reflect) วิถีชีวิต (lifestyle) ของคนในสังคม ด้วยการนำเสนอเรื่องราวต่างๆ ผ่านตัวละคร รวมไปถึงการแพร่กระจายวัฒนธรรม ค่านิยมต่างๆ ภายในสังคม จนอาจกล่าวได้ว่าละครมีส่วนสำคัญในการสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ค่านิยม บรรทัดฐานของสังคม บทบาทของตัวละครจะมีลักษณะเฉพาะ (characteristic) ซึ่งแสดงไปตามท้องเรื่อง โดย"บทบาทหญิงชาย"นั้น ในอดีต ความเป็นบุรุษ (masculinity) และความเป็นสตรี (femininity) จะเป็นการแสดงบทบาทตามเพศ สืบเนื่องมาจากสังคมได้ยอมรับการแสดงบทบาทตามเพศเป็นบรรทัดฐาน

การปฏิเสธหรือยอมรับร่วมกันเพศนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัย แต่ละสังคม แต่ละวัฒนธรรม ในสมัยฮีบปต์และกรีกโบราณไม่ถือว่ารักร่วมเพศเป็นเรื่องน่าอับอาย (จุมพต สายสุนทร, 2526:60) โดยชาวกรีกโบราณมีความเห็นต่อพฤติกรรมรักร่วมเพศว่าเป็นความสัมพันธ์ที่บริสุทธิ์ (Frank J. Bruno:434) และในญี่ปุ่นถือว่าเป็นสิ่งปกติและถือปฏิบัติกันในหมู่ชามุไร (ทศ โชติวัฒนตระกูล, 2526:1)

ในสังคมตะวันตกที่นับถือศาสนาคริสต์ถือว่า พฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นความผิดและเป็นบาป (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, 2529:77) หากแต่ปัจจุบันในสังคมตะวันตก ก็ได้มีการยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศขึ้นบ้าง ทั้งนี้เนื่องจากมาตรฐานทางวัฒนธรรมได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลา และในปี ค.ศ.1973 สมาคมจิตแพทย์อเมริกาได้บอกยกเลิกการถือว่ารักร่วมเพศเป็นความเจ็บไข้อย่างหนึ่ง และในสหรัฐอเมริกาเองก็ได้สนับสนุนให้มีกฎหมายยอมรับการเป็นรักร่วมเพศระหว่างผู้ใหญ่สองคนที่ยินยอมกัน ยกเลิกการไล่่ออกจากงานของรัฐ เพราะการเป็นรักร่วมเพศ นอกเสียจากสามารถพิสูจน์ได้ว่าการเป็นรักร่วมเพศของเขาทำให้เสียหายต่องาน (Coleman and Broen อ้างใน ประพนอม สโรชมาน, 2524:177) แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวัฒนธรรม บรรทัดฐาน และค่านิยมของคนในสังคมที่มีต่อชายรักร่วมเพศ

สำหรับในประเทศไทย ได้มีหลักฐานทางศาสนาว่าได้ปฏิเสธผู้มีความประพฤติแบบรักร่วมเพศไว้ในพระไตรปิฎกว่าเป็นบุคคลห้ามบวช และพฤติกรรมรักร่วมเพศในประวัติศาสตร์ไทยถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมน่ารังเกียจ อับยศ และเสื่อมเสีย ถือว่าเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมาย อันได้แก่ กฎมณเฑียรบาลซึ่งบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวง (กรมศิลปากร, 2512:58) ในสมัยรัชกาลที่ 1 และกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ.127 ในสมัยรัชกาลที่ 5 (วิฑูรย์ อึ้งประพันธ์, 2529:77-79)

ปัจจุบันแม้พฤติกรรมรักร่วมเพศไม่ได้ถูกบัญญัติว่าเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมายในสังคมไทยอีก แต่จากการขอความร่วมมือของกองกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) กรมประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติของสถานีโทรทัศน์และเคเบิลทีวี ตามกฎกระทรวงฉบับที่ 14(พ.ศ.2537) ข้อ(5) (7) (8) โดยแยกตามประเภทสื่อ ประเด็นหนึ่งที่น่ามาสู่การถกเถียง ก็คือ ห้ามนักแสดง ผู้จัดละคร พิธีกร ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศออกทีวีด้วยเหตุผลหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นด้านจิตวิทยาการเลียนแบบ ด้านสังคม ด้านบันเทิง และแนวคิดเกี่ยวกับสื่อสารมวลชน ซึ่งในระยะต้นเราจึงได้เห็นชายรักร่วมเพศน้อยมาก และค่อยๆ ปรากฏสู่สายตา

มากขึ้นเรื่อยๆ ในสถานะต่างๆ กันไป โดยเฉพาะตั้งแต่ปี 2541 ที่ผ่านมา พบว่าในละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นสื่อบันเทิงที่มีผู้นิยมเปิดรับชมเป็นจำนวนมากนั้น แต่ละเรื่องมักจะมีชายรักร่วมเพศเข้ามา มีบทบาทอยู่ด้วยเสมอ ตัวอย่างเช่นละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง" เป็นละครที่นำเสนอให้เห็นถึงอีกมิติหนึ่งชีวิตของชายรักร่วมเพศที่ต้องประสบกับความทุกข์และต้องปรับเปลี่ยนเอกลักษณ์รักร่วมเพศ(Homosexual Identity) มาเป็นชายรักต่างเพศตามบทบาททางเพศในที่สุด ส่วนละครเรื่องที่เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันอย่างกว้างขวางและมีกระแสตอบรับอย่างท่วมท้นจากผู้ชมจนถึงอันดับหนึ่งในการโหวตของละครยอดเยี่ยมในนิตยสารบันเทิง นั่นคือเรื่อง "ชายไม่จริง หญิงแท้" ซึ่งตัวประกอบในเรื่องจะแสดงบทบาทของชายรักร่วมเพศให้เห็นอย่างเด่นชัด และตัวนางเอกในเรื่องก็ต้องปลอมตัวเป็นชายรักร่วมเพศเพื่อประกอบอาชีพอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีละครอีกหลายเรื่องที่มีบทบาทของชายรักร่วมเพศซึ่งอาจเป็นตัวเด่นในเรื่อง หรือแม้ในบางครั้งบทก็ถูก"ใส่เข้ามาลอยๆ" ไม่มีความสำคัญนัก อันแสดงให้เห็นถึงความนิยมในการนำชายรักร่วมเพศเข้ามาแสดงในบทบาทต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่มักจะเป็นสีสนับสนุนให้กับเรื่อง โดยชายรักร่วมเพศในเรื่องจะมีลักษณะเฉพาะคล้ายกันในแต่ละเรื่อง ทั้งบุคลิก บทบาท การแต่งกาย การใช้ภาษา จนอาจกล่าวได้ว่า ละครโทรทัศน์ยุคนี้ยอมได้สร้างสะท้อนภาพ(Portray)อะไรบางอย่างที่เป็นลักษณะเฉพาะของชายรักร่วมเพศจากสังคมผ่านสื่อละครเข้าสู่การรับรู้ ของประชาชนจะโดยรู้สำนึก ไร้สำนึก หรือกึ่งสำนึกก็ตาม

ภาพ (Portray) นั้น เป็นองค์ประกอบหนึ่งของโครงสร้างทางสังคมที่มีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อการรับรู้ และส่งผลไปยังพฤติกรรมของคนในสังคม ดังนั้นเมื่อละครได้สร้างผ่านทีวีที่เป็นสื่อยอดนิยม (Popular Medium) ในการถ่ายทอดเรื่องราว การถ่ายทอดภาพดังกล่าวย่อมมีอาจหลีกเลี่ยงได้

แต่เนื่องจากในสังคมได้มีบรรทัดฐานเกี่ยวกับเรื่องของชายรักร่วมเพศซึ่งสังคมถือเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่มีมานานในสังคมอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้นเมื่อกองกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (ก.ก.ช.) ได้มีการห้ามนักแสดงที่มีพฤติกรรมดังกล่าวออกตามสื่อมวลชน ส่งผลให้มีการวิพากษ์วิจารณ์อย่างแพร่หลายนั้น และมีผลให้ชายรักร่วมเพศในละครปัจจุบันต้องปรับเปลี่ยนบทบาท จนถึงกับมีการกล่าวว่า กำลังมีการแก้ภาพลักษณ์ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาวิจัยว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างไร ภาพเหล่านั้นแตกต่างหรือสะท้อนความเป็นจริงเช่นใด สื่อมวลชนมีกระบวนการสร้างภาพ (Portrayal) ชายรักร่วมเพศอย่างไร ภาพของชายรักร่วมเพศในสื่อโทรทัศน์ได้ก่อให้เกิดการรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของชายรักร่วมเพศแบบใด และภาพดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้รับสารในระดับไหน การค้นพบในประเด็นดังกล่าวอาจนำไปสู่ข้อสันนิษฐานเกี่ยวกับแนวโน้มของภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยในอนาคตว่าจะมีลักษณะเป็นอย่างไรต่อไป

ปัญหานำวิจัย

1. ภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างไร
2. กระบวนการการสร้างภาพ (Portrayal) ชายรักร่วมเพศเพื่อนำเสนอในละครโทรทัศน์ไทยเป็นอย่างไร
3. การรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย
2. เพื่อศึกษากระบวนการสร้างภาพ (Portrayal Process) ชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย
3. เพื่อศึกษาถึงการรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยภายใต้กระบวนทัศน์วิธีโครงสร้างวิทยา (Structural Approach) โดยอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนภาพกลุ่มทางสังคมและกระบวนทัศน์การปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์ (Symbolic Interactions) โดยมีกรอบแนวคิดเกี่ยวกับเพศและบทบาทชายหญิง (Sex and gender analysis) และแนวคิดเกี่ยวกับภาพแบบฉบับ (Stereotype) และการรับรู้ เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์

เนื่องจากส่วนใหญ่เป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลัง ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกละครโทรทัศน์ที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นจำนวน 7 เรื่องด้วยกันเพื่อเป็นตัวแทนในการศึกษาภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้น

1. ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ มีการแสดงออกว่าเป็นรักร่วมเพศให้ผู้ชมสามารถสังเกตเห็นได้ (Visible Homosexuals)
2. ชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ มักแสดงบทบาทของเพศหญิง (Femininity) มากกว่าบทบาทของเพศชาย (Masculinity)
3. ลักษณะการแสดงออกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์จะมีการแสดงออกแบบ Extrovert กล่าวคือจะแสดงออกให้เห็นอย่างโจ่งแจ้ง ด้วยกิริยาท่าทางและภาษาที่มีลักษณะเฉพาะ ซึ่งจะคล้ายกับการแสดงออกของผู้หญิง แต่จะมีการแสดงออกที่ชัดเจนมาก
4. ในละครโทรทัศน์บทบาทของชายรักร่วมเพศจะไม่ใช่ตัวหลักของเรื่อง กล่าวคือจะไม่ใช่พระเอกหรือนางเอก แต่มักจะเป็นผู้ช่วยของพระเอกหรือนางเอก มีหน้าที่เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ ตัวประสานให้พระเอกมารักและเข้าใจกันเสมอ ซึ่งเป็นภาพในด้านบวก
5. ชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์มักจะเป็นตัวละครที่ช่วยเพิ่มสีสันให้กับเรื่อง และมักจะอยู่ฝ่ายคนดี ช่วยทำให้เรื่องราวตลก มีความสนุกสนานมากขึ้น ซึ่งในละครโทรทัศน์มักสะท้อนภาพในทางบวกของชายรักร่วมเพศ
6. ละครโทรทัศน์มีการกระบวนการสร้างภาพ (Portrayal Process) ของชายรักร่วมเพศขึ้นมาเพื่อสะท้อนภาพความเป็นจริงส่วนหนึ่งของกลุ่มชายรักร่วมเพศในสังคม
7. ภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์มักนำเสนอแต่ด้านที่มีความสุข สนุกสนาน ซึ่งอาจทำให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศตามสื่อ
8. เนื่องจากภาพสะท้อนในละครโทรทัศน์นั้นนำเสนอเพียงเรื่องราวด้านหนึ่งของกลุ่มชายรักร่วมเพศที่ประสบความสำเร็จ หรือเป็นที่ยอมรับในสังคม จึงแตกต่างไปจากความเป็นจริงในสังคมที่พฤติกรรมรักร่วมเพศยังไม่ได้รับการยอมรับหรือสามารถเปิดเผยได้เต็มที่
9. ด้วยสาเหตุที่ภาพที่สื่อเสนอขัดแย้งกับบรรทัดฐานของสังคมทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์จนถึงกับมีการให้ลดบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

นิยามศัพท์

ละครชุดทางโทรทัศน์ หมายถึง

ละครที่ออกอากาศมีความยาวประมาณ 20-30 ตอนจบ มีเรื่องราวดำเนินติดต่อกันไปโดยใช้ผู้แสดงชุดเดียวกัน ออกอากาศเป็นประจำ ในเนื้อเรื่องมีตัวละครชายรักร่วมเพศ เข้ามามีบทบาทในเรื่อง โดยคัดเลือกจากละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศในช่วงเวลาดังแต่ปี 2541-2543 จำนวน 7 เรื่อง ได้แก่ เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง, ชายไม่จริง หญิงแท้, เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ, รักเล่ห์เพทุบาย, บังเอิญรวยช่วยไม่ได้, รักสองภพ, กิจกรรมชายโสด

ชายรักร่วมเพศ หมายถึง

ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบชายด้วยกัน ซึ่งเป็นการแสดงพฤติกรรมผิดไปจากบรรทัดฐานหรือความคาดหวังของสังคม เช่น มีพฤติกรรมหรือแสดงกิริยาว่าชอบพอกับเพศชายด้วยกันเป็นต้น

เกย์ (Gay) หมายถึง

ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบชายด้วยกัน หรือจัดเป็นพวกรักร่วมเพศ (Homosexual) เกย์เป็นคำเรียกชายรักร่วมเพศทับศัพท์ภาษาอังกฤษ แต่สังคมไทยมักจะแยกเกย์ออกจากกะเทย โดยใช้แบ่งตามเกณฑ์บทบาททางเพศ กล่าวคือ เกย์ไม่จำเป็นต้องแสดงออกว่าเป็นผู้หญิง เช่นเดียวกับกะเทย

กะเทย หมายถึง

เป็นศัพท์ที่เรียกกันเองในสังคมไทย หมายถึง ผู้ชายที่มีรสนิยมทางเพศชอบชายด้วยกัน หรือจัดอยู่ในประเภทหนึ่งของชายรักร่วมเพศ(Homosexual) โดยสังคมไทยมักจะเรียกกะเทย กับชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบเพศหญิง(Transvestitism)หรือมีความ

	ต้องการที่จะเป็นผู้หญิง (Transsexual) มีการแสดงออกคล้ายผู้หญิง
ภาพ (Portray) หมายถึง	กระบวนการที่ละครโทรทัศน์ได้สร้างลักษณะบางอย่างของชายรักร่วมเพศขึ้นมา ทำให้เกิดชุดความหมายในการรับรู้ภาพชายรักร่วมเพศตามสื่อ
กระบวนการสร้างภาพ หมายถึง	กรรมวิธีในการคัดเลือกและนำเสนอบทบาทของตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศ
ภาพแบบฉบับ หมายถึง (Stereotype)	รูปแบบหนึ่งของทัศนคติที่คนกลุ่มหนึ่งมีภาพในใจต่อคนกลุ่มหนึ่งอย่างเหมารวมๆ กัน ซึ่งลักษณะของภาพแบบฉบับมักเกิดจากการเปิดรับสื่อและตีความตามภาพของบุคคลตามสื่อ
การรับรู้ (Perception) หมายถึง	กระบวนการการแปลหรือการตีความต่อสิ่งที่ได้เห็นออกเป็นเรื่องราวที่มีความหมายตามความเข้าใจของแต่ละคนซึ่งการตีความนี้ผู้รับสารจะมีความสามารถในการตีความแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความสามารถในการถอดรหัส (Decode)
ภาพความเป็นบวก หมายถึง	ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ที่ทำให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ และมีทัศนคติที่ดีต่อชายรักร่วมเพศ
ภาพความเป็นลบ หมายถึง	ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ที่ทำให้ผู้ชมเกิดการรับรู้ และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อชายรักร่วมเพศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ทราบถึงภาพของชายรักร่วมเพศ กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย และสาเหตุของการนำเสนอภาพเช่นนั้น รวมทั้งการรับรู้ของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ
2. เพื่อให้ทราบถึงโครงสร้างเรื่องเพศ (Gender) ของสังคมไทย
3. เพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาถึงบทบาทของชายรักร่วมเพศต่อไปทั้งในงานสื่อมวลชนด้านอื่นๆ และในสังคม

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษา "ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย กับ การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม" ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดต่างๆ เพื่อเป็นกรอบในการวิจัยดังนี้คือ

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพ (Portray) และการสร้างภาพ (Portrayal)
2. แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนภาพความเป็นจริงทางสังคมในสื่อ และการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของ Will Wright
3. แนวคิดการเล่าเรื่อง
4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางสังคม (Social Roles)
5. แนวทางการวิเคราะห์ในเรื่องเพศ และบทบาทหญิงชาย (Sex and gender analysis)
6. แนวคิดเกี่ยวกับ Stereotype และการรับรู้

1. แนวคิดเกี่ยวกับภาพ (Portray) และการสร้างภาพ (Portrayal)

มนุษย์เรานั้นมีโลกที่ห่อหุ้มตัวเองอยู่ 2 ชั้น โลกชั้นแรกเป็นโลกทางกายภาพ (Physical World) ซึ่งอาจจะไม่แตกต่างกันมากนัก แต่โลกชั้นหลังเป็นโลกทางสังคมและวัฒนธรรม (Social World) ซึ่งแต่ละสังคมสร้างขึ้น (Constructed) และหล่อหลอมให้ปัจเจกซึมซับ (Internalized) เข้าไป อิทธิพลของโลกทางสังคมนี้ ทำให้กระบวนการเลือกรับรู้เหตุการณ์และกระบวนการตีความ กระบวนการให้ความหมายแตกต่างกันไปอย่างมาก (กาญจนา แก้วเทพ, 2539:47-48)

ในโลกทางสังคมและวัฒนธรรมนั้น มีการสร้างความหมายในรูปของ "การสร้างความเป็นจริงทางสังคม" (Social Construction of Reality) อันเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการรับรู้ของปัจเจก ในยุคสมัยที่วิถีชีวิตของผู้คนในสังคมเปลี่ยนแปลงและเคลื่อนไหวอย่างรวดเร็ว สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้เลยก็คือ สื่อเข้ามามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตและการดำรงสังคม โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ที่เป็นสื่อที่เข้าถึงทุกครัวเรือน และมีส่วนในการสร้าง "ภาพความเป็นจริงทางสังคม" ขึ้นมา สืบ

เนื่องจากเราไม่สามารถจะแสวงหาความจริงทั้งหมดได้จากประสบการณ์ตรงของตนเอง (Direct Experience) จึงต้องแสวงหาความรู้จากประสบการณ์ผ่านสื่อ (Mediated Experience)

บ่อยครั้งที่เราไม่ได้รู้จักคนใดหรือคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งจากการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง แต่เราได้รู้จักพวกเขาเหล่านั้นผ่านสื่อ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสื่อโทรทัศน์ที่มีคุณสมบัติเป็นสื่อที่มีทั้งภาพและเสียง (Visual Media) โทรทัศน์ได้เข้ามามีส่วนในการรับรู้ของเราเกี่ยวกับคน ลำดับชั้น หมู่เหล่าต่างๆ ในสังคม ทำให้เราได้รู้ถึงลักษณะของกลุ่มคนจากการให้ข้อมูลและภาพ (Portray) ผ่านสื่อ

Slater (1990) ได้ทำการทดลองโดยอาศัยกลุ่มควบคุม โดยมีการให้ข้อมูล 2 แบบ แบบแรกเป็นเรื่องแต่ง (Fiction) เช่นเรื่องจากนวนิยาย ตำนาน กับอีกแบบที่เป็นเรื่องจริงและสารคดี (Nonfiction) เช่นเรื่องจากนิตยสารข่าว ให้กับกลุ่มที่คุ้นเคย และกลุ่มที่ไม่คุ้นเคยกับประเด็นดังกล่าว พบว่า ภาพสะท้อนความจริงจากนวนิยาย (Fiction Portrayal) จะมีอิทธิพลต่อความเชื่อของกลุ่มที่ไม่คุ้นเคยมากกว่าภาพสะท้อนจากเรื่องจริง (Nonfiction Portrayal) แต่ถ้าเป็นพวกที่คุ้นเคยกับประเด็นดังกล่าว พวกเขา ก็จะเชื่อภาพสะท้อนจากเรื่องจริงมากกว่า

Elizabeth Noelle-Neuman (1974 : 98) (อ้างใน รักใจ จินตวิโรจน์, 2541) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับสื่อกับการสร้างความเป็นจริงทางสังคมไว้ 2 ทฤษฎี โดยทฤษฎีแรกเสนอว่า ความเป็นจริงทางสังคมมีปรากฏอยู่แล้ว สื่อเพียงแต่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความจริงทางสังคมเหล่านั้นอย่างเที่ยงตรง และอีกทฤษฎีหนึ่งเสนอว่า ความเป็นจริงในสังคมเป็นสิ่งที่สร้างอย่างมีระบบ เนื้อหาของสื่อจึงอาจเบี่ยงเบนไปจากความเป็นจริง และสื่อมีแนวโน้มที่จะไม่เสนอเนื้อหาที่ขัดกับคุณค่าหรือค่านิยมของสังคม

ในละครโทรทัศน์ก็เป็นโลกของการสร้างความจริง (Make Believe) เช่นกัน และโทรทัศน์นั้นเป็นสื่อที่มีความสมจริง (Realistic Medium) เพราะโทรทัศน์สามารถให้ภาพที่สมจริงสมจัง จนคนส่วนใหญ่ในสังคมเชื่อว่าเป็นความจริง (ชินธุติ วัชรเดชะ อ้างถึง Fiske 1987:21) ภาพที่สมจริงสมจังในโทรทัศน์นี้เป็นภาพที่ให้ความรู้สึกและอารมณ์ ทำให้เราเกิดการรับรู้ความจริงในระดับจิต (Mind Construct) แม้ว่าเราจะไม่ได้รับรู้ความจริงทั้งหมดจากสื่อ แต่การรับรู้ของคนส่วนหนึ่งก็มาจากการสะท้อนภาพของโทรทัศน์

จากการศึกษาสื่อในสหรัฐอเมริกาพบว่า การสะท้อนภาพ (Portrayal) ของกลุ่มคนมากมาย ซึ่งภาพที่สื่อเหล่านี้เสนอมักเป็นภาพในแง่ลบ หรือภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของกลุ่มคน เช่น คนที่อายุมากและยังเป็นโสดอยู่ สื่อโทรทัศน์ได้สร้างภาพให้เป็นพวกโหยหารักและมีจิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศ ส่วนพวกรักร่วมเพศก็จะถูกสร้างภาพว่าเป็นพวกที่เป็นสาเหตุของการเป็น AIDS เป็นต้น

รักใจ จินตวิโรจน์ (2541) ได้วิจัยเรื่อง "การนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน" พบว่าภาพยนตร์อเมริกันสามารถสะท้อนสังคมของชายรักร่วมเพศได้ดีกว่าภาพยนตร์ไทย เนื่องจากการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์อเมริกันจะให้ภาพที่มีความหลากหลายกว่า ตัวละครชายรักร่วมเพศจะมีบทบาทที่กระจายไปมากกว่าทั้งในบทบาทตัวเอง ตัวรอง และตัวประกอบมากขึ้น และพัฒนาการของตัวละครชายรักร่วมเพศมีความใกล้เคียงหญิงชายมากขึ้น ส่วนการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยนั้นพบว่าในยุคกลาง (พ.ศ.2523-2532) มีพัฒนาการสูงสุด คือมีการสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศถึง 6 เรื่องด้วยกัน และบทบาทตัวละครรักร่วมเพศมีมากและหลากหลายขึ้นในยุคนี้ แต่หลังจากนั้นก็ลดจำนวนลง

เมื่อพิจารณาการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ซึ่งนับเป็นการสะท้อนลักษณะความเป็นจริงอย่างหนึ่งในสังคม สิ่งที่เห็นได้ชัดเจนก็คือการที่สื่อมวลชนมีการยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น ได้แก่ การให้สถานภาพ และบทบาทแก่ชายรักร่วมเพศในสื่อมวลชน หากแต่ภาพของชายรักร่วมเพศที่เห็นนี้ยังไม่สามารถสะท้อนความเป็นจริงทางสังคมทั้งหมดได้ แต่เป็นการสร้างความเป็นจริงทางสังคมส่วนหนึ่งใน "โลกแห่งความหมาย" เข้าสู่กระบวนการรับรู้ของคนในสังคม ซึ่งทำให้บุคคลเกิดความเชื่อ ทศนคติ จนถึงเกิดภาพแบบฉบับว่า ชายรักร่วมเพศในสังคมก็ต้องมีบุคลิกลักษณะ อุปนิสัย และอื่นๆ เช่นเดียวกับที่ภาพในละครโทรทัศน์นำเสนอ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดเกี่ยวกับภาพ (Portray) และการสร้างภาพ (Portrayal) มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยเพื่อนำไปสู่การอธิบายว่า การที่สื่อได้เสนอภาพของชายรักร่วมเพศเช่นนี้ออกมานั้น ได้สะท้อนให้เห็นถึงภาพของชายรักร่วมเพศสังคมจริงเพียงไร และภาพที่ปรากฏในสื่อละครโทรทัศน์นี้ได้ก่อให้เกิดภาพแบบฉบับของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศหรือไม่ มากน้อยเพียงใด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการสะท้อนภาพความเป็นจริงทางสังคมในสื่อและการวิเคราะห์เชิงโครงสร้างของ Will Wright

การวิเคราะห์ด้วยทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structuralism) ถือกำเนิดมาจากสาขาวิชาภาษาศาสตร์ (Linguistic) ของ Ferdinand De Saussure (1857-1913) ผู้ค้นพบระบบหรือโครงสร้างของภาษาก่อให้เกิดกระบวนการสร้างความหมายขึ้นมา ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมาอย่างมีระบบ มิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นมาแต่เพียงลอยๆ De Saussure พบว่าคำๆ หนึ่ง (Word) มีความหมายไปไกลกว่าการเป็นคำในภาษา หากกลับมีความหมายเชื่อมโยงกับบริบทแวดล้อม De Saussure กล่าวว่ภาษาเป็นระบบสัญลักษณ์ (Semiotic System) แบบหนึ่ง และต่อมาภายหลัง เขาก็ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งสัญลักษณ์วิทยา (Semiology)

Sigmund Freud (1856-1939) บิดาทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) เป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งกระตุ้นให้เกิดแนวคิดเชิงโครงสร้างนิยม โดย Freud ค้นพบว่าสาเหตุของคนไข้ชาวปารีเซียนของเขา นั้นมีอิทธิพลมาจากจิตไร้สำนึก (Unconscious) ด้วยแนวคิดเชิงโครงสร้างนิยมสนใจสิ่งที่ลึกลงไป โครงสร้างของจิตไร้สำนึกเองก็เป็นการทำงานที่ลึกลงกว่าในระดับจิต (Mind) บัจเจกบุคคลได้กระทำสิ่งต่างๆ โดยที่บางครั้งก็ไม่ต้องวันั้นเป็นการกระทำที่มาจากจิตไร้สำนึก ซึ่ง Jacques Lacan ก็ได้สนับสนุนความคิดนี้ด้วยแนวทางโครงสร้างนิยมว่าจิตไร้สำนึกเองก็มีโครงสร้างเช่นเดียวกับภาษาที่ทำงานอย่างมีระบบเช่นกัน

หลังปี 1945 ศูนย์กลางของโครงสร้างนิยมอยู่ที่ปารีส Claude Levi-Strauss นักมานุษยวิทยาชาวฝรั่งเศสได้เขียนรูปแบบของภาษา ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับจิตไร้สำนึกของ Freud โดยLevi-Strauss เชื่อว่าความคิดหรือการทำงานของจิตใญ่มนุษย์มีลักษณะการทำงานที่เป็นสากล คือมีระบบการจำแนกแยกแยะสรรพสิ่งเป็นคู่ตรงข้ามกัน (Binary Opposition) กล่าวคือทุกสิ่งทุกอย่างจะมีลักษณะที่เป็นคู่ตรงข้ามให้เห็นอย่างชัดเจน เช่น เปิด/ปิด, ขึ้น/ลง, ชาย/ขวา, ผู้ชาย/ผู้หญิง ฯลฯ

Levi-Strauss ได้นำเอาโครงสร้างนิยมมาคัดค้านวิธีการแบบประจักษ์นิยม (Empiricist) เนื่องจากนักมานุษยวิทยาแนวประจักษ์นิยมมักจะทำการศึกษาวัฒนธรรมด้วยวิธีการเก็บข้อมูลที่สังเกตได้ จับต้องได้ ใช้สัมผัสทั้ง 5 เก็บรวบรวมมาได้ ซึ่ง Levi-Strauss เห็นว่า การศึกษาวัฒนธรรมควรจะเจาะลึกจากสิ่งที่สังเกตเห็นได้ไปสู่สิ่งที่สังเกตเห็นไม่ได้ จับต้องไม่ได้ หากทว่าดำรงอยู่จริง เช่น

การศึกษาวัฒนธรรมแบบที่สำนักประจักษ์นิยมทำกันอยู่ จะต้องวิเคราะห์เจาะลึกลงไปให้เห็นถึงโครงสร้างทางจิตของคนที่อยู่ในวัฒนธรรมนั้นๆ ณ จุดนี้ Levi-Strauss ได้ให้คำอธิบายอย่างชัดเจนว่า สิ่งที่เรามองเห็นได้ภายนอกนั้น เราเรียกว่าเป็น "ปรากฏการณ์" (Phenomenon) หรือเป็น "อาการ" ปรากฏการณ์อันหลากหลายเหล่านั้นเกิดมาจากโครงสร้างที่แน่นอนอันหนึ่งที่อยู่เบื้องหลัง ฉะนั้น ในบางกรณีแม้ว่าจะมีปรากฏการณ์ที่แตกต่างกันแต่ก็อาจเกิดมาจากโครงสร้างเดียวกันก็ได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2530:3)

Roland Barthes (1915-86) นักโครงสร้างนิยมที่มีชื่อเสียงอีกท่านหนึ่ง มีความเห็นว่าภาษาศาสตร์ (Linguistics) นี้เป็นส่วนหนึ่งของสัญวิทยา (Semiology) การกระทำของมนุษย์เต็มไปด้วยความหมายต่างๆ ที่ซ่อนอยู่ และความเป็นจริง (Realism) ก็เป็นมโนคติ (Ideological) ที่สะท้อนภาพ สิ่งต่างๆ ที่อยู่ในโลก

นอกจากนี้วิธีการทางโครงสร้างวิทยา (Structural Approach) ยังถูกนำไปใช้ในศาสตร์สาขาอื่นๆ อย่างเช่น Louis Althusser ได้ทำงานอยู่บนแนวคิดเกี่ยวกับโครงสร้างส่วนบนของ Marx เขาพบว่าการก่อรูปของสังคมเองก็อยู่ภายใต้การครอบงำของระบบโครงสร้าง และแต่ละส่วนในสังคมก็เป็นหน่วยอิสระที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

จากการพิจารณาแนวคิดของนักโครงสร้างนิยมแล้วพบว่า วิธีการทางโครงสร้างนิยม (Structural Approach) ถูกนำมาใช้ในการอธิบายโครงสร้างของสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาษา ความคิด จิต การกระทำ สังคม ฯลฯ สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการกระทำที่มีความหมายแฝง (Latent Meaning) อยู่เสมอ และการกระทำทางสังคมของมนุษย์มักแฝงไว้ด้วยความต้องการจะสื่อความหมาย ดังนั้นปรากฏการณ์ใดๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมมิใช่สิ่งที่เกิดขึ้นเพียงลอยๆ หากแต่ถ้าเรามองให้ลึกลงไป เราจะพบคำอธิบายความหมายที่เชื่อมโยงกับเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมได้เช่นกัน Will Wright เป็นนักโครงสร้างนิยมที่นำวิธีการทางโครงสร้างวิทยามาใช้อธิบายวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในสังคมสมัยใหม่ ซึ่งให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมยอดนิยมหรือวัฒนธรรมมวลชน

ดังนั้น สิ่งที่ทำให้ Wright ต่างไปจากนักวิเคราะห์รุ่นก่อนๆ คือ Wright ไม่ได้ศึกษาปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนก่อนสมัยใหม่ หรือชนกลุ่มย่อยในสังคมปัจจุบัน (Subculture, Counter-culture) ตรงข้าม Wright สนใจศึกษาวัฒนธรรมมหาชนในสังคมสมัยใหม่ โดยจุดเน้นของ

เขาอยู่ที่การผลิตและการบริโภคความหมายเพื่อและโดยคนหมู่มาก กล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ Wright สนใจศึกษาผลผลิตทางวัตถุที่ทั้งสะท้อนและส่งอิทธิพลต่อความเชื่อ โลกทัศน์ และชีวิตของผู้คนสมัยปัจจุบัน Wright กล่าวว่า เป็นเพราะผลผลิตทางวัตถุเหล่านี้จะกลายมาเป็นที่นิยมของผู้คนเหล่านี้ได้ก็ต่อเมื่อมันอิงอาศัยชุดความหมายที่ดำรงอยู่แล้วในสังคม ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าของคินยามจึงไม่เพียงสะท้อนให้เห็นวัฒนธรรมหลักที่คนหมู่มากมีส่วนร่วม หากยังสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงในสังคมที่อาจกระทบและทำให้ชุดความหมายหลักดังกล่าวเพี้ยนหรือกลายรูปไปจากเดิมด้วย (วิชชุ เวชชาชีวะ, 2541:367)

Wright มีความเห็นว่า ตัวละครที่เห็นในภาพยนตร์นั้นเป็นสัญญาณ "Signs" อย่างหนึ่ง และโครงเรื่อง (Plot) เรื่องแต่ละแบบได้ทำหน้าที่ของการเล่าเรื่อง (Narrative Functions) ถ้าส่วนใดส่วนหนึ่งเปลี่ยนไป ก็เท่ากับความหมายในโครงเรื่องจะเปลี่ยนไปด้วย

ในการวิเคราะห์วัฒนธรรมในสังคมสมัยใหม่ ในงานเขียน *The Western* (1975) นั้น Wright ได้อธิบายถึงภาษา (Language) ของตะวันตกว่าอยู่ภายใต้ระบบโครงสร้างหรือตรรกวิทยา เขาได้นำระบบโครงสร้างมาใช้พิจารณาความสัมพันธ์ของโครงเรื่องยอดนิยม (The Classical Plot) ของตะวันตก และพบว่า มีลักษณะคู่ตรงข้ามมีอยู่ในวัฒนธรรมสมัยใหม่เช่นกัน ได้แก่ ความเป็นคนในสังคม/นอกสังคม, ดี/เลว, เข้มแข็ง/อ่อนแอ, ความเป็นป่า/ความเป็นเมือง แต่คู่ตรงข้ามที่ Wright ได้เห็นความหมายแฝงที่ปรากฏในภาพยนตร์และก่อให้เกิดปัญหาในชีวิตของผู้คนในสังคมก็คือ ความขัดแย้งระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคม ซึ่งสาร (Message) ที่ซ่อนอยู่ในผลงานทางวัฒนธรรม (Films) ก็คือ การเสนอหนทางแก้ปัญหาระหว่างปัจเจกบุคคลกับสังคมนั่นเอง

Wright ได้นำจุดแข็งของวิธีคิดเชิงโครงสร้างวิทยาของนักโครงสร้างนิยมรุ่นก่อนมาปรับใช้ในการศึกษาวัฒนธรรมสมัยใหม่และเน้นให้เห็นถึงความสำคัญของตัวหมาย (Signifier) ที่ถูกผลิตขึ้นทั้งในแง่ที่มันมีอิทธิพลต่อมนุษย์ในสังคมและในแง่ที่มันเป็นผลมาจากสภาพการณ์หรือความเปลี่ยนแปลงในสังคมด้วย

ละครโทรทัศน์เองก็เป็นผลงานทางวัฒนธรรมของผู้คนสมัยใหม่ เป็นศิลปะบันเทิงที่สามารถเปิดรับชมได้ง่าย ค่าใช้จ่ายน้อย เรื่องราว (Plot) ในละครโทรทัศน์ย่อมสะท้อนภาพ (Portrayal) ความคิดของผู้คนในสังคมและความหมายที่ผู้ผลิตต้องการถ่ายทอดให้เราได้รับรู้ ตัวละคร (Characters)

แต่ละตัวย่อมเป็นตัวหมาย (Signifier) ที่มีความหมายแฝงซ่อนอยู่ และการรับรู้เรื่องราวและตัวละครของเรา ย่อมลึกไปกว่าเนื้อเรื่องที่เห็น หากแต่เป็นการรับรู้ภาพ (Portray) ในความคิด (Cognition) หรือมโนคติของเรา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้แนวคิดเชิงโครงสร้างของ Will Wright เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาละครโทรทัศน์ซึ่งเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของคนในสังคมไทยเพื่อจะค้นหาว่ามีความหมายแฝงใดปรากฏอยู่ในภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์บ้าง และภาพเหล่านั้นส่งผลต่อความนึกคิดของคนในสังคมให้เกิดการรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ต่อชายรักร่วมเพศอย่างไรบ้าง

3. แนวคิดการเล่าเรื่อง

การเล่าเรื่องมีประวัติศาสตร์ยาวนาน เป็นการสื่อสารที่กำเนิดมาพร้อมกับสังคมมนุษย์เลยทีเดียว จนอาจกล่าวได้ว่ามนุษย์รู้จักการเล่าเรื่องนับตั้งแต่เริ่มจำความได้ การเล่าเรื่องเป็นการนำไปสู่ประสบการณ์มากมาย ทำให้มนุษย์เรียนรู้สิ่งต่างๆ ในชีวิต ทำให้เข้าใจเหตุการณ์ต่างๆ รอบตัว และให้ความบันเทิงควบคู่กันไปอีกด้วย

ลูเคทส์ และ คอนดิท (Lucaites & Condit 1985 ; 96-103) ให้ความหมายของการเล่าเรื่องไว้ว่า "การเล่าเรื่องช่วยให้มนุษย์เข้าใจเรื่องราวต่างๆ การเล่าเรื่องถูกนำมาใช้โดยไม่จำกัดรูปแบบและไม่จำกัดประเภทของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย ละครโทรทัศน์ ปาถกฐา โฆษณา การเทศน์ การรายงานข่าว รวมทั้งการพูดคุยกันในชีวิตประจำวันด้วย"

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง หรือที่เข้าใจกันในชื่อ Naratory ทิลลี (1991) อธิบายไว้ว่าเป็นการ "ก้าวข้ามจากการศึกษาเนื้อหาไปสู่ความสนใจในโครงสร้างการเล่าเรื่อง (Structure) และวิธีการเล่าเรื่อง (Process) ของสื่อแต่ละชนิด มีทั้งนิทาน นวนิยาย การรายงานข่าว รวมทั้งภาพยนตร์ (ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน, 2539)

สำหรับวิธีการวิเคราะห์การเล่าเรื่องทำได้หลายวิธีคือ การพิจารณาจาก

1. โครงเรื่อง (Plot) ปกติจะมีการลำดับเหตุการณ์ในการเล่าเรื่องไว้ 5 ขั้นตอน ได้แก่
 - 1.1 การเริ่มเรื่อง (Exposition)
 - 1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action)

- 1.3 ภาวะวิกฤติ (Climax)
- 1.4 ภาวะคลี่คลาย (Falling Action)
- 1.5 การยุติของเรื่องราว (Ending)

2. ความขัดแย้ง (Conflict) เป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างหนึ่งของโครงเรื่องที่สร้างปมปัญหา ซึ่งการพัฒนาเรื่องราวต่างๆ จะดำเนินขึ้นท่ามกลางความขัดแย้ง โดยสามารถแบ่งได้เป็น

3 ประเด็นใหญ่ๆ คือ

- 2.1 ความขัดแย้งระหว่างคนกับคน
- 2.2 ความขัดแย้งภายในจิตใจ
- 2.3 ความขัดแย้งกับพลังภายนอก

3. ตัวละคร (Character) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะขาดเสียมิได้ Dwight V. Swain (1982) กล่าวถึงส่วนประกอบของตัวละครไว้ว่า ตัวละครแต่ละตัวจะต้องมีองค์ประกอบสองส่วนเสมอ นั่นคือ ส่วนที่เป็นความคิด (Conception) และส่วนที่เป็นพฤติกรรม (Presentation)

4. แก่นความคิด (Theme) เป็นแนวคิดหลักของเรื่องที่ต้องการเล่า

5. ฉาก ฉากเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการเล่าเรื่องทุกประเภท ทำให้เรื่องเล่ามีความต่อเนื่อง และมีเหตุการณ์รองรับช่วยให้เกิดความสมจริง นอกจากนี้ฉากยังมีความสำคัญในแง่ที่สามารถบ่งบอกความหมายบางอย่างของเรื่อง ที่มีอิทธิพลต่อความคิดและการกระทำของตัวละครอีกด้วย

6. สัญลักษณ์พิเศษ (Symbol) เป็นการสื่อความหมายโดยการให้ความหมายทั้งภาพและเสียง ซึ่งสามารถสื่อความหมายด้านต่างๆ มากไปกว่าความหมายที่ปรากฏอยู่ภายนอก

7. จุดยืนในการเล่าเรื่อง (Point of View) คือ การมองเหตุการณ์ การเข้าใจพฤติกรรมของตัวละครผ่านสายตาตัวละครตัวใดตัวหนึ่ง ซึ่งก่อให้เกิดมุมมองและความหมายที่แตกต่างกัน

สำหรับแนวคิดการเล่าเรื่องจะช่วยเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหาในละครโทรทัศน์ บทบาทของตัวละคร ปมปัญหาความขัดแย้งและจุดหักเหต่างๆ ที่มีผลต่อบทบาทของชายรักร่วมเพศ รวมถึงการพิจารณาปริบทแวดล้อมต่างๆ ซึ่งมีส่วนในการก่อให้เกิดภาพของชายรักร่วมเพศในละครแต่ละเรื่องด้วย

4.แนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางสังคม(Social Roles)

ละครโทรทัศน์นั้น มีลักษณะก้ำกึ่งระหว่างโลกของความจริงกับโลกของความฝัน ในละครโทรทัศน์เรื่องหนึ่งๆจะประกอบไปด้วยบุคคลต่างๆ มีการกระทำ และมีบทบาทต่างๆ กันไป ไม่ว่าจะ เป็น พระ หมอ นักธุรกิจ ตัวละครเหล่านี้จะแสดงไปตามโครงเรื่องที่ถูกกำหนดมาอย่างแน่นอน แม้ว่าโครงเรื่องที่ถูกกำหนดมานั้นจะเป็นเรื่องสมมุติขึ้น แต่จากละคร การแต่งกาย บทสนทนาที่บุคคล อาจเคยได้ยินได้ฟังกันในชีวิตจริง "ละคร" จึงเปรียบเสมือนภาพจำลองของชีวิต (กาญจนา แก้วเทพ 2536: 21-22)

สำหรับแนวคิดเกี่ยวกับบทบาททางสังคมนั้น ได้พิจารณาว่าแบบแผนของความประพฤติ และพฤติกรรมย่อมมีความสัมพันธ์กับฐานะของบุคคลนั้นตามโครงสร้างทางสังคมหรือองค์กร (Berger, 1991) ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าบทบาทของคนในสังคมเป็นเช่นไร ก็ขึ้นอยู่กับฐานะของคนๆ นั้น ที่ปรากฏเป็นลักษณะทางสังคม 2 ประการ คือ

1) โครงสร้างทางสังคม หรือ ชั้นชั้น

โครงสร้างทางสังคมไทยประกอบไปด้วย สถาบันทางสังคมต่างๆ ปทัสสถาน สถานภาพ และบทบาท ซึ่งเป็นตัวที่กำหนดบทบาทหน้าที่ของคนในสังคมให้แตกต่างกันไปตามความรู้ ความสามารถ ถ้าพิจารณาคูทางโครงสร้างทางสังคมในรูปความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม ก็อาจพบว่าความสัมพันธ์ในแง่ฐานะทางสังคมมักยึดถือข้อกำหนดว่า "คนทุกคนเกิดมามีฐานะทางสังคม และเศรษฐกิจไม่เท่าเทียมกัน" ในลักษณะเช่นนี้จะต้องมีการกำหนดสถานภาพ และบทบาทของคนในสังคมเอาไว้ เช่น เด็กจะด้อยกว่าผู้ใหญ่ ภรรยาจะต้องเชื่อฟังสามี เป็นการกำหนดความไม่เท่าเทียมกันของคนในสังคม นับว่าเป็นการแบ่งชนชั้นในสังคม ซึ่งในสมัยก่อนการแบ่งชนชั้นต้องอาศัยชาติกำเนิดเป็นสำคัญ คนที่มีชาติกำเนิดเหมือนกันย่อมมีฐานะทางสังคมเท่ากัน

สังคมไทยจะมีการวางโครงสร้างทางชนชั้น (Class Structure) โดยอาศัยทรัพย์สินสมบัติ (Wealth) สถานภาพ (Status) เกียรติยศ (Prestige) อำนาจ (Power) ความถูกต้องดี (Righteous) เป็นพื้นฐานความสัมพันธ์ของคนในสังคม กล่าวคือ จะนิยมเงินตรา ยกย่องความเป็นเจ้าคนนายคน ยึดหลักอาวุโสและบุคคลเป็นหลัก เพราะมีปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเข้ามาเกี่ยวข้อง (สุพัตรา สุภาพ, 2534) คือ

- 1) วงศ์ตระกูล เป็นสิ่งที่ได้มาโดยกำเนิด เช่น เชื้อพระวงศ์ เหนือสิ่งที่ได้มาโดยความสามารถในระบบศักดินา เช่น ตำแหน่งราชการเป็นขุนนาง หลวง ดูได้จากสกุล
- 2) ตำแหน่งทางการเมือง ผู้ที่อำนาจทางการเมืองสูงจะได้รับการยกย่อง เช่น นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ฯลฯ
- 3) ตำแหน่งราชการ เป็นข้าราชการผู้ใหญ่มีเหรียญตรา เช่น ผู้ว่าราชการจังหวัด
- 4) อำนาจทางเศรษฐกิจการเมือง เช่น คหบดี ซึ่งการมีอำนาจทางเศรษฐกิจหรือความมั่งคั่ง คล้ายกับเป็นสัญลักษณ์ของความสำเร็จและได้รับเกียรติในสังคม
- 5) ระดับการศึกษา ยิ่งการศึกษาสูงเท่าไร ยิ่งได้รับการยกย่อง และในการทำงาน คนที่มีการศึกษาสูงจะได้ตำแหน่งการงานที่ดีกว่าคนที่มีการศึกษาดำ
- 6) อาชีพ สังคมไทยจะให้การยกย่องผู้ที่มีอาชีพไม่ใช้แรงงานให้อยู่ในสถานภาพสูงของสังคม เช่น นักการเมือง ครู อาจารย์ ฯลฯ ส่วนอาชีพที่ใช้แรงงานจะอยู่ในระดับที่ต่ำกว่า เช่น ช่างทาสี กรรมกรแบกหาม เป็นต้น

สังคมไทยเป็นสังคมเปิด บุคคลมีโอกาสเลื่อนชั้นขึ้นลงได้ในสังคม ในอดีตการศึกษา การบวชเป็นพระภิกษุ และการแต่งงาน เป็นปัจจัยที่ช่วยให้คนเราเชยิบฐานะของตนให้สูงขึ้น แต่เมื่อสังคมมีการจัดช่วงชั้นทางสังคมแบบใหม่ และมีการแข่งขันกันสูงเพื่อเชยิบฐานะของบุคคล โอกาสที่จะเลื่อนชั้นด้วยปัจจัยดังกล่าวแล้วมากก็ลดลงด้วย (สังคมและวัฒนธรรมไทย , 2533)

จากแนวคิดด้านโครงสร้างทางสังคม หรือชนชั้น จะช่วยเป็นแนวทางในการพิจารณาสถานภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ว่ามีสถานภาพเป็นเช่นไร เป็นชนชั้นใดของสังคม และเหมือนหรือแตกต่างจากในความเป็นจริงอย่างไร

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2) สถานภาพทางสังคม

กาญจนา แก้วเทพ (2541) ได้ให้นิยามของคำว่าสถานภาพไว้ว่า สถานภาพ หมายถึง ตำแหน่งฐานะที่บุคคลได้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายมา และได้รับจากการประเมินค่าหรือ การให้คุณค่า (Prestige) แก่ตำแหน่งฐานะนั้นจากสังคม (เมื่อเปรียบเทียบกับตำแหน่งฐานะอื่นๆ)

พัทยา สายหู (2532) (อ้างใน ชื่นฤดี วัชรเดชะ, 2539) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่าง บทบาททางสังคมกับสถานภาพ โดยเปรียบกับละคร ไว้ว่า

“ผู้แสดงแต่ละคนจะได้รับการแจกบทให้เล่นเป็น “ตัว” อะไร (พระเอก นางเอก ตัวอิจฉา หรือ คนใช้) และสิ่งที่ตัวละครต้องเล่นนั้น เรียกว่า “บท” ซึ่งผู้เขียนบทจะต้องเป็นผู้กำหนดไว้ว่าจะ ต้องทำอะไรตามท้องเรื่อง ตัวละครแต่ละตัวจะมี “บท” ของตนกำหนดไว้ว่าจะต้องทำอะไร เป็นการ กำหนดถึง “ตำแหน่ง” และ “หน้าที่” ให้ผู้แสดงแต่ละคนที่มาเล่นละคร (ซึ่งในทางสังคมวิทยาจะใช้ คำว่า “สถานภาพ” และ “บทบาท” แทน)”

จากแนวคิดด้านโครงสร้างทางสังคมและสถานภาพทางสังคม สรุปได้ว่า โครงสร้างทาง สังคมไทยได้แบ่งเป็นชนชั้น แต่ไม่ชัดเจนนัก โดยเกณฑ์ต่างๆ ไป คือฐานะ การศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ เป็นต้น โดยสถานภาพทางสังคมมีทั้งที่เราไม่สามารถเลือกเองได้ เช่น เพศ วัย หรือสถานภาพความ เป็นลูก และสถานภาพที่เราเลือกเป็นได้ซึ่งจะเป็นสิ่งที่เราได้มาภายหลัง เช่น ความเป็นหมอล ครู คารา เป็นต้น โดยสังคมจะมีแบบแผนที่สอดคล้องกับสถานภาพ ซึ่งจะเป็นพฤติกรรมหรือบทบาทที่ เป็นไปตามความคาดหวังของสังคม เช่น เป็นลูกต้องเชื่อฟังพ่อแม่ เป็นผู้ขายต้องมีความเข้มแข็ง ต้องนุ่งกางเกง เป็นต้น

ส่วนชายรักร่วมเพศนั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นพวกเบี่ยงเบนทางเพศ เป็น“เพศที่สาม” เป็น พวกวิถดถาร เป็นต้น ซึ่งเป็นผลมาจากแสดงพฤติกรรมหรือบทบาทที่ผิดไปจากความคาดหวังของ สังคม ในการศึกษาภาพ (Portray) ในมิติบทบาทของชายรักร่วมเพศทางโทรทัศน์นั้นจึงต้องอาศัย เกณฑ์ดังกล่าวข้างต้นเพื่อศึกษาว่าสื่อมวลชนโดยเฉพาะในโทรทัศน์ได้มอบหมายสถานภาพทาง สังคมให้กับชายรักร่วมเพศอย่างไร โดยวิเคราะห์จากบริบททางสังคมของชายรักร่วมเพศในละคร โทรทัศน์

5. แนวการวิเคราะห์ในเรื่องเพศ และบทบาทหญิงชาย (Sex and gender analysis)

คำว่า "เพศ" (Sex/Gender) ในทางสังคมวิทยานั้น มิได้หมายความถึงเรื่องเพศที่ถูกกำหนดโดยสภาพทางชีวะเท่านั้น (มีรูปร่าง หน้าตา อวัยวะเพศเป็นแบบใด) หากแต่หมายความถึงบทบาท หน้าที่ และสิทธิของคนแต่ละเพศที่ถูกกำหนดโดยเงื่อนไขของแต่ละสังคมในแต่ละยุคสมัย (กาญจนา แก้วเทพ, 2541:29)

ประเด็นสำคัญที่จะละเลยไม่ได้ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาพของชายรักร่วมเพศ คือ ประเด็นที่เกี่ยวกับเพศ สืบเนื่องมาจากความคิดของเราไม่สามารถหลีกเลี่ยงเกี่ยวกับเรื่องนี้ได้ อันดับแรกสุดคือการทำหน้าที่ที่เราจำคนที่เราพบได้ว่าเป็นเพศใด เนื่องจากเพศนั้นเป็นแรงขับทางชีววิทยาขั้นพื้นฐาน (Basic Biological) และความแตกต่างที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ความแตกต่างระหว่างเพศ ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการสร้างภาพแบบฉบับ (Stereotype) ในความคิดของคนในแต่ละสังคม การสร้างเอกลักษณ์ของแต่ละเพศ (Gender Identity) ตามความคาดหวังของสังคม รวมไปถึงการสร้างวัฒนธรรมต่างๆ ขึ้นมา เหล่านี้ล้วนมีความหมายที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากเรื่องเพศทั้งสิ้น

ผู้วิจัยได้ใช้ 3 แนวคิดที่จะอธิบายเรื่องเพศ และบทบาทชายหญิงเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ ดังนี้ คือ

แนววิเคราะห์ทางกายภาพ (Biological Analysis)

แนวคิดนี้มีความเชื่อในทางวิทยาศาสตร์ที่เน้นอิทธิพลเกี่ยวกับฮอร์โมน และความสำคัญของกระบวนการทางชีวภาพ โดยมองว่ามนุษย์นั้นถูกกำหนดทางกายภาพ หญิงมีความแตกต่างจากชายตรงที่หญิงมีโครโมโซม XX ส่วนชายมี XY (มัทนา เชมมี, 2539)

อิทธิพลทางความคิดของฟรอยด์ได้แฝงอยู่ในแนวคิดเกี่ยวกับ ความ "ปกติ" หรือ "ความไม่ปกติ" ในการบำบัดรักษาทางการแพทย์ในปัจจุบัน และปรากฏชัดเจนในบทความทางการแพทย์ ทั้งที่เป็นตำราเรียนและที่เผยแพร่ทั่วไป ซึ่งได้มีผลต่อความเชื่อในเรื่องเพศในหมู่นักเรียน นักศึกษาทางการแพทย์ และประชาชนทั่วไป ทั้งๆ ที่ในหนังสือเรียนเหล่านั้นก็ได้กล่าวถึงการเรียนรู้บทบาททางสังคมของเด็กเอาไว้ในบทต้นๆ เช่น เด็กผู้ชายมักจะถูกสังคมคาดหวังให้ชอบเล่นขลุ่ย ยิงปืน ปีนป่ายต้นไม้ ในขณะที่เด็กผู้หญิงถูกสังคมคาดหวังให้เล่นขายของ เล่นตุ๊กตา แต่ในบทสรุปกลับ

สรุปว่า เด็กผู้ชายมีธรรมชาติที่ชอบเล่นก้าวร้าว เด็กผู้หญิงชอบเล่นเรียบร้อย ไม่โลดโผน (กาญจนา แก้วเทพ , 2535:19)

จิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ อธิบายความเป็นรักร่วมเพศอันมีสาเหตุจาก "ความไม่ปกติ" ที่เกิดกับจิตใจอันมีสาเหตุมาจากสภาพแวดล้อม ลักษณะความไม่ปกติที่สามารถสังเกตได้ก็คือ ลักษณะภายนอกที่ผิดแปลกไปจากเพศต้นแบบ อันเป็นลักษณะที่สังคมคาดหวังว่าควรจะเป็น เพศชายควรจะมีการแสดงความก้าวร้าวแบบผู้ชาย มีความเป็นผู้นำ โลดโผน เป็นต้น หากแต่ชายรักร่วมเพศกลับมีลักษณะผิดไปจากที่ควรจะเป็น และมีใจชอบพอผู้ชายด้วยกันแทนที่จะเป็นผู้หญิง สังคมจึงจัดชายรักร่วมเพศไว้ใน "ความไม่ปกติ" หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนประเภทหนึ่งของสังคม แนวคิดดังกล่าวนี้ช่วยสนับสนุนแนวคิดในเรื่องบทบาททางเพศในประเด็นบทบาทชายหญิง อันสืบเนื่องมาจากสังคมยอมรับการแสดงบทบาทตามเพศเป็นบรรทัดฐาน และเป็นกรอบในการอธิบาย ลักษณะของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ว่ามีลักษณะการแสดงออกเป็นเช่นใด และมีสิ่งใดที่เป็น "ความไม่ปกติ" ตามแนวคิดจิตวิเคราะห์ที่สะท้อนจากชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

แนววิเคราะห์ทางวัฒนธรรม (Cultural Analysis)

Sir Edward Tylor (1871) (อ้างใน สังคมและวัฒนธรรมไทย, 2533) ได้กำหนดความหมาย "วัฒนธรรม" ในการศึกษาของสาขาวิชามนุษยวิทยาเป็นคนแรกนั้น เขาได้กำหนดความหมายวัฒนธรรมว่า คือ "มวลรวมที่ซับซ้อนซึ่งรวมความรู้ ตลอดจนนิสัย ความเชื่อ ศิลปะ กฎหมาย ศีลธรรม ความรู้ ประเพณี และความสามารถอื่นๆ ซึ่งมนุษย์ได้มาในฐานะเป็นสมาชิกของสังคม" ถ้าพิจารณาวัฒนธรรมตามความหมายของ Tylor แล้ว วัฒนธรรมครอบคลุมพฤติกรรมของมนุษย์อย่างรอบด้านพอสมควร Tylor ได้ระบุไว้ชัดเจนอีกด้วยว่า วัฒนธรรมเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์ได้เรียนรู้มาในฐานะที่เป็นสมาชิกของสังคม

Kroeber และ Kluckhohn (1952) ได้รวบรวมความหมายของวัฒนธรรมได้ร้อยกว่าความหมาย ซึ่งสะท้อนให้เห็นความสำคัญของมโนทัศน์ "วัฒนธรรม" ที่ใช้ในสังคมศาสตร์ โดยเฉพาะในสาขามนุษยวิทยา Kroeber และ Kluckhohn ได้ตั้งข้อสังเกตว่า ความแตกต่างที่สำคัญเกิดจาก

- 1) การเน้นคุณลักษณะของวัฒนธรรมในส่วนที่ต่างกัน
- 2) การมีความขัดแย้งและการครอบคลุมที่แตกต่างกัน

จากการให้ความหมายของวัฒนธรรมข้างต้น อาจสรุปได้ว่าในแต่ละสังคมมีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันเป็นแบบแผนในการปฏิบัติ วัฒนธรรมมีใกฎหมายหรือข้อบังคับหากเป็นสิ่งที่คนในสังคมพึงปฏิบัติเพื่อการอยู่ร่วมกัน

ทุกวัฒนธรรมจะมีการเรียนรู้ความหมายและความแตกต่างระหว่างมนุษย์ผู้ชายและมนุษย์ผู้หญิง ที่เป็นผู้ชายสังคมจะคาดหวังให้มีลักษณะ"ความเป็นชาย" อันได้แก่ บึกบึน เข้มแข็ง ฉลาด อุดมทุน กล้าหาญและเป็นผู้นำ ฯลฯ ที่เป็นผู้หญิงจะถูกคาดหวังให้มี "ความเป็นหญิง" อันได้แก่ ลักษณะที่อ่อนหวาน นิ่มนวล บอบบาง รักสวยรักงาม เรียบร้อย เชื้อพืง และมีลักษณะของผู้ตามที่ดี ฯลฯ ความเป็นหญิงและความเป็นชายมีความหลากหลายในแต่ละวัฒนธรรม (มัทนา เขตมี,2539)

Margaret Mead (1935) นักมานุษยวิทยาอเมริกันที่มีชื่อเสียงมากที่สุดอีกคนหนึ่งในคริสต์ศตวรรษที่ 20 ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบข้ามวัฒนธรรมพบว่า

- ชนเผ่า Arapesh ชายและหญิงมีแนวโน้มที่จะไม่ก้าวร้าวและสุภาพ แตกต่างจากชนเผ่า Mundugu mor ที่เป็นชนเผ่ามนุษย์กินคน ผู้หญิงจะดุร้าย ป่าเถื่อนและก้าวร้าว
- ชนเผ่า Tchambuli นักล่าหัวมนุษย์ ผู้ชายจะชอบชุบฉิบฉินทาและชอบแต่งตัว ในขณะที่ผู้หญิงออกไปทำงานนอกบ้าน

Mead แสดงให้เห็นว่าไม่มีลักษณะของจิตวิทยาหรืออารมณ์ที่เป็นสากลมาแต่กำเนิดเกี่ยวกับความเป็นชาย (Masculinity) หรือความเป็นหญิง (Femininity) หากแต่สิ่งเหล่านี้จะเปลี่ยนไปขึ้นอยู่กับแต่ละวัฒนธรรมมากกว่า

นอกจากนั้นในงานศึกษาทางมานุษยวิทยาอื่นๆ เช่นงานศึกษาผู้ชายบาห์ลี เมื่อเปรียบเทียบกับผู้ชายตะวันตกแล้ว ผู้ชายบาห์ลีจะมีหน้าอกใหญ่ไม่มีขนตามตัว มีการแสดงออกทางอารมณ์คล้ายผู้หญิง เช่น ร้องไห้ในที่สาธารณะ สะท้อนให้เห็นว่าความแตกต่างในเรื่องเพศระหว่างหญิงและชาย ขึ้นอยู่กับกระบวนการขัดเกลาทางสังคมในแต่ละวัฒนธรรมหาใช่เป็นเรื่องของธรรมชาติหรือกายภาพอย่างเดียว เรื่องเพศและบทบาททางเพศจึงต่างเป็นผลผลิตทางสังคมหรือเป็นสิ่งที่สังคมสร้างสรรคขึ้น (Social Construction)

เมื่อพิจารณาความหมายของวัฒนธรรมพบว่ามีความหมายร่วมที่แฝงอยู่คือ

1. เป็นแบบแผนพฤติกรรมร่วมของบุคคล แม้ว่าแต่ละสังคมจะมีวัฒนธรรมแตกต่างกันไป แต่ภายในสังคมหนึ่งๆ จะมีวัฒนธรรมที่เป็นแบบแผนปฏิบัติร่วมกันอยู่
2. เป็นพฤติกรรมที่ได้มาจากการเรียนรู้มีสัญชาติญาณ
3. เป็นสัญลักษณ์ คือความหมายจะถูกกำหนดขึ้นมาเองโดยกลุ่มคน และพฤติกรรมเดียวกันก็อาจมีความหมายที่แตกต่างกันในสังคมที่แตกต่างกันไป

จากการวิเคราะห์แนวคิดทางวัฒนธรรมแล้วพบว่า แนวคิดทางวัฒนธรรมได้อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมที่ขัดเกลาและหล่อหลอม สะท้อนภาพบุคคลตัวอย่างเพื่อเป็นต้นแบบให้กับสมาชิกใหม่ในสังคม ดังนั้นบทบาทของชายและหญิงจึงเป็นการแสดงบทบาทไปตามที่สังคมคาดหวังว่าควรจะเป็นมากกว่าการแสดงพฤติกรรมเพราะเกิดมาเป็นเพศชายหรือหญิงนั่นเอง

สำหรับชายรักร่วมเพศ (Homosexual men) รัชนิกร เศรษฐ (2523) ได้กล่าวถึงสถานภาพและบทบาทของชายรักร่วมเพศในสังคมไว้ว่า

“ในสังคมไทยยังไม่ค่อยยอมรับบุคคลประเภทนี้ว่าเป็นสมาชิกของสังคมเพราะชินกับการมีเพศ 2 เพศ ซึ่งต่างก็มีภาระหน้าที่ที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด”

เนื่องจากสังคมคาดหวังให้คนในสังคมปฏิบัติตนหรือแสดงบทบาทไปตามเพศ กล่าวคือสังคมคาดหวังให้คนในสังคมมีความต้องการทางเพศ และมีพฤติกรรมทางเพศเฉพาะต่อเพศตรงข้ามเท่านั้น ชายรักร่วมเพศจึงไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ถูกจัดให้อยู่ในผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม แม้ว่าปัจจุบันสังคมเริ่มยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศมากขึ้น จะเห็นได้จากการที่ชายรักร่วมเพศได้ออกมาแสดงความสามารถปรากฏสู่สาธารณะชนและมีบทบาทในสังคมมากขึ้น หากแต่ยังมีการแบ่งชายรักร่วมเพศไว้เป็น “เพศที่สาม” ของสังคม อันเป็นรองจากเพศชายที่เป็นเพศที่มีอำนาจมากที่สุด และเพศหญิงที่เป็นเพศที่สองรองจากเพศชาย ดังนั้นชายรักร่วมเพศจึงมีการต่อต้าน และเรียกร้องให้สังคมยอมรับพวกเขาว่ามีได้แตกต่างไปจากเพศอื่น หรือแม้กระทั่งความพยายามที่จะเปลี่ยนเพศ ปกปิดตนเอง ทั้งหมดนี้ล้วนแต่เป็นการกระทำเพื่อให้สังคมยอมรับชายรักร่วมเพศมากยิ่งขึ้น

จะเห็นได้ว่าสังคมและวัฒนธรรมมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมบุคลิกของชายรักร่วมเพศ เนื่องจากพฤติกรรมการแสดงออกต่างๆของชายรักร่วมเพศเป็นไปเพื่อให้คนในสังคมยอมรับพวกเขามากขึ้น ดังนั้นการวิเคราะห์ภาพสะท้อนต่างๆ ที่ปรากฏจะสามารถอธิบายได้ถึงปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีส่วนในการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศได้

6. แนวคิดเกี่ยวกับภาพแบบฉบับ (Stereotype) และการรับรู้

ภาพแบบฉบับนั้นจัดเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งซึ่งมีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการรับรู้

จำเนียร ช่วงโชติ (2515) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้ 3 องค์ประกอบด้วยกันคือ

- การรับรู้ จากสิ่งเร้าภายนอกและการคิดพิจารณาภายใน
- การเกิดอารมณ์ ทำให้เกิดการประเมินค่านิยมในใจ โดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้
- พฤติกรรม ที่เป็นผลของการรับรู้และเกิดอารมณ์

จะเห็นว่าในการเกิดทัศนคติใดๆ ก็ตามจะต้องเกิดการรับรู้ก่อนเสมอ

สำหรับการรับรู้ (Perception) นั้น จำเนียร ช่วงโชติ ให้นิยามของการรับรู้ไว้ว่า "การรับรู้ คือ สัมผัสที่มีความหมาย (Sensation) การรับรู้เป็นการแปลหรือตีความหมายแห่งสัมผัสที่ได้รับ ออกเป็นสิ่งที่ใดสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่มีความหมาย หรือที่รู้จักเข้าใจ"

สิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวมนุษย์นั้น ทั้งสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและสิ่งแวดล้อมทางสังคม เช่น ภาษา ประเพณี วัฒนธรรม บรรยากาศในการอยู่ร่วมกัน สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นสิ่งเร้าให้มนุษย์เราต้องมีพฤติกรรม ตอบสนอง

ประสิทธิภาพของการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ขึ้นอยู่กับอวัยวะรับสัมผัสและประสบการณ์เดิมที่บุคคลมีต่อสิ่งเร้า กระบวนการรับรู้เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกันระหว่างความคิด ความเข้าใจ การรู้สึก การจำ การลืม การเรียนรู้ และการตัดสินใจในการแสดงพฤติกรรม หลังจากที่บุคคลรู้สึกได้ต่อสิ่งเร้าและนำมาตีความหมายเกี่ยวกับสิ่งเร้า นั้น เราเรียกว่า การรับรู้ (ศิริมาจามรมาน และ ปนัดดา ชำนาญสุข : 14)

การรับรู้ หรือ สัญชาตญาณ ซึ่งตรงกับคำว่า perception เป็นผลของความรู้เดิมบวกกับความรู้ที่เกิดจากการสัมผัส ถ้าพิจารณาในแง่ของพฤติกรรมแล้ว การรับรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดแทรกอยู่

ระหว่างสิ่งเร้าและการสนองตอบต่อสิ่งเร้านั้นเอง พฤติกรรมการรู้สึกและการรับรู้ของบุคคลถือได้ว่าเป็นพฤติกรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมที่มากกระตุ้นและส่งผลให้เกิดพฤติกรรมขั้นสูงต่อไป

ในส่วนของลักษณะของผู้รับรู้นั้น สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยทางด้านกายภาพ กับปัจจัยทางด้านชีวภาพ

1) ปัจจัยทางด้านกายภาพ อวัยวะรับสัมผัสของมนุษย์ ซึ่งได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น และผิวหนัง ย่อมจะทำให้การรับรู้สิ่งเร้าบางกลุ่มนั้นมนุษย์อาจจำเป็นต้องใช้อวัยวะรับสัมผัสมากกว่าหนึ่งชนิดในการรับรู้จึงจะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการรับรู้ของมนุษย์ดีขึ้นอย่างแน่นอน

2) ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา อิทธิพลความทรงจำ อารมณ์ วุฒิภาวะ สติปัญญา ความสนใจ ความตั้งใจ ค่านิยม ประสบการณ์เดิม แรงจูงใจ ทศนคติ ฯลฯ ล้วนแต่มีผลต่อการเลือกรับรู้และการแปลความหมายของมนุษย์ทั้งสิ้น ทั้งนี้รวมไปถึงสภาพความเป็นอยู่ของสังคมและลักษณะวัฒนธรรม บรรทัดฐานทางสังคม จารีต ประเพณี ค่านิยม ล้วนเป็นปัจจัยในการกำหนดการรับรู้ของมนุษย์อันจะส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมต่อไป

ภาพแบบฉบับ (Stereotype)

รากฐานของการพัฒนามนุษย์ในสังคมนั้น เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้พฤติกรรมซึ่งเชื่อว่ามาจากสังคมและวัฒนธรรมที่เหมาะสมของเพศใดเพศหนึ่ง สังคมและวัฒนธรรมนี้ได้สร้างบรรทัดฐานสำหรับการกระทำ บุคลิกภาพ และข้อปฏิบัติของเพศชายและหญิง

Walter Lippman (1922) นักเขียนบทบรรณาธิการและนักคิดเกี่ยวกับการเมืองที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน เป็นบุคคลแรกที่ใช้คำว่าภาพแบบฉบับ หรือ Stereotype และได้ให้ความหมายเกี่ยวกับ Stereotype ไว้ว่า Stereotype คือ "ภาพที่อยู่ในหัวของเรา" (Pictures in our heads) ได้แก่ การที่เราได้มีความคิด ความเชื่อร่วมกันเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคคล ลักษณะเฉพาะของบุคคลที่เป็นบ่อยๆ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อยๆ ของกลุ่มคน และนำความเชื่อเหล่านี้มาใช้ในการตัดสินคุณสมบัติของสมาชิกในกลุ่ม

Rajecki (1990) ได้วิจัยเกี่ยวกับ การเรียนรู้และการส่งผ่านภาพแบบฉบับจากทั้งในโทรทัศน์ นิตยสาร และมีการปฏิสัมพันธ์กันของคนในสังคม พบว่าสื่อมวลชนมีความสัมพันธ์ในแง่ของการเป็นกลไกในการถ่ายทอดภาพแบบฉบับสู่ผู้รับสาร

ภาพแบบฉบับ จัดเป็นทัศนคติอย่างหนึ่งของบุคคล ซึ่งโน้มน้าวให้บุคคลคิด รับรู้ รู้สึก และกระทำในทางที่ดีหรือไม่ดีต่อกลุ่ม หรือสมาชิกของกลุ่ม เป็นการตัดสินบุคคลล่วงหน้า ทำให้เกิดการตัดสินใจ หรือทัศนคติที่ไม่เป็นธรรม ไม่คำนึงถึงความเป็นจริง และมักมีภาพแบบฉบับในทางลบเป็นส่วนใหญ่

กล่าวโดยสรุป ภาพแบบฉบับ คือ ทัศนคติที่โน้มน้าวให้เราเกิดความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อกลุ่ม หรือสมาชิกของกลุ่ม ซึ่งเป็นการตัดสินคุณสมบัติของบุคคล หรือกลุ่มบุคคลล่วงหน้า ก่อนที่เราจะรู้จักพวกเขาอย่างแท้จริง ซึ่งภาพแบบฉบับอาจก่อให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวก เนื่องจากภาพแบบฉบับนี้จะเกิดขึ้นเมื่อมีการรับรู้ซึ่งอาจเป็นการรับรู้จากประสบการณ์ตรงเพียงส่วนหนึ่ง หรือจากประสบการณ์ผ่านสื่อ แล้วทำให้เกิดภาพแบบฉบับต่อบุคคลตามประสบการณ์นั้น ซึ่งอาจไม่ตรงกับความเป็นจริงในสังคมก็ได้

ด้วยแนวคิดเกี่ยวกับภาพแบบฉบับข้างต้น ผู้วิจัยได้นำมาใช้ในการวิเคราะห์การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชมโดยเปรียบเทียบกับการวิเคราะห์เนื้อหาภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ว่าการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น มีผลต่อการรับรู้ของผู้ชมอย่างไร และการรับรู้นี้ก่อให้เกิดภาพแบบฉบับ(Stereotype) อันเป็นการตัดสิน ประเมินค่าชายรักร่วมเพศทั้งหมดว่ามีภาพเช่นเดียวกับในละครโทรทัศน์หรือไม่

สถาบันวิจัยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับเรื่องชายรักร่วมเพศนั้น พบว่ามีงานศึกษาวิจัยอยู่บ้างแล้ว แต่ไม่มากนัก โดยผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ

งานวิจัยเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ

พบว่างานวิจัยที่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะเป็นงานวิจัยด้านสังคมวิทยา

1) งานวิจัยของบงกชมาศ เอกเอี่ยม (2532) เรื่อง เกย์: กระบวนการพัฒนาและอ้างเอกลักษณ์รักร่วมเพศ พบว่าในระยะเริ่มแรกผู้รักร่วมเพศจะไม่แน่ใจในตนเองก่อน จนเมื่อได้มีการทดสอบตัว และได้พบกับสังคมของเกย์จึงมีความมั่นใจมากขึ้น และเชื่อมโยงพฤติกรรมของตนกับค่านิยมรักร่วมเพศที่ได้ถูกสังคมกำหนดไว้ จากการศึกษาพบว่าในสังคมยังไม่ค่อยยอมรับบทบาทของเกย์ รวมถึงการไม่ยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศทำให้เกย์ขาดความมั่นใจในการเปิดเผยเอกลักษณ์ของตน

2) งานวิจัยของเพ็ญมาศ กำเนิดโทน (2528) เรื่อง การยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์ ซึ่งเป็นการศึกษาเน้นถึงทัศนคติหรือการมองของคนในสังคมต่อชายรักร่วมเพศที่มีส่วนในการประทุษร้ายผู้รักร่วมเพศจากการศึกษาพบว่าสังคมจะมีทัศนคติที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศ

งานวิจัยทั้งสองแสดงให้เห็นถึงบริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่มีผลต่อการแสดงออก และการหล่อหลอมบุคลิกลักษณะของชายรักร่วมเพศ และช่วยให้ผู้วิจัยตระหนักว่าสังคมไทยส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศและไม่ยอมรับบทบาทของชายรักร่วมเพศเท่าใดนัก ทำให้ชายรักร่วมเพศขาดความมั่นใจในการเปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศ

3) งานวิจัยของอรุณ พิณจวรารักษ์ (2526) เรื่อง การใช้เรื่องรักร่วมเพศในนวนิยายไทย พศ. 2516-2523 พบว่าการแพร่หลายของกลุ่มคนรักร่วมเพศมีผลกระทบต่อวงการนวนิยายไทยอย่างมาก อันแสดงให้เห็นถึงการเจริญเติบโตของนวนิยายไทยว่ามีความสอดคล้องกับการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางสังคม

4) งานวิจัยของรักใจ จินตวิโรจน์ (2541) เรื่อง การนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน ผลการวิจัยพบว่าภาพยนตร์อเมริกันสามารถสะท้อนสังคมของชายรักร่วมเพศได้ดีกว่าภาพยนตร์ไทย และพัฒนาการของตัวละครชายรักร่วมเพศมีความใกล้เคียงหญิงชายมากขึ้น ส่วนการเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยนั้นพบว่าในยุคกลาง (พ.ศ.2523-2532) มีพัฒนาการสูงสุด คือมีการสร้างภาพยนตร์เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศถึง 6 เรื่องด้วยกัน และบทบาทตัวละครรักร่วมเพศมีมากและหลากหลายขึ้นในยุคนี้ แต่หลังจากนั้นก็ลดจำนวนลง

งานวิจัยทั้งสองนี้แสดงให้เห็นถึงบทบาทของชายรักร่วมเพศที่มีมากขึ้นในสังคมไทย นอกจากนี้ยังพบความสอดคล้องของบทบาทของชายรักร่วมเพศในงานวิจัยทั้งสองดังกล่าวคือชายรักร่วมเพศเริ่มมีบทบาทในวงการนวนิยายไทยในปี 2516-2523 ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าชายรักร่วมเพศก็เริ่มมีบทบาทและปรากฏในสื่อภาพยนตร์เช่นกัน และหลังจากนั้นในปี 2523-2532 ก็เป็นปีที่ภาพของชายรักร่วมเพศมีพัฒนาการมากที่สุดในสื่อภาพยนตร์ด้วยก่อนที่จะลดบทบาทลง แสดงให้เห็นถึงการที่ชายรักร่วมเพศเข้ามามีบทบาทมากขึ้นในสื่อมวลชน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกระบวนการสร้างละครโทรทัศน์ ได้แก่

1) งานวิจัยของศศิลักษณ์ แจ่มสุข (2538) เรื่อง การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์ ซึ่งทำการศึกษาภาพของตัวละครเอกที่ปรากฏในละครที่ออกอากาศในเดือนตุลาคม ถึงธันวาคม 2536 จำนวน 11 เรื่อง ภายใต้กรอบแนวคิดขี้นทางวัฒนธรรมและแนวคิดเรื่องการสร้างความเป็นจริงทางสังคม พบว่า ลักษณะตัวละครเอกที่ปรากฏ โดยส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางถึงชนชั้นสูง อยู่ในวัยหนุ่มสาว หน้าตาและบุคลิกดี เป็นโสด มีอาชีพและการศึกษา สิ่งที่ได้รับการนำเสนอเป็นหลัก คือ คุณงามความดีของตัวละคร และค่านิยมที่ปรากฏในตัวละครเอกหญิงคือ ความเป็นแม่ศรีเรือน และการศึกษา ส่วนค่านิยมของตัวละครเอกชายคือ การมีอาชีพและรายได้ ภาพต่างๆ ถูกสร้างขึ้นเพื่อสื่อถึงคนดู ในเรื่องค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคม

2) งานวิจัยของปาริฉัตร เสวตรเศรณี (2541) เรื่อง กระบวนการและปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทย จากการวิจัยพบว่ากระบวนการและขั้นตอนในการคัดเลือกนักแสดงโทรทัศน์ไทย สามารถแบ่งได้เป็น 4 ขั้นตอน จากการใช้แนวคิดการจัดคนเข้าทำงานเป็นกรอบในการอธิบาย ได้แก่ การวางแผนกำหนดบทบาทนักแสดง การพิจารณาสรรหานักแสดง การคัดเลือกนักแสดง และการฝึกฝนเพื่อพัฒนานักแสดง และพบว่ากระบวนการคัดเลือกนักแสดง จะไม่มีขั้น

ตอนที่เป็นมาตรฐานชัดเจน และไม่เน้นการทดสอบความสามารถของนักแสดง เนื่องจากการคัดเลือกนักแสดงจะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเป็นหลัก คือ ผู้ผลิตละครโทรทัศน์ และผู้มีอำนาจในการวางตัวแสดงและความพึงพอใจส่วนบุคคล ภายใต้พื้นฐานการคัดเลือกนักแสดงที่มีความเหมาะสมทางการตลาด เพื่อตอบสนองผู้ชมทางโทรทัศน์

งานวิจัยทั้งสองนี้แสดงให้เห็นถึงกระบวนการสร้างภาพตัวละครในโทรทัศน์ว่ามีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการสร้างภาพของตัวละครหลายด้านด้วยกัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ช่วยให้ผู้วิจัยใช้เป็นเกณฑ์ในการศึกษากระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษาวิเคราะห์ "ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยกับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม" นั้นเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อศึกษาถึงภาพ การสร้างภาพ และการรับรู้ภาพของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศ โดยในการศึกษาใช้ข้อมูลประเภทละครโทรทัศน์ เอกสาร และประเภทบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 ประเภท คือ

1. ประเภทละครโทรทัศน์

ในการศึกษาภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากละครโทรทัศน์ที่ออกอากาศเป็นเวลาติดต่อกัน ทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 3, 5 และ 7 ในช่วงปี 2541-2543 โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) กล่าวคือ เลือกเฉพาะละครที่ปรากฏตัวละครที่มีบทบาทเป็นชายรักร่วมเพศ โดยคัดมาเป็นตัวแทนในการศึกษา ได้จำนวนทั้งสิ้น 7 เรื่องด้วยกันคือ

1. เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง
2. ชายไม่จริงหญิงแท้
3. เจนนี่ นางสาวจำเป็นฮะ
4. รักเล่ห์เพทุบาย
5. บังเอิญรวยช่วยไม่ได้
6. รักสองภพ
7. กิจกรรมชายโสด

ละครที่ได้นำมาศึกษานั้น จะมีบทบาทของชายรักร่วมเพศอยู่ในเรื่อง ซึ่งเป็นบทที่เห็นได้ชัดเจนและมีความสำคัญกับละครเรื่องนั้นในระดับหนึ่ง โดยละครที่ได้เลือกมาศึกษาทั้งหมดนี้เป็นละคร

ที่มีความยาวประมาณ 20-30 ตอนจบ ซึ่งจะมีลักษณะแบบเดียวกับ T.V. Series หรือ T.V. Soap Opera ของต่างประเทศ โดยผู้วิจัยต้องมีการติดต่อขออนุญาตจากผู้บริหารของละครแต่ละค่าย เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้กำกับ และติดต่อขอเยี่ยมชมงานวิดีโอเทปละครเพื่อมาศึกษาในส่วนของการวิเคราะห์ภาพ ในกรณีที่เป็นการวิจัยย้อนหลัง ซึ่งผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ผลิตและผู้บริหารแต่ละค่ายเป็นอย่างดี

2. ประเภทบุคคล

2.1 ผู้ผลิตละคร ในการศึกษากระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลประเภทบุคคลเป็นหลัก โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) ผู้ผลิตละครทั้ง 7 เรื่อง ซึ่งเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ดังนี้คือ

1) คุณกิริติ นาคอินทนนท์ ผู้กำกับละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตจากคุณจิตรลดา ดิษยนันท์ ผู้บริหารบริษัทกันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด และได้รับความร่วมมือในการให้ข้อมูลเพื่อติดต่อสัมภาษณ์ผู้กำกับละครเรื่องนี้ เนื่องจากละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ผลิตโดยบริษัท ทรี คัมปะนี ซึ่งเป็นบริษัทที่ผลิตงานให้กับบริษัทกันตนาวิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณกิริติ นาคอินทนนท์ เมื่อวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2543 โดยคุณกิริติให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

2) คุณอิสริยะ จารุพันธ์ ผู้กำกับละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ผู้วิจัยติดต่อผ่านคุณสมศรี ยามามูระ ผู้บริหารบริษัทเอ็กแซ็กท์ จำกัด และได้รับการอนุญาตให้สัมภาษณ์ผู้กำกับ แต่เนื่องจากผู้กำกับติดงานถ่ายละครที่ต่างจังหวัดเป็นเวลานาน ผู้วิจัยจึงต้องรอให้การถ่ายทำต่างจังหวัดเรียบร้อยเสียก่อน และได้สัมภาษณ์คุณอิสริยะ จารุพันธ์ เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2543 ซึ่งได้รับความร่วมมือในการตอบคำสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

3) คุณนพรัตน์ พุทธิรัตนมณี ผู้จัดการฝ่ายผลิตละครเรื่อง "เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ" . บริษัทซันไนน์ เตรีโอ จำกัด ซึ่งผู้วิจัยติดต่อขออนุญาตในการศึกษาจากคุณลลิตา นิยมกุล ผู้บริหารบริษัทเมจิก แอ็ดเวอร์เทนเมนท์ จำกัด ซึ่งเป็นผู้ผลิตละครเรื่องนี้ โดยบริษัทมอบหมายให้บริษัทซันไนน์ เตรีโอ จำกัด ดูแลและทำการผลิตละครเรื่องนี้ โดยในการติดต่อทุกด้าน ได้รับความร่วมมือ

เป็นอย่างดีจากประชาสัมพันธ์ของบริษัทเมจิก แอ็ดเวอร์เทนเมนท์ จำกัดและทางบริษัทเมจิก แอ็ดเวอร์เทนเมนท์ จำกัด ได้มอบหมายให้สัมภาษณ์คุณนพรัตน์ พุทธิรัตนมณี เนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่เบื้องหลังและดูแลการผลิตทุกขั้นตอน โดยผู้วิจัยได้สัมภาษณ์คุณนพรัตน์ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2543 และได้รับความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี

4) คุณสมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ผู้วิจัยได้ติดต่อเพื่อทำการสัมภาษณ์ผ่านคุณปวีณ วาสนาอาชาสกุล ประชาสัมพันธ์ของบริษัทโพลีพลัส จำกัด ในครั้งแรกได้รับการปฏิเสธในการให้ศึกษาละครเรื่องนี้ แต่ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากคุณปวีณ ในการให้คำแนะนำในการขออนุญาตอย่างเป็นทางการถึงคุณอรพรรณ วัชรพล ผู้บริหารบริษัทโพลีพลัส จำกัด และผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการให้ศึกษา และการบันทึกม้วนวิดีโอเทปจากคุณปวีณ แต่เนื่องจากคุณสมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับ ติดธุระในการบันทึกเทปละครเป็นการเร่งด่วนเพื่อปิดกล่องให้ทางช่อง 3 ผู้วิจัยจึงต้องรองจนกว่าการถ่ายทำจะเรียบร้อย และได้สัมภาษณ์คุณสมจริง ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2543 ซึ่งคุณสมจริงให้ความร่วมมือในการตอบคำถามเป็นอย่างดี

5) คุณสุวรรณี จักรวสุ ผู้กำกับละครเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" ผู้วิจัยได้ติดต่อผ่านทางคุณแสงอรุณ กาญจนรักษ์ ผู้บริหารของบริษัทแคส เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด และได้รับการอำนวยความสะดวกในการศึกษาทุกด้านเป็นอย่างดี และได้เข้าพบและสัมภาษณ์คุณสุวรรณี เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2543 โดยคุณสุวรรณีให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เป็นอย่างดี

6) คุณจารึก สงวนนาม ผู้กำกับละครเรื่อง "รักสองภพ" ของบริษัทอัคร เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ผู้วิจัยได้โทรศัพท์ติดต่อขอสัมภาษณ์คุณจารึกโดยตรง และได้รับการอนุญาตให้สัมภาษณ์ได้ โดยต้องรองจนกว่าผู้กำกับจะว่างจากการกำกับละคร และได้สัมภาษณ์ในวันที่ 12 มีนาคม 2543 พร้อมทั้งได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากคุณบุญลักษณ์ นิลวงษ์ นักเขียนและเพื่อนสนิทของคุณจารึก ซึ่งได้คลุกคลีกับละครเรื่องนี้ด้วย ทำให้ผู้วิจัยได้รายละเอียดมากขึ้นในการศึกษาครั้งนี้

7) คุณนพพล โกมารชุน ผู้กำกับละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ซึ่งเป็นผู้บริหารบริษัทเปา จินจง จำกัด ผู้ผลิตละครเรื่องนี้ด้วย โดยผู้วิจัยได้ติดต่อผ่านทางคุณสถาพร สุชาติ แต่เนื่องจากคุณนพพลติดภารกิจการทำงานกับละครทุกวันจันทร์-วันศุกร์ ผู้วิจัยจึงต้องรองวันนัดหมายที่คุณนพพลว่างในวันเสาร์-อาทิตย์ และได้สัมภาษณ์คุณนพพลในวันที่ 23 เมษายน 2543

2.2 ผู้ชมละคร

ในส่วนของการศึกษาการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศ (Homosexual Stereotype) ของผู้ชม ผู้วิจัยได้ทำการนัดสัมภาษณ์ในรูปแบบของการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อสำรวจทัศนคติและการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศของผู้ชม ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างของผู้ชมละครหรือผู้รับสาร (Audience) มาสัมภาษณ์กลุ่ม โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน โดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการคัดเลือกจากกลุ่มผู้ชมละครว่าต้องเคยดูละครเหล่านี้มาแล้ว และมีการยอมรับเอกลักษณ์ทางเพศของตนอย่างชัดเจน ซึ่งผู้วิจัยมีความคุ้นเคยกับกลุ่มตัวอย่างบางคนเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยสามารถเข้าใจในเอกลักษณ์ทางเพศของกลุ่มตัวอย่างได้ โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ชมที่นำมาสนทนากลุ่ม 2 กลุ่มนี้ คือ

2.2.1 ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ (Heterosexual) จำนวน 8 คนได้แก่

- 1) ต๋อ อายุ 29 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง
- 2) เบี้ยก อายุ 27 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง
- 3) หญิง อายุ 25 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง
- 4) เบิ้ล อายุ 30 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง
- 5) ผึ้ง อายุ 30 ปี ระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ อาชีพ รับจ้าง
- 6) ต้อม อายุ 17 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 7) ปลา อายุ 17 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
- 8) ตึก อายุ 17 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ซึ่งกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศนี้ผู้วิจัยได้นัดหมายและทำการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่มในวันที่ 27 มีนาคม 2543

2.2.2 ผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศ (Male Homosexual) จำนวน 8 คนได้แก่

- 1) อุ่ม อายุ 27 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อาชีพ มัคคุเทศก์และTour Representative
- 2) พงษ์ อายุ 28 ปี ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาปีที่ 3 อาชีพ เสริมสวย
- 3) เบลล์ อายุ 29 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง
- 4) ต้อย อายุ 30 ปี ระดับการศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 6 อาชีพ รับจ้าง
- 5) โอ อายุ 28 ปี ระดับการศึกษา ปริญญาตรี อาชีพ รับจ้าง

- 6) เกว อายุ 20 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อาชีพ นักศึกษา
- 7) เอ๋ อายุ 24 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ อาชีพ นักศึกษา
- 8) ไต้ง อายุ 23 ปี ระดับการศึกษา กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง อาชีพ ผู้ช่วยเภสัชกร

โดยการจำแนกผู้ชมเป็นชายรักร่วมเพศหรือรักต่างเพศนั้น ผู้วิจัยใช้การเปิดเผยตัวตน และการยอมรับเอกลักษณ์ทางเพศของผู้ชมเป็นเกณฑ์ ซึ่งผู้วิจัยได้นัดหมายและทำการสัมภาษณ์แบบ สนทนากลุ่มในวันที่ 26 มีนาคม 2543

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1 ข้อมูลประเภทละครโทรทัศน์ เนื่องจากส่วนหนึ่งเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลย้อนหลัง เพราะช่วงเวลาที่เกิดกระแสชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2541 และหลังจากนั้นในเดือนพฤษภาคม 2542 ก็มีการปรับบทบาทการเสนองานของตัวละครตามนโยบายของ กองกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ ทำให้มีละครที่นำเสนอภาพของชายรักร่วม เพศน้อยลง ดังนั้นในกรณีที่เป็นการเก็บข้อมูลย้อนหลังจึงต้องมีการติดต่อขอยืมเทปบันทึกรายการ ละครโทรทัศน์ (Video) ที่ออกอากาศไปแล้วจากฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับละครเรื่องดังกล่าว

2 ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ บทประพันธ์ บทโทรทัศน์ดัดแปลง เพื่อนำมา เป็นส่วนประกอบในการวิเคราะห์เนื้อหาละคร รวมทั้งบทสัมภาษณ์ บทความ บทวิจารณ์บันเทิงที่มี เนื้อหาเกี่ยวกับละครเรื่องดังกล่าว หรือมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชายรักร่วมเพศในละครเรื่องดังกล่าว

3 ข้อมูลประเภทบุคคล

- 3.1 ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ผลิตละคร โดยการบันทึกเทปและการจดบันทึก
- 3.2 จะใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มกับกลุ่มบุคคลที่เลือกมาเป็นกลุ่มตัวอย่าง (Focus Group) โดยการบันทึกเทปและการจดบันทึก

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในภาคตัดขวาง (Cross-Sectional) โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2542 - เมษายน 2543 โดยในเดือนพฤศจิกายน - กุมภาพันธ์ จะเป็นการเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ และในเดือนมกราคม-เมษายน ผู้วิจัยใช้การเก็บข้อมูลสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เนื่องจากในการติดต่อผู้กำกับละครต้องรอจนกว่าผู้กำกับแต่ละท่านจะให้ช่วงเวลานัดหมายที่สะดวกได้ดังนั้นในการเก็บข้อมูลส่วนนี้จึงใช้เวลานาน และในเดือนมีนาคมจะเป็นการสนทนากลุ่มเพื่อวิเคราะห์การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูล 2 ประเภท คือ

1. ในการวิเคราะห์ภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ จะใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเก็บข้อมูลในแต่ละด้านดังนี้

1) ด้านตัวละคร (Character)

ในการวิเคราะห์การรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยนั้น ได้ใช้แนวคิดเกี่ยวกับภาพ (Portray), พฤติกรรม (Behavior) และบทบาททางสังคม (Social Role) มาเป็นกรอบในการศึกษาตัวละครชายรักร่วมเพศ เกี่ยวกับการสร้างภาพ (Portrayal) ของชายรักร่วมเพศจากละครโทรทัศน์ไทย

ในมิติด้านตัวละครนี้ เป็นการวิเคราะห์ลักษณะตัวละครชายรักร่วมเพศและการนำเสนอ (Role Presentation) โดยใช้เทคนิคการวิจัยสื่อของ Arthur Berger (1991) เป็นประเด็นในการพิจารณาบทบาททางสังคม โดยศึกษาว่าลักษณะทางประชากรศาสตร์ของตัวละครชายรักร่วมเพศที่ถูกนำเสนอว่ามีลักษณะอย่างไร ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 1.1 อายุและเพศ
- 1.2 ภูมิหลังทางสังคม (Social Background)
- 1.3 ระดับการศึกษา
- 1.4 ลักษณะตัวละคร
 - บุคลิกภาพภายนอก

- ลักษณะนิสัย
- 1.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับอาชีพที่ตัวละครแสดงออก
 - ค่านิยม ความเชื่อที่ตัวละครแสดงออกมา
 - คุณธรรมที่มักปรากฏในตัวละครชายรักร่วมเพศ
- 2) ด้านการนำเสนอ (Presentation)

ในมิตินี้เป็นการวิเคราะห์ถึงการนำเสนอ โดยใช้กรอบการวิจัยสื่อของ Arthur Berger (1991) เพื่อศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- 2.1 ฉาก ที่ใช้ในการนำเสนอตัวละคร
- 2.2 การแสดง ของผู้ที่รับบทบาทชายรักร่วมเพศ

3) ด้านบทบาททางสังคม (Social Role)

ในมิตินี้ เป็นการวิเคราะห์ถึงบทบาททางสังคมของตัวละครชายรักร่วมเพศที่ปรากฏในเรื่อง โดยการวิเคราะห์ถึงการนำเสนอภาพลักษณ์ของตัวละครชายรักร่วมเพศ โดยมุ่งเน้นในเรื่อง การสร้างการรับรู้บทบาทของชายรักร่วมเพศ (Perception of Role) ได้ทำการวิเคราะห์ในประเด็นดังต่อไปนี้

- 3.1 ลักษณะการแต่งตัวและเครื่องประกอบฉากที่ใช้ในฐานะ (Role Props) เช่น เสื้อผ้า ทรงผม ภาษา
- 3.2 โครงสร้างการปฏิสัมพันธ์ (Narrative Fequences) ซึ่งเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงโครงสร้างของความสัมพันธ์ (Binary Opposition) ของชายรักร่วมเพศระหว่างบุคคล หรือระหว่างสังคม
- 3.3 ลักษณะการใช้ภาษา

2. สัมภาษณ์แบบเจาะลึก (Depth Interview) โดยการเตรียมคำถามที่เหมาะสมครอบคลุมคำถามนำวิจัย ในด้านกระบวนการผลิต ว่ามีกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในเรื่องอย่างไร เพื่อนำคำตอบที่ได้ไปวิเคราะห์เชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

3. การสนทนากลุ่ม (Focus Group Interview) โดยการแบ่งกลุ่มผู้ชมเพื่อทำการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ (Heterosexual) และกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศ (Homosexual) โดยคำถามนำวิจัยในส่วนนี้เพื่อวัดทัศนคติและการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ว่าเป็นอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ทำให้การรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศในแต่ละบุคคลแตกต่างกัน ปัจจัยเหล่านี้เป็นตัวบ่งชี้ปริบททางสังคม-วัฒนธรรมที่มีผลต่อการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศ (Homosexual Stereotype) ของผู้ชม

การนำเสนอผลการวิจัย

ในการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยจะนำเสนอรายงานการวิจัยโดยใช้การพรรณนาวิเคราะห์ (Analysis Description) ซึ่งผลของการวิเคราะห์จะนำมาจากละครโทรทัศน์ จากเอกสาร และการสัมภาษณ์ประกอบกันไป โดยผู้วิจัยแบ่งประเด็นการนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ประเด็นในแต่ละบทดังนี้

บทที่ 4 ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

บทที่ 5 กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

บทที่ 6 การรับรู้ภาพแบบฉบับของตัวละครชายรักร่วมเพศของผู้ชม

บทที่ 7 บทสรุปและข้อเสนอแนะ โดยจะอธิบายเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างผลการวิจัยทั้งสามบทข้างต้น ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของ S M C R ในกระบวนการสื่อสาร พร้อมทั้งชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของสังคมและวัฒนธรรมจากความสัมพันธ์ดังกล่าว

บทที่ 4

ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทยนั้น เริ่มมีปรากฏอยู่บ้างแล้วในอดีต แต่การนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศอย่างต่อเนื่องและภาพของชายรักร่วมเพศมีหลากหลายและเริ่มชัดเจนยิ่งขึ้นเพิ่งเริ่มเมื่อปี 2541 นี้เอง เมื่อพิจารณาภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น จะเห็นว่าแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะได้แก่ ละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศและนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศโดยตรง และละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศ แต่ไม่ได้มีเนื้อหาเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศเลย

ผู้วิจัยได้สำรวจละครโทรทัศน์ที่นำเสนอในช่วงเวลาดังกล่าว พบว่ายังมีละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศเป็นจำนวนมากที่ผลิตในระหว่างปี 2541 ถึง ปัจจุบัน ผู้วิจัยได้คัดเลือกละครที่มีความโดดเด่นในการนำเสนอตัวละครชายรักร่วมเพศ และเป็นที่น่าสนใจในหมู่ผู้ชม อันจะทำให้การศึกษาภาพมีความชัดเจนยิ่งขึ้น ละครโทรทัศน์ที่มีการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์มีทั้งหมด 7 เรื่องด้วยกันได้แก่

1. เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง
2. ชายไม่จริงหญิงแท้
3. เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ
4. รักเล่ห์เพทุบาย
5. บังเอิญรวยช่วยไม่ได้
6. รักสองภพ
7. กิจกรรมชายโสด

โดยในส่วนของការวิเคราะห์ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบ่งประเด็นการวิเคราะห์เป็นดังนี้ คือ

- 4.1 โครงสร้างการเล่าเรื่อง
- 4.2 บทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์
- 4.3 ลักษณะภายนอกของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

4.4 ลักษณะภายในของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

4.5 ฉากและบริบทของเรื่อง

4.1 โครงสร้างการเล่าเรื่อง (Narrative Structure)

การเล่าเรื่องนั้นนับเป็นตรรกะวิธีการส่งสารที่มีส่วนประกอบและโครงสร้างแน่นอน ละคร ทั้ง 7 เรื่องที่นำมาวิเคราะห์นั้นมีเพียง 2 เรื่องคือ "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" และ "รักสอง ภาภ" ที่มีรูปแบบการเล่าเรื่องที่แตกต่างไปจากละครเรื่องอื่นๆ อันดับแรกก็คือ ละคร 2 เรื่องนี้จะ เป็นละครแนวดราม่า ส่วนละครอีก 5 เรื่องจะเป็นคอมเมดี้ดราม่า อันดับที่สองคือ มุมมองของ การเล่าเรื่องในละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายและนายเป็นหญิง" จะมีการเปิดเรื่องที่มีการพบกันของ พระเอกและนางเอกที่มาร่ำตัวตายบนสะพาน ทั้งคู่พูดคุยกันและผลัดกันเล่าเรื่องของแต่ละฝ่ายให้ กันฟัง ซึ่งเป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองของบุรุษที่หนึ่ง (The First-Person Narrator) คือตัวเอก เป็นผู้เล่าเรื่อง แต่หลังจากที่ผลัดกันเล่าเรื่องราวของตัวเองแล้ว เรื่องราวก็ดำเนินไปตามรูปแบบ ของการเล่าเรื่องทั่วไป คือ เป็นการเล่าเรื่องจากมุมมองที่เป็นกลาง (The Objective) มิได้ปรากฏ ตัวผู้เล่า ซึ่งเป็นธรรมเนียมนิยมในละครปกติ คือ มีการเปิดเรื่อง แล้วเหตุการณ์ก็ดำเนินไป เกิด ปมปัญหาขัดแย้ง เหตุการณ์คลี่คลาย และจบลง ละครทั้ง 7 เรื่องนี้เป็นการเล่าเรื่องที่เมื่อเหตุ การณ์ปมปัญหาขัดแย้งคลี่คลายลงก็จบลงอย่างมีความสุขทุกเรื่อง เมื่อพิจารณาโครงสร้างการเล่า เรื่องและการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในโทรทัศน์ พบว่าแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ

1) ละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศและนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วม เพศโดยตรง มี 2 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง และ ชายไม่จริงหญิงแท้

เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง

พระเอกของเรื่องคือ "เก้" เป็นชายรักร่วมเพศที่ผิดหวังจากความรักที่มีต่อตอน เพื่อนชาย นักศึกษาด้วยกัน ทำให้เกิดความคิดว่าการเป็นชายรักร่วมเพศเป็นสาเหตุของความผิดหวัง ทำให้เก้พยายามเปลี่ยนบทบาทของตัวเองให้เป็นผู้ชายที่แท้จริง โดยมีกำลังใจคือ "นัท" ซึ่งเป็นหญิง รักร่วมเพศที่ตกลงใจจะเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นหญิงรักต่างเพศด้วยเช่นกัน และในท้ายที่สุด เก้ ก็ เปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นชายรักต่างเพศและเกิดความรู้สึกชอบผู้หญิงได้สำเร็จ

ในเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" จะเสนอภาพตัวละครชายรักร่วมเพศ 3 คนด้วยกัน คือ "เก๋" และเพื่อนของเก๋อีก 2 คน คือ จินและเล็ก

ภาพของ "เก๋" ในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศที่อยู่ในวัยรุ่น คือกำลังศึกษาอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยที่มีความต้องการเลียนแบบพฤติกรรมของเพศหญิง และมีสังคมที่เป็นชายรักร่วมเพศด้วยกัน โดยเก๋แอบหลงรักคอน แบบผู้หญิงรักผู้ชาย เก๋เป็นชายรักร่วมเพศที่เป็นคนสุภาพเรียบร้อย มีกิริยาที่นุ่มนวล แต่จะกรี๊ดกร๊าดในบางครั้ง โดยเฉพาะเวลาที่เผลอตัว และเป็นคนที่ยอมทำทุกอย่างเพื่อเรียกร้องความสนใจจากคอน แม้จะต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่ออำนวยความสะดวกให้คอนก็ตาม

ภาพของ "จิน" และ "เล็ก" ในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะภายนอกคือรูปร่างอ่อนแอ้น, หน้าตาเหมือนผู้หญิงมาก ทั้งสองคนเป็นเพื่อนของเก๋และคอยช่วยเหลือเก๋ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะการทำให้เก๋ตาสว่างในเรื่องที่กำลังถูกคอนหักหลัง

ชายไม่จริงหญิงแท้

นางเอกของละครเรื่องนี้คือ "ซิน" ได้ปลอมตัวเป็นชายรักร่วมเพศที่แต่งกายเลียนแบบผู้หญิง และผันตัวเองเข้าสู่วงการบันเทิง โดยเป็นดารานางเอกละคร จึงต้องทำตัวให้เหมือนชายรักร่วมเพศที่แต่งกายเลียนแบบผู้หญิง โดยเลียนแบบพฤติกรรมของชายรักร่วมเพศจาก "เจ้เคน" ซึ่งพาเธอไปศึกษาชีวิตของชายรักร่วมเพศตามแหล่งต่างๆ การแต่งตัว น้ำเสียง แหล่งท่องเที่ยวของพวกชายรักร่วมเพศและรูปแบบการใช้ชีวิต นอกจากนี้ "เกา" พระเอกของเรื่องก็ต้องถูกชาติพาไปทดสอบความเป็นเกย์ตามที่ต่างๆ เช่น บาร์เกย์ และสถานที่เที่ยวของชาวเกย์ เด็กเช่า เป็นต้น ซึ่งในละครทั้งเรื่องจะมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศผ่านตัวละครอย่าง "เจ้เคน" ที่คอยให้คำปรึกษาแก่ซินในด้านต่างๆ และ "ชาติ" ที่พยายามจะให้เกายอมรับว่าเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนตน

ในเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" จะนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทเด่นในเรื่อง 4 คนด้วยกันคือ "เจ้เคน", "ชาติ", "สมิง" และ "โมนิก้า"

ภาพของ "เจ้เคน" ในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศวัยผู้ใหญ่ตอนต้น (30-40 ปี) ที่มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนชีวิตของนางเอก ทำให้นางเอกต้องมาปลอมตัวเป็นชายรักร่วมเพศ โดยเป็นผู้ที่คอยให้ความช่วยเหลือนางเอกตลอดเวลาทั้งในเรื่องงานและเรื่องความรัก

"ชาติ" เป็นชายรักร่วมเพศวัยประมาณ 30 ปี ที่ใช้ชีวิตด้วยการปกปิดพฤติกรรมรักร่วมเพศของตัวเองมาตลอด เนื่องจากต้องทำงานร่วมกับคนอื่นจึงเกรงว่าเพื่อนๆ จะรังเกียจ โดยการวางตัวเป็นหนุ่มหัวทื่อ ต่อมาเมื่อเห็นว่าภามาชอบจีน ซึ่งชาติเข้าใจว่าจีนเป็นชายรักร่วมเพศที่แต่งกายเลียนแบบหญิงชาติจึงพยายามที่จะให้ภายอมรับว่าเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกับตน ทั้งนี้เพื่อที่ตนจะได้มีเพื่อนที่มีรสนิยมแบบเดียวกัน แต่เมื่อไม่สำเร็จ และความลับที่ตนเป็นชายรักร่วมเพศถูกเปิดเผย ชาติจึงเปลี่ยนพฤติกรรมมาเป็นชายรักร่วมเพศเลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิงแบบเดียวกับเจี๊ยน ทั้งการแต่งกาย และอากัปกริยา

"สมิง" และ "โมนิก้า" เป็นชายรักร่วมเพศที่เลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิง อยู่ในวัยประมาณ 25-30 ปี ที่เข้าสู่วงการของชายรักร่วมเพศด้วยการประกวดความงามและจึงเข้ามาสู่วงการบันเทิงด้วยการมาเล่นละครเป็นดาราสบหบ สมิงและโมนิก้ามีบทบาทสำคัญในเรื่องคือเป็นตัวอิจฉาผู้ที่คอยยุแหยงให้ภามีติดใจกับแครี่ คู่รักของภามา เพื่อให้แครี่มาอาละวาดจีนอีกที ภาพของสมิงและโมนิก้าจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีความทะเยอทะยานและคิดว่าตัวเองสวยกว่าชายรักร่วมเพศคนอื่น เมื่อพบกับความผิดหวังก็พาลและคอยกลั่นแกล้งนางเอกตลอดเวลา

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศและนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรงสามารถนำมาสรุปได้ดังตารางที่ 4.1

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.1 ภาพชายรักร่วมเพศในละครที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง

ละคร	ตัวละคร	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้ววนายเป็นหญิง	เก๋	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบเพศหญิงในตอนต้นเรื่อง แล้วพยายามเปลี่ยนเอกลักษณ์ รักร่วมเพศของตนเองจนมา เป็นชายรักต่างเพศในที่สุด
	จิ้น	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบ ผู้หญิง และมีรูปร่างหน้าตาและการ แต่งกายเหมือนผู้หญิง คอยช่วยเหลือ พระเอกให้พ้นจากการถูกดองหลอกหลวง
	เล็ก	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบ ผู้หญิง และมีรูปร่างหน้าตาและการ แต่งกายเหมือนผู้หญิง คอยช่วยเหลือ พระเอกให้พ้นจากการถูกดองหลอกหลวง
ชายไม่จริงหญิงแท้	เจ้เคน ชาติ	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบผู้หญิง ที่เป็นสาเหตุ ให้นางเอกปลอมตัวเป็นชายรัก ร่วมเพศ และคอยช่วยเหลือ นางเอกในด้านต่างๆ ชายรักร่วมเพศที่มีปกปิด พฤติกรรมรักร่วมเพศในตอนต้น แต่ภายหลังเปิดเผยตัวตนและ แสดงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ โดย มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ภาพชายรักร่วมเพศในละครที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง

ละคร	ตัวละคร	ภาพ
ชายไม่จริงหญิงแท้	สมิง โมนิก้า	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบผู้หญิง คอยกั้นแก๊ง นางเอกตลอดเวลา ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบเพศหญิง คอยกั้น แก๊งนางเอกตลอดเวลา

2) ละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศ แต่ไม่ได้มีการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศเลย มี 5 เรื่องด้วยกันคือ บังเอิญรวยช่วยไม่ได้, รักเล่ห์เพทุบาย, เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ, รักสองภพ, กิจกรรมชายโสด

บังเอิญรวยช่วยไม่ได้

ละครเรื่องนี้ต้องการนำเสนอเรื่องราวของคนที่ยพยายามเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อให้เข้ากับสังคมไฮโซฯ ของพวกผู้ดีมีเงิน แม้จะต้องเปลี่ยนแปลงชีวิตทั้งหมดก็ยอม เนื้อหาหรือแก่น (Theme) ของเรื่องจึงไม่ได้มีการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด โดยละครเรื่องนี้ ได้เสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง คือ "เหน่ง" ซึ่งเป็นเพื่อนของพ่อดอกแก้วซึ่งเป็นนางเอกอีกคนหนึ่งในเรื่อง เป็นเสมือนที่เลี้ยงคอยให้กำลังใจนางเอกเท่านั้น

ภาพของ "เหน่ง" ในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศวัย 40-50 ปี ที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง เพราะเป็นคนที่คอยช่วยเหลือ "ดอกแก้ว" นางเอกคนหนึ่งในเรื่อง ในเรื่องของการแก้ปัญหาหัวใจ และเป็นคนที่พาดอกแก้วเข้าสู่วงการบันเทิง ภาพของเหน่งจะเป็นชายรักร่วมเพศที่ประสบความสำเร็จในหน้าที่การงาน โดยเป็นถึงดีไซเนอร์และเจ้าของร้านตัดเสื้อชื่อดังในสังคมไฮโซฯ และเป็นชายรักร่วมเพศที่เลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิง

รักเล่ห์เพทุบาย

ละครเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวของความรักที่ "เจนนิลา" นางเอกของเรื่อง ที่ต้องพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อเอาชนะใจสธน ผู้ชายที่เธอแอบชอบ แม้จะต้องโกหกหลอกลวงก็ตาม โดยตั้ง "ตราภูมิ" เพื่อนสมัยเด็กๆ มาแสดงตนเป็นคนรักเพื่อเรียกร้องความสนใจจากสธน ละครเรื่องนี้เสนอภาพของตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทในเรื่อง คือ "กองทัพบ" ซึ่งเป็นเพื่อนนางเอก คอยช่วยวางแผน ให้คำปรึกษา รวมถึงคอยช่วยเหลือตราภูมิด้วยความสงสารที่ถูกเจนนิลาหลอกใช้ โดยโครงสร้างการเล่าเรื่องไม่ได้มุ่งเน้นการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศโดยตรง

ภาพของ "กองทัพบ" ในเรื่องจะเป็นชายหนุ่มวัย 28-32 ปี ที่มีบทบาทในการช่วยเหลือนางเอกแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ และเป็นชายรักร่วมเพศที่พอใจในความเป็นผู้ชายของตน ไม่ได้มีความต้องการเลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิงแต่อย่างใด ภาพของกองทัพบในเรื่องจะเห็นว่าเป็นคนที่ฉลาดและแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เก่งทั้งในเรื่องงาน และการช่วยเหลือเพื่อน

เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ

ละครเรื่องนี้เสนอเรื่องราวของ "เจนขวัญ" ผู้ชายคนหนึ่งที่ลงทุนปลอมตัวเป็นหญิงเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับ "ปิ่น" นางเอกของเรื่อง แต่เขาไม่ได้เป็นชายรักร่วมเพศแต่ประการใด ส่วนตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศ ในเรื่องนี้มี 2 คน คือ "แห้ว" และ "แป้ว" ทั้งคู่เป็นผู้ที่มาชอบเจนขวัญ

"แป้ว" เป็นชายรักร่วมเพศวัยประมาณ 30 ปีที่รูปร่างใหญ่แต่มีความพอใจที่ได้เลียนแบบพฤติกรรมของเพศหญิง ภาพของแป้วจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีความคิดหมกมุ่นอยู่แต่เรื่องเพศและดูน่ากลัวเนื่องจากทุกครั้งที่พบพระเอกก็จะคอยไล่ปล้ำ แป้วมีบทบาทสำคัญในเรื่องในแง่ของการเป็นสาเหตุให้พระเอกของเรื่องต้องหนีและปลอมตัวเข้าไปอยู่ที่หอหญิงเพื่อให้ได้ใกล้ชิดกับนางเอก

"แห้ว" เป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบเพศหญิง แห้วไม่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง แต่จะเป็นคนที่ชอบพระเอกและเข้ามาเพิ่มสีสันให้เรื่องราวตลก และสนุกสนานมากขึ้น

รักสองภพ

ละครนำเสนอเรื่องราวของความรักของหนุ่มสาวคือ "จอน" กับ "เนตรมณี" ที่เกิดอุปสรรคในรักทำให้พรากจากกันในชาติก่อนโดยจอนประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต เนตรมณีจึงผูกคอตาย แต่วิญญาณของเนตรมณียังไม่ไปผุดไปเกิดยังคงวนเวียนรอคอย จนมาถึงชาติปัจจุบัน จอนเกิดมา

เป็นขจรศักดิ์ และได้มาพบรักอีกครั้งที่หอพักกับวิญญาณของเนตรมณี โดยเนื้อหาของละครมิได้มีการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด ละครเรื่องนี้มีชายรักร่วมเพศในเรื่อง 2 คนคือ

“อ้น” เป็นชายรักร่วมเพศเพื่อนของขจรศักดิ์ที่มาเช่าหอพักชายเป็นคนก่อความวุ่นวายในหอพักชาย ทำให้หอพักชายครั้นเคร่งสนุกสนาน และเป็นตัวประสานความสัมพันธ์ในการปรับความเข้าใจระหว่างขจรศักดิ์ กับกัญญารัตน์ คู่รักในชาติปัจจุบัน โดยอ้นเป็นชายรักร่วมเพศที่เลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิง ยังอยู่ในวัยรุ่น เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย อ้นมีบทบาทสำคัญในเรื่องคือ เป็นคนที่เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างพระเอกกับคู่รักในภพปัจจุบัน

“ผู้จัดการค่ายเพลง” เป็นชายรักร่วมเพศที่ปกปิดพฤติกรรมชายรักร่วมเพศไว้ แต่เมื่อพบคนที่ถูกใจก็จะเปิดเผยความเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ผู้จัดการค่ายเพลงเป็นเพียงตัวประกอบในตอนหนึ่งของเรื่องที่มาเพิ่มความสนุกสนานให้กับเรื่องเท่านั้น ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในเรื่องแต่อย่างใด

กิจกรรมชายโสด

เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราววุ่นวายของชายโสดคือ “ตุ๊ต” หนุ่มจอมกะล่อน ที่เกิดมาร่ำรวย สุขสบายทุกอย่าง แต่ใช้ชีวิตแบบไม่มีจุดหมาย ขอเพียงได้อยู่ใกล้ชิดกับสาว ๆ ไปวัน ๆ วันหนึ่งได้ไปแย่งจีบ “แจ่มใส” และก่อเหตุให้แจ่มใสลาออกจากบริษัทของเคลาดิโอ เจ้าของบริษัทชาวอิตาลี เคลาดิโอโกรธแค้นตุ๊ตมาก จึงแกล้งแค้นด้วยการส่ง “ทิวา” ซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศมาใกล้ชิดและหาทางร่วมหลับนอนกับตุ๊ตให้ได้ เพื่อสร้างความมัวหมองในประวัติชีวิตรักของตุ๊ต โดยในตอนแรกที่ทิวามาตีสนิทกับตุ๊ตไม่ได้มีการเปิดเผยตัวว่าเป็นชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด ต่อเมื่อได้มีสัมพันธ์ทางเพศกับตุ๊ต ทิวาจึงเกิดความรักและหึงหวงในตัวตุ๊ต ละครเรื่องนี้ได้นำเสนอภาพชายรักร่วมเพศเพียงคนเดียวคือ ทิวา

“ทิวา” เป็นชายรักร่วมเพศวัย 35-40 ปี ที่มีการปกปิดพฤติกรรมชายรักร่วมเพศเวลาอยู่ในสังคม ทิวามีบทบาทสำคัญในเรื่องในแง่ของการเป็นคู่นอนคนหนึ่งในชีวิตชายโสดของพระเอก โดยสาเหตุการได้หลับนอนกับพระเอกเกิดจากการมอมเหล้า และเมื่อทิวาเปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ กิรียาของทิวาก็จะเปลี่ยนไปเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงในเวลาที่เผลอต้ว หรืออยู่กับพระเอกสองต่อสอง

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแต่มีได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง สามารถนำมาสรุปภาพของชายรักร่วมเพศได้ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ภาพชายรักร่วมเพศในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแต่มีได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง

ละคร	ตัวละคร	ภาพ
บังเอิญช่วยไม่ได้	เหม่ง	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงวัย 40-50 ปี ที่คอยช่วยเหลือนางเอกและเป็นผู้ที่พานางเอกเข้าสู่สังคมไฮโซฯ
รักเล่ห์เพทุบาย	กองทัพ	ชายรักร่วมเพศที่เปิดเผยตัวตนแต่ไม่ได้มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง เป็นเพื่อนที่ปรึกษาผู้รู้ใจนางเอก
เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ	แป้ว	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง คอยไล่ปล้ำพระเอก เป็นสาเหตุที่ทำให้พระเอกต้องหนีไปอยู่หอพักหญิงและปลอมตัวเป็นผู้หญิง

ตารางที่ 4.2 (ต่อ) ภาพชายรักร่วมเพศในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศ แต่มิได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง

ละคร	ตัวละคร	ภาพ
เจนนี่...นางสาว จำเป็นอะ	แหวน	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบผู้หญิงคอยตาม จับพระเอก และเป็นลูกค้าขาประจำ ร้านเสริมสวยของแม่พระเอก
รักสองภพ	อ้น	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบเพศหญิง เป็นเพื่อน ของพระเอก คอยช่วยให้พระเอก และนางเอกภพปัจจุบันคืนดีกัน
	ผู้จัดการค่ายเพลง	ชายรักร่วมเพศที่ปกปิดพฤติกรรม รักร่วมเพศของตน และจะเปิดเผย เอกลักษณ์รักร่วมเพศเมื่อพบคนที่ถูกใจ โดยใช้อาชีพเป็นตัวหลอกล่อผู้ชาย
กิจกรรมชายโสด	ทิวา	ชายรักร่วมเพศที่ปกปิดพฤติกรรม รักร่วมเพศของตน และจะเปิดเผย เอกลักษณ์รักร่วมเพศเมื่อพบคนที่ถูกใจ โดยจะคอยหลอกพระเอกเพื่อให้มา มีเพศสัมพันธ์ด้วย

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศ พบว่าชายรักร่วมเพศเกือบทั้งหมดจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ยกเว้น "กองทัพ" ในเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" เท่านั้นที่ไม่ได้มีพฤติกรรมและความต้องการที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้หญิงแต่อย่างใด และสามารถสรุปภาพของชายรักร่วมเพศในละครแต่ละเรื่องจากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องได้ดังตาราง ที่ 4.3 ดังนี้

ตารางที่ 4.3 สรุปภาพของชายรักร่วมเพศในละคร จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง

ละคร	ตัวละคร	ภาพของชายรักร่วมเพศ	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง	เก๋	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงในตอนต้นเรื่อง แล้วพยายามเปลี่ยนตนเองเป็นชายรักต่างเพศในที่สุดด้วยความตั้งใจที่เด็ดเดี่ยว	บวก
	จิ้น	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง และมีลักษณะภายนอกเหมือนผู้หญิงอันได้แก่ รูปร่างหน้าตา คอยช่วยเหลือและดูแลพระเอก	บวก
	เล็ก	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง และมีลักษณะภายนอกเหมือนผู้หญิงอันได้แก่ รูปร่างหน้าตา คอยช่วยเหลือและดูแลพระเอก	บวก
ชายไม่จริงหญิงแท้	เจ้เคน	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ที่เป็นสาเหตุให้นางเอกปลอมตัวเป็นชายรักร่วมเพศ และคอยช่วยเหลือนางเอกในด้านต่างๆ	บวก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) สรุปรูปภาพของชายรักร่วมเพศในละคร จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง

ละคร	ตัวละคร	ภาพของชายรักร่วมเพศ	ภาพ
ชายไม่จริงหญิงแท้	ชาติ	ชายรักร่วมเพศที่มีปกปิดพฤติกรรมรักร่วมเพศในตอนต้น แต่ภายหลังเปิดเผยตัวตนและแสดงเอกลักษณ์รักร่วมเพศโดยมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง และเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือพระเอกในบางเวลา	บวก
	สมิง	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง คอยกลั่นแกล้งนางเอกตลอดเวลา	ลบ
	โมนีก้า	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง คอยกลั่นแกล้งนางเอกตลอดเวลา	ลบ
บังเอิญรวยช่วยไม่ได้	เหม่ง	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงวัย 40-50 ปี ที่คอยช่วยเหลือนางเอก	บวก
รักเล่ห์เพทุบาย	กองทัพ	ชายรักร่วมเพศที่เปิดเผยตัวตนแต่ไม่ได้มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง เป็นเพื่อนที่ปรึกษาผู้รู้ใจนางเอก	บวก

ตารางที่ 4.3 (ต่อ) สรุปรูปภาพของชายรักร่วมเพศในละคร จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง

ละคร	ตัวละคร	ภาพของชายรักร่วมเพศ	ภาพ
เจนนี่...นางสาว จำเป็นสะ	แหวน	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบผู้หญิงคอยตาม จีบพระเอก แต่ก็เป็นผู้ที่คอย อำนวยความสะดวกให้พ่อ กับแม่ของพระเอกในการ มาเยี่ยมพระเอกที่กรุงเทพ	กลาง
รักสองภพ	อื่น	ชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรม เลียนแบบผู้หญิง เป็นเพื่อน ของพระเอก คอยช่วยให้พระเอก และนางเอกภพปัจจุบันคืนดีกัน	บวก
	ผู้จัดการ ค่ายเพลง	ชายรักร่วมเพศที่ปกปิดพฤติกรรม รักร่วมเพศของตน และจะเปิด เผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศเมื่อพบ คนที่ถูกใจโดยใช้อาชีพเป็นตัว หลอกล่อผู้ชาย	ลบ
กิจกรรมชายโสด	ทิวา	ชายรักร่วมเพศที่ปกปิดพฤติกรรม รักร่วมเพศของตน และจะเปิด เผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศเมื่อพบ คนที่ถูกใจโดยจะคอยหลอกพระ เอกเพื่อให้เขามีเพศสัมพันธ์ด้วย	ลบ

จากการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง พบว่าโครงสร้างการเล่าเรื่องส่วนใหญ่ไม่ได้มีการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศโดยตรง โดยในการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในเรื่องส่วนใหญ่ตัวละครชายรักร่วมเพศจะถูกนำมาใช้เพื่อเป็นสีสัน เพื่อให้เรื่องราวสนุกสนาน หรือเพื่อให้เกิดความสมจริงสมจังมากขึ้น โดยภาพของตัวละครที่เป็นบวกและลบมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งภาพที่เป็นบวกของตัวละครส่วนใหญ่จะมาจากโครงสร้างการเล่าเรื่องที่ให้ตัวละครชายรักร่วมเพศมาเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก ส่วนภาพที่เป็นลบส่วนใหญ่จะมาจากโครงสร้างการเล่าเรื่องที่ให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเข้ามาเป็นผู้ที่ก่อความวุ่นวายในเรื่องเพื่อให้เรื่องมีความสนุกสนานมากขึ้น โดยการเข้ามาขอพระเอก หรือคอยกลั่นแกล้งนางเอก เป็นต้น

4.2 บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ในด้านบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้นผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของ "ซึนอติ วัชรเดชะ" ผู้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์บทบาททางสังคมของตัวละครคนใช้ในโทรทัศน์" ในส่วนของการวิเคราะห์บทบาทของตัวละครโทรทัศน์ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ

1. ตัวละครเอก ซึ่งเป็นตัวละครสำคัญของเรื่องหรือตัวเดินเรื่อง
2. ตัวละครสมทบ (Supporting Character) เป็นตัวละครที่อยู่รายล้อมตัวเอก เช่น เพื่อนพระเอก - นางเอก พี่เลี้ยง แม่บ้าน เป็นต้น ตัวละครเหล่านี้จะมีส่วนในการแสดงให้เห็นถึงบุคลิกและนิสัยของตัวเอกชัดเจนขึ้น หรือเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือตัวเอกโดยนำเสนอในรูปของโครงเรื่องย่อย
3. ตัวประกอบ เป็นตัวละครที่ไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง อาจมีบทพูดเพียงเล็กน้อยแต่ถูกใส่ไว้เพื่อความสมจริงของเรื่อง

การพิจารณาบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศที่นำมาวิเคราะห์นั้น มีความสัมพันธ์กับประเภทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ โดยตัวละครชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่องแบ่งเป็นประเภทดังได้นำเสนอเป็นตารางในหน้าถัดไป

ตารางที่ 4.4 บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ชื่อตัวละคร	ประเภทของตัวละครชายรักร่วมเพศ		
	ตัวละครเอก	ตัวละครสมทบ	ตัวประกอบ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง เก้ จิ้น เล็ก	พระเอก	เพื่อนพระเอก เพื่อนพระเอก	
ชายไม่จริงหญิงแท้ เจ้เคน ชาติ สมิง โมนีก้า เต๋า ลูซี่ เจเน็ต		ผู้ช่วยนางเอก ผู้ช่วยพระเอก ตัวอิจฉา ตัวอิจฉา	เพื่อนเจ้เคน เพื่อนเจ้เคน เพื่อนเจ้เคน
บังเอิญช่วยไม่ได้ เหม่ง (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ) (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)		ผู้ช่วยนางเอก	เพื่อนเหม่ง เพื่อนเหม่ง

ตารางที่ 4.4 (ต่อ) บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ชื่อตัวละคร	ประเภทของตัวละครชายรักร่วมเพศ		
	ตัวละครเอก	ตัวละครสมทบ	ตัวประกอบ
รักเล่ห์เพทุบาย กองทัพ แอนดรู		ผู้ช่วยนางเอก	คู่รักของกองทัพ
เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ แป้ว แหวน		ผู้มาขอพระเอก ผู้มาขอพระเอก	
รักสองภพ อัน (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)		เพื่อนพระเอก	ผู้จัดการค่ายเพลง
กิจกรรมชายโสด ทิวา		ผู้มาขอพระเอก	

จากตารางแสดงประเภทของของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ สามารถจัดเป็นประเภทของตัวละครกับภาพของชายรักร่วมเพศได้ดังนี้

4.2.1 ตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทเป็นตัวละครเอกของเรื่อง

มีตัวละครชายรักร่วมเพศจากละครเพียงเรื่องเดียวคือ "เก๋" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง" ที่มีบทบาทเป็นตัวละครเอกของเรื่อง ภาพของเก๋ในตอนต้นเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง และเป็นคนที่ยอมทำได้ทุกอย่างเพื่อความรัก แต่เมื่อพบกับความผิดหวังมากๆ เก๋ก็สามารถเปลี่ยนเอกลักษณ์รักร่วมเพศ (Homosexual Identity) มาเป็นพฤติกรรมชายรักต่างเพศได้ ดังนั้นภาพการเป็นชายรักร่วมเพศของเก๋จึงเป็นเหมือนการเป็นไปตามเพื่อนที่คบด้วยซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงทั้งสองคนมากกว่า คือ "จิ้น" และ "เล็ก" เพราะเก๋สามารถจะปรับเปลี่ยนรสนิยมมาเป็นชายรักต่างเพศได้ เมื่อมีความตั้งใจจริงและเริ่มห่างออกมาจากสังคมของชายรักร่วมเพศ

4.2.2 ตัวละครที่มีบทบาทเป็นตัวละครสมทบของเรื่อง

พบว่ามีส่วนมาก จากตัวละครชายรักร่วมเพศที่ศึกษาทั้งหมด 20 คน พบว่าเป็นชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวละครสมทบถึง 12 คนโดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ

1) ผู้ช่วยพระเอก-นางเอก มี 7 คน ได้แก่ "จิ้น" และ "เล็ก" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง", "เจ้เคน" และ "ชาติ" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้", "เหน่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้", "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย", "อ้น" จากเรื่อง "รักสองภพ"

ภาพของตัวละครที่เป็นตัวละครสมทบเหล่านี้จะเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือพระเอก หรือนางเอกของเรื่อง โดยตัวละครทั้งห้า ยกเว้นจิ้นกับเล็ก จะมีหน้าที่เป็นผู้ที่คอยประสานความสัมพันธ์ระหว่างพระเอกกับนางเอกของเรื่องให้มารักกันในที่สุด ส่วนจิ้นกับเล็กจะเป็นเพื่อนที่คอยช่วยเหลือให้กำลังใจแก่พระเอกของเรื่อง และทำให้เก๋ตาสว่างจากการถูกดอง ชายที่ตนรักหลอกลง

2) ผู้ที่มาชอบพระเอก มี 3 คน ได้แก่ "แป้ว" และ "แห้ว" จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นอะ", "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ตัวละครทั้งสามนี้จะมามีบทบาทในการที่เข้ามารักพระเอก แต่จะถูกพระเอกรังเกียจ เพราะพระเอกในเรื่องไม่ได้เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกับตน

แต่ก็จะมีไม่มีการย่อท้อในการจะสร้างความสัมพันธ์กับพระเอก ด้วยการคอยไล่ตามพระเอกทุกครั้ง ที่พบ

3) ตัวอิจฉา มี 2 คน ได้แก่ "สมิง" และ "โมนิก้า" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ทั้งคู่จะมีบทบาทในการทำให้พระเอกกับนางเอกพบกับอุปสรรคความรักนานาประการเพราะความอิจฉาของตน แต่จะไม่ได้เป็นการอิจฉาเพราะต้องการแย่งพระเอก เนื่องจากสาเหตุแห่งความไม่พอใจคือการที่ตนคิดว่าชินซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกันสวยกว่า ดังกว่า และได้หน้าที่การงานที่ดีกว่าทำให้เกิดความอิจฉาและต้องการกลั่นแกล้งต่างๆ นานา

4.2.3 ตัวละครที่มีบทบาทเป็นตัวประกอบของเรื่อง มี 7 คน ได้แก่ เต่า, ลูซี่ และ เจเน็ต จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้", เพื่อน 2 คนของเหง (ในเรื่องไม่ได้มีการกล่าวถึงชื่อของตัวละครทั้งสอง) จากเรื่อง "บึงเอิญรวายช่วยไม่ได้", "แอนดรู" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย", "ผู้จัดการค่ายเพลง" (ในเรื่องไม่ได้มีการกล่าวถึงชื่อตัวละครคนนี้) จากเรื่อง "รักสองภพ" ทั้งหมดนี้ไม่ได้มีบทบาทสำคัญในเรื่อง แต่มีขึ้นเพื่อความสมจริงสมจัง เพื่อให้เหตุการณ์ดำเนินไป หรือเพิ่มสีสันความสนุกสนานของละครเท่านั้น

จากการวิเคราะห์บทบาทของตัวละครในเรื่องสามารถนำเสนอได้เป็นตารางที่ 4.5 ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.5 ภาพบทบาทของชายรักร่วมเพศในละคร

ละคร	ประเภทของตัวละคร	บทบาทของชายรักร่วมเพศ	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง			
เก๋	พระเอก	เป็นคนดีที่พยายามเปลี่ยน แปลงตนเองมาเป็นรักต่างเพศ เพื่อป้องกันความผิดหวังจากการ เป็นรักร่วมเพศ	บวก
จิ้น	เพื่อนพระเอก	เป็นคนดีคอยช่วยเหลือพระเอก	บวก
เล็ก	เพื่อนพระเอก	เป็นคนดีคอยช่วยเหลือพระเอก	บวก
ชายไม่จริงหญิงแท้			
เจ้เคน	ผู้ช่วยนางเอก	เป็นคนดี คอยช่วยเหลือนางเอก	บวก
ชาติ	ผู้ช่วยพระเอก	เป็นคนดี คอยช่วยเหลือพระเอก	บวก
สมิง	ตัวอิจฉา	คอยกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายนางเอก	ลบ
โมนิก้า	ตัวอิจฉา	คอยกลั่นแกล้ง ใส่ร้ายนางเอก	ลบ
เต๋า	เพื่อนเจ้เคน	ไปมาหาสู่บ้านเจ้เคน	บวก/ลบ
ลูซี่	เพื่อนเจ้เคน	ไปมาหาสู่บ้านเจ้เคน	บวก/ลบ
เจเน็ต	เพื่อนเจ้เคน	ไปมาหาสู่บ้านเจ้เคน	บวก/ลบ
บังเอิญรวมช่วยไม่ได้			
แห่ง	ผู้ช่วยนางเอก	คอยช่วยเหลือนางเอก	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	เพื่อนแห่ง	คอยช่วยเหลือนางเอก	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	เพื่อนแห่ง	คอยช่วยเหลือนางเอก	บวก

ตารางที่ 4.5 (ต่อ) ภาพบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ประเภทของตัวละคร	บทบาทของชายรักร่วมเพศ	ภาพ
รักเล่ห์เพทุบาย			
กองทัพอันดรู	ผู้ช่วยนางเอก	เป็นคนดี คอยช่วยเหลือทั้งพระเอก-นางเอก	บวก
แอนด์รู	คู่รักของกองทัพอันดรู	เป็นคนที่คอยหึงหวงกองทัพอันดรู	บวก/ลบ
เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ			
แป้ว	ผู้มาขอพบพระเอก	คอยไล่ปล้ำพระเอกทุกครั้งที่พบ	ลบ
แห้ว	ผู้มาขอพบพระเอก	คอยตามจีบพระเอก และคอยช่วยเหลือพ่อและแม่ของพระเอกในการเข้ากรุงเทพฯ เพื่อมาหาพระเอก	บวก/ลบ
รักสองภพอื่น	เพื่อนพระเอก	คอยช่วยเหลือพระเอก-นางเอก	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	ผู้จัดการค่ายเพลง	ใช้งานบังคับหน้าเพื่อตีสวนกับหนุ่มๆ	ลบ
กิจกรรมชายโสดทิวา	ผู้มาขอพบพระเอก	คอยวางแผนให้พระเอกมีเพศสัมพันธ์ด้วย	ลบ

จากการศึกษาพบว่าตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะมีบทบาทสำคัญในการเป็นตัวละครสมทบของเรื่อง โดยเฉพาะการเป็นผู้ช่วย (Helper) ให้พระเอกและนางเอกสมหวังในรัก ส่วนชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวประกอบในเรื่องส่วนใหญ่จะเป็นเพื่อนของชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทในเรื่อง นอกจากนี้ยังมีตัวประกอบประเภทที่ต้องมีเป็นจำนวนมากเพื่อให้ละครเกิดความสมจริงสมจังขึ้นมา ได้แก่ ตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ซึ่งเป็นตัวประกอบที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาศึกษา เพราะเป็นตัวประกอบที่เป็นเหมือนฉากบรรยายกาลในเรื่อง เช่นในงานประกวดมิสพลาสติกฟลาวเวอร์ที่มีกลุ่มชายรักร่วมเพศที่แต่งกายเลียนแบบหญิงมาเข้าประกวดเป็นจำนวนมาก หรือประเภทตัวประกอบตามแหล่งท่องเที่ยวของชาวเกย์เป็นต้น และบทบาทที่เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกก็จะทำให้เกิดภาพที่เป็นบวก ในขณะที่ถ้ามีบทบาทที่คอยกลั่นแกล้งนางเอกหรือไล่ตามพระเอกก็จะมีภาพที่เป็นลบ

จะเห็นว่าภาพความเป็นบวกและภาพความเป็นลบของชายรักร่วมเพศนั้นมีประเด็นในการก่อให้เกิดภาพแตกต่างกัน กล่าวคือ ภาพความเป็นบวกของตัวละครชายรักร่วมเพศมีลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะจริยธรรมทางสังคมไทย นั่นคือการเป็นคนดี มีบทบาทคอยช่วยเหลือพระเอกนางเอกในเรื่อง หรืออาจกล่าวได้ว่าภาพความเป็นบวกของตัวละครชายรักร่วมเพศเกิดจากการที่ตัวละครชายรักร่วมเพศอยู่ฝ่าย "ธรรมะ" คอยต่อสู้เพื่อพระเอกและนางเอกในเรื่องซึ่งมีภาพของการเป็นคนดี ส่วนตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีภาพความเป็นลบ ไม่ได้เกิดจากการที่อยู่ฝ่าย "ผู้ร้าย" หรืออยู่ฝ่าย "อธรรม" แต่อย่างใด แต่ภาพความเป็นลบของตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่เกิดจากลักษณะของความผิดกรรมที่คอยไล่ปล้ำพระเอก หรือเป็นลักษณะทางเพศที่ผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคมที่ว่า ถ้าเป็นผู้หญิงต้องสุภาพเรียบร้อย หรือถ้าจะมีความเป็นชายต้องเข้มแข็งและเป็นผู้นำ แต่พฤติกรรมชายรักร่วมเพศที่แสดงให้เห็นถึงจิตใจที่หมกมุ่นในเรื่องเพศย่อมก่อให้เกิดภาพที่เป็นลบของชายรักร่วมเพศ

4.3 ลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ในสังคมทั้งหลายตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ได้แบ่งมนุษย์ออกเป็น 2 เพศ คือเพศชาย และเพศหญิงตามลักษณะทางชีววิทยา หรือลักษณะทางเพศที่มีมาตั้งแต่กำเนิด ดังนั้นมนุษย์ทุกคนจะถูกกำหนดเพศว่าเป็นเพศชาย (Male) หรือเพศหญิง (Female) ตั้งแต่แรกแล้ว ส่วนลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง (Femininity) นั้นเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังว่า เพศชาย

ควรมีลักษณะเช่นใด และเพศหญิงควรมีลักษณะเช่นใด ซึ่งเป็นการรับรู้และยึดถือร่วมกัน (Taken for granted) ภายในสังคม ตัวอย่างเช่น เพศชายต้องนุ่งกางเกง ต้องมีความเป็นผู้นำ โดดเิน ก้าวร้าว เพศหญิงจะรักสวยรักงาม รักความสะอาด เป็นแม่บ้านแม่เรือน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เป็น สิ่งที่สังคมคาดหวังว่าควรจะเป็นทั้งสิ้น

หากใช้เกณฑ์ลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง(Femininity) จาก ลักษณะที่สังคมคาดหวังแต่ละเพศควรเป็น ผู้วิจัยได้แยกตัวละครชายรักร่วมเพศจากละครทุกเรื่อง ออกเป็นลักษณะชายรักร่วมเพศที่มีความเป็นผู้ชาย (Masculine Gay) และชายรักร่วมเพศที่มีความเป็นผู้หญิง(Feminine Gay) ออกเป็น 2 ช่วงที่แตกต่างกันแล้ว พบว่าสามารถแบ่งลักษณะ ของชายรักร่วมเพศจากลักษณะภายนอกได้เป็น 3 ประเภทด้วยกัน คือ ลักษณะความเป็นชาย (Masculinity) ความเป็นหญิง(Femininity) และการผสมผสานระหว่างความเป็นชายและความเป็น หญิง โดยดูจากลักษณะภายนอก อันได้แก่ รูปร่าง หน้าตา การแต่งตัว ลักษณะการพูดจา และ กิริยาท่าทาง เปรียบเทียบกับปริบทแวดล้อมในสังคมจริง

4.3.1 ลักษณะความเป็นชาย (Masculinity)

ลักษณะความเป็นชายในวัฒนธรรมของสังคมส่วนใหญ่ สังคมจะคาดหวังให้มีลักษณะ บึกบึน เข้มแข็ง ฉลาด อดทน กล้าหาญและเป็นผู้นำ ในละครทั้ง 7 เรื่องที่นำมาศึกษามีเพียง เรื่องเดียวที่ตัวละครชายรักร่วมเพศมีลักษณะดังกล่าว

1) ชายหนุ่มมาดแมน ได้แก่ "กองทัพ" จากละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" จะเห็นว่า กองทัพเป็นชายรักร่วมเพศที่มีรูปร่างหน้าตาดี มีการแต่งตัวแบบผู้ชายทำงานทั่วไป คือใส่เสื้อเชิ้ต ผูกเนคไท หรือเสื้อยืดตามสมัย ซึ่งจะมีลักษณะที่เหมือนกับผู้ชายคนอื่นๆ ทั่วไปในสังคม ไม่มี ลักษณะภายนอกที่จะบอกให้ผู้ชมรู้ว่าเป็นชายรักร่วมเพศ หากไม่ได้พูดแสดงตัวออกมาว่าเป็นชาย รักร่วมเพศ นอกจากนี้กองทัพยังมีลักษณะของความเป็นผู้นำ กล้าตัดสินใจ ดังจะเห็นได้จาก การ แก้ปัญหาเฉพาะหน้าในเวลาฉุกเฉินได้อย่างทันท่วงที เช่นในตอนที่ "จีลลา" เพื่อน "เจนนิสา" คลอดลูก กองทัพก็รีบตัดสินใจบันทึกภาพไว้ และสามารถนำมาตัดต่อใช้ในงานโฆษณาของตนได้

4.3.2 ลักษณะความเป็นหญิง (Femininity) ลักษณะความเป็นหญิงในวัฒนธรรมของสังคมส่วนใหญ่ สังคมจะคาดหวังให้มีลักษณะอ่อนหวาน นิ่มนวล บอบบาง รักสวยรักงาม เรียบร้อย เชื้อพียง เมื่อพิจารณาจากละครทั้ง 7 เรื่องพบว่าตัวละครส่วนใหญ่จะมีลักษณะของความเป็นหญิงมากที่สุด โดยได้จัดแบ่งออกเป็น 5 ลักษณะด้วยกันคือ

1) พี่สาวที่แสนดี ได้แก่ "เจ้เคน" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" และ "เหน่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" จะมีลักษณะของความเป็นหญิง คือมีการแต่งกายที่มีสีสันแบบผู้หญิง โดยเคนจะแต่งกายด้วยสีส้มที่ดูสดใส มีลวดลายสดใส ใส่หมวกเก๋ๆ แต่งหน้าเข้ม ส่วนเหน่งนั้นจะใส่วิกผมสั้น ใส่เสื้อผ้าที่มีเนื้อผ้าพริ้วๆ แบบผู้หญิง แต่ทั้งสองคนจะใส่กางเกงไม่ได้มุ่งกระโปรง ลักษณะการพูดจาจะจีบปากจีบคอ และกรีดไม้กรีดมือ เวลาพูดจะออกท่าทางประกอบตลอดเวลา

2) เพื่อนที่คอยเคียงข้างเสมอ ได้แก่ "จิ้น" และ "เล็ก" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้ว' นายเป็นหญิง" จะมีลักษณะของความเป็นหญิง ทั้งรูปร่างที่อ่อนแอ มีหน้าอกและสะโพกแบบผู้หญิง ซึ่งเป็นลักษณะของการเปลี่ยนแปลงเพศมาเป็นหญิง รวมทั้งการแต่งหน้าและไว้ผมยาว นุ่งชุดนักศึกษาหญิงทำให้ดูเหมือนผู้หญิงมาก และมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ทั้งการแต่งกายและกิริยาท่าทาง แต่ในบางครั้งจะมีการแสดงออกถึงอารมณ์ดีใจด้วยการกรีดกรีด วิดีว้ายมากกว่าปกติ

3) มีการแสดงออกเพื่อเลียนแบบกิริยาของผู้หญิงมากกว่าปกติ ได้แก่ "แหวน" จากเรื่อง "เจนนี นางสาวจำเป็นซะ" และ "อ้น" จากเรื่อง "รักสองภพ" แหวนจะมีการแต่งกายด้วยเครื่องประดับ เช่น มีหมวก สร้อยคอเส้นใหญ่ๆ ส่วน "อ้น" จะแต่งกายด้วยเสื้อเชิ้ตกับกางเกงเหมือนผู้ชายทั่วไป ไม่แต่งหน้า แต่จะมีลักษณะการพูดจาจีบปากจีบคอ ส่งเสียงกรีดกรีดได้ตลอดเวลา เดินบิดสะโพกแรงๆ และมีการใช้สายตาในการค้อน มีการหยิก แบบผู้หญิงเวลางอนหรือน้อยใจ

4) เป็นตัวอิจฉาตลอดเวลา ได้แก่ "สมิง" และ "โมนิก้า" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ทั้งคู่จะแต่งกายเป็นหญิงแต่รูปร่างหน้าตาจะไม่ค่อยอ้วนวยนัก คือสมิงจะอ้วนเกินไป และโมนิก้าจะผอมเกินไป ทั้งคู่จะคอยอิจฉาและกลั่นแกล้งนางเอกตลอดเวลา ลักษณะการพูดจาจะจีบ

ปากจีบคอก กรีดไม้กรีดมือ และส่งเสียงกรีดกรีด แต่ทั้งคู่จะเสียงค่อนข้างใหญ่เหมือนผู้ชายทั่วไปมากกว่า ภาพของสมีง และโมนิก้าในเรื่องจึงเป็นชายรักร่วมเพศที่มีปมด้อย จึงคอยอิจฉานางเอกที่สวยกว่า และได้เป็นนางเอกในละคร ในขณะที่ตัวเองได้เล่นเป็นเพื่อนนางเอกในเรื่อง

5) จิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ ได้แก่ "แป้ว" จากเรื่อง "เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ" ซึ่งในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง รูปร่างใหญ่ นอกเวลาเรียนจะมีการใส่ยกทรง เสริมหน้าอกด้วยการใส่ซิลิโคน แต่ในเวลาเรียนการแต่งกายค่อนข้างธรรมดา คือใส่เสื้อยืด กางเกง ในเรื่องแป้วจะเป็นผู้คุมหอพักชายด้วย คอยดักนักศึกษาหนุ่มๆ ที่มาพักที่หอเพื่อต้องการที่จะมีความสัมพันธ์ด้วย และทุกครั้งที่พบกับเจนขวัญพระเอกของเรื่อง แป้วก็จะไล่ปล่าทุกครั้ง

4.3.3 ลักษณะที่ผสมผสานระหว่างความเป็นชายและความเป็นหญิง

โดยในที่นี้ หมายถึงตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีการแสดงทั้งสองบทบาทผสมผสานกัน โดยแบ่งเป็นแต่ละประเภทได้ดังนี้

1) พยายามปกปิดลักษณะความเป็นชายรักร่วมเพศ ได้แก่ "ชาติ" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้", "ผู้จัดการค่ายเพลง" จากเรื่อง "รักสองภพ" และ "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด"

"ชาติ" ในตอนต้นเรื่องจะเป็นเหมือนกับผู้ชายทั่วไปทั้งหน้าตา การแต่งตัว จะออกห้าวๆ แบบผู้ชายทั่วไป แต่เมื่อความลับที่เขาเป็นชายรักร่วมเพศถูกเปิดเผยออกมา ชาติก็เปลี่ยนมาแต่งหญิงด้วยการใส่เสื้อผ้าที่เปลี่ยนไป เช่นใส่เสื้อตาข่าย ผ้ามันๆ แต่งหน้า ใส่ต่างหู และจูบจีบปากจีบคอก กรีดไม้กรีดมือ พร้อมกับเปลี่ยนกิริยาท่าทางการเดินเป็นการเดินที่บิดสะโพกไปมามากขึ้น

"ผู้จัดการค่ายเพลง" จะมีการแต่งตัวเหมือนผู้ชายทำงานทั่วไป ในตอนแรกจะวางมาดเป็นผู้ชายเต็มตัว แต่เมื่ออยู่สองต่อสองกับผู้ชายที่ตนพึงพอใจก็จะเปลี่ยนกิริยาเป็นกระตุงกระตัง และดัดเสียงให้อ่อนหวาน เมื่อเกิดความรู้สึกไม่พอใจก็จะทำสะเซว และใช้สายตาในการค้อน

ส่วน "ทิวา" จะมีการแต่งกายที่เหมือนกับผู้ชายทั่วไปเช่นกัน คือ ใส่เสื้อเชิ้ต นุ่งกางเกงไม่แต่งหน้า เนื่องจากไม่ต้องการเปิดเผยให้คนทั่วไปรู้ว่าตนเป็นชายรักร่วมเพศ และจะคอยหาโอกาสที่จะได้มีเพศสัมพันธ์กับ "ตุ๊ต" ตลอดเวลา และเมื่อความจริงเปิดเผยว่าทิวาเป็นชายรักร่วมเพศ ทิวาก็จะเปลี่ยนกิริยาเป็นกระตุงกระตัง ฆะม้ายชายตา และแสดงกิริยาเลียนแบบผู้หญิงด้วยการกรีดไม้กรีดมือประคบทำทางเวลาพูด ดัดเสียงให้อ่อนหวาน และใช้สายตาในการค้อนเวลาขัดใจ แต่การแต่งกายของทิวาไม่ได้เปลี่ยนแปลงหลังจากการเปิดเผยตัวเป็นชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด

2) มีกิริยานุ่มนึ่มกว่าผู้ชายทั่วไป ได้แก่ "เก้" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" จะมีลักษณะที่เรียบร้อย นุ่มนึ่มกว่าผู้ชายทั่วไป แต่ไม่ได้แสดงท่าทางกรีดไม้กรีดมือหรือกรีดกรีดมากนัก นอกจากเวลาที่เผลอตัวเท่านั้น นอกจากนั้นมักจะคอยระวังตัวให้เรียบร้อยในระดับหนึ่ง การพูดของเก้จะมีลักษณะจิบปากจิบคอ ดัดเสียงการพูดให้นุ่มกว่าผู้ชายปกติ เดินบิดเล็กน้อย มีการแต่งหน้าให้หน้าตาหวานขึ้น เสื้อผ้าที่ใส่ก็จะเหมือนปกติเพียงแต่จะใช้เนื้อผ้าที่ฟรุ้งฟรุ้ง เช่นเสื้อที่เนื้อผ้ามีลวดลาย อย่างเช่น ลายจตุ ลายปัก แต่ไม่ได้นุ่งกระโปรงเหมือนเพื่อนทั้งสองคนคือจิ้นและเล็ก แต่มาภายหลังเมื่อเก้กลับเป็นผู้ชาย ก็เพียงแต่ปรับการพูดให้เสียงแข็งขึ้นและเดินให้เป็นผู้ชายมากขึ้น ใส่เสื้อผ้าที่ไม่ฟรุ้งเหมือนเดิมเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ลักษณะภายนอกของตัวละครสามารถนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศได้ดังตารางที่ 4.6 ในหน้าถัดไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.6 ภาพลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ลักษณะของตัวละคร	ลักษณะการแสดงออก	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้ววนายเป็นหญิง			
เก๋	ผสมผสาน	เรียบร้อย นุ่มนวล	บวก
จิ้น	หญิง	เรียบร้อย	บวก
เล็ก	หญิง	เรียบร้อย	บวก
ชายไม่จริงหญิงแท้			
เจ้เคน	หญิง	ใจดี ร่าเริง วิตว้ายในบางเวลา	บวก
ชาติ	ผสมผสาน	ห้าวๆ แต่กระตุงกระตัง	บวก
สมิง	หญิง	วิตว้าย ซื่อจ๋า	ลบ
โมนิก้า	หญิง	วิตว้าย ซื่อจ๋า	ลบ
เต๋า	หญิง	วิตว้าย	ลบ
ลูซี่	หญิง	วิตว้าย	ลบ
เจเน็ต	หญิง	วิตว้าย	ลบ
บังเอิญรวมช่วยไม่ได้			
เหม่ง	หญิง	ใจดี ร่าเริง วิตว้ายในบางเวลา	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	หญิง	ใจดี ร่าเริง วิตว้ายในบางเวลา	บวก

ตารางที่ 4.6 (ต่อ) ภาพลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ลักษณะของตัวละคร	ลักษณะการแสดงออก	ภาพ
บังเอิญรวยช่วยไม่ได้ (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	หญิง	ใจดี วิตว้ายในบางเวลา	บวก
รักเล่ห์เพทุบาย			
กองทัพ	ชาย	ฉลาด เป็นที่ปรึกษาที่ดี	บวก
แอนดรู	ชาย	ซึ้ง	ลบ
เจนนี่...นางสาว จำเป็นฮะ			
แป้ว	หญิง	คอยไล่ล่าผู้ชาย	ลบ
แหวน	หญิง	ตามจับเงินขวัญ, วิตว้าย	ลบ
รักสองภพ			
อื่น	หญิง	ใจดี วิตว้ายในบางเวลา	บวก
ผู้จัดการค่ายเพลง	ผสมผสาน	หมกมุ่นเรื่องเพศ	ลบ
กิจกรรมชายโสด			
ทิวา	ผสมผสาน	หมกมุ่นในเรื่องเพศ	ลบ

จากการวิเคราะห์ลักษณะภายนอกของตัวละครชายรักร่วมเพศพบว่าลักษณะส่วนใหญ่จะมีลักษณะของความเป็นหญิง (Femininity) แต่จะเป็นลักษณะของความเป็นหญิงที่เป็นลบบเมื่อเทียบกับบรรทัดฐานของสังคม อันได้แก่ สังคมคาดหวังว่าผู้หญิงจะต้องมีกิริยาเรียบร้อย มีความเป็นแม่บ้านแม่เรือน แต่กิริยากริ๊ดกร๊าด วิวัดวาย สังคมจะมองว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี และมีทัศนคติที่เป็นลบต่อกิริยาดังกล่าว ซึ่งกิริยาของชายรักร่วมเพศที่เห็นได้ชัดเจนในละคร ได้แก่กิริยา วิวัดวาย กระตุंगกระตุंग ซึ่งเป็นลักษณะภายนอกที่เป็นภาพลบ และลักษณะเหล่านี้จะมีอยู่ในชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงทุกคน สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงได้สร้างภาพเพียงด้านเดียวและเป็นภาพลบด้วย แต่ถ้าในละครมีการนำเสนอลักษณะภายนอกส่วนดีอื่นๆ มาพร้อมกับการแสดงออกนั้น เช่นลักษณะภายนอกอื่นๆ อันได้แก่บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครเป็นเรื่องของจริยธรรมเข้ามามีส่วนช่วยในให้ภาพของชายรักร่วมเพศเป็นบวกมากกว่า

4.4 ลักษณะภายในของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ อันได้แก่ ทัศนคติเกี่ยวกับเพศ ลักษณะการปกปิดและการเปิดเผยเกี่ยวกับเพศ รสนิยมทางเพศ และลักษณะนิสัย

4.4.1 ทัศนคติเกี่ยวกับเพศ ชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่องมีการยอมรับเอกลักษณ์แห่งตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ (Homosexual Identity) แต่ลักษณะการยอมรับเอกลักษณ์แห่งตนและการแสดงออกในสังคมจะมีลักษณะที่แตกต่างกัน แบ่งเป็น 3 ทัศนคติ คือ

1) ทัศนคติในการยอมรับเอกลักษณ์รักร่วมเพศอย่างเปิดเผย และต้องการแสดงตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ได้แก่

"เก้" มีลักษณะที่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ โดยการแต่งหน้าบางๆ และเดินกับเพื่อนซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศด้วยกัน เก้ตามจีบดอน และส่งเสียให้ดอนเรียนด้วย แต่เก้จะมีลักษณะที่เรียบร้อย และรักเดียวใจเดียวนอกจากดอนแล้วก็ได้ไม่ชอบชายคนอื่น คู่นอนของเก้ก็คือดอน และใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกัน จนต่อมาเมื่อดอนทำให้เก้ผิดหวัง เก้จึงเริ่มมีทัศนคติที่เป็นลบเกี่ยวกับการเป็นชายรักร่วมเพศ เพราะคิดว่าเพราะการที่เขาชอบผู้ชายด้วยกันเป็นสาเหตุที่ทำให้เขาผิดหวัง เก้จึงพยายามที่จะเปลี่ยนเอกลักษณ์รักร่วมเพศของตนเองกลับมาเป็นชายรักต่างเพศ

และชอบผู้หญิงได้ในที่สุด ซึ่งแสดงถึงความเด็ดเดี่ยวในตัวที่พยายามเปลี่ยนแปลงตนเองได้จนสำเร็จ

"เคน" หรือ "เจ้เคน" นั้นจะยอมรับว่าตนเองเป็นกะเทย และเรียกตัวเองว่าเป็นพวกกะเทย คือเป็นชายรักร่วมเพศที่ประพฤติตนเลียนแบบผู้หญิงทั้งการแต่งหน้าและการแต่งกาย เคนเป็นชายรักร่วมเพศรุ่นใหญ่ ไม่ได้มีคู่อยู่เป็นตัวเองเป็นตน แต่ในเรื่องมีการกล่าวถึงคู่นอนของเคน คือ จอห์น ซึ่งติดเชื้อเอดส์อยู่ และเคนซึ่งเป็นโรคผื่นขึ้นตามผิวหนังก็คิดว่าตนนั้นติดเชื้อเอดส์มาจากจอห์น แต่ในเรื่องไม่ได้มีการเสนอภาพหรือเรื่องราวระหว่างจอห์นกับเคนมากไปกว่าการบอกเล่าจากปากเคนเท่านั้น

"สมิงและโมนีก้า" มีลักษณะที่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ แต่งกายเป็นหญิง และเข้าประกวดความงามของสาวประเภทสอง ทั้งคู่มีความคิดว่าตนเองเป็นกะเทยหรือเป็นหญิงที่สวยงาม แต่ในละครไม่ได้มีการกล่าวถึงพฤติกรรมหรือรสนิยมทางเพศของทั้งสองคน

"แหวน" มีลักษณะที่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ โดยประพฤติตนเลียนแบบหญิง และไปมาหาสู่บ้านของเจนขวัญ โดยหวังว่าวันหนึ่งอาจเป็นสะใภ้ของบ้าน แต่ในละครไม่ได้กล่าวถึงทัศนคติหรือรสนิยมทางเพศมากไปกว่านี้

"แป้ว" มีลักษณะที่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ โดยประพฤติตนเลียนแบบหญิง ไม่ได้มีคู่เป็นตัวเองเป็นตน แป้วจะมีรสนิยมที่ชอบผู้ชายหล่อๆ และเมื่อพบเจนขวัญ พระเอกของเรื่องครั้งใดก็จะวิ่งไล่ปล้ำทุกครั้ง จากในเรื่องที่แป้วจะชวน "เตี้ย" เพื่อนของแป้วออกล่าผู้ชายหล่อๆ บ่งบอกถึงรสนิยมที่ชอบมีความสัมพันธ์กับผู้ชายไปเรื่อยๆ ไม่ได้มีคู่เป็นตัวเองเป็นตน

"เหม่ง" มีลักษณะที่เปิดเผยและยอมรับว่าตนเองเป็นกะเทย แต่ไม่ได้มีคู่นอนหรือมีคู่รักเป็นตัวเองเป็นตน เหม่งอาศัยอยู่เพียงลำพังในคอนโดมิเนียม และมีทัศนคติที่เป็นลบเกี่ยวกับผู้ชาย โดยเหม่งมักจะบ่นถึงความหลอกหลวงและไม่จริงใจของผู้ชาย บ่งบอกว่าเคยผิดหวังจากความรักมาก่อนทำให้ต้องใช้ชีวิตไว้คู่

"อัน" มีลักษณะที่เปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศ โดยประพุดิตนเลียนแบบหญิง และการเข้ามาพักในหอชายก็ทำให้อันได้อยู่ใกล้ชิดกับผู้ชาย ทำให้ตัวเองมีความสุข แต่อันไม่ได้มีความสัมพันธ์กับคนในหอนอกจากจะแอบถูกเนื้อต้องตัวเท่านั้น ในเรื่องมีการกล่าวถึงคู่รักของอัน แต่ไม่ได้มีการนำเสนอภาพแต่อย่างใด

3) ทศนคติที่ว่าความเป็นชายรักร่วมเพศไม่สามารถเปิดเผยในสังคมได้ และเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ได้แก่ "ชาติ" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" "ผู้จัดการค่ายเพลง" จากเรื่อง "รักสองภพ" และ "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด"

"ชาติ" ในตอนต้นเรื่องจะทำตัวเป็นผู้ชายปกติ แต่ก็คอยพูดชักชวนให้ภายอมรับว่าตนเองเป็นเกย์และเปิดเผยตัวตนว่าเป็นเกย์ หรือเป็นชายรักร่วมเพศ ชาติมีลักษณะที่ยอมรับตนเองว่าเป็นชายรักร่วมเพศ แต่ในตอนต้นจะมีลักษณะการปกปิดตัวตน ไม่เปิดเผยว่าตนเองเป็นชายรักร่วมเพศ แต่ก็มีการบินกับภายว่าการเป็น "อีแอบ" นั้นเป็นเรื่องธรรมดา ชาติพยายามให้ภายอมรับว่าเป็นเกย์เพื่อให้ตัวเองมีพวกที่มีรสนิยมเหมือนกัน โดยการพาภายไปตามสถานที่เที่ยวของชาวเกย์ อันมีนัยบ่งบอกว่าชาติเป็นคนที่มีรสนิยมชอบเที่ยวตามสถานที่เที่ยวของชาวเกย์ และเมื่อภายไปหาชาติที่บ้านจึงพบว่าชาติพาเด็กหนุ่มมาหลบนอนด้วย หลังจากที่ภายซึ่งเป็นเพื่อนได้รู้ความลับว่าตนเองเป็นชายรักร่วมเพศ ชาติจึงมีการเปิดเผยและยอมรับเอกลักษณ์ชายรักร่วมเพศของตนเอง กล่าวคือกล้าที่จะแสดงออกให้สังคมรู้ว่าตนเป็นชายรักร่วมเพศ โดยการแต่งหน้า แต่งกายเลียนแบบหญิง และจากการไปเที่ยวตามสถานที่เที่ยวของชาวเกย์ บ่งบอกว่าชาติมีรสนิยมชอบเที่ยวสนุก และซื้อบริการทางเพศ หรือมีเพศสัมพันธ์ที่ฉาบฉวย ไม่มีคู่เป็นตัวเอง

"ผู้จัดการค่ายเพลง" มีลักษณะที่ยอมรับเอกลักษณ์รักร่วมเพศของตน แต่ไม่เปิดเผยลักษณะนี้ต่อสังคมภายนอก และใช้งานบังหน้าเพื่อแสวงหาความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กหนุ่มที่มาสมัครงาน ไม่มีคู่เป็นตัวเอง

"ทิวา" มีลักษณะที่ยอมรับเอกลักษณ์รักร่วมเพศของตน แต่การจะเปิดเผยว่าตนเป็นชายรักร่วมเพศนั้น ทิวาจะแสดงออกเฉพาะคนที่รู้จักกันดีเท่านั้น โดยการใช้ชีวิตประจำวันก็จะแสดง

ออกเหมือนผู้ชายทั่วไป แต่เมื่อลืมหืมตา วิวาจะแสดงอาการเลียนแบบผู้หญิง คือส่งเสียงวิ้งว้าย และเปลี่ยนกิริยาเป็นกระตุงกระตึง

3) ทักษะที่ยอมรับอัตลักษณ์ในการเป็นชายของตน แต่ไม่ต้องการมีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ได้แก่ "กอล์ฟ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย"

"กอล์ฟ" จะบอกกับเจนนิสาเสมอว่าเขาเป็นเกย์ และเปิดเผยว่าตนเองเป็นเกย์ หากแต่ลักษณะการดำรงชีวิต การแต่งกาย การพูดจาก็เป็นเหมือนคนปกติทั่วไป กอล์ฟจะมีคู่เป็นตัวเป็นตน คือแอนดรูซึ่งเป็นชาวต่างชาติ จากที่กอล์ฟจัดเนคไทให้แอนดรูทำให้อันดรูเหมือนกอล์ฟจะมีบทบาทเป็นเพศหญิงในการใช้ชีวิตคู่ แต่ในละครไม่ได้กล่าวถึงรสนิยมทางเพศของกอล์ฟมากไปกว่าการชอบผู้ชายด้วยกันเท่านั้น

จากการวิเคราะห์ทัศนคติของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์พบว่า ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติในการยอมรับเอกลักษณ์ทางเพศอย่างเปิดเผย และต้องการแสดงตนว่าเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ซึ่งจะเป็นลักษณะของชายรักร่วมเพศที่แสดงออกให้เห็นได้ชัดเจนมากที่สุด ส่วนทัศนคติหรือรสนิยมในการใช้ชีวิตคู่ พบว่าลักษณะการมีคู่เป็นตัวเป็นตนจะเห็นได้จาก "กอล์ฟ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ,เจ้เคน" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" และ"อัน" จากเรื่อง "รักสองภพ" โดยในละครทั้ง 3 เรื่องนี้มีเพียงเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ที่แสดงให้เห็นถึงการใช้ชีวิตคู่ที่อยู่ร่วมกันจริงๆ ของกอล์ฟ กับแอนดรู ส่วนอีก 2 เรื่องเป็นการกล่าวถึงคู่หรือแฟนของตนจากชายรักร่วมเพศไม่ได้มีการนำเสนอภาพหรือเรื่องราวของคู่ของชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด ทำให้ภาพการใช้ชีวิตคู่ที่เป็นตัวเป็นตนของชายรักร่วมเพศมีเพียงเล็กน้อยและไม่ชัดเจน นอกจากนั้นในตัวละครชายรักร่วมเพศคนอื่นๆ จะให้ภาพของชายรักร่วมเพศที่ไม่ได้มีคู่เป็นตัวเป็นตน และชอบมีความสัมพันธ์ทางเพศกับชายหนุ่มหน้าตาดี มีการใช้เงินซื้อบริการจากเด็กหนุ่ม หรือแม้กระทั่งการจ้างงานบังหน้าเพื่อหวังความสัมพันธ์ทางเพศกับเด็กหนุ่ม ซึ่งลักษณะดังกล่าวเมื่อเปรียบเทียบกับบริบททางสังคมที่นิยมการมีคู่แบบเป็นตัวเป็นตนแล้วพบว่า ภาพการใช้ชีวิตคู่และทัศนคติเกี่ยวกับเพศของชายรักร่วมเพศเป็นลบ กล่าวคือเป็นภาพของความสัมพันธ์ทางเพศที่ฉาบฉวยเท่านั้น

4.4.2 ลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครแต่ละเรื่อง

ในการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักร่วมเพศในละคร จึงต้องทำการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยเทียบกับคนในสังคมจริง และยังต้องใช้รหัสการรับรู้ความหมายของผู้ชมมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่ง โดยลักษณะนิสัยของชายรักร่วมเพศในละครสามารถแบ่งเป็นประเภทได้ดังนี้คือ

4.4.2.1 ลักษณะนิสัยในด้านบวก มีทั้งหมด 3 ประเภทด้วยกัน แบ่งเป็นลักษณะนิสัยในด้านบวกที่เป็นภาพหลัก และลักษณะนิสัยในด้านบวกที่เป็นภาพรอง

4.4.2.1.1 ลักษณะนิสัยในด้านบวกที่เป็นภาพหลัก

1) **เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่** เป็นลักษณะนิสัยที่ขอช่วยเหลือผู้อื่น โดยมีได้หวังสิ่งอื่นใดตอบแทนได้แก่ "เหน่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" และ "เก๋" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้ว นายเป็นหญิง" เนื่องจาก"เหน่ง"นั้นมีความปรารถนาดีโดยมิได้หวังสิ่งใดตอบแทนมากไปกว่าความสุขหวังของดอกแก้วที่มาพักอาศัยอยู่กับตน ตัวอย่างจากตอนที่ ดอกแก้วร้องไห้เพราะความผิดหวังจากนายหน้อย เหน่งก็บอกดอกแก้วด้วยความสงสารว่าให้ร้องไห้กับอกเธอและคิดเสียว่าเธอเป็นแม่ของดอกแก้วแทนแม่ที่ตายไปแล้ว นอกจากนี้เมื่อดอกแก้วแกล้งนายหน้อย เหน่งก็จะสงสารนายหน้อย ทั้งที่ก่อนหน้านี้เหน่งก็โกรธนายหน้อยที่ทิ้งดอกแก้ว แต่เมื่อดอกแก้วให้คำอธิบายว่าต้องการให้บทเรียนและตัดนิสัยเจ้าชู้ไม่เอาถ่านของนายหน้อย เหน่งจึงให้ความร่วมมือกับดอกแก้ว ส่วน"เก๋"นั้น เป็นคนที่มีจิตใจดี มีความอ่อนโยน ต่อคนรอบข้าง มิใช่แต่เฉพาะตอนผู้ชายที่ตนรัก และเมื่อผิดหวังจากตอน เก๋ก็ยังเป็นคนที่จิตใจดี แม้นิยามที่ไปฆ่าตัวตาย แต่เมื่อพบคนที่โศกเศร้าคิดว่าตัวตายเหมือนกันอย่างนัท เก๋ก็กลับเป็นฝ่ายไปปลอบใจนัท และเล่าเรื่องราวความโศกเศร้าของตนเพื่อให้นัทเห็นว่ายังมีคนที่ทุกข์กว่า นัทจะได้ไม่ฆ่าตัวตาย ทำให้เก๋เป็นที่รักของเพื่อน และคนรอบข้าง

2) **รักเพื่อนฝูง** ได้แก่ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย", "เคน" และ "ชาติ" จาก "ชายไม่จริงหญิงแท้" และ "อั้น" จากเรื่อง "รักสองภพ" ทั้งสี่คนนี้มีลักษณะเด่นในแง่ที่จะคอยช่วยเหลือพระเอกนางเอกของเรื่องในการแก้ปัญหา รัก ทำหน้าที่เป็นเสมือนกาวประสานใจคอยช่วย

เหลือให้พระเอกนางเอกมารักและปรับความเข้าใจกันได้ในที่สุด โดยทั้งสองคนนี้จะคอยช่วยเหลือพระเอก-นางเอกที่เป็นเพื่อนของตนตั้งแต่ต้นเรื่อง

4.4.2.1.2 ลักษณะนิสัยด้านบวกที่เป็นภาพรอง

1) รักความยุติธรรม ได้แก่ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" เนื่องจากกองทัพถึงแม้ว่าจะคอยเอาใจช่วยเจนนีสา และคอยวางแผนให้เจนนีสาหลอกตราภูมิมากรุงเทพฯ เพื่อยั่วยวนสธน แต่เมื่อเห็นความเจ้าเล่ห์แสนกลมากมายของเจนนีสาหลายครั้งเข้าเขาก็ทนไม่ได้ มีการพูดแซว และเตือนสติ ทักทวนเจนนีสาในบางเวลา จะเห็นว่าถึงแม้กองทัพเป็นเพื่อนรักของเจนนีสานางเอกของเรื่อง แต่ก็เขาก็ไม่ได้ตามใจ หรือเห็นดีเห็นงามกับเจนนีสาทุกครั้ง

4.4.2.2 ลักษณะนิสัยด้านลบที่เป็นภาพหลัก

1) มีกิริยาวัดวายเสมอ เป็นลักษณะของตัวละครที่จะกรี๊ดกร๊าดอยู่ตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นในตัวละครชายรักร่วมเพศเกือบทุกคนในละคร เว้นตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะเป็นชาย คือ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" และ "เก๋" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ส่วนตัวละครที่มีลักษณะวัดวายอยู่ตลอดเวลา ได้แก่ "สมิงและโมนิก้า" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" , "แหวน" จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ" และ "อัน" จากเรื่อง "รักสองภพ" รวมไปถึงตัวละครชายรักร่วมเพศคนอื่นๆ ด้วย เพียงแต่ว่าตัวละครเรื่องอื่นๆ จะมีการแสดงทางอารมณ์ที่หลากหลายกว่าตัวละครที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

2) จิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ ได้แก่ลักษณะของตัวละครชายรักร่วมเพศที่ละครได้นำเสนอภาพของตัวละครในด้านนี้ชัดเจนที่สุด ก็คือ "แป้ว" จากละครเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ" ซึ่งเกือบทุกฉากในละครที่แป้วปรากฏตัวจะมีแต่เรื่องของกการพยายามจะไล่ปล้ำเจนนีขวัญ แสดงให้เห็นถึงลักษณะที่หมกมุ่นในเรื่องเพศอย่างชัดเจน

4.4.2.3 ลักษณะนิสัยด้านลบที่เป็นภาพรอง

1) เป็นตัวร้ายตลอดเวลา ในที่นี้หมายถึงตัวละครที่มีลักษณะเลวร้ายแบบสุดโต่ง กล่าวคือ ในละครไม่ได้กล่าวถึงลักษณะนิสัยในด้านดีของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องเลย ได้แก่ "สมิง และ โมนิก้า" ที่จะมีลักษณะที่ชั่วอิจฉา ขอบขวยแหยงให้ภาและแคร์รี่แตกแยกกันเพราะความอิจฉาชินของตน

จากการวิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักร่วมเพศพบว่า จะมีทั้งนิสัยที่เป็นบวก และเป็นลบ แต่เนื่องจากตัวละครในเรื่องต่างก็เป็นเสมือนภาพจำลองของชีวิตคนส่วนหนึ่งในสังคม จึงความแตกต่างของความเป็นคนดีและคนเลวในสังคมจริงในโลกนั้น มีกฎเกณฑ์ในการแบ่งแยกที่แตกต่างกันไป กฎเกณฑ์เงื่อนไขเหล่านั้นได้แก่ กฎหมาย ข้อบังคับ ศาสนา จริยธรรม วัฒนธรรม และประเพณีที่แต่ละสังคมสร้างขึ้นมา ซึ่งนั่นก็หมายความว่า การเป็นคนดีและคนเลวในแต่ละสังคมอาจแตกต่างกันไป ลักษณะนิสัยที่จะจัดว่าเป็นลักษณะนิสัยที่ดีหรือเลวของคนนั้น ก็อ้างอิงถึงกฎเกณฑ์ดังกล่าวด้วยเช่นกัน แต่ลักษณะนิสัยที่ดีหรือไม่ดีของตัวละคร ยังมีกฎหนึ่งซึ่งคนดูละครโทรทัศน์ไทยจะมีรหัสรับรู้ร่วมกันอยู่อย่างหนึ่งคือ ถ้าอยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก หรือเข้าข้างพระเอก-นางเอก ก็มักจะมีลักษณะนิสัยที่ดี หรือมีภาพในด้านบวกในสายตาของผู้ชมมากกว่าด้านลบ และถ้าอยู่ฝ่ายตัวอิจฉา คอยช่วยเหลือตัวอิจฉา ก็จะมีภาพในด้านลบหรือลักษณะนิสัยที่ไม่ดี เป็นลบ ในสายตาของผู้ชม

ซึ่งลักษณะที่นิสัยด้านลบที่เป็นภาพหลักส่วนใหญ่จะเป็นลักษณะการแสดงออกภายนอกมากกว่า ดังนั้นถึงแม้ว่าตัวละครนั้นจะมีลักษณะนิสัยด้านลบอยู่ แต่ด้วยความที่อยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก ผู้ชมจึงอาจมองข้ามลักษณะนิสัยนั้นไป

จากการวิเคราะห์ลักษณะภายในของชายรักร่วมเพศในละครสามารถสรุปภาพของชายรักร่วมเพศ ดังตารางที่ 4.7 ในหน้าถัดไป

ตารางที่ 4.7 ภาพลักษณะภายในของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ทัศนคติเกี่ยวกับเพศ	ลักษณะนิสัย	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย			
แล้วนายเป็นหญิง			
เก๋	เปิดเผย	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่,จิตใจเด็ดเดี่ยว	บวก
จิ้น	เปิดเผย	รักเพื่อนฝูง	บวก
เล็ก	เปิดเผย	รักเพื่อนฝูง	บวก
ชายไม่จริงหญิงแท้			
เจ้เคน	เปิดเผย	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่,รักเพื่อนฝูง	บวก
ชาติ	ปกปิดในตอนต้น	เป็นคนดี ,รักเพื่อนฝูง	บวก
สมิง	เปิดเผย	ซื่อจ๋า	ลบ
โมนิก้า	เปิดเผย	ซื่อจ๋า	ลบ
เต๋า	เปิดเผย	ไม่ได้กล่าวถึง	บวก/ลบ
ลูซี่	เปิดเผย	ไม่ได้กล่าวถึง	บวก/ลบ
เจเน็ต	เปิดเผย	ไม่ได้กล่าวถึง	บวก/ลบ
บังเอิญช่วยไม่ได้			
เหม่ง	เปิดเผย	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่,รักเพื่อนฝูง	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	เปิดเผย	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่,รักเพื่อนฝูง	บวก
(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	เปิดเผย	เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่,รักเพื่อนฝูง	บวก

ตารางที่ 4.7 (ต่อ) แสดงภาพบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ประเภทของตัวละคร	ลักษณะนิสัย	ภาพ
รักเล่ห์เพทุบาย กองทัพ แอนดรู	เปิดเผย เปิดเผย	รักความยุติธรรม, รักเพื่อนฝูง ไม่ได้กล่าวถึง	บวก บวก/ลบ
เจนนี่...นางสาว จำเป็นฮะ แป้ว แห้ว	เปิดเผย เปิดเผย	หมกมุ่นในเรื่องเพศ วิตว้ายตลอดเวลา	ลบ ลบ
รักสองภพ อ้น ผู้จัดการค่ายเพลง	เปิดเผย ปกปิดกับคนภายนอก	รักเพื่อนฝูง, วิตว้ายตลอดเวลา หมกมุ่นในเรื่องเพศ	บวก/ลบ ลบ
กิจกรรมชายโสด ทิวา	ปกปิดในตอนต้น	หมกมุ่นในเรื่องเพศ	ลบ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

4.5 ฉาก ปรีบท (lifestyle) ของชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่อง

หากกล่าวถึง "ฉาก" ในละครโทรทัศน์แล้ว ผู้วิจัยได้แบ่งฉากออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.5.1 ฉากและอุปกรณ์ประกอบฉากละครโทรทัศน์ (Scenery and Properties) คือ กระบวนการที่มีการสร้างและจัดสถานที่ตามการตีความของผู้สร้างเพื่อให้ตรงตามบทประพันธ์หรือเนื้อหาของละคร เพื่อบอกเวลา สถานที่ ยุคสมัย บรรยากาศ เพื่อให้เกิดความสมจริงสมจังในการแสดง นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งในการที่จะทำให้ละครโทรทัศน์สื่อหรือสร้างความหมายโดยรวมออกมาได้ใกล้เคียงกับบทประพันธ์หรือบทละครที่กำหนดไว้

4.5.2 ฉาก อันหมายถึงสภาพแวดล้อมที่เป็นแบคกราวด์ (Background) หรือเป็นสิ่งที่แสดงสภาพแวดล้อม บรรยากาศของเรื่องให้ผู้ชมทราบสถานะของตัวละครในเรื่อง ซึ่งนับเป็นความหมายโดยนัย (Connotative meaning) ที่แฝงมากับการเสนอภาพและเรื่องราว เป็นการสร้างความหมายเข้าสู่กระบวนการรับรู้ของผู้ชม ซึ่งมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ฉากในความหมายนี้ออกเป็น 2 ประเภทด้วยกันคือ

4.5.2.1 ฉากที่เป็นปรีบทในชีวิตประจำวันของตัวละครชายรักร่วมเพศ อันแสดงถึงวิถีชีวิตของตัวละครชายรักร่วมเพศ ได้แก่ ฉากสถานที่พบปะและแหล่งบันเทิงของชายรักร่วมเพศและฉากการคบเพื่อน

4.5.2.1.1 ฉากสถานที่พบปะและแหล่งบันเทิงของชายรักร่วมเพศ สถานที่ที่ตัวละครมักจะไปเป็นประจำจะช่วยให้ทราบถึงลักษณะนิสัย และการใช้ชีวิตอย่างไร จากการศึกษาจากสถานที่พบปะและแหล่งบันเทิงของชายรักร่วมเพศพบว่ามี 5 ประเภท ดังนี้

1) ฉากที่ทำงาน ทำให้เห็นว่าตัวละครนั้นเป็นผู้ที่ขยันทำงาน ได้แก่ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย", "เหม่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้", "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด"

2) จากห้องน้ำชาย จากห้องน้ำชายในเรื่องทำให้เห็นว่าตัวละครมีความคิดที่หมกมุ่นเกี่ยวกับเรื่องเพศ ผู้ที่มักจะไปเสมอ ได้แก่ "แป้ว" จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นชะ" ที่มักจะไปพบกับพระเอกที่ห้องน้ำชายโดยบังเอิญ และจะคอยไล่ปล้ำพระเอกทุกครั้งที่พบ

3) จากบ้านเพื่อน ทำให้เห็นว่าตัวละครเป็นคนที่รักเพื่อน ชอบการเข้าสังคม ตัวละครที่มักจะไปบ้านเพื่อนเสมอ ได้แก่ "อั้น" จากเรื่อง "รักสองภพ" ,"เก๋" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้ว นายเป็นหญิง", "ก้องทัฬห" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย"

4) จากร้านเสริมสวย ทำให้เห็นว่าตัวละครเป็นผู้ที่มีความรักสวยรักงามมาก ผู้ที่ไปร้านเสริมสวยเสมอ ได้แก่ "แหวน" จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นชะ" ซึ่งนอกจากจะไปเพื่อเสริมความงามแล้วยังไปเพื่อจะพบหน้าหรือถามข่าวคราวของเจนขวัญด้วย

5) บาร์เกย์ และคลับสำหรับชายรักร่วมเพศ ทำให้เห็นว่าตัวละครเป็นผู้ที่รักสนุก และชอบเที่ยว ผู้ที่ชอบไปบาร์เกย์และคลับสำหรับชายรักร่วมเพศ ได้แก่ "ชาติ" และ "เจ็คน" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้"

4.5.2.1.2 จากอาชีพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ซึ่งเป็นกรให้สถานภาพ (Status Conferrals) ชายรักร่วมเพศตามเนื้อเรื่อง อันมีส่วนในการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศ โดยตัวละครชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่องจะประกอบอาชีพต่างๆ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้คือ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4.8 จากอาชีพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ตัวละครชายรักร่วมเพศ	อาชีพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง	เก๋ จิ้น เล็ก	นักศึกษา นักศึกษา นักศึกษา
ชายไม่จริงหญิงแท้	เจ้เคน ชาติ สมิง โมนิก้า เต๋า ลูซี่ เจเน็ต	นักร้องในบาร์ ต่อมาตกงาน และผันตัวเองมาเป็นผู้จัด การประจำตัวนางเอก อาร์ตไดเรคเตอร์ ดารา ดารา อ.สอนศิลปะการละคร เจ้าของโรงละครที่เชียงใหม่ เจ้าของโรงละครที่เชียงใหม่
บังเอิญช่วยไม่ได้	เหม่ง (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ) (ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ)	ดีไซเนอร์ เจ้าของร้านตัดเสื้อไฮโซ ช่างแต่งหน้า ช่างทำผม
รักเล่ห์เพทุบาย	กองทัพ แอนดรู	อาร์ตไดเรคเตอร์บริษัทโฆษณา ไม่ได้กล่าวถึง

ตารางที่ 4.8 (ต่อ) จากอาชีพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ละคร	ตัวละครชายรักร่วมเพศ	อาชีพ
เจนนี...นางสาว จำเป็นฮะ	แป้ว แหวน	เจ้าของหอพักนักศึกษาชาย ไม่ได้กล่าวถึง
รักสองภพ กิจกรรมชายโสด	อ้น ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ ทิวา	นักศึกษา ผู้จัดการค่ายเพลง มัณฑนากร

จะเห็นว่าอาชีพส่วนใหญ่ของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่อง จะเป็นอาชีพเกี่ยวกับแวดวงบันเทิง เว้นแต่ในเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ที่ตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องเป็นนักศึกษา ซึ่งจากอาชีพของชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่ในละคร เมื่อเปรียบเทียบกับโครงสร้างทางสังคม หรือ ชั้นชั้น (Class Structure) พบว่าอาชีพของชายรักร่วมเพศจะอยู่ในสถานภาพสูงทางสังคม เพราะเป็นอาชีพที่มักจะใช้ความคิดสร้างสรรค์ มีเกียรติ (Prestige) และรายได้ดี

4.5.2.1.3 จากการคบเพื่อน จากการคบเพื่อนสะท้อนให้เห็นถึงสังคมของตัวละครชายรักร่วมเพศ เนื่องจากตัวละครชายรักร่วมเพศจะต้องมีบทบาทการปฏิสัมพันธ์กับตัวละครคนอื่นๆ ในเรื่องอยู่แล้วทั้งที่เป็นรักร่วมเพศ และรักต่างเพศ แต่จากการศึกษาพบว่าจะมีบางฉากที่เป็นภาพของการคบเพื่อนของตัวละครชายรักร่วมเพศ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการปฏิสังสรรค์สังคมของชายรักร่วมเพศ จากการพิจารณาจากการคบเพื่อนของชายรักร่วมเพศในละคร พบว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภทดังนี้

1) เพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศด้วยกัน พบว่าตัวละครชายรักร่วมเพศในแต่ละเรื่องมักจะมีเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศด้วยกัน ได้แก่ "เก๋" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ,

"เจี๊ยก" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้", "เหม่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้", "แป้ว" จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นซะ" โดยที่ "เก๋" จะมีเพื่อนเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน 2 คนคือ จินกับเล็กที่เป็นเพื่อนนักศึกษาด้วยกัน, "เจี๊ยก" จะมีเพื่อนที่คบมาตั้งแต่สมัยเรียนมหาวิทยาลัย 3 คน คือ "เต๋า" "ลูซี่" และ "เจเน็ต" ที่จะไปมาหาสู่และได้ตอบบทกวีด้วยกัน, "เหม่ง" จะมีเพื่อนที่จะพบกันเสมอเนื่องจากทำงานอยู่ในแวดวงเดียวกัน 2 คน (ในเรื่องไม่ได้กล่าวชื่อ) โดยเพื่อนคนหนึ่งเป็นช่างแต่งหน้า และช่างทำผม ดังนั้นทั้งหมดจะมาพบกันตามงานแฟชั่นโชว์ต่างๆ ส่วน "แป้ว" นั้นมีเพื่อนคือ "เตี้ย" ที่ทั้งสองจะคอยนัดแนะกันเพื่อไปหาผู้ชายหน้าตาดี

2) เพื่อนที่เป็นชายรักต่างเพศ พบว่ามีเพียงตัวละคร 2 คน ที่ไม่ได้มีฉากของการคบเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศ ได้แก่ "อ้วน" จากเรื่อง "รักสองภพ" และ "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" โดยที่อ้วน นั้นจะมีเพื่อนสนิทเป็นเพื่อนผู้ชาย คือพระเอก และเพื่อนผู้ชายในหอพักชายที่มากพักอยู่ร่วมกัน ส่วนทิวานั้น ไม่ได้เน้นฉากการคบเพื่อน แต่ทิวาจะมีเพื่อนที่คบอยู่คนเดียวคือ"เคลาดิโอ" ซึ่งมีลักษณะการเป็นเพื่อนบวกกับการเป็นลูกน้อง เพราะเคลาดิโอเป็นผู้ที่วางแผนใช้ให้ทิวาไปตีสนิทกับตุ๊ก

3) เพื่อนที่เป็นผู้หญิง พบว่ามีเพียงตัวละครเพียงตัวเดียวได้แก่ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ที่มีเพื่อนสนิทเป็นผู้หญิง คือ "เจนนีสา" นางเอกของเรื่อง และในเรื่องไม่ได้นำเสนอการคบเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกันแต่อย่างใด

จากการวิเคราะห์จาก ปริบทในละครพบว่ามีกรนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศ พบว่ามีทั้งภาพที่เป็นบวกและลบในตัวละครตัวหนึ่งๆ เนื่องจากตัวละครในแต่ละเรื่องจะมีการเปลี่ยนจากเปลี่ยนสถานที่แต่ภาพที่เห็นได้ชัดมากที่สุดคือ จากบ้านเพื่อน หรือจากการคบเพื่อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสถานะและการยอมรับในสังคมที่มีต่อชายรักร่วมเพศ ดังจะได้แสดงในตารางที่ 4.9 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.9 สรุปภาพจากการวิเคราะห์ฉากและบริบทของตัวละครชายรักร่วมเพศ

ละคร	ตัวละคร/ฉาก	การคบเพื่อน	ภาพ
เมื่อเธอเป็นชาย แล้วนายเป็นหญิง	เก๋ / ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
	จิ้น/ ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
	เล็ก/ ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
ชายไม่จริงหญิงแท้	เจ้เคน/ ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
	ชาติ/ บาร์ของชายรักร่วมเพศ	เพื่อนที่เป็นรักต่างเพศ	ลบ
	สมิง/จับกลุ่มนินทากับเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	ลบ
	โมนิก้า/จับกลุ่มนินทากับเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	ลบ
	เต๋า/ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก/ลบ
	ลูซี่/ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก/ลบ
	เจเน็ต/ฉากบ้านเพื่อน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก/ลบ
บังเอิญช่วยไม่ได้	เหม่ง/ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
	(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ) / ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
	(ไม่ได้กล่าวถึงชื่อ) / ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ	บวก
รักเล่ห์เพทุบาย	กองทัพ/ ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นชายรักต่างเพศ	บวก
	แอนดรู/อยู่กับชายรักร่วมเพศ	ไม่ได้กล่าวถึง	บวก/ลบ

ตารางที่ 4.9 (ต่อ) สรุปภาพจากการวิเคราะห์ฉากและปริบทของตัวละครชายรักร่วมเพศ

ละคร	ตัวละคร/ฉาก	ฉากการคบเพื่อน	ภาพ
เจนนี่...นางสาว จำเป็นสะ	แป้ว/ ห้องน้ำชาย แหวน/ ร้านเสริมสวย	เพื่อนที่เป็นรักร่วมเพศ ไม่ได้กล่าวถึง	ลบ บวก/ลบ
รักสองภพ	อ้น/บ้านเพื่อน ผู้จัดการค่ายเพลง /ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นชายรักต่างเพศ ไม่ได้กล่าวถึง	บวก ลบ
กิจกรรมชายโสด	ทิวา/ที่ทำงาน	เพื่อนที่เป็นชายรักต่างเพศ	ลบ

จากการวิเคราะห์ฉากและปริบทที่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศพบว่าลักษณะภาพที่เป็นบวกจะมีมากกว่าภาพที่เป็นลบ แต่ตัวละครชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวละครสมทบจะมีฉากและปริบทที่หลากหลายกว่าตัวละครชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวประกอบ โดยตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทเป็นเพื่อนพระเอก และนางเอก หรือเป็นตัวเอกของเรื่องจะมีฉากและปริบทที่เป็นภาพบวก ส่วนตัวละครที่เป็นตัวละครสมทบประเภทอื่นๆ และตัวประกอบ ภาพที่เห็นได้ชัดมากที่สุดคือภาพไล่จับผู้ชาย หรือจิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศซึ่งเป็นภาพที่เป็นลบ

จากการวิเคราะห์ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ทั้ง 7 เรื่อง พบว่าโครงสร้างการเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ไม่ได้ต้องการนำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง ซึ่งเป็นแนวโน้มที่สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะเป็นเพียงสีสนับสนุนของเรื่อง ทำให้เรื่องราวมืดมน สนุก ตลกมากขึ้น ไม่ได้มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่องมากนัก บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ส่วนใหญ่จะเป็นตัวละครสมทบของเรื่อง โดยบทที่มีมากที่สุดคือบทบาทการเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก โดยตัวละครชายรักร่วมเพศจะทำหน้าที่ประสานความสัมพันธ์ให้

พระเอกกับนางเอกหันมาปรับความเข้าใจและรักกันในที่สุด และลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือ ลักษณะของความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งลักษณะของความเป็นหญิงนี้ เมื่อมาอยู่ในตัวละครชายรักร่วมเพศจะสังเกตได้ง่าย โดยเฉพาะการมีจริตจะก้านมากกว่าปกติ เช่น การเดินที่บิดสะโพกมากขึ้น การส่งเสียงกรีดกรีดเวลาตีใจ การกรีดไม้กรีดมือเวลาพูดนั้น จะมีในตัวละครที่เป็นตัวละครชายรักร่วมเพศเกือบทุกคน ยกเว้น กองทัพ ในเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" เพียงคนเดียวที่จะมีลักษณะของความเป็นชาย (Masculinity) คือมีการพูดจาที่เป็นปกติ ไม่มีการตัดเสียง และไม่ได้แสดงพฤติกรรม หรือการแต่งกายที่เลียนแบบผู้หญิงเลย นอกจากนี้เพื่อพิจารณาดูแล้วพบว่าภาพของ "กองทัพ" ทั้งการแต่งกาย ลักษณะนิสัย เช่นรักความยุติธรรม รักเพื่อนฝูง และความมีน้ำใจ ลักษณะและทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่แบบเป็นตัวเป็นตน ซึ่งนับว่าเป็นภาพชายรักร่วมเพศที่เป็นบวกในทุกด้าน นอกนั้นในตัวละครชายรักร่วมเพศคนอื่นๆ จะมีภาพทั้งที่ออกมาเป็นลบและเป็นบวกในคนๆ เดียวกันเสมอ โดยภาพที่เป็นบวกจะมีความเกี่ยวข้องกับสถานะและบทบาททางสังคม ส่วนภาพที่เป็นลบจะเป็นภาพที่เกี่ยวข้องกับลักษณะทางเพศที่เป็นลบ เช่นการแสดงกิริยาวิดว้าย เลียนแบบผู้หญิง เป็นต้น

เมื่อพิจารณาลักษณะนิสัยในด้านบวกที่เป็นภาพหลักพบว่า ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และรักเพื่อนฝูง ลักษณะนิสัยในด้านบวกที่เป็นภาพรองคือ รักความยุติธรรม ส่วนลักษณะนิสัยในด้านลบที่เป็นภาพหลัก คือ มีลักษณะขี้อิจฉาเป็นตัวร้ายตลอดเวลา ส่งเสียงกรีดกรีดเสมอ และจิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์พบว่าลักษณะนิสัยในด้านลบนั้นจะเป็นลักษณะที่แสดงออกภายนอก และการเป็นตัวอิจฉาตลอดเวลาของ "สมิงและโมนิก้า" รวมทั้งลักษณะนิสัยในด้านลบอื่นๆ ก็จะมาแสดงมาในเนื้อหาที่เบาสมอง ตลกและสนุกสนานมากกว่าที่จะเป็นเรื่องที่สร้างขึ้นมาให้ดูสมจริง เนื่องจากละครที่มีชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะเป็นละครคอมเมดี้ ดังนั้นลักษณะนิสัยที่ไม่ดีของตัวละครชายรักร่วมเพศก็เพื่อให้เรื่องราวเกิดความสนุกสนานหรือมีสีสันมากขึ้น ไม่ได้เป็นตัวโกง หรือตัวละครสำคัญที่มาทำให้ชีวิตของพระเอกหรือนางเอกเลวร้ายมากนัก ในขณะที่บทบาทที่อยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก ตัวละครชายรักร่วมเพศจะมีความสำคัญต่อการสานความสัมพันธ์ หรือเป็นผู้ช่วยให้พระเอกนางเอกมารักกันมากกว่า

ในด้านจากและปริบทส่วนใหญ่ของชายรักร่วมเพศพบว่าเป็นภาพบวก ได้แก่จากที่ทำงาน และบ้านเพื่อน สะท้อนภาพของชายรักร่วมเพศในแง่ที่เป็นคนที่ชอบทำงานและชอบสนุกสนาน รักเพื่อนฝูง และการได้รับการยอมรับจากสังคมรอบข้าง โดยที่ตัวละครที่มีบทในเรื่องมากจะมีฉากที่มีภาพหลากหลายมากกว่า ในขณะที่ตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีบทในเรื่องน้อย จะมีฉากที่เสนอภาพเพียงด้านเดียว ซึ่งเป็นภาพที่เป็นลบ สะท้อนให้เห็นว่าลักษณะเด่นที่ถูกนำมาใช้ในกรณีนี้ที่ตัวละครชายรักร่วมเพศมีบทในเรื่องน้อย คือลักษณะที่เป็นภาพลบ คือกรีดกรีด และคอยไล่ตามจับผู้ชายที่มีหน้าตาดี หรือพระเอกของเรื่อง

ในด้านอาชีพส่วนใหญ่ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ พบว่าเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับวงการบันเทิงมากที่สุด ซึ่งเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นถึงสถานะที่ดีทางสังคม เนื่องจากสังคมไทยให้ความสำคัญกับสื่อมวลชนมาก และชายรักร่วมเพศในละครจะมีกลุ่มเพื่อนที่มีความหลากหลาย แต่กลุ่มเพื่อนของชายรักร่วมเพศที่มีมากที่สุดคือ กลุ่มเพื่อนชายรักร่วมเพศด้วยกัน รองลงมาจึงเป็นผู้หญิง และผู้ชายตามลำดับ สะท้อนให้เห็นว่าตัวละครชายรักร่วมเพศจะคบกลุ่มเพื่อนที่มีความเหมือนกับตัวเองมากที่สุด แล้วจึงมีเพื่อนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับที่ตนเองอยากเป็นก่อน คือ ผู้หญิง แล้วจึงมีเพื่อนที่เป็นผู้ชาย

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 5

กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ในกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น ประกอบไปด้วยการสื่อสารที่มีการสร้างความสมจริง (Make Believe) ในโลกแห่งความหมายที่ก่อให้เกิดภาพของชายรักร่วมเพศสู่การรับรู้ของผู้ชม และในโลกแห่งความหมายนี้มีการสะท้อนเรื่องราวในสังคมและวัฒนธรรมด้วย เนื่องจากละครโทรทัศน์เป็นการนำเสนอโลกของชีวิตจริงส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้น

เมื่อพิจารณากระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์พบว่าประกอบไปด้วยกระบวนการผลิตในด้านต่างๆ ที่มีส่วนในการก่อให้เกิดภาพของชายรักร่วมเพศอันได้แก่ กระบวนการคัดเลือกเนื้อหา วิธีการนำเสนอ รวมทั้งการสร้างภาพทางความคิดเกี่ยวกับบทบาทของตัวละครในเรื่อง

ในบทนี้จะเป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ในส่วนของกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้กำกับละครโทรทัศน์ทั้ง 7 เรื่องพบว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญที่สุดในกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการนำเสนอจากการสัมภาษณ์เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้คือ

5.1 ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ ประกอบไปด้วย

5.1.1 การคัดเลือกเรื่อง

5.1.1.1 การคัดเลือกจากบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้ว

5.1.1.2 แต่งบทประพันธ์ขึ้นใหม่

5.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

5.1.2.1 การวางแผนกำหนดบทบาทนักแสดง

5.1.2.2 การพิจารณาสรรหานักแสดง

5.1.2.3 การคัดเลือกนักแสดง

5.1.2.4 การฝึกฝนพัฒนานักแสดง

5.2 ขั้นตอนการถ่ายทำ

5.2.1 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก

5.2.2 การจัดหาเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย

5.1 ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ

ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำ นับเป็นขั้นตอนที่สำคัญในการผลิตละครโทรทัศน์ ประกอบไปด้วยการวางแผนต่างๆ ทั้งการตลาด และการผลิต ซึ่งในขั้นตอนนี้พบว่าส่วนใหญ่เป็นการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายผลิต และฝ่ายบริหาร ขั้นตอนก่อนการถ่ายทำประกอบไปด้วย

5.1.1 การคัดเลือกเรื่อง

การเลือกเรื่อง เป็นขั้นตอนเริ่มแรกของขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ ในต่างประเทศมีบริษัทที่ตั้งขึ้นเพื่อทำหน้าที่นี้โดยเฉพาะ คือเป็นบริษัทที่มีอาชีพในการคัดเลือกบทประพันธ์ เรียกว่า "Analyst" ทำหน้าที่วิเคราะห์ (Analyze) คือการอ่านเรื่องต่างๆ แล้วเขียนเรื่องย่อ และนำเสนอต่อบริษัทผู้สร้างภาพยนตร์หรือละครต่างๆ ว่าละครเรื่องนั้นๆ ควรนำไปผลิตต่อหรือไม่ อย่างไร ขั้นตอนการเลือกเรื่องจึงเป็นขั้นตอนที่สำคัญ เพราะถ้าเริ่มต้นดี คือได้เรื่องที่จะนำมาผลิตเป็นละครที่ดี สุกน่าติดตาม ก็จะทำให้ละครเรื่องนั้นๆ มีแนวโน้มที่จะติดตลาดง่ายขึ้น (จิตรลดา ดิษยนันท์, 2538)

ในการเลือกละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศนั้น พบว่ามีการคัดเลือกเรื่องเพื่อมาทำละครโทรทัศน์ 2 แนวทางด้วยกัน

5.1.1.1 การคัดเลือกจากบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้ว ในละครทั้ง 7 เรื่องที่นำมาศึกษานี้ มีละคร 3 เรื่องที่นำมาจากบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้ว ได้แก่ "เจนนี...นางสาวจำเป็นอะ" "รักสองภพ" และ "กิจกรรมชายโสด" โดยละครเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นอะ" เป็นการนำบทประพันธ์ที่มีอยู่แล้วมาทำ โดยเป็นการผลิตซ้ำ (Re-production) มาจากภาพยนตร์เรื่อง "เจนนี กลางวันครึ่งกลางคืน" ของบริษัทอาร์เอส พิล์ม มาเป็นละครโทรทัศน์ โดยบริษัทอาร์เอส พิล์มได้ว่าจ้างให้บริษัทซันไชน์ เวิร์ดโอ เป็นผู้ผลิต โดยให้พิง ลำพระเพลิง เป็นผู้เขียนบทโทรทัศน์ และกำกับการแสดงโดย กิติกร เลี้ยวศิริกุล

"รักสองภพ" เป็นการนำบทประพันธ์ของ ประยูร วงศ์ชื่น ซึ่งเคยสร้างเป็นภาพยนตร์มาแล้ว โดยเป็นการผลิตซ้ำ (Re-production) จากภาพยนตร์ชื่อ "มันแอบอยู่ในหอ" โดยในครั้งนั้นเป็นการเขียนบทและกำกับโดยประยูร วงศ์ชื่น และเมื่อมาผลิตเป็นละครก็ได้มอบหมายให้จารึก สงวนพงษ์เป็นผู้กำกับละครเรื่องนี้ในนามของบริษัทอัครเอ็นเตอร์เทนเมนท์ โดยจารึก สงวนพงษ์ ได้กล่าวถึงที่มาของการเลือกเรื่องว่า

"อาจจะเป็นในยุคที่เราคิดจะสร้างละคร เราคิดว่าละครแนวนี้น่าจะเรียกความสนใจจากผู้ชมได้ ในแนวเรื่องของความรักที่พลัดพรากจากกันแล้ว ยังกลับมาเกิดเพื่อพบกันอีก มันเป็นเรื่องเร้นลับ แต่ถ้ามันสื่อกันได้ ก็คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าติดตาม ก็พอดีได้เรื่องนี้มาบริษัทก็เอามาพิจารณา ก็เลยคิดจะสร้าง เป็นการลองทำในแนวนี้ดูบ้าง"

(จารึก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

"กิจกรรมชายโสด" เป็นการนำบทประพันธ์ของสุวรรณี สุคนธา มาทำเป็นละคร ภายใต้การกำกับของนพพล โกมารชุน ผู้กำกับและเจ้าของบริษัทเปาจินจง จำกัด โดยในการคัดเลือกเรื่องนั้นพบว่าเป็นการเลือกเพราะโครงเรื่องที่มีความน่าสนใจมากกว่าเลือกเพราะมีตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่อง โดยนพพล โกมารชุน ได้กล่าวถึงที่มาของการคัดเลือกละครเรื่องนี้มาผลิตว่า

"มันเป็นเรื่องความแปลกของเนื้อเรื่องมากกว่า ที่เราไม่ค่อยจะได้เห็นมานานแล้วในเรื่องของละครไทยที่จะมีพระเอกเพียงคนเดียว และมีนางเอกถึง 12-13 คน ซึ่งจะเป็นภาพใหม่ของละคร ก็ต้องการตรงนั้น แต่เมื่อดูเนื้อเรื่องนี้ หนึ่งในสิบสามนางเอกก็เป็นชาย ซึ่งมันจะเป็นส่วนน้อยมากกว่า ไม่ใช่ส่วนใหญ่ของเรื่อง แล้วในยุคนี้ก็น่าจะถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่น่าจะเกิดขึ้นได้ตามเนื้อเรื่องที่คุณสุวรรณี สุคนธาเขียนมา ซึ่งเป็นภาพที่ถึงแม้ว่าแกจะเขียนมาเมื่อ 20 ปีที่แล้วเนี่ย ในยุคของแกอาจจะเป็ภาพที่ใหม่มาก แต่ในยุคนี้ถือว่าเป็นภาพที่ธรรมดามาก เพราะฉะนั้นก็เลยคิดว่าจะเสนอเรื่องราวของตัวละครตัวนี้เข้าไปมันก็ไม่ใช่อะไรเรื่องแปลกอะไร"

(นพพล โกมารชุน, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543)

5.1.1.2 แต่งบทประพันธ์ขึ้นมาใหม่ ละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศที่ศึกษาอีก 4 เรื่อง เป็นการแต่งบทประพันธ์ขึ้นมาใหม่ โดยมีที่มาของการคิดโครงเรื่อง (Plot) ที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) แต่งบทประพันธ์ขึ้นมาใหม่โดยใช้นักแสดงหลักเป็นเกณฑ์ ได้แก่เรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" โดยค่ายเอ็กซ์แบทท์ ซึ่งเป็นผู้ผลิตละครเรื่องนี้ ต้องการให้แคทลียา แมคอินทอช ตารานักแสดงที่มีชื่อเสียงอยู่แล้วมารับบทนางเอกในละครของตน ซึ่งเป็นลักษณะของสตาร์ พาวเวอร์ แบบที่นิยมในฮอลลีวูด คือมีดาราคือเป็นหลักของเรื่อง แล้วจึงได้มีการรวบรวมความคิดเห็นที่จะคิดโครงเรื่องที่จะให้แคทลียาได้รับบทเพื่อแปลกใหม่กว่าที่เคยเล่น โดยผู้กำกับละครเรื่องนี้คือ อิศริยะ จารุพันธ์ ได้กล่าวถึงที่มาของละครเรื่องนี้ว่า

"เป็นไอเดียที่เกิดขึ้นในที่ประชุม อยากให้หม่อม (แคทลียา แมคอินทอช) เล่นบทอะไรที่แปลกๆไป ให้มีการปลอมตัวเป็นผู้ชาย ก็เลยลองมาคิดกันดู แล้วก็เลยตกลงที่ให้ปลอมเป็นกะเทยก็แล้วกัน"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

ดังนั้นในการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศ จึงเป็นเพื่อให้ภาพการผจญภัยของนางเอกสมจริงสมจังขึ้น เนื่องจากนางเอกต้องปลอมตัวเป็นชายรักร่วมเพศ และต้องเข้าไปศึกษาวิถีชีวิตของชายรักร่วมเพศ ดังนั้นเพื่อให้การปลอมตัวของนางเอกสมจริงสมจังยิ่งขึ้น ในสภาพแวดล้อมที่นางเอกเข้าไปอยู่จึงต้องแวดล้อมไปด้วยตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นจำนวนมากนั่นเอง

2) แต่งบทประพันธ์ขึ้นมาใหม่เพื่อต้องการนำเสนอมุมมองที่แปลกใหม่เป็นเกณฑ์ มี 3 เรื่องด้วยกัน คือ ละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง", "รักเล่ห์เพทุบาย" และ "บังเอิญ รวย ช่วยไม่ได้" โดยในการแต่งบทประพันธ์ขึ้นนั้นจากการสัมภาษณ์พบว่า สามารถแบ่งปัจจัยที่ ต้องการนำเสนอเป็น 2 ประการด้วยกันคือ

2.1) ต้องการที่จะเสนอมุมมองที่แปลกใหม่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง ได้แก่ เรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" และ "รักเลห์เพทบาย"

ละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" นั้น บริษัทกันตนา วิดีโอ โปรดักชั่น จำกัด ซึ่งได้มอบหมายให้บริษัทรี คัมประนี จำกัดเป็นผู้ผลิต โดยเป็นการคิดโครงเรื่องขึ้นมาจากความฝันของกิริติ นาคอินทนนท์ ผู้กำกับละครเรื่องนี้ ที่นำความฝันที่คิดได้มาเล่าให้ทีมงานฟัง และแต่ละคนก็ช่วยกันออกความเห็น ก่อนจะให้คนเขียนบท นำโครงเรื่องนี้ไปเขียนเป็นบทละคร

"ตอนนั้นจะทำละครไม่รู้จะทำเรื่องอะไรดี พอดีทางนี้ (กันตนา) ให้ลองทำดู เค้ายากได้ อะไรใหม่ๆ บ้าง แล้วช่วงนั้นพวกอย่างนี้ก็แรงดี แล้วตอนที่ออนแอร์ มันก็ยังไม่ค่อยมีละครประเภทนี้ แบบว่ากะเทยจะเป็นเหมือนตัวประกอบ เป็นเพื่อนนางเอกซะมากกว่า เลยอยากจะทำ เริ่มจากที่เราอนฝัน มันสนุกดี เห็นกะเทยกับทอมมาจับกัน เลยลองมาทำดู"

(กิริติ นาคอินทนนท์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2543)

ส่วนละครเรื่อง "รักเลห์เพทบาย" นั้น ผลิตโดยบริษัท โพลีพลัส จำกัด จากการเขียนบทของพลอยจีน และการกำกับของสมจริง ศรีสุภาพ ซึ่งสมจริงได้บอกถึงที่มาของละครเรื่องนี้ และการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในละครไว้ว่ามาจากความต้องการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่มีความแตกต่างไปจากที่เคยมีในละครโทรทัศน์ไทย

"ที่สร้างขึ้นมาอย่างที่บอกคือ พยายามเสนอมุมมองของเกย์ อีกอย่างหนึ่งก็คือในเมืองไทยจะสังเกตว่าในละครบ้านเราจะยังไม่มีมุมมองแบบนี้ แต่ตอนหลังเริ่มมีแล้ว หลังรักเลห์ แต่ก่อนเกย์ คือกะเทย ซึ่งจริงๆ แล้วไม่ใช่ กะเทยก็คือคนที่เค้าต้องการจะเป็นผู้หญิง ต้องการจะมีหน้าอก ต้องการจะเปลี่ยนแปลงเพศ ซึ่งตรงนี้เค้าจะมีศัพท์เรียกว่า Transsexual ไซ้ใหม่ซะ คือต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงไปเป็นอีกเพศหนึ่ง แต่กองทัพไม่ใช่ กองทัพเป็นเกย์ คือผู้ชายคนหนึ่งที่ชอบผู้ชายด้วยกัน เค้าไม่ได้ต้องการที่จะลุกขึ้นไว้ผมยาว แต่งหน้า ทาปาก ไม่ได้ต้องการอย่างนั้น เค้าก็คือผู้ชายคนหนึ่ง ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคม ผู้ชายที่เตะต่อยสุดฤทธิ์ เห็นไหมที่ตีกัน แรงอะไรเค้าก็มีเท่าผู้ชาย เพียงแต่เค้ามีรสนิยมที่รักผู้ชายด้วยกันเท่านั้นเอง คือพยายามจะเปลี่ยน Attitude คนดูว่า จริงๆ แล้วมีสังคมอย่างนั้นนะ มันมีแบบนี้ด้วย"

(สมจริง ศรีสุภาพ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543)

2.2) ต้องการนำเสนอเรื่องราวสะท้อนสังคม ได้แก่เรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" ซึ่งผลิตโดยบริษัทแดล เอ็นเตอร์เทนเมนท์ จำกัด ภายใต้การกำกับของสุวรรณี จักราวุธ ซึ่งแก่นของเรื่องต้องการนำเสนอเรื่องราวระหว่างชนชั้นเป็นประเด็นหลัก และเป็นการเขียนบทโดยความร่วมมือกันของทีมงาน ส่วนตัวละครสมทบต่างๆ รวมทั้งตัวละครชายรักร่วมเพศนั้น เป็นตัวละครที่ช่วยสร้างความสมจริงสมจังและให้เกิดสีสันในเรื่อง โดยที่ผู้ผลิตเองมีความต้องการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศที่มีความแตกต่างจากภาพของชายรักร่วมเพศที่เคยเห็นในละครโทรทัศน์ โดยสุวรรณี จักราวุธได้กล่าวถึงแก่นของละครเรื่องนี้ว่า

"จริงๆ แล้วก็เป็นเรื่องที่สนุกสนาน เป็นเรื่องของชนชั้นที่มันแตกต่าง คือจะพูดถึงความต่างกัน วิธีการใช้ชีวิตของคนที่อยู่ในสังคมเมืองและสังคมชนบท"

(สุวรรณี จักราวุธ, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2543)

จะเห็นได้ว่าในการประพันธ์ละครเรื่องใหม่ขึ้นมา นั้นจึงมีปัจจัยในการนำเสนอที่แตกต่างกัน โดยมีการนำเสนอผ่านเรื่องราวของตัวละครชายรักร่วมเพศโดยตรงอย่าง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" และนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศในภาพลักษณ์ที่แปลกใหม่ อย่างเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ส่วนในเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้นั้น" เป็นการนำเสนอเรื่องราวที่มีได้เกี่ยวข้องกับชายรักร่วมเพศเลย แต่มีปัจจัยในการนำตัวละครชายรักร่วมเพศเข้ามาในเรื่องด้วยเหตุผลเพื่อความสมจริงสมจังของเรื่องดังจะได้เสนอในรายละเอียดต่อไป

5.1.2 การคัดเลือกนักแสดง

กระบวนการคัดเลือกนักแสดงโทรทัศน์ ของแต่บริษัทผู้ผลิตและสถานีโทรทัศน์ประกอบ ด้วยกระบวนการและปัจจัยที่หลากหลาย ที่มีผลต่อการคัดเลือกนักแสดงตามแต่การดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์แต่ละสถานี รวมถึงแนวทางการความต้องการ และหลักการในการทำงานของบุคคลที่ทำหน้าที่คัดเลือกนักแสดงของผู้ผลิตละครโทรทัศน์ โดยปัจจัยต่างๆ จะมีอิทธิพลมากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับสถานภาพ การปรับตัวและสภาพแวดล้อมในการดำเนินงาน ที่นำไปสู่การคัดเลือกนักแสดงของแต่ละบริษัท (ปาริฉัตร เสวตเศรณี, 2541)

จากการศึกษากระบวนการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมารับบทชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ นั้น ผู้วิจัยอาศัยแนวคิดการจัดคนเข้าทำงานของปาริฉัตร เสวตเศรณี ผู้วิจัยเรื่อง "กระบวนการและ ปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทย" ได้แบ่งขั้นตอนในการคัดเลือกนักแสดงของผู้ผลิตละครโทรทัศน์ไทย เป็น 4 ขั้นตอนคือ

- 5.1.2.1 การวางแผนกำหนดบทบาทนักแสดง
- 5.1.2.2 การพิจารณาสรรหานักแสดง
- 5.1.2.3 การคัดเลือกนักแสดง
- 5.1.2.4 การฝึกฝนพัฒนานักแสดง

ขั้นตอนที่สำคัญของการคัดเลือกนักแสดง คือ การศึกษาว่าในละครแต่ละเรื่อง แต่ละตอนมีตัวละครหลักใดบ้าง และต้องการตัวละครที่มีคุณสมบัติอย่างไร โดยการกำหนดจำนวนนักแสดง และการแจกแจงบุคลิกบทบาทของตัวละคร จากรูปแบบของเรื่องย่อ หรือการทำละครที่สมบูรณ์ เพื่อทำการคัดเลือกนักแสดงให้เหมาะสมกับบทบาทของตัวละครนั้นๆ ก่อน และจึงนำเสนอต่อสถานีโทรทัศน์ ผู้อุปถัมภ์รายการ หรือนายทุนอื่นๆ เพื่อการพิจารณา ตามลักษณะการดำเนินงานของบริษัทผู้ผลิตละครโทรทัศน์ (จิตรลดา ดิษยนันท์, 2538)

ซึ่งในขั้นตอนของการคัดเลือกนักแสดงพบว่า ผู้กำกับมีการวางลักษณะบุคลิกลักษณะของตัวละครชายรักร่วมเพศ รวมทั้งมีการกำหนดตัวนักแสดงไปตามบทที่วางไว้ก่อนแล้ว โดยมีขั้นตอนการคัดเลือกนักแสดงในรายละเอียดดังนี้

5.1.2.1 การวางแผนกำหนดบทบาทนักแสดง

ในการวางแผนกำหนดบทบาทของตัวละครนั้น เมื่อผู้กำกับได้วางตัวละครที่เป็นตัวเอกของเรื่องแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการวางตัวละครที่เป็นตัวละครสมทบ และตัวละครประกอบตามลำดับ โดยในการวางบทบาทตัวละครชายรักร่วมเพศในละครนั้น จากการศึกษพบว่าผู้กำกับส่วนใหญ่มีเจตนาในการนำเสนอภาพที่แตกต่างกัน โดยการกำหนดบทบาทของชายรักร่วมเพศในเรื่องนั้น เป็นดังนี้

1) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวเอก ได้แก่ละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" พบว่าผู้ผลิตต้องการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศโดยตรง เนื่องจากต้องการนำเสนอความแปลกใหม่แหวกแนวไปจากละครที่มีอยู่ในช่วงเวลานั้น โดยกิริติ นาคอินทนนท์ ผู้กำกับละครเรื่องนี้กล่าวว่า

"จริงๆ แล้วมันเป็นเรื่องของเค้า มันคือชีวิตของเค้า คืออยากจะให้รู้ว่าชีวิตของกะเทยคนหนึ่ง มันเป็นแบบนี้แล้วมันจะเดินทางไปทางไหนต่อไป"

(กิริติ นาคอินทนนท์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2543)

2) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวละครสมทบ จากการวิเคราะห์ลักษณะของบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ พบว่าบทบาทที่มีมากที่สุดคือ บทบาทการเป็นตัวละครสมทบ โดยสามารถแบ่งลักษณะการสร้างภาพเป็น 3 ประเภทจากบทบาทดังกล่าว ได้แก่ การกำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก เป็นผู้ที่มาขอบพระเอก และเป็นตัวอิจฉา

2.1) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก พบว่าตัวละครชายรักร่วมเพศมีความสำคัญในการช่วยเหลือนางเอก ให้บรรลุเป้าหมายในเรื่อง อันได้แก่การประสบความสำเร็จในชีวิต เพื่อให้เรื่องราวจบลงอย่างมีความสุข ได้แก่ "เหน่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้", "เจ้เคน" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้", "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" และ "อ้น" จากเรื่อง "รักสองภพ"

โดยสุวรรณดี จักราวุธ ผู้กำกับจากละครเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาทชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"ตัวละครของเหน่งนี่จะเป็นตัวช่วยเปลี่ยน... คือตอนแรกดอกแก้วจะต้องเข้ามาอยู่ในเมืองซึ่งก็มีญาติอยู่ เราก็วางไว้แต่แรกว่า จะต้องเป็นตัวที่ช่วยเหลือดอกแก้วได้ในการปรับปรุงบุคลิกภาพของดอกแก้ว จากเด็กสาวบ้านนอกให้กลายเป็นสาวชาวกรุง ซึ่งก็น่าจะเหมาะสมกับอาชีพดีไซเนอร์หรืออะไรที่ทำงานเกี่ยวกับด้านนี้ เหน่งก็เลยถูกวางไว้ว่าจะเป็นตัวที่เหมือนกับเป็นผู้ช่วยของดอกแก้ว อันนี้ก็คือธรรมชาตินะคะ คือถ้าจะมองจากว่าในอาชีพนี้ คนส่วนใหญ่ที่จะประสบความสำเร็จ

ถ้าเรื่อก็จะเป็นผู้ชายประเภทนี้ คือเป็นผู้ชายที่ไม่เป็นผู้ชายเต็มตัว ซึ่งจุดหนึ่งจริงๆ แล้วตัวละครตัวนี้จะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชายก็ได้ เพียงแต่ตัวละครมันก็เป็นอะไรที่สะท้อนความจริงที่เกิดขึ้น เราจะเห็นว่าคนที่ทำงานในวงการแฟชั่นบ้านเราส่วนใหญ่ก็จะเป็นคนประเภทนี้"

(สุวรรณดี จักราวุธ, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2543)

อิสริยะ จารุพันธ์ ผู้กำกับจากละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาทของ "เจ้เคน" ชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"เจ้เคนก็เป็นคนที่ดึงนางเอกเข้ามาเพื่อให้มันเกิดเรื่อง เพราะถ้าเกิดไม่มีเจ้เคนขึ้นมาก็จบกัน เพราะเจ้เคนเป็นคนที่ผลักดัน เป็นคนจุดประกายให้ชินปลอมตัวเป็นกะเทย เหตุที่ชินต้องเป็นกะเทยเพราะตกงาน แล้วเราก็ตั้งเรื่องให้เค้าไม่มีทางไป ต้องผจญมนั่นนี่ต่างๆ นานา"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

สมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับจากละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาทของ "ก้องทัฬห" ชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"อันนี้ที่ก็หยิบยกขมขยมาจากชีวิตประจำวัน เราจะสังเกตเห็นว่าเพื่อนที่สนิทกับผู้หญิงส่วนใหญ่จะไม่ใช่ผู้หญิง มันจะมีบางประเภท ผู้หญิงที่บางทีก็สนิทกับผู้หญิงเลย แต่ผู้หญิงบางคนจะมีเพื่อนสนิทก็คือ เกย์ เพราะเกย์เนี่ยคือคนที่จะเข้าใจผู้หญิงมากกว่าเพื่อนผู้หญิงด้วยตัวเอง อย่างผู้หญิงเนี่ย บางทีอาจจะมีการอิจฉาริษยากันเล็กๆ ได้ แต่เกย์เนี่ยเค้าไม่มี เค้าคือเพื่อน เค้าคือคนหนึ่งพร้อมจะพูดคุยอะไรตรงๆ ว่าเธอถูกก็ถูก เธอผิดก็ผิด มันขึ้นอยู่กับว่าผู้หญิงคนนั้นจะ Frank กับคำตอบมากแค่ไหน อย่างก้องทัฬหเนี่ยก็จะบอกกับนางเอกตลอดเวลาว่า เฮ้ย เธอกำลังทำ ความผิดนะ เธอกำลังทำทุเรศนะ เธอกำลังทำแย่นะ อะไรอย่างนี้ เป็นตัวเตือนสตินางเอกด้วยซ้ำ"

(สมจริง ศรีสุภาพ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543)

จารึก สวงพงษ์ ผู้กำกับจากละครเรื่อง "รักสองภพ" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาท "อั้น" ชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"เออ อั้นนี่มันอาจจะจะเป็นเหตุผลส่วนตัวหรือเปล่าก็ไม่ทราบ คือครั้งหนึ่งผมเคยได้ร่วมงานสร้างภาพยนตร์เรื่องหนึ่งคือ"เพลงสุดท้าย" แล้วผมก็ได้ใช้ชีวิตผูกพันกับกะเทย ซึ่งในตอนสมัยวัยรุ่นผมจะเกลียดมากเลยกะเทยนี้ แล้วพอโตๆ ก็เกลียด ใครเป็นกะเทยก็เกลียด เพราะว่าในช่วงยุคเมื่อสัก 30 ปีก่อนโน้นมันก็ไม่ค่อยเปิดเผยเท่าไร แต่พอเราได้เข้าไปมีความผูกพันกับกะเทยรุ่นหนึ่งซึ่งปัจจุบันนี้มีการเปิดการแสดงแทบจะทั่วประเทศอยู่แล้ว ให้เห็นถึงขีดความสามารถ แล้วเราก็เกิดความรู้สึกที่ว่า การที่เราเข้าไปคลุกคลีกับชีวิตเขาเหล่านี้ ทำให้เราเกิดความรู้สึกสงสาร เพราะชีวิตรักของพวกเขาต้องปิดบังมาโดยตลอด ไม่สามารถเปิดเผยให้ใครรู้ถึงความต้องการของพวกเขา แต่ถ้าในกลุ่มของเขา เขาก็เปิดเผยความรู้สึกของตัวเอง เขาก็กรีดกรีด เขาก็มีความสุขของเขา แล้วเราก็มาคิดว่าเขาเป็นอย่างนี้มันไม่ผิดนะ มันเป็นความต้องการ เป็นความสุขของตัวเองบุคคล การไม่ไปแสดงออกที่รบกวนชาวบ้านเกินไป มันก็เป็นสิ่งที่พวกเขาจะทำได้ ผมคิดว่าตัวละครตัวนี้ มันน่าจะมาสรางสีสันให้ละครได้ ให้เกิดอรรถรส การเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องราวที่เกิดขึ้นโดยมี "อั้น" ที่มีลักษณะที่พูดกันตรงๆ ว่าเป็นกะเทยด้วย คือเค้าจะมีลักษณะที่ว่าสามารถเข้ากับผู้หญิงได้ เข้ากับผู้ชายได้ อะไรต่ออะไร เราก็เลยคิดว่า ถ้าเราสื่อตัวละครตัวนี้ไปแล้ว สังคมยอมรับก็เหมือนว่าเราได้ช่วยคนกลุ่มหนึ่งที่แฝงอยู่ในเงามืด ก็เหมือนกับเป็นการให้คนดูยอมรับขึ้น ในแง่ที่ว่าเค้าจะเป็นตัวที่สร้างสีสัน บางทีพระเอกอาจจะกลัว หรือเกิดความเครียด หรือมีปัญหาอะไร ตัวละครตัวนี้ก็เข้าไปช่วยเคลียร์ แต่เราไม่ได้นำเสนอในแง่ที่ว่าบางครั้งที่ตัวละครตัวนี้ก็อาจมีความกลัว หรือเจ็บปวด แล้วมีใครเข้าใจเค้าบ้าง ซึ่งบางทีเราก็ปล่อยหลุดไปเหมือนกัน ซึ่งเราน่าจะพีเรนตตรงนี้บ้าง ผมเชื่อว่าตัวละครตัวนี้น่าจะมีส่วนร่วมสร้างสีสันให้ละครได้"

(จารึก สวงพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

จะเห็นว่าในการกำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอกนั้น ในละครเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" และ "ชายไม่จริงหญิงแท้" นั้น การกำหนดบทบาทเพื่อให้ชายรักร่วมเพศมีความสำคัญในแง่ของการเป็นผู้ที่ทำให้นางเอกเกิดการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในชีวิต ซึ่งเป็นจุดหักเหที่สำคัญของเรื่องด้วย ส่วนละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" และ "รักสองภพ" นั้น การกำหนดบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นความตั้งใจของผู้กำกับที่ต้องการจะนำเสนอตัวละครนี้เพื่อให้มามีความสำคัญในเรื่องโดยตรง

2.2) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นผู้ที่มาขอพระเอก ได้แก่ "แป้วและแห้ว" จากเรื่อง "เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ" และ "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด"

นพรัตน์ พุทธิรัตนมณี ผู้จัดการฝ่ายผลิต จากละครเรื่อง "เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาท "แป้ว" และ "แห้ว" ชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ที่มาขอพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"มันเป็นสีล้นเท่านั้นเอง คือจะทำอย่างไรให้คนดูรู้สึกสนุกเท่านั้น เหมือนตลก เหมือนคนนี่ที่เค้าทำหน้าที่ของเค้า เค้าเป็นตัวของตัวเองและเค้าเปิดตัวของเค้า และคาแรคเตอร์เหล่านี้มาอยู่ในสถานการณ์อย่างนี้ความสนุกจะเป็นอย่างไร เป็นสีล้นเท่านั้นเอง แต่ไม่ได้เอาเพศที่สามมาวิจารณ์หรือมาเหยียดหยาม ไม่ใช่"

(นพรัตน์ พุทธิรัตนมณี, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2543)

นพพล โกมารชุน ผู้กำกับจากละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ได้กล่าวถึงการกำหนดบทบาท "ทิวา" ชายรักร่วมเพศเพื่อให้เป็นผู้ที่มาขอพระเอก-นางเอกในเรื่องว่า

"ตรงนี้พยายามยึดเรื่องเดิมเป็นหลัก ตามบทประพันธ์ ไม่ได้เน้นชายรักร่วมเพศ เพียงแต่ว่าในบทประพันธ์เค้าคือ พระเอกผ่านประสบการณ์ผ่านทางด้านนี้มา ชีวิตของเค้าที่ใช้ชีวิตฟุ่มเฟือยมากกับเรื่องผู้หญิง แล้ววันหนึ่งเค้าก็ไปพลัดกับผู้ชายด้วยกัน ก็ผ่านไป เลยไป เหตุการณ์ก็ผ่านไปสู่เหตุการณ์อื่นๆ ผ่านเลยไป บางครั้งก็มีการถูกแม่แฉว แม่กระแทกเล่นๆ ว่า ชีวิตนี้แกเนี่ยเจ้าชู้ ได้ไปชะหมดเลยนะ แม้แต่ผู้ชายแกก็เคยได้ เอามาเป็นเรื่องปกติมากกว่าที่ว่าคุณสามารถที่จะผ่านประสบการณ์ทางเพศกับใครก็ได้ ก็ไม่ได้เน้นว่าเมื่อผ่านไปแล้ว จะเป็นเรื่องที่คิดมากมาย เสียใจมัย ไม่ห rokok สะ ก็ผ่านเลยไปตามเรื่องของมัน อาชีพของตัวละครก็เป็นไปตามบทประพันธ์ ส่วนตรงที่พระเอกรู้ว่าเคยนอนกับทิวาแล้วเป็นลม เป็นบทตลกซะมากกว่า เพราะว่าถ้าเป็นจริงก็ไม่รู้ว่าคนอย่างทิวาจะเป็นอย่างไร เพราะว่าเท่าที่ฟังมาเท่าที่ถามคนที่ม่ประสบการณ์ตรงนี้มาเค้าก็บอกว่าเค้ารับไม่ได้ บางคนเค้าก็รับได้เพราะว่าเค้าคิดว่ามันเป็นเรื่องชั่วคราวแล้วก็จบกันไป บางคนเค้าก็คิดว่าเสียความเป็นชาย เสียความเป็นแมนอย่างสุดชีวิตแล้วก็ต้องเสียอกเสียใจกันมากมาย ตรงนี้เราก็จับความรู้สึกที่เคยได้ยินได้ฟังมาเล่นตรงนี้ ก็คือพอได้ยินก็เสียอกเสียใจมากมายจนเป็นลมไป พอเวลาผ่านไป ไปเจอผู้หญิงคนใหม่ ก็เข้า เหมือนทำบุญ กรวดน้ำกันไป

แล้ว จบกันไป ไม่ได้มีอะไรมากมาย ละครเรื่องนี้ทำออกมาในลักษณะของละครคอมเมดี้ ไม่ใช่เป็นเรื่องดราม่า เพราะฉะนั้นตัวละครที่เลือกเอามาเล่นตรงนี้ จึงได้เลือกเอานักแสดงที่มีความสามารถในเรื่องของตลกเข้ามา ก็คือเอา เจี๊ยบ วัชระ เข้ามาเล่นเป็นตัวนี้ ในหนังสือนี้จะอธิบายว่าตัวละครตัวนี้เป็นผู้ชายที่สวย เป็นผู้ชายที่บอบบาง เป็นผู้ชายที่ดูแล้วน่ารัก ที่ดูแล้วคล้ายผู้หญิง แต่ถ้าเผื่อนำเสนอในรูปแบบนั้นมันก็จะธรรมดา และความสนุกในตัวละครตัวนั้นก็จะมีน้อยไป ก็เลยคิดว่าจะต้องเปลี่ยนแปลงตรงนี้ขึ้นมา"

(นพพล โกมารชุน, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543)

จะเห็นว่าในการกำหนดบทบาทตัวละครชายรักร่วมเพศเพื่อเป็นผู้ที่มาชอบพระเอก การวางบทที่สำคัญของตัวละครชายรักร่วมเพศก็คือต้องการให้ตัวละครนี้เป็นผู้ที่มาเพิ่มสีสันและทำให้เรื่องราวตลก หรือสนุกสนานมากขึ้น โดยลักษณะของบทบาทนี้ เป็นลักษณะการวางบทที่เกิดจากผู้กำกับโดยตรง ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือ กรณีของ "ทิวา" จากเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ที่ผู้กำกับมีการเปลี่ยนแปลงลักษณะตัวละครทั้งบุคลิกภาพและด้านอื่นๆ โดยมีจุดประสงค์เพื่อเพิ่มสีสันในละครให้มีมากขึ้น

2.3) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวอิจฉา พบว่ามีเพียงตัวละครชายรักร่วมเพศจากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ที่มีบทบาทเป็นตัวอิจฉาในเรื่อง

"สมิงกับโมนีก้า จะเขียนขึ้นมาให้เป็นการ์ตูนนะฮะ คือจะเป็นตัวอิจฉาจริงๆ จังๆ ไม่มีในชีวิตจริง จริงๆ อาจจะมีก็ได้นะ เราก็ไม่รู้เหมือนกัน ก็ในเมื่อเค้าเป็นคนที่อยากจะอยู่ในวงการมาช้านานอยู่แล้ว ก็เลยให้เค้าเป็นมาয়াไปสิ เป็นตัวอิจฉาสองคน เป็นอย่างนั้นไปเลยเพื่อเพิ่มสีสันเค้าอยู่ได้ เพราะมันเป็นวงการโทรทัศน์ เพราะมันเป็นมาয়া"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

ละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" เป็นเพียงละครเรื่องเดียวที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวอิจฉาในเรื่อง แต่จากการกำหนดบทบาทของตัวละครนี้ ผู้กำกับก็ได้วางบทตัวอิจฉาที่ความร้ายอยู่ที่การวางบุคลิกลักษณะภายนอกมากกว่า โดยไม่ได้เน้นให้เกิดภาพที่แสดงให้เห็นถึงความร้ายกาจภายในของตัวละครแต่อย่างใด

3) กำหนดบทบาทให้ตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวประกอบ ได้แก่ “เจ้าของค่ายเพลง” และเพื่อนของชายรักร่วมเพศที่มีบทบาทในละครแต่ละเรื่อง

โดยจารึก สงวนพงษ์ ผู้กำกับละครเรื่อง “รักสองภพ” ได้กล่าวถึงการที่มีบทของชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวประกอบของเรื่อง คือ “เจ้าของค่ายเพลง” ว่าเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการที่จะนำเสนอภาพในส่วนที่สะท้อนสังคมว่าในสังคมหนึ่งๆ ต้องมีชายรักร่วมเพศอยู่ด้วยว่า

“บางอย่างในเวลานี้ ทุกสังคมในเวลานี้ จะเป็นเจ้าของบาร์ หรือเป็นเจ้าของกิจการอะไร ซึ่งบางครั้งเราอาจจะเคยได้ยินว่าพวกนี้จะมีพฤติกรรมรักร่วมเพศ อย่างเด็กวัยรุ่นที่ไปสมัครงาน พวกนี้ก็จะรับไว้เพราะคิดว่าหลังจากนั้นตัวเองจะหาความสุขในด้านนี้ ซึ่งส่วนใหญ่พวกรักร่วมเพศนี้จุดจบของเค้าก็คือความเจ็บช้ำ ผมก็เลยคิดว่าตรงนี้น่าจะมีนะ อย่างนักดนตรีมาสมัครงาน ก็เข้ามาขอตอบได้สิน้อง แล้วผมรู้สึกตัวละครที่ผมวางไปจะมีส่วนตรงนี้อยู่เหมือนกัน ลูกน้องผมเองอะ คุณภารัตน์ ซึ่งหน้าตาอาจจะโหด แต่ผมจะให้หน้าตาเค้าสะอาด แต่จะแฝงด้วยมีหนวด ด้วยอะไรต่ออะไร แต่พอเจอเด็กหนุ่มมาจะไม่ได้เลย พอเจอจะแสดงอาการดั่งตั้งออกมา เราเคยเห็นก็เลยคิดว่าจะแสดงให้เห็นว่าในบางจุดบางที่จะมีคนเหล่านี้แฝงอยู่ทั่วไป”

(จารึก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

ดังนั้นในการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศจากการกำหนดบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นตัวประกอบ พบว่าผู้กำกับมีส่วนสำคัญในการวางบทบาทของตัวละครนี้ และสร้างภาพชายรักร่วมเพศในลักษณะที่ผู้กำกับต้องการ ซึ่งเป็นลักษณะที่เกิดจากการสังเกตลักษณะของชายรักร่วมเพศจากสังคมสิ่งแวดล้อมซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศของผู้กำกับ แล้วจึงสร้างภาพของชายรักร่วมเพศตามลักษณะที่รับรู้ออกมา

5.1.2.2 การคัดเลือกนักแสดง

หลังจากมีการวางแผนการกำหนดบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศแล้ว ขั้นตอนต่อมา ก็คือการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมารับบทบาทที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งพบว่าแบ่งได้เป็น 2 แนวทาง คือ

1) ทำการคัดเลือกตามความเหมาะสมในบทประพันธ์

เนื่องจากบทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นนักแสดงหลัก หรือเป็นตัวเอก เป็นพระเอก นางเอก ของเรื่อง ดังนั้นในด้านการคัดเลือกนักแสดงจึงไม่ต้องคำนึงถึงปัจจัยการตลาด หรือการนำนักแสดงที่ขายได้มาเล่น การคัดเลือกตัวละครชายรักร่วมเพศจึงใช้ความเหมาะสมกับบทประพันธ์เป็นหลัก

2) ทำการคัดเลือกโดยใช้ความเหมาะสมของนักแสดงเป็นหลัก พบว่าเป็นการคัดเลือกนักแสดงจากบุคลิกภายนอก โดยมีการพิจารณา แบ่งเป็น 2 แบบคือ

2.1) เลือกนักแสดงที่มีบุคลิกภายนอกเป็นชายรักต่างเพศ(Heterosexual) เป็นการเลือกบุคลิกเพื่อให้เหมาะสมกับบท และเพื่อให้เกิดการสร้างภาพที่มีความแปลกใหม่ โดยเมื่อนักแสดงชายรักต่างเพศมาแสดงบทชายรักร่วมเพศ จึงต้องมีการเปลี่ยนกิริยาท่าทางให้เข้ากับบท

นพพล โกมารชุน ผู้กำกับละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ได้กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมารับบทของ "ทิวา" ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"เลือกนักแสดงที่คนดูไม่ติดภาพของชายรักร่วมเพศ แต่สามารถที่จะเล่นได้ เพราะฉะนั้นตัวตัวเองจะต้องดูด้วยว่าผู้แสดงคนนั้นมีความสามารถที่จะเล่นตรงนี้ได้หรือเปล่า เค้าสามารถเล่นได้กลมกลืนมัย เพราะว่าในช่วงหลังๆ ละครไทยจะพีริเซนต์ตัวละครตัวนี้ออกมาในลีลาที่ค่อนข้างจะแรงมาก แล้วถ้าเผื่อว่าเราต้องการลีลาในโทนที่มันเรียบง่ายหน่อย ให้มันเบาลงหน่อย ก็น่าจะเลือกจากนักแสดงประเภทนี้ คือเจี๊ยบ วัชระ (วัชระ ปานเอี่ยม) ซึ่งเล่นซีเรียสก็ได้ เล่นตลกก็ได้ แล้วก็นักแสดงอีก 2 คนที่เรามองไว้ แต่พอเราลงตัวเจี๊ยบวัชระ เราก็เลยติดต่อกับเค้าเล่นตัวอื่นๆ เช่นเพชร วุฒิพงศ์ พรหมสาขา ซึ่งหน้าตาของเค้าเนี่ยจะไม่บอกเลยว่าผู้ชายคนนี้เป็นเกย์ ก็เหมือนกับเป็นการหลอกคนดูในตอนแรกไม่ให้คนดูรู้ว่าเป็นชายรักร่วมเพศ เพราะถ้าเกิดว่าหน้าสวดยินดีนี่ คนดูเห็นปั๊บก็จะสงสัยแล้ว ว่าคนนี้น่าจะเป็นเกย์หรือเปล่านั้น น่าจะมาติดพันพระเอกหรือเปล่านั้น แต่ว่าถ้าเอาตัวเจี๊ยบ วัชระขึ้นมา เปิดตัวเค้าด้วยการออกไปนู้ยู่กลางเวที ตรงนี้คนดูก็จะไม่รู้สักว่าผู้ชายคนนี้มีอะไร ก็คิดว่าตัวละครตัวนี้เป็นตัวละครที่เข้ามาพัวพันกับชีวิตของตัวนำในเรื่องธรรมดา แล้วก็เดินเรื่องไป แต่ก็ไม่ได้คิดว่าผู้ชายคนนี้จะมีความรักให้พระเอก"

(นพพล โกมารชุน, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543)

2.2) เลือกนักแสดงที่มีบุคลิกภายนอกเป็นชายรักร่วมเพศ (Homosexual) เป็นการเลือกนักแสดงที่เปิดเผยและแสดงเอกลักษณ์รักร่วมเพศอยู่แล้วในสังคมจริง เมื่อมาเล่นละครจึงไม่ได้ต้องมีการเปลี่ยนกิริยาท่าทางแต่อย่างใด การเลือกนักแสดงที่มีบุคลิกภายนอกเป็นชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว ก็เพื่อสร้างความสมจริงสมจังต่อคนดูที่มีการรับรู้ในเรื่องนี้มาก่อนแล้ว ได้แก่ ตัวละคร "แห้ว" และ "แป้ว" จากเรื่อง "เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ" และ "อั้น" จากเรื่อง "รักสองภพ"

"แห้ว และแป้ว มันเป็นรูปแบบของเค้าอยู่แล้ว ผมไม่ได้ต้องเปลี่ยนเค้า ก็คือผมเอาเค้าที่มีรูปแบบแบบนี้เข้าไปในเรื่อง คือคนนิ่งท่าทางปากมาก จุกจิกๆ อีกคนหนึ่ง โห น่ากลัวจังเลย มันเป็นลูกรของเค้าซึ่งเราเอามา ไม่ได้ต้องเปลี่ยนอะไรเค้า"

(นพรัตน์ พุทธิรัตนมณี, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2543)

"การเอาคุณก้อง ปิยะมาเล่น เราไม่ต้องตกแต่งอะไรมาก การแสดงออกก็เป็นแบบของเค้าเอง เพราะบางทีเราก็ไม่รู้ว่าสิ่งที่เราจะแสดงออกนั้นถูกหรือเปล่า กะเทยเค้าจะแสดงออกอย่างไรนั้นหรือเปล่า มันก็เลยเป็นอย่างนั้น เป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เคยเห็น ก็เลยเป็นคาแรคเตอร์ไปโดยปริยาย"

(จารึก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

5.2.2 การพิจารณาสรรหานักแสดง

หลังจากการกำหนดบทบาทและปริมาณของนักแสดง ขั้นตอนต่อมาจะเป็นการพิจารณาสรรหานักแสดงตามความเหมาะสมของบทบาทที่วางไว้ให้ครบ โดยมีการพิจารณาสรรหานักแสดง 3 แนวทางคือ

- 1) พิจารณาจากนักแสดงอาชีพ
- 2) พิจารณาจากนักแสดงหน้าใหม่
- 3) พิจารณาจากนักแสดงสมัครเล่น

1) พิจารณาจากนักแสดงอาชีพ

ในการสรรหานักแสดงเพื่อมารับบทเป็นตัวละครชายรักร่วมเพศนั้น พบว่าส่วนใหญ่จะใช้ นักแสดงมืออาชีพมารับบท เนื่องจากนักแสดงและผู้กำกับมักมีความสัมพันธ์ เช่น เป็นเพื่อน หรือ เคยร่วมงานกันมาก่อน

สุวรรณดี จักราวุธ ผู้กำกับละครเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" กล่าวถึงการเลือกนักแสดงมารับบท "เหน่ง" ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"ส่วนหนึ่งคือกับพี่โย (ญาณี ตราโมท) นี้จะร่วมงานกันมาเยอะ แล้วตอนที่มองเหน่งเนี่ย คือ อย่างที่คุยไว้ คือจะเป็นรุ่นใหญ่ เพราะว่าเป็นเพื่อนของตอกแก้ว เรามองในแง่ที่ว่ามันน่าซำ น่า เอ็นดูนะคะ คือเรามองว่าถ้ารุ่นนี้มันก็ต้อง เท็ง สถิติเฟื่อง หรือว่ายุคปาน บุญภาค แล้วเหตุการณ์ มันก็ผูกเรื่องที่ว่า เหน่งเป็นเพื่อนของพ่อตอกแก้ว คือในเรื่องเดียวกัน มันมีcomic ของมันอยู่ ตรง ที่ว่า เพื่อนที่คบกันมา เล่นฟุตบอลมาด้วยกันเนี่ย ไม่เคยนึกว่าพอเพื่อนมาทำงานในอาชีพนี้ เออ...เปลี่ยนไปนะ... คือตอนแรกที่ติดต่อพี่โย ญาณี ใ่ว้นะคะเค้าก็งงๆ เหมือนกันว่าทำไมมาเอา เค้า แต่ว่าความเป็นนักแสดงก็อยากเล่นบทที่เค้าไม่ค่อยได้เล่นหรือว่าแตกต่าง อย่างเงี้ย แต่เค้าก็ถามเหมือนกันนะคะว่าต้องแต่งหญิงเลยหรือเปล่า เค้าก็จะกังวลมากกว่าไม่อย่างแต่งหญิง เรายัง บอกว่าไม่ถึงขนาดนั้น เรายังนึกถึงยุคเนี่ย คุณปาน บุญภาค เท็ง สถิติเฟื่อง เค้าก็จะซำ แล้วก็ O.K มาเล่น เค้าก็就不用กังวล จริตจะก้าน พอนึกถึงคนยุคนี้ เค้าก็จะนึกออก"

(สุวรรณดี จักราวุธ, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2543)

นพรัตน์ พุทธรัตน์มณี ผู้จัดการฝ่ายผลิตละครเรื่อง "เจนนี่...นางสาวจำเป็นช๊ะ" กล่าวถึง การเลือกนักแสดงมารับบท "แป้ว" และ "แห้ว" ชายรักร่วมเพศ และ "เจนนี่" พระเอกของเรื่อง ที่ต้องปลอมตัวเป็นผู้หญิงว่า

"เรื่องเจนนี่เนี่ย คำถามแรกเลย ทำไมแกรมมีถึงให้เต๊ะ ศตวรรษ มาเล่นละคร คำถามแรกเลย ของแกรมมี ของเต๊ะ...พี่ใจครับ ผมไม่อยากจะเล่นเป็นกะเทย..แกรมมีบอกว่าไม่อยากจะคนติด ภาพศิลป์ เพราะศิลป์คือศิลป์ ต้องเป็นบวกเสมอ เป็นเนกกาทีฟไม่ได้ คนจะมองว่า เอ๊ะ เป็นกะเทยหรือเปล่า หรืออะไร เพราะอาจไปใกล้เคียงกับชีวิตเค้า เพราะเค้าหน้าใส ตอนแรกเต๊ะ ไม่คุยกับผม เค้าหนี ไม่ยอมเจอหน้าอะไรอย่างนี้ ก็เลยมาคุยกัน เฮ้ย พี่น้องกันนะ พี่ไม่เคยทำร้าย

น้องอยู่แล้ว เพราะว่าตอนเริ่มต้นก่อนเข้าแกรมมี่เค้ามาอยู่กับเราก่อน เราก็ส่งเค้า สิ่งที่เราทำให้เค้า คือสิ่งที่ดี เราบอกว่า เต๊ะ เจนนี่ไม่ใช่กะเทย ผู้ชายที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศ ไม่ใช่ เจนนี่คือผู้ชายวัยรุ่นคนหนึ่งที่ต้องไปอยู่กับผู้หญิงด้วยความจำเป็น ก็เลยต้องปลอมตัวเป็นผู้หญิง มันเหมือนกับการปลอมตัว เหมือนกับละครหลายๆ เรื่องที่มีการปลอมตัวเป็นตำรวจ ปลอมตัวเป็นโจร เพราะฉะนั้นการเล่นเป็นเจนนี่ ก็คือการเล่นเป็นผู้ชายคนหนึ่งที่ต้องปลอมตัวเป็นผู้หญิง ทำอย่างไรให้เป็นผู้หญิงแล้วน่ารัก จบ แค่นั้น ส่วนแฉิวกับแห้ว มีมาเพื่อเพิ่มสีสัน และเค้าก็เป็นอย่างนั้นอยู่แล้ว ดูแล้วจะเกิดความแตกต่างระหว่างเจนนี่ ซึ่งเค้าต้องเป็นผู้หญิง กับแฉิว และแห้ว ซึ่งจะต้องพยายามที่จะเป็นผู้หญิง ว่ามันไม่เหมือนกัน"

(นพรัตน์ พุทธรัตนมณี, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2543)

อิสริยะ จารุพันธ์ ผู้กำกับละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมารับบท "เจ็คน" ในเรื่องว่า

"เรามองหาความน่ารักจากตัวละครเจ็คน ซึ่งก็จะมีคนที่เล่นได้มีที่โหนด(วสันต์ อุดมโยทิน) ป้าแจ้ว (ยุทธนา ล. พันธุ์โพลล์) แล้วคนอื่นอีกนิดหน่อย สุดท้ายมาตกที่ป้าแจ้ว เพราะป้าแจ้วมีความน่ารัก ที่แบบน่ารักเอ็นดู เพราะผมมองว่ากะเทยเรื่องนี้เป็นอย่างนี้ ไม่ใช่แบบน่ารักแล้วหรือว่าแบบซีเรียสอะไรมากมาย ส่วนชาติ ต้องเอาแมนๆ ให้โหดไปเลย จะได้แบบพอออกมาเป็นกะเทย อ้าว เป็นอย่างนี้ไป จะได้ชัดเจน"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

จาริก สงวนพงษ์ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักสองภพ" กล่าวถึงการคัดเลือกนักแสดงเพื่อมารับบท "อ้น" ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"คุณก้อง ปิยะนี่เค้าเป็นคนมีน้ำใจ แล้วเราคิดว่าถ้าเราได้ร่วมงานกับเค้าแล้วเรามีความสุข ผมถือว่าการทำงานละคร หรือภาพยนตร์เรื่องหนึ่งกว่าจะจบ มันไม่ใช่่ง่ายๆ เราต้องใช้เวลายาวนาน แต่ถ้าเราได้มิตรที่ดี ได้นักแสดงที่เข้าใจ นั่นก็เป็นส่วนหนึ่ง"

(จาริก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

2) พิจารณาจากนักแสดงหน้าใหม่

ในการนำนักแสดงหน้าใหม่มาเล่น พบว่ามีสาเหตุมาจากการต้องการไม่ให้นักดูติตภาพจากนักแสดงที่เคยมีมาก่อน เพื่อให้ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศได้แก่ตัวละคร "เก้" จากเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" และ "กองทัพ" จาก "รักเล่ห์เพทุบาย"

กิริติ นาคอินทนนท์ ผู้กำกับละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" กล่าวว่า

"ตอนแรกเลยอยากได้นักแสดงหน้าใหม่ เพราะมันง่ายกว่าในการที่จะทำให้คนเชื่อว่าเป็นกะเทยหรือไม่เป็น เราก็ใช้วิธีหาจากโมเดลลิ่งบ้าง เดินหาเอาบ้าง อย่างนางเอกนี่ก็ไปเจอแถวสยาม แล้วลองเรียกมาแคสต์ดู ทุกคนนี่จะต้องเรียกมา try out มีบทสั้นๆ มาให้ลองเล่นดู เล่นบทผู้ชายเป็นอย่างไร เล่นบทผู้หญิงเป็นอย่างไร ผู้หญิงลองเล่นเป็นทอมเป็นอย่างไร ส่วนบท try out นี้ก็จะเหมือนบททั่วไป คือจะลองให้ร้องให้ หัวเราะ เราก็จะดูบุคลิกต่างๆ ของเค้า จริงๆ แล้วทุกคนที่มานี่จะยังไม่มีพื้นฐานการแสดง เราดูเรื่องของความเข้าใจมากกว่า อย่างเช่นเราบอกว่าอยากให้เค้าเป็นอย่างไร เค้าอ่านบทแล้วเค้ารู้สึกอย่างไรกับหนังสือ 2-3 บรรทัดนั้น เสร็จแล้วพอได้มาก็ต้องส่งไปเรียนแคสต์ดิงพักนึง ส่วนการเลือกตัวละครมาเล่นเป็นเก้ ก็เลือกผู้ชายหน้าสวยๆ ต้องดูว่าพอแต่งแล้วจะไปได้ ถ้าหน้าโหดๆ มากๆ เนี่ยพอแต่งเป็นกะเทยจะดูหน้ากลัวมากกว่าจะน่ารักจริงๆ เก้เวลาเป็นกะเทยเนี่ย อยากให้เค้าเป็นกะเทยแบบน่ารักๆ นุ่มๆ ไม่ใช่ดูแล้วน่ารำคาญ"

(กิริติ นาคอินทนนท์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2543)

สมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" กล่าวว่า

"คือที่เคยทำงานกับชาย (ชาติโยดม นีรันยฐิติ) มาก่อนไง เค้าเป็นผู้ชายเต็มตัวใน 303 (303 กลัว กล้า อาฆาต ภาพยนตร์ภายใต้การกำกับของสมจริง ศรีสุภาพ) ที่เรียกเค้ามาตอนแรกเค้ายังไม่ได้เริ่มต้นกับละครTV กับอก เออ มีบทอย่างนี้ สนใจมั๊ย เพราะพี่ก็เข้าใจว่าหลายคนอาจจะไม่กล้าเล่น เพราะกลัวคนจะไปติตภาพอย่างนี้ แต่ชายบอกว่าเค้าไม่แคร์ เค้าเพียงแต่รู้สีกว่าบหมันทำทาย บหมันดี"

(สมจริง ศรีสุภาพ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543)

5.1.2.4 การฝึกฝนพัฒนานักแสดง

การฝึกฝนพัฒนานักแสดง เป็นการฝึกฝนความสามารถทางการแสดงที่มีความสำคัญ ในการสวมบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์เป็นการแสดงบทบาทที่นักแสดงหลายคนอาจ ไม่มีความถนัด เนื่องจากการเล่นเรื่องแรก หรือเป็นการแสดงที่ขัดต่อบุคลิกภาพจริงในชีวิต ประจำวัน ทำให้ต้องมีการฝึกฝนพัฒนานักแสดงให้สามารถแสดงบทบาทตามบทละครได้อย่างสมจริงสมจัง

โดยนพพล โกมารชุน ผู้กำกับละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" ได้กล่าวถึงการฝึกฝนนักแสดงเพื่อมารับบทชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"การเปลี่ยนกิริยาท่าทางก็จะไม่มากเท่าไร เพราะตรงนี้ก็เจาะจงบอกเจียบไปว่า ท่าที่เห็นมาเยอะแล้วเนี่ยนะ เกย์บางคนก็แทบจะไม่รู้เลยนะ อากาภายนอกที่แสดงออกให้คนเห็นไม่ได้ล่าวมาก ไม่ได้แสดงออกแบบสตรีเหล็กหรือว่าชัดเจนมาก ไม่ใช่เป็นแบบที่โหม่งเคยเล่น ที่ป่าแจ้วเคยเล่นในรูปแบบนั้น ไม่ใช่ เป็นเหมือนกับนักธุรกิจธรรมดาที่ซ่อนกิริยาไม่ได้แสดงออกอะไรมากนัก แต่พอคนดูรู้ว่าผู้ชายคนนี้มาติดพันพระเอกแน่นอน เค้าก็จะมีหลุดออกมาบ้างในอารมณ์โกรธ ในอารมณ์ที่ผิดหวัง ตรงนี้ก็จะเป็นไปได้สำหรับคนประเภทนี้ หมายถึงคนที่เป็นเกย์นี้ก็จะพยายามซ่อนเร้นอารมณ์ของตนเอง แต่พอถึงเวลาที่จะต้องแสดงอารมณ์รุนแรงเข้ามาบางครั้งก็จะหลุดอารมณ์ที่ซ่อนไว้ได้ แต่ก็ไม่อยากให้มากนัก เพราะว่ามันจะเฝือเหมือนเรื่องที่ผ่านมา ก็เลยบอกเจียบว่า ให้ลดโทนตรงนี้นิดหน่อยอย่าให้แรงนัก การแสดงอารมณ์จะเป็นแบบผู้หญิง"

(นพพล โกมารชุน, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543)

สถาบันวิทยบริการ

จากการพิจารณาการฝึกฝนพัฒนานักแสดงตัวละครชายรักร่วมเพศในโทรทัศน์พบว่า ลักษณะที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงมากก็คือ การให้นักแสดงที่มีบุคลิกเป็นชายมารับบทชายรักร่วมเพศที่ต้องเปลี่ยนแปลงกิริยาท่าทางเป็นกระดุกกระดิง หรือต้องแสดงอารมณ์ออกมาเป็นแบบผู้หญิง ซึ่งจากการพิจารณาลักษณะการสร้างภาพในเรื่องของลักษณะการแสดงออกของตัวละครชายรักร่วมเพศ พบว่าผู้กำกับมีส่วนสำคัญในการวางบุคลิกลักษณะในด้านต่างๆ

5.2 ขั้นตอนการถ่ายทำ

5.2.1 การเตรียมฉากและอุปกรณ์ประกอบฉาก

เนื่องจากฉากหรือสถานที่เกิดเหตุการณ์ (Setting / Scenario) มีความสำคัญในแง่ของการช่วยให้เรื่องราวเกิดความสมจริงสมจังมากขึ้น ในละครที่นำมาศึกษาทั้ง 5 เรื่องพบว่ามีเพียงละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ที่มีการจัดฉากที่มีสถานที่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ รวมถึงในเรื่องก็มีการกล่าวถึงการจัดฉากของชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า ฉากของชายรักร่วมเพศต้องมีสิ่งที่จัดจ้านร้อนแรงเข้าไว้

"การที่พาไปตามแหล่งที่มีกะเทย หรือพวกบาร์เกย์นั้นไม่ได้เจตนาในการนำเสนอเรื่องราวตรงนี้ เพราะเรื่องมันมีอยู่ว่า การที่ผู้หญิงคนหนึ่งปลอมตัวไปในโลกของกะเทย เพราะฉะนั้นมันก็ต้อง Adventure นะฮะ คือเข้าไปอยู่ในโลกของกะเทย มันก็เลยต้องมีภาพตรงนี้ ไม่ได้มีเจตนาในการนำเสนออันใด... ส่วนฉากของตัวละครในเรื่องที่มีการแสดงให้เห็นว่าต้องใช้สิ่งที่ร้อนแรงกว่าคนทั่วไปนั้น เพราะว่าผมคิดว่า ผู้ชายหรือผู้หญิงเค้าก็จะมีจริตจะก้านอยู่ในระดับหนึ่งเป็นกรอบของสังคมนะ แล้วพอคนที่เค้าเป็นกะเทย ตัวของเค้าก็ผิดกรอบอยู่แล้วนะ เค้าบอกว่าผิดอยู่แล้ว ก็ในเมื่อชั้นผิดอยู่แล้ว แล้วทำไมชั้นต้องมากระมัดระวังเหมือนพวกเธอ ก็เต็มที่ไป ก็เป็นเรื่องของแต่ละท่าน ก็ว่ากันไป"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

5.2.1.1 ฉากการคบเพื่อน

ตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องจะมีการคบเพื่อนที่เป็นทั้งรักต่างเพศ และเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศ ดังนี้

1) การคบเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศด้วยกัน

ละครในเรื่องมีการนำเสนอภาพการคบเพื่อนที่เป็นเพื่อนสนิทของชายรักร่วมเพศว่าเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน มีทั้งหมด 4 เรื่องด้วยกันคือ คือเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" "ชายไม่จริงหญิงแท้" "บังเอิญช่วยไม่ได้" และ "เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ"

การที่ "เหน่ง" ตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" คบเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกันนั้น พบว่าผู้กำกับละครได้อิทธิพลมาจากการสังคมนอกข้างในชีวิตจริง ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ดังนี้

"เป็นการสังเกตจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวด้วย เพราะในวงการนี้ในงานสายอาชีพนี้ คือ ไม่ว่าจะเป็นเมคอัพ อาร์ติส คือในวงสังคมของพวกเขา เค้าก็จะมีกลุ่มของพวกเขา จะสังเกตได้ว่า คนพวกนี้จะเป็นกลุ่มกัน มีสังคมที่เป็นพวกเดียวกัน"

(สุวรรณดี จักรวูธ, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2543)

ส่วนเพื่อนของ "เก๋" ในเรื่องที่เป็นชายรักร่วมเพศที่แต่งกายเป็นผู้หญิง จากการสัมภาษณ์ พบว่าเป็นการสนใจในการให้ภาพเป็นภาพของชายรักร่วมเพศที่แปลงเพศเป็นผู้หญิง เพื่อแสดงให้เห็นถึงสภาพแวดล้อมรอบตัวว่ามีอิทธิพลในการทำให้พระเอกของเรื่องเป็นชายรักร่วมเพศ

"จริงๆ แล้วต้องการให้เห็นว่า สองคนนั้นเป็นสภาพแวดล้อมที่ทำให้เค้าไม่เป็นผู้ชาย"

(กิริติ นาคอินทนนท์, สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2543)

ส่วนเพื่อนของ"เจ้เคน"ในเรื่อง"ชายไม่จริงหญิงแท้" ที่เป็นชายรักร่วมเพศนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่าเป็นการสังเกตจากสภาพแวดล้อมที่เห็นเช่นเดียวกับสุวรรณดี จักรวูธ

"ก็เห็นว่า เค้าเป็นอย่างนั้นก็เลยทำอย่างนั้น แต่จริงๆ แล้วของเราเนี่ยทำผิดนะ เพราะคนปกติบางทีอาจมีเพื่อนเป็นกะเทย แล้วละครปกติไม่ได้นำเสนอภาพของคนที่มีเพื่อนเป็นกะเทย ด้วย เป็นกลุ่มผู้ชายผู้หญิงแล้วก็กะเทยด้วยอะไรแบบนี้"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

ส่วนเพื่อนของ "แป้ว"จากเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นยะ" ที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน นั้น จากการสัมภาษณ์พบว่าเป็นการสังเกตจากสังคมจริงเช่นเดียวกัน

"ก็จะสังเกตว่าเค้าจะมีกลุ่มที่เป็นพวกเดียวกันอยู่นะ ในสังคมจริง ละครก็เป็นการสะท้อนความจริงบางอย่างที่เกิดขึ้น แต่บทของเพศที่สามในเรื่องจะใส่เข้ามาเพื่อเพิ่มสีสัน เพิ่มความสนุกสนานมากกว่า"

(นพรัตน์ พุทธรัตนมณี, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2543)

2) การคบเพื่อนที่เป็นรักต่างเพศ

จากละครทั้งหมด 7 เรื่อง มีละคร 2 เรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ที่ตัวละครชายรักร่วมเพศคือ "กองทัพบก" มีเพื่อนสนิทเป็นผู้หญิง และ ละครเรื่อง "รักสองภพ" ที่ตัวละครชายรักร่วมเพศคือ "อ้น" มีเพื่อนสนิทเป็นผู้ชาย

สมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" กล่าวถึงการที่วางบทของชายรักร่วมเพศในเรื่องคือ "กองทัพบก" ให้มีเพื่อนสนิทเป็นนางเอกของเรื่องว่า

"อ้นนี่ที่ก็หยิบยกขมขื่นมาจากชีวิตประจำวัน เราจะสังเกตเห็นว่าเพื่อนที่สนิทกับผู้หญิง ส่วนใหญ่จะไม่ใช่อุหญิง มันจะมีบางประเภท ผู้หญิงที่บางทีก็สนิทกับผู้หญิงเลย แต่ผู้หญิงบางคนจะมีเพื่อนสนิทก็คือ เกย์ เพราะเกย์เนี่ยคือคนที่เราจะเข้าใจผู้หญิงมากกว่าเพื่อนผู้หญิงด้วยกันเอง อย่างผู้หญิงนี้ บางทีอาจจะมีการอิจฉาริษยากันเล็กๆ ได้ แต่เกย์เนี่ยเค้าไม่มี เค้าคือเพื่อน เค้าคือคนหนึ่งที่พร้อมจะพูดคุยกะไรตรงๆ ว่าเธอถูกก็ถูก เธอผิดก็ผิด มันขึ้นอยู่กับว่าผู้หญิงคนนั้นจะ Frank กับคำตอบมากแค่ไหน อย่างกองทัพบกนี่ก็จะบอกกับนางเอกตลอดเวลาว่า เฮ้ย เธอกำลังทำ ความผิดนะ เธอกำลังทำทุเรศนะ เธอกำลังทำแยะนะ อะไรอย่างนี้ เป็นตัวเตือนสตินางเอกด้วย ช้า"

(สมจริง ศรีสุภาพ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543)

จารึก สงวนพงษ์ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักสองภพ" กล่าวถึงการวางบทให้ "อ้น" ชายรักร่วมเพศในเรื่องมีเพื่อนสนิทเป็นพระเอกของเรื่องว่า

"อ้น เป็นรุ่นพี่ที่อารมณดี คนที่อยู่ด้วยกันนี้ถ้ามีปัญหาแล้วเค้าจะช่วย คาแรคเตอร์ที่วาง เค้าจะเป็นอย่างนั้น แล้วเค้าจะต้องเค้าไปอยู่ในหอชาย คอยช่วยเหลือพระเอก และทำให้เรื่องราว สนุกสนานขึ้น เหมือนตัวละครตัวอื่นๆ ที่เป็นเพื่อนพระเอกในหอพักนั่นแหละ"

(จารึก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

จะเห็นว่าลักษณะการวางบทให้ชายรักร่วมเพศในเรื่องมีเพื่อนสนิทเป็นรักต่างเพศ โดยเฉพาะพระเอก-นางเอกในเรื่อง เกิดจากความต้องการให้ตัวละครนี้เป็นผู้ที่เข้าไปช่วยพระเอก หรือนางเอกในการแก้ปัญหาต่างๆ

5.2.1.2 การจัดหาเสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย ในการจัดหาเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย สำหรับตัวละครชายรักร่วมเพศนั้น พบว่ามีการนำเสนอเพื่อให้ภาพที่ออกมามีลักษณะเฉพาะของ ชายรักร่วมเพศ กล่าวคือจะมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากผู้ชาย และผู้หญิงทั่วไป

สุวรรณดี จักราวุธ ผู้กำกับละครเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" กล่าวถึงการแต่งกายของ "เหม่ง" ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"ก็ไม่ต้องถึงกับแต่งหญิงเลย แต่ก็อาจจะเปลี่ยนเค้าเรื่องลุคของเค้า คือใส่วิกเข้าไป ทุกคนก็จะจำเค้าไม่ได้ เราแต่งตัวให้เค้า ตอนแรกๆ เค้าบอกจะสบายใจมาก ไม่มีใครจำเค้าได้ คือ ใส่แว่น ใส่วิก ตอนหลังๆ เนี่ยคนเริ่มรู้ว่านี่มันญาณี ตราโมท ตอนแรกเนี่ย ไม่มีคนจำได้จริงๆ บาง ครั้งพอเค้าบอกเล่นเรื่องนี้ ถ้ามว่าเค้าเล่นเป็นใคร พอบอกเล่นเป็นเหม่ง ทุกคนจะตกใจ ไปนั่ง จ้องดูว่าเป็นเหม่งตรงไหน"

(สุวรรณดี จักราวุธ, สัมภาษณ์, 29 มกราคม 2543)

สมจริง ศรีสุภาพ ผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" กล่าวถึงการแต่งกายของ "กองทัพ" ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"จริงๆ แล้วที่เคยไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ แล้วที่ก็ไปเห็นมาว่า จริงๆ แล้วเกย์ของเค้าก็คือ คนธรรมดา ไม่ได้มีอะไรเหมือนบ้านเรา เนื่องจากเค้าก็ไม่ได้แสดงตัว เค้าก็เป็นเค้า เป็นผู้ชายคนหนึ่ง ที่อเมริกาเนี่ย เค้าถึงกับเดินจับมือกันได้ด้วยซ้ำ เดินกุมมือกันเหมือนเป็นแฟนกัน ทั้งที่ทั้งคู่ก็ ตัวล่ำบึก ดูเป็นผู้ชายทั้งคู่ เพียงแต่เค้าทำตรงนั้นแล้วเค้าอบอุ่น ซึ่งตรงนี้ ที่ก็เอา Type ตรงนี้มาจากสิ่งที่ได้เห็น แต่ว่าเราไม่ค่อยเห็นในเมืองไทย กองทัพก็เป็นผู้ชาย อย่างที่พี่บอก ก็คือรสนิยม เค้าเป็นอย่างนี้ เพียงแต่เราจะเห็นว่ากองทัพจะเนียบกว่าคนที่เป็นผู้ชายปกติ จะพรมน้ำหอม อะไรอย่างนี้ เค้าจะดูแลเอาใจใส่ตัวเค้าเองมากกว่าผู้ชายปกติ"

(สมจริง ศรีสุภาพ, สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543)

อิสริยะ จารุพันธ์ ผู้กำกับละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" กล่าวถึงการแต่งกายของชายรัก
ร่วมเพศในเรื่องว่า

"การแต่งตัวของเจ้เคนจะให้ดูเวอร์ๆ แต่ไม่ได้ใส่กระโปรง เพราะมันจะหลุดไป...คอสตูม
มันกับอกคาแรคเตอร์ของคน ของตัวละคร อย่างชาติ พอเมื่อมันเปลี่ยน การแต่งตัวก็เปลี่ยน จะ
ให้มาห่อหุ้มอะไรที่มันเดิมๆ อยู่ชีวิตมันคงไม่สบายใจ การแต่งตัวมันๆ วาวๆ ก็คือเป็นกะเทย
Production นี้เป็น Production ของพวกกะเทย เพราะว่ากะเทยจะมีลักษณะร่วมที่ผมจับได้ ก็คือ
มันๆ มีลายเสือ มีลายอะไร เพราะว่าคอสตูมคนที่ทำเนี่ยก็เป็นกะเทย เพราะฉะนั้นเค้าก็จะทำได้
ชัดเจน แล้วสีสันทันทีจะมีหลากสีสันทันทีหลากอารมณ์ มีขาวกับดำ เต็มไปหมดเลย"

(อิสริยะ จารุพันธ์, สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543)

นพพล โกมารชุน ผู้กำกับละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" กล่าวถึงการแต่งกายของ "ทิวา"
ชายรักร่วมเพศในเรื่องว่า

"การแต่งตัวที่หาดเป็นการแต่งตัวให้เหมาะกับบรรยากาศ แล้วก็ชีวิตตรงนั้นเราเพิ่มขึ้นไป
เพราะว่าบทได้กำหนดไปแล้วว่าในเรื่องตรงนั้น เค้าเลิกตรงนั้นแล้ว เค้าคิดว่าตอนนี้เค้าจะเปิดตัว
ของเค้าแล้ว เป็นอิสระกับชีวิตของตัวเองมากขึ้น เค้าไปเริ่มชีวิตใหม่ที่สบาย ไปทำงานอยู่ร้าน
อาหาร ตรงนี้เค้าเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ตรงนี้ฝ่ายเสื้อผ้าบอกว่าอยากให้เพิ่มขึ้น เพื่อให้เห็นว่า
เค้ามีอิสระกับชีวิตมากขึ้น เค้าหันข้อผูกพันของเมืองหลวงแล้ว ตรงนี้เค้าน่าจะเป็นในสิ่งที่เค้า
อยากเป็น เพราะว่าตรงนี้เราก็คูยกัน ว่ากับเจ๊แบบนี้เราจะทำอย่างไรกับรูปแบบของเค้าดี เพราะว่า
เจ๊แบบนี้เค้าค่อนข้างจะเป็นผู้ใหญ่แล้ว และโดยหุ่นเค้าเนี่ยก็ค่อนข้างยากที่จะแปลง ก็เลยเอา
บรรยากาศของทะเลมัย ให้เค้านุ่งโจรง ซึ่งโจรงนี่ก็จะเป็นเรื่องปกติของคนที่จะเดินชายหาดอยู่
แล้ว แต่โจรงนี่เอาให้มีแพทเทิร์นมากขึ้น มีลายกระจุกกระจิมเพิ่มขึ้น อาจจะใส่ลูกบิดที่ผมนิดนึง
เพราะว่าคนแถวนั้นค่านิยมใส่อยู่แล้ว เพิ่มกิริยา ให้สาวขึ้นอีกนิดนึงแต่ว่าก็ไม่สาวมากนัก
คอสตูมที่ผู้หญิงแท้ทั้งนั้นเลย เพียงแต่ว่าที่ให้เค้าจับสิ่งที่เค้าเห็น หมายถึงชายรักร่วมเพศแถว
บริเวณจริงคือสบาย"

(นพพล โกมารชุน, สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543)

นอกจากนี้พบว่า ถ้ามีการนำตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศเข้ามาเล่นในเรื่อง โดยที่ไม่มีการปรับเปลี่ยนบุคลิกภาพแต่อย่างใด เช่น "แหวน" และ "แป้ว" จากเรื่อง "เงินนี้...นางสาวจำเป็นฮะ" และ "อัน" จากเรื่อง "รักสองภพ" นั้น การแต่งกายในเรื่องก็จะเป็นการแต่งกายที่นักแสดงเป็นผู้ที่เตรียมตัวแต่งมาเอง โดยเป็นการแต่งกายที่เหมือนกับการแต่งกายในชีวิตจริง ซึ่งมีความสอดคล้องกับเนื้อหาของเรื่อง เนื่องจากบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องเป็นบทบาทของนักศึกษา หรือคนทั่วไปที่ไม่ได้เน้นการแต่งตัวที่แปลกออกไปจากคนอื่นๆ

"อย่างแหวน กับแป้ว ในเรื่องก็ไม่ได้ต้องเปลี่ยนการแต่งกายอะไรของเค้า เพราะเราเอาตัวเค้าเข้ามาเป็นสีสันในเรื่องเลย"

(นพรัตน์ พุทธรัตนมณี, สัมภาษณ์, 15 กุมภาพันธ์ 2543)

"การแต่งตัวก็แล้วแต่โทนของเรื่องด้วย อย่างเรื่องนี้ที่เป็นนักศึกษาก็ก็คิดว่าที่อยู่ตรงนั้นนั่นแหละยูแต่งออกมา มันขึ้นอยู่กับว่าเราสร้างในแนวไหนของเรื่อง ถ้าบางคนเราสร้างในแนวลึกลับ ก็อาจมีใส่สีดำ ซึ่งสัญลักษณ์เหล่านี้พวกกะเทยเค้าจะมีเส้นสีถึงกัน"

(จารึก สงวนพงษ์, สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543)

จากการพิจารณาลักษณะของการแต่งกายของชายรักร่วมเพศในละครพบว่าผู้กำกับได้มีการวางลักษณะของการแต่งกายของชายรักร่วมเพศไว้ก่อนว่าต้องการจะสื่อออกมาในรูปแบบใด เพื่อให้ผู้ชมรับรู้ได้ว่าตัวละครนั้นเป็นชายรักร่วมเพศ โดยที่ถ้าตัวละครนั้นไม่ได้มีลักษณะการแต่งกายที่เลียนแบบผู้หญิงผู้กำกับก็จะมี การเพิ่มความพิถีพิถันในการแต่งกาย หรือการเพิ่มลวดลายในเนื้อผ้า แต่ถ้าชายรักร่วมเพศแต่งกายเลียนแบบหญิงก็จะมี การแต่งกายเลียนแบบชายรักร่วมเพศที่ตนสังเกตเห็นได้ในชีวิตจริง เช่น เพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศ คนที่ทำงานอยู่ด้วย รวมถึงชายรักร่วมเพศที่เคยเห็นในสังคม ซึ่งลักษณะการออกแบบการแต่งกายจะมี ฝ่ายคอเสื้อ หรือฝ่ายเสื้อผ้าที่มีส่วนในการออกแบบการแต่งกายให้สอดคล้องกับเจตนาในการนำเสนอภาพของผู้กำกับ

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ สามารถสรุปกระบวนการสร้างภาพของละครแต่ละเรื่องได้ดังนี้

1. เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" พบว่าผู้ที่มีอิทธิพลในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร คือ ผู้กำกับ เพราะเป็นผู้ที่คิดเรื่องราวของชายรักร่วมเพศทั้งหมด โดยสาเหตุในการสร้างละครที่มีชายรักร่วมเพศเกิดมาจากการที่สังคมจริงในขณะนั้นมีกระแสเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศมากขึ้น แต่ยังไม่มีการเรื่องใดที่นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรงมาก่อน ดังนั้นมูลเหตุในการสร้างจึงอยู่ที่ความต้องการนำเสนอเรื่องราวที่แปลกใหม่ เพื่อเรียกร้องความสนใจจากกลุ่มผู้ชม โดยสามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ดังแผนภาพที่ 5.1 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.1 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง"

2. ชายไม่จริงหญิงแท้

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" นั้น เป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากการตีความของผู้กำกับ ที่ใช้การสังเกตจากชายรักร่วมเพศในสังคมจริง และพบลักษณะร่วมของชายรักร่วมเพศ เช่นในเรื่องการแต่งกาย กิริยาท่าทาง จึงนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศตามที่เห็น

โดยในส่วนของความคิดโครงเรื่องของทีมงานที่ทำให้นางเอกต้องไปผจญภัยในโลกของชายรักร่วมเพศ ซึ่งจำเป็นต้องมีการให้รายละเอียดเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ

และในส่วนของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่อง พบว่ามีการคัดเลือกตัวละครที่มีลักษณะหลากหลายทั้งการคัดเลือกนักแสดงที่เป็นชายรักร่วมเพศคือ "ยุทธนา ล. ไพบูลย์" มารับบท "เจี๊ยกเคน" ซึ่งยุทธนาเป็นดาราที่เปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศอยู่แล้วในสังคมจริง ทำให้คนดูรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศคนนั้นอยู่แล้ว ส่วนตัวละครที่ในสังคมจริงเปิดเผยตัวตนว่าเป็นชายรักต่างเพศคือ "ขจรศักดิ์ รัตนนิลย์" นั้น การนำมาเล่นเป็นชายรักร่วมเพศคือ "ชาติ" ก็เพื่อให้เกิดการหักมุมเนื่องจากคนดูติดภาพที่เป็นชายรักต่างเพศของดาราในสังคมจริงอยู่จึงไม่คาดคิดว่าบทในเรื่องจะเป็นชายรักร่วมเพศ เพื่อความสนุกสนาน

นอกจากนี้ลักษณะของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องนี้ยังมีลักษณะของความสมดุลง่ายในแง่ที่มีทั้งตัวละครชายรักร่วมเพศที่อยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก ซึ่งเป็นลักษณะของฝ่ายธรรมะ และมีตัวละครอย่าง "สมิง" และ "โมนิก้า" ซึ่งเป็นลักษณะของฝ่ายอธรรมอีกด้วย

ส่วนเสื้อผ้าของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องนั้นทีมงานฝ่ายคอสตูม ที่จัดหาเสื้อผ้าของตัวละคร จากการสัมภาษณ์ผู้กำกับพบว่าทีมงานเป็นชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว ดังนั้นจึงสามารถจัดเสื้อผ้าตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องได้สมจริงสมจังอีกด้วย

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นี้ได้ตั้งแผนภาพที่ 5.2 ดังต่อไปนี้

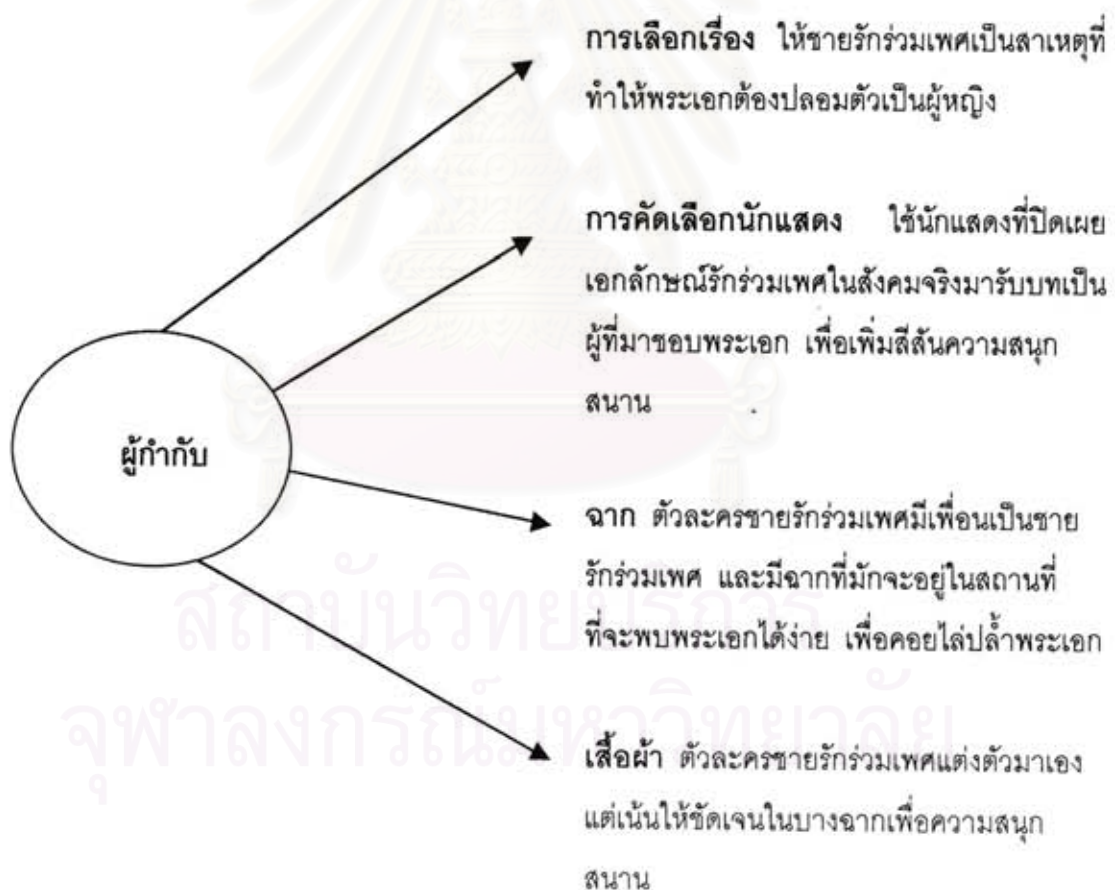

แผนภาพที่ 5.2 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "ชายไม่จริงหญิงแท้"

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ" เป็นกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศที่เกิดจากการที่ผู้กำกับละครนำชายรักร่วมเพศเข้ามาในเรื่อง ด้วยความคิดที่ว่าต้องการสะท้อนความจริงในสังคมที่ในสังคมหนึ่งๆ ต้องมีชายรักร่วมเพศ และต้องการเพิ่มสีสันความสนุกสนานให้กับละคร และคัดเลือกนักแสดงที่เป็นชายรักร่วมเพศที่เปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศในสังคมจริงอยู่แล้ว คือ " ก้อง ปิยะ" มารับบท "แหวน" และ "ตันยักรัษ" มารับบท "แป้ว" ทำให้คนดูมีภาพของชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว และตัวละคร 2 คนนี้ก็ไม่ได้ต้องเปลี่ยนบุคลิกตนเอง เพียงแต่ต้องแสดงให้ชัดเจนขึ้นตามเรื่องราวในละคร ซึ่งจากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ดังแผนภาพที่ 5.3 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.3 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร

"เจนนี่...นางสาวจำเป็นฮะ"

4. รักเล่ห์เพทุบาย

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" นั้นเป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากการที่ผู้กำกับละคร ที่ต้องการสร้างภาพชายรักร่วมเพศขึ้นมาใหม่ เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ โดยอิทธิพลที่ทำให้เกิดความคิดนี้มาจากการไปใช้ชีวิตในต่างประเทศ แล้วเห็นว่าชายรักร่วมเพศในต่างประเทศสามารถเปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศในสังคมได้ โดยที่ชายรักร่วมเพศไม่ได้มีการต้องเปลี่ยนพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงแต่อย่างใด

โดยการคัดเลือกนักแสดงใช้นักแสดงหน้าใหม่ คือ "ชาติโยดม นีรันชัยฐิติ" มารับ "กองทัพบ" ซึ่งเป็นการเล่นละครเรื่องแรกหลังจากที่เคยเล่นเป็นตัวละครสมทบในภาพยนตร์มาเพียงเรื่องเดียว ทำให้คนดูไม่ติดภาพของนักแสดง เพื่อให้ง่ายต่อการสร้างภาพ และให้ตัวชายรักร่วมเพศมีบทบาทเป็นผู้ช่วยพระเอกที่มีความสมบูรณ์เพียบพร้อมในทุกด้านทำให้เกิดภาพที่เป็นบวกต่อชายรักร่วมเพศในเรื่อง

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นี้ได้ดังแผนภาพที่ 5.4 ดังต่อไปนี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

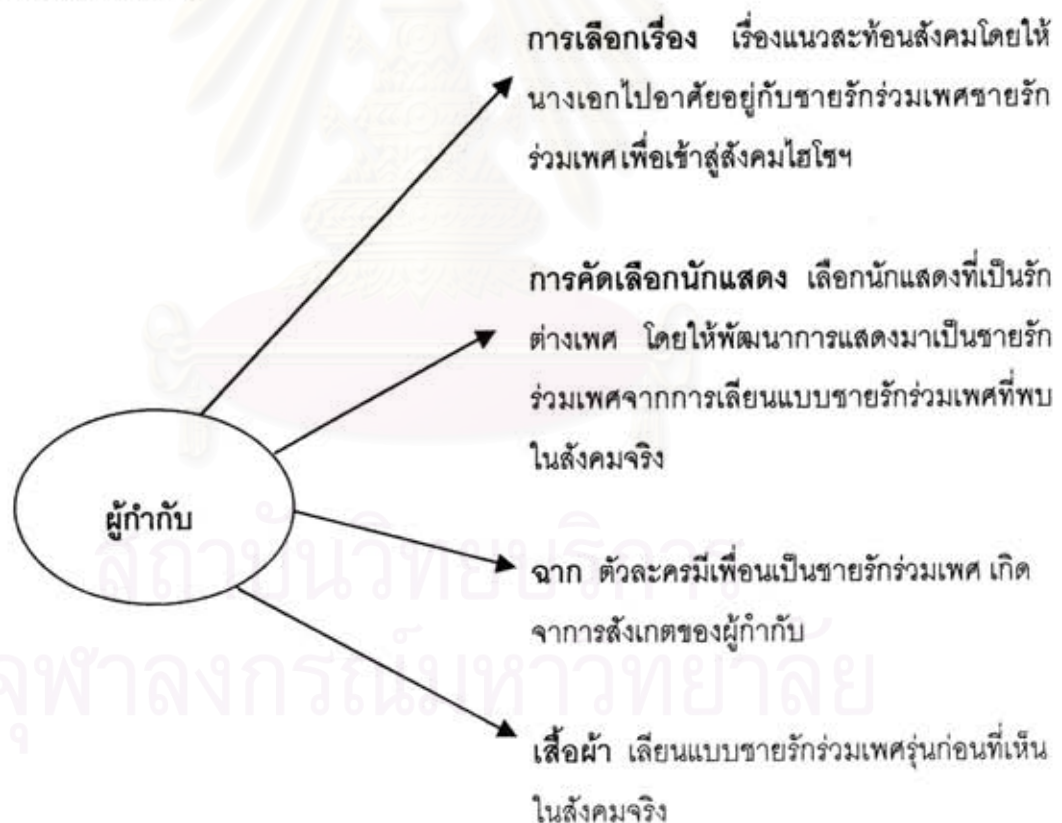

แผนภาพที่ 5.4 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "รักเล่ห์เพทุบาย"

5. บังเอิญช่วยไม่ได้

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" เป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากผู้กำกับละคร โดยในส่วนของความคิดโครงเรื่องที่ทำให้นางเอกต้องมาอาศัยอยู่กับชายรักร่วมเพศ และความต้องการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศที่มีความแตกต่างไปจากที่เคยมี โดยลักษณะของการสร้างตัวละครชายรักร่วมเพศเกิดจากการสังเกตจากชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ว่าชายรักร่วมเพศมักจะมีอาชีพดีไซเนอร์ หรือด้านความสวยความงาม และต้องการบทชายรักร่วมเพศมาเพิ่มสีสันของเรื่อง โดยการคัดเลือกนักแสดงคือ " ญาณี ตราโมท" มารับบท"เหน่ง" ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงและผู้ชมติดภาพรักต่างเพศจากสังคมจริงอยู่แล้ว ดังนั้นการให้มารับบทบาทชายรักร่วมเพศก็เพื่อความสนุกสนาน การแสดงของญาณีต้องใช้การสังเกตและเลียนแบบชายรักร่วมเพศเพื่อสร้างภาพของชายรักร่วมเพศตามบทให้ได้

จากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ดังแผนภาพที่ 5.5 ดังต่อไปนี้

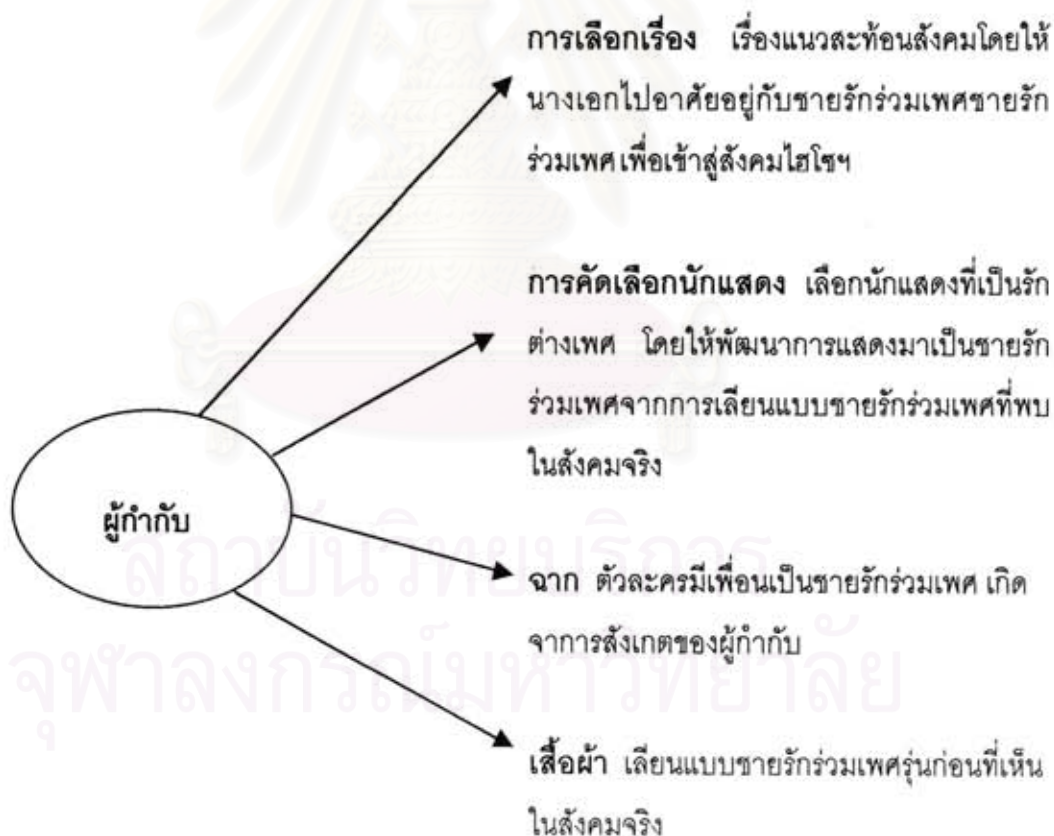

แผนภาพที่ 5.5 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "บังเอิญช่วยไม่ได้"

5. บังเอิญช่วยไม่ได้

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" เป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากผู้กำกับละคร โดยในส่วนของความคิดโครงเรื่องที่ทำให้นางเอกต้องมาอาศัยอยู่กับชายรักร่วมเพศ และความต้องการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศที่มีความแตกต่างไปจากที่เคยมี โดยลักษณะของการสร้างตัวละครชายรักร่วมเพศเกิดจากการสังเกตจากชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ว่าชายรักร่วมเพศมักจะมีอาชีพดีไซเนอร์ หรือด้านความสวยความงาม และต้องการบทชายรักร่วมเพศมาเพิ่มสีสันของเรื่อง โดยการคัดเลือกนักแสดงคือ " ญาณี ตราโมท" มารับบท"เหง่ง" ซึ่งเป็นนักแสดงที่มีชื่อเสียงและผู้ชมติดภาพรักต่างเพศจากสังคมจริงอยู่แล้ว ดังนั้นการให้มารับบทบาทชายรักร่วมเพศก็เพื่อความสนุกสนาน การแสดงของญาณีต้องให้การสังเกตและเลียนแบบชายรักร่วมเพศเพื่อสร้างภาพของชายรักร่วมเพศตามบทให้ได้

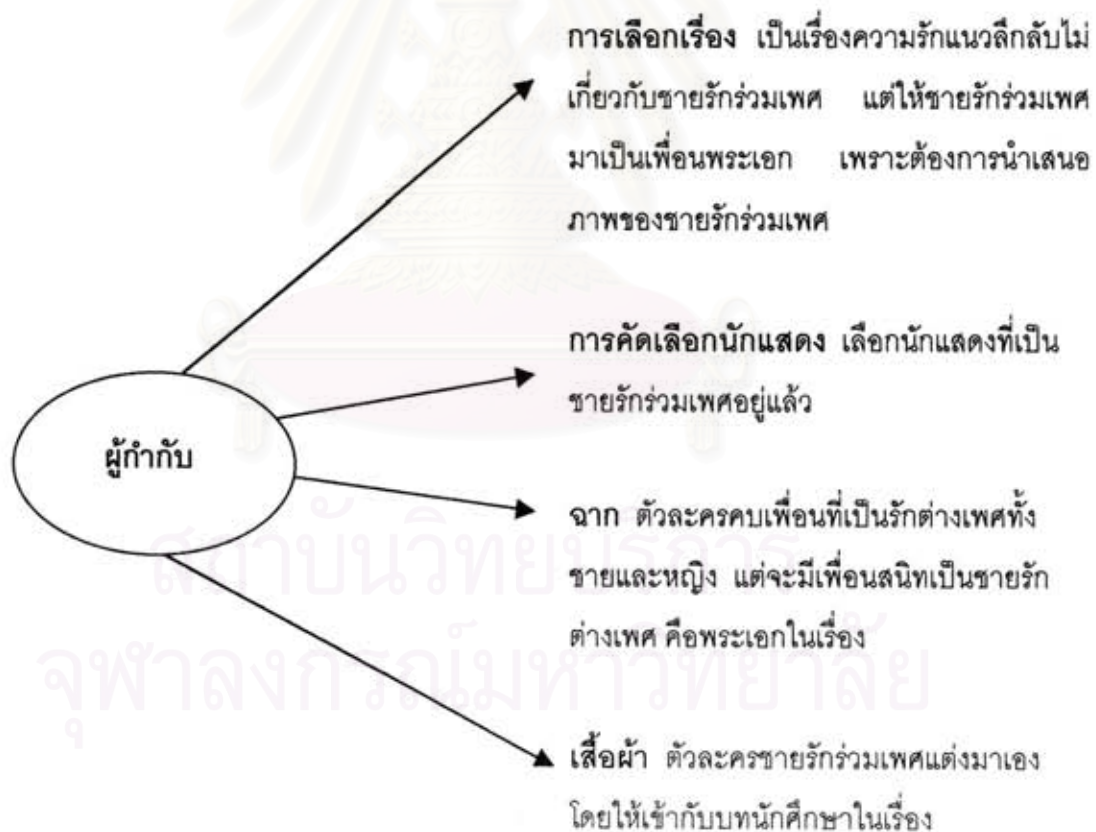
จากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ตั้งแผนภาพที่ 5.5 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.5 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "บังเอิญช่วยไม่ได้"

6. รักสองภพ

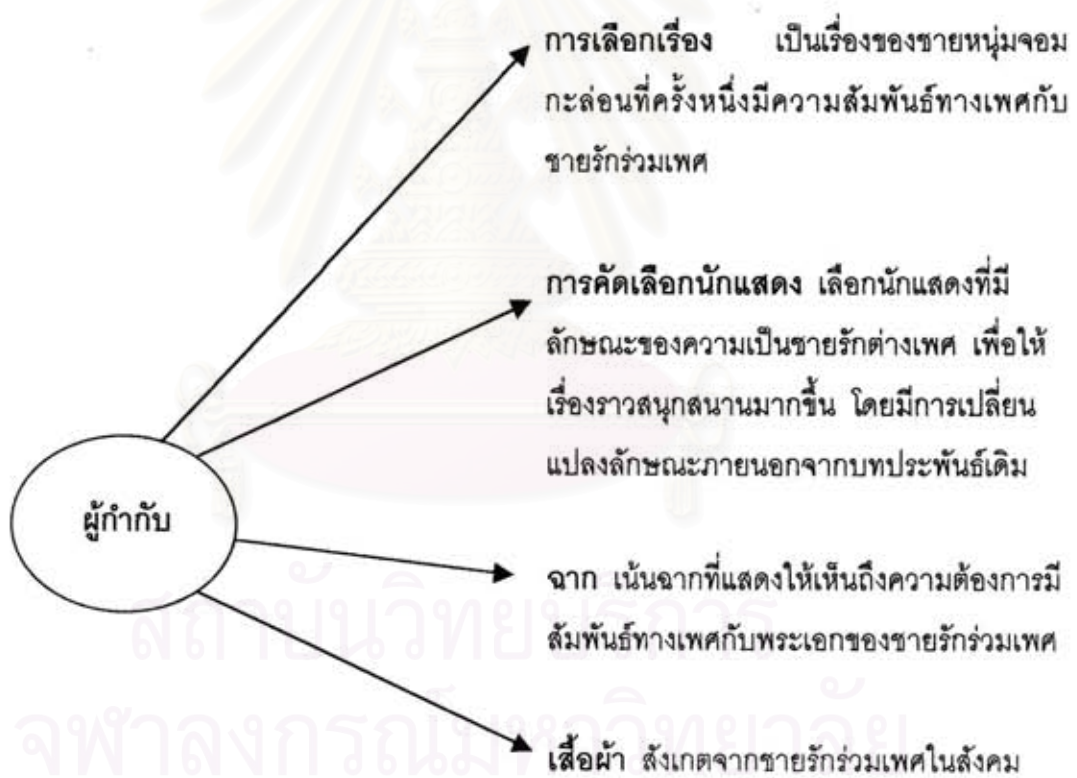
จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "รักสองภพ" เป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากการที่ผู้กำกับละคร ต้องการให้ชายรักร่วมเพศมีบทบาทในเรื่อง เพื่อให้คนดูเกิดความรู้สึกยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น จากบทเพื่อนพระเอก และต้องการสะท้อนให้เห็นความจริงในสังคมว่ามีชายรักร่วมเพศอยู่มากมายในอาชีพต่างๆ ที่ปกปิดตนเองอยู่ ด้วยการนำเสนอบทบาทชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวประกอบในเรื่อง โดยการคัดเลือกนักแสดง ใช้นักแสดงที่เป็นชายรักร่วมเพศที่เปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศอยู่แล้วในสังคม คือ "ก้อง ปิยะ" ดังนั้นจึงไม่ได้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและการแต่งกายของชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด จากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ตั้งแผนภาพที่ 5.6 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.6 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "รักสองภพ"

7. กิจกรรมชายโสด

จากการวิเคราะห์พบว่าภาพของชายรักร่วมเพศในละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" เป็นกระบวนการสร้างภาพที่เกิดจากการที่ผู้กำกับละคร ต้องการเปลี่ยนภาพของชายรักร่วมเพศจากบทประพันธ์เดิมที่มีลักษณะภายนอกที่มองเห็นได้ว่าเป็นชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะเป็นผู้หญิงมาเป็นชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะผสมผสาน โดยลักษณะภายนอกเป็นชาย เพื่อสะท้อนภาพความเป็นจริงในสังคมปัจจุบันส่วนหนึ่งว่าชายรักร่วมเพศในปัจจุบันที่มีลักษณะเหล่านี้อยู่ และต้องการเพิ่มสีสันความสนุกสนานในเรื่องด้วย ซึ่งจากการวิเคราะห์สามารถสรุปการสร้างภาพตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ได้ตั้งแผนภาพที่ 5.7 ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 5.7 แสดงกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละคร "กิจกรรมชายโสด"

จากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ พบว่าผู้ผลิตมีเจตนาในการสร้างภาพในเชิงบวกของชายรักร่วมเพศมากกว่าภาพในเชิงลบ โดยที่กระบวนการเลือกเรื่องมาสร้างเป็นละครโทรทัศน์นั้น ส่วนใหญ่ไม่ได้มุ่งเน้นละครที่มีชายรักร่วมเพศ แต่มักมีการเพิ่มบทชายรักร่วมเพศมาเพื่อเติมสีสันให้ละครมีความสนุกสนานหรือแปลกใหม่มากขึ้น และในกระบวนการสร้างภาพเชิงบวก ประกอบไปด้วย การสร้างบทบาทของชายรักร่วมเพศให้อยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก คอยช่วยเหลือพระเอก-นางเอกในด้านต่างๆ และความต้องการที่จะสะท้อนให้เห็นว่าในสังคมมีชายรักร่วมเพศอยู่ด้วยเพื่อให้ผู้ชมยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น จากบทบาทที่ได้นำเสนอ มีเพียงละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" เท่านั้น ที่ตัวละครชายรักร่วมเพศได้รับบทบาททั้งที่อยู่ฝ่ายพระเอก-นางเอก และอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับพระเอก-นางเอก ซึ่งเป็นการวางบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศให้อยู่ทั้งสองฝ่าย คือมีทั้งชายรักร่วมเพศที่เป็นคนดี และไม่ดี ส่วนละครนอกเหนือจากนี้ บทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศมักจะอยู่ฝ่ายเป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก ซึ่งเป็นการสร้างภาพบทบาทของชายรักร่วมเพศในด้านบวก

เมื่อพิจารณาเจตนาในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ พบว่ามีเพียงผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" คือ "สมจริง ศรีสุภาพ" ที่ต้องการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในรูปแบบใหม่เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้ชมเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ และจากการสัมภาษณ์พบว่าแรงบันดาลใจเกิดจากการได้ไปใช้ชีวิตในต่างประเทศและเห็นชายรักร่วมเพศที่สามารถเปิดเผยรสนิยมการชอบเพศชายด้วยกันโดยไม่ได้มีภาพของความเป็นหญิงแต่อย่างใด ส่วนในละครเรื่องอื่นผู้กำกับมีความคิดเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศจากการสังเกตชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ซึ่งมีความเห็นว่าลักษณะของความเป็นหญิงในชายรักร่วมเพศนั้นสามารถใช้ในการเพิ่มสีสันในละครได้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าชายรักร่วมเพศที่เปิดเผยตัวตนในสังคมไทยมักมีภาพของลักษณะความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งทำให้เกิดลักษณะร่วมของชายรักร่วมเพศขึ้น และลักษณะเหล่านี้ถูกนำไปใช้เพื่อเพิ่มสีสันความสนุกสนานในละคร ดังนั้นโครงสร้างทางความคิดในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ของผู้กำกับเกิดจากการรับรู้ภาพชายรักร่วมเพศในสังคม อันได้แก่ลักษณะของความเป็นหญิงที่มีภาพที่เป็นลบ เช่น กิริยาวัดว้าย กรีดกรีด และมีจิตใจที่หมกมุ่นในเรื่องเพศ ซึ่งภาพของบทบาททางเพศที่ผู้กำกับได้นำเสนอนั้นเป็นภาพลบ ที่เป็นภาพที่สร้างขึ้นโดยไม่ได้เกิดจากเจตนาของผู้กำกับ และขัดต่อความต้องการนำเสนอภาพบวกของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

ผู้กำกับละครมีแบบแผนในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ จากการกำหนด บุคลิกลักษณะของชายรักร่วมเพศให้มีลักษณะเฉพาะขึ้นมาเป็นตัวแทนของชายรักร่วมเพศใน สังคม ลักษณะเหล่านี้ได้แก่ ลักษณะของกิริยาท่าทาง เช่นกระดุกกระดิง เดินบิดสะโพก กรีดไม้ กรีดมือ วิดว้าย และลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการหมกมุ่นในเรื่องเพศ ภาษาที่พูดในกลุ่มชายรัก ร่วมเพศก็จะมีลักษณะเฉพาะ และมีศัพท์ที่ใช้กันเฉพาะในกลุ่ม ลักษณะการแต่งกายที่จะเน้นลวด ลาย หรือเนื้อผ้าที่มีลักษณะมันวาว ให้มีความแตกต่างไปจากผู้ชายทั่วไป ซึ่งลักษณะเฉพาะที่ผู้ กำกับได้นำเสนอดังกล่าวเกิดจากการที่ผู้กำกับได้มีประสบการณ์ตรงจากการรู้จักชายรักร่วมเพศใน สังคมแวดล้อม เช่นเป็นเพื่อน หรือผู้ร่วมงาน ทำให้เกิดการนำเสนอภาพไปตามการรับรู้ดังกล่าว แต่ในขณะเดียวกันผู้กำกับก็จะพยายามนำเสนอภาพบวกของชายรักร่วมเพศ อันได้แก่ ลักษณะ ของความเป็นผู้ที่สร้างสีสัน ความสนุกสนาน เป็นคนดี และเป็นທີ່ปรึกษา เป็นเพื่อนที่ดีได้ เพื่อ ให้สังคมยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น ด้วยการให้ชายรักร่วมเพศเข้ามามีบทบาทในละคร โดย เฉพาะบทบาทก็เป็นลักษณะที่ได้รับจากประสบการณ์ตรงที่มีต่อชายรักร่วมเพศในสังคมเช่นกัน ทำให้เกิดความต้องการที่จะนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในลักษณะดังกล่าว

ดังนั้นผู้กำกับจึงเป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่สุดในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ เพราะภาพของชายรักร่วมเพศเกิดมาจากการสร้างภาพของผู้กำกับ และผู้กำกับมีแนวโน้มที่จะไม่ นำเสนอภาพชายรักร่วมเพศที่ขัดแย้งไปจากทัศนคติของผู้ชม ส่วนหนึ่งสืบเนื่องมาจากผู้กำกับและ ผู้ชมมีการรับรู้ภาพชายรักร่วมเพศในสังคมคล้ายกัน ดังนั้นภาพชายรักร่วมเพศที่เห็นในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่จึงเป็นภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศที่สังคมคาดว่าจะเป็นอย่างแล้ว

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 6

การรับรู้ภาพแบบฉบับของตัวละครชายรักร่วมเพศของผู้ชม

ในการนำเสนอเรื่องการรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของตัวละครชายรักร่วมเพศของผู้ชมนี้ ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการสนทนากลุ่ม(Focus Group) โดยได้แบ่งการดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ชมเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ (Heterosexual)
2. ผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศ (Homosexual)

โดยสัมภาษณ์ผู้ชมกลุ่มละ 8 คน เพื่อให้เห็นภาพของการรับรู้ของกลุ่มผู้ชมที่มีความหลากหลายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งจากการสนทนากลุ่มผู้ชมทั้งรักต่างเพศและรักร่วมเพศ สามารถนำเสนอผลการวิจัยได้ดังประเด็นต่อไปนี้

- 6.1 วัตถุประสงค์ในการดูละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแสดง
- 6.2 ความพึงพอใจของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศในละคร
- 6.3 การรับรู้บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์
- 6.4 การรับรู้ลักษณะของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

6.1 วัตถุประสงค์ในการดูละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศแสดง

ในการสนทนากลุ่มกับผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ (Heterosexual) พบว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีวัตถุประสงค์ในการดูละครเพียงอย่างเดียวคือ ติดตามเนื้อเรื่องในละครมากกว่าที่จะดูเพราะว่าละครเรื่องนั้นมีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศโดยตรง โดยส่วนใหญ่จะดูละครที่เนื้อหาของเรื่องนั้นก่อนว่าสนุกหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าละครเรื่องนั้นมีชายรักร่วมเพศแสดงในละครหรือไม่ มีเพียงผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศเพียงคนเดียวที่บอกว่าถ้าเนื้อหาที่มีชายรักร่วมเพศแสดงแล้วเรื่องราวมีความสนุกสนาน ก็จะติดตามเรื่องนั้นเพราะต้องการดูบทบาทของชายรักร่วมเพศโดยตรง ดังที่ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศคนหนึ่งได้ให้สัมภาษณ์ว่า

"ตอนแรกก็ตั้งใจดูละครเหมือนทั่วๆ ไป แต่พอดูไป อย่างเรื่อง"ชายไม่จริงหญิงแท้"จะจ้องดูแต่กะเทยอย่างเดียวเลย เฉพาะเรื่องนี้ละ แต่เรื่องอื่นกะเทยไม่ค่อยโดดเด่นเท่าไร เรื่องนี้จะชัดเจนที่สุด ส่วนเรื่องอื่นก็จะดูเนื้อเรื่องของละครเป็นหลักมากกว่า "

(ต่อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

นอกจากนี้พบว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศหนึ่งคนที่จะพยายามไม่รับชมละครที่มีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศ เนื่องจากความรู้สึกอคติในการรับชม ดังตัวอย่างที่ได้จากการสัมภาษณ์

"ตั้งใจดูแนวเรื่องก่อน ว่าเป็นละครชีวิต หรือละครสนุก แต่อย่างละครที่มีพวกกะเทยเล่นนี่ บอกตรงๆ ว่าไม่ชอบดู เพราะมันสื่อให้เห็นถึงบทบาทของพวกชายรักร่วมเพศ ซึ่งในสังคมจะรับไม่ได้อยู่แล้วว่ากะเทยจะมีบทบาทมาก ถ้าละครเรื่องที่มีกะเทยเด่นๆ จะไม่ชอบดู แต่ถ้าเป็นตัวประกอบก็พอที่จะติดตามดูไปได้ แต่ก็คิดว่าการแสดงของเค้าเนี่ย เพื่อจะทำให้เราเห็นถึงความประพฤติของตุ๊ด ซึ่งบางทีก็มากเกินไป ก็แล้วแต่เนื้อหาด้วยนะ แต่ถ้ากร๊อตอย่างเดียวก็เปลี่ยนช่อง"

(เปิ้ล, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ส่วนกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศ (Homosexual) ส่วนใหญ่วัตถุประสงค์ในการดูละครที่มีชายรักร่วมเพศแสดงจะเหมือนกับกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ คือจะดูละครที่เนื้อหาของเรื่องนั้นก่อนว่าสนุกหรือไม่ ไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าละครเรื่องนั้นมีชายรักร่วมเพศแสดงในละครหรือไม่ แต่ถ้าเนื้อหาที่มีชายรักร่วมเพศแสดงแล้วเรื่องราวมีความสนุกสนาน ก็จะติดตามเรื่องนั้นเพราะต้องการดูบทบาทของชายรักร่วมเพศโดยตรง โดยเฉพาะละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" กลุ่มผู้ชมชายรักร่วมเพศทุกคนจะติดตามดูละครเรื่องนี้โดยตลอด เพราะละครเรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศโดยตรง และเป็นเรื่องราวที่มีความสนุกสนาน ตัวละครชายรักร่วมเพศมีบทบาทสำคัญในเรื่อง และจากการสัมภาษณ์แบบกลุ่มพบว่าผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศทุกคนมีความพึงพอใจที่จะรับชมละครเรื่องนี้ ดังตัวอย่างจากการสนทนาดังต่อไปนี้

"เท่าที่ดูมาก็มีเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ที่เนื้อเรื่องค่อนข้างจะดี เพราะว่าเป็นบุคคลที่ถูกสร้างภาพให้มีความสามารถด้วย ไม่ใช่กรี๊ดกรี๊ดอย่างเดียว"

(เกว, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"อย่างเรื่องชายไม่จริงหญิงแท้ี่ จะเป็นละครที่กะเทยเป็นจุดเด่นของเรื่อง และมีบทบาทมีที่มาที่ไป ซึ่งแบบนี้ก็น่าดูนะ เพราะส่วนมากกะเทยในละครจะถูกให้เป็นตัวเสริมของเรื่องมากกว่า ซึ่งบางทีมันไม่มีความจำเป็นที่จะต้องมีใจ"

(อุ้ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

ส่วนละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" นั้น เป็นละครที่นำเสนอเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชายรักร่วมเพศโดยตรง โดยกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศติดตามดูละครเรื่องนี้ เพราะต้องการดูเรื่องราวของตัวละครเอกที่เป็นชายรักร่วมเพศ และพบว่าผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศทั้งหมดไม่พึงพอใจในบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศที่เป็นตัวละครเอกในเรื่อง โดยให้เหตุผลว่า รู้สึกว่าตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศในเรื่องแสดงไม่สมบทบาท มีบุคลิกที่ไม่เหมือนกับชายรักร่วมเพศจริงๆ แต่การติดตามดูเป็นไปเพราะความสนใจในการดำเนินเรื่องว่าจะดำเนินต่อไปอย่างไร และไม่พึงพอใจที่ตัวละครชายรักร่วมเพศได้เปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์รักร่วมเพศมาเป็นชายรักต่างเพศได้สำเร็จ โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่า การเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์รักร่วมเพศ(Homosexual Identity)ของตนนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยาก และต้องใช้เวลายาวนานมาก โดยเฉพาะเป็นชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิงและผ่านการมีความสัมพันธ์ทางเพศกับผู้ชายแล้วนั้น การที่จะสามารถเปลี่ยนแปลงตัวเองมาเป็นชายรักต่างเพศได้ ส่วนใหญ่น่าจะเป็นเพียงแค่การแสดงออกภายนอก ไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงเอกลักษณ์รักร่วมเพศที่แท้จริง ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

"เรื่องเมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง เรื่องนี้ไม่ค่อยชอบนะ เพราะว่าจะกะเทยไปรักกับทอม ซึ่งความจริงเป็นไปได้น้อยมากและรับไม่ได้ แล้วในเรื่องเป็นกะเทยที่ก๊อปปี้ใจ ทำให้เสียภาพพจน์กะเทยหมด ทำให้ผู้ชายกลัว กลัวว่าเราจะไปเสียบตอนหลัง"

(ไต้ง, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

“เพราะผู้ชายชอบหาว่าเราสาวประเภทสอง เป็นหญิงเสียบ กลัวว่าเราจะกลับใจ ทำให้เสียภาพ เพราะเป็นส่วนมากชายรักร่วมเพศเนี่ยถ้าจะเป็นผู้หญิงก็ผู้หญิงไปเลย จะแอบก็แอบไปเลย แอบก็เป็นเกย์ แต่อย่างกองทัพก็เป็นเกย์แต่ก็ไม่ได้แอบนะ เพราะว่าเค้าเปิดเผยกับเพื่อนเค้าว่า เค้าชอบผู้ชาย”

(เกว, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

“ดูไปก็เสียดารมณี เพราะว่ามันไม่ใช่ความจริง”

(พงษ์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

“เพราะมันไม่มีทางเป็นไปได้ คือคนสร้างจะพยายามเสนอเรื่องราวของเพศที่สามไป แต่คนที่เห็นก็จะรู้ว่ามันไม่ใช่ ความรู้สึกของตัวละครบอกว่ามันไม่ใช่ ถ้าเป็นตัวเรา เราไม่ทำอย่างนี้”

(เบลล์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

“คืออย่างเรา เราคิดว่า born to be แต่อย่างในเรื่องมันหมายถึงว่าช่วงเวลาแป็บๆ หนึ่งก็เปลี่ยนได้ ซึ่งจริงๆ แล้วมันยากมาก”

(จุ่ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศ 1 คนจากกลุ่มผู้ชมชายรักร่วมเพศทั้ง 8 คน ที่มีจุดประสงค์ในการดูละครที่มีชายรักร่วมเพศโดยตรง กล่าวคือจะติดตามดูละครทุกเรื่องที่มีชายรักร่วมเพศแสดง ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์

“ชอบดูบทที่กะเทยแสดง ถ้าละครเรื่องไหนมีตัวละครพวกนี้แสดงก็จะติดตามดูเลย เพราะมันเหมือนชีวิตเรา แบบชีวิตกะเทย ถ้ากะเทยเล่นแล้วมันมีสีสันดีนะ”

(ต้อย, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

ต้อยบอกว่าการเห็นชายรักร่วมเพศในละครทำให้เขามีความสุข และเหมือนกับได้เห็นตัวเองในบทบาทต่างๆ แสดงให้เห็นว่าต้อยมีการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมในสื่อ เนื่องจากลักษณะของตัวละครกับต้อยมีความคล้ายกัน ในเรื่องรสนิยมรักร่วมเพศ พฤติกรรมที่เลียนแบบเพศหญิง

และการแต่งกาย แต่ต้องยอมรับว่าชายรักร่วมเพศในละครจะมีการแสดงออกที่มากกว่าและชัดเจนกว่า ซึ่งก็ทำให้ต้องรู้สึกมีความสุข เพราะเป็นการปลดปล่อยตัวเองตามสื่อ เนื่องจากชายรักร่วมเพศในละครสามารถแสดงออกได้มากกว่า และมีชีวิตที่โลดโผนกว่า ซึ่งในชีวิตจริงต้องไม่อาจมีตรงนี้ได้เท่ากับในละคร

จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่มพบว่าทั้งกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศและรักร่วมเพศส่วนใหญ่ติดตามดูละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศโดยไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อดูตัวละครชายรักร่วมเพศโดยตรง โดยการเลือกดูละครจะอยู่ที่การพิจารณาเนื้อหาของละครว่าเป็นเรื่องที่ชอบหรือไม่ แต่ถ้ามีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศก็ดูได้ โดยผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศและรักร่วมเพศส่วนใหญ่ให้เหตุผลว่าประเด็นหลักในการดูละครไม่ได้อยู่ที่ตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศ

นอกจากนี้ยังพบว่ามีผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ และผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศกลุ่มละ 1 คนที่มีแนวโน้มที่เป็นอคติในการเปิดรับชมละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศอย่างชัดเจน กล่าวคือ ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศคือ "เปิ้ล" มีความรู้สึกที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศ เนื่องจากมีความคิดว่าพฤติกรรมรักร่วมเพศเป็นความเบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคม และสังคมยังไม่ยอมรับพฤติกรรมนี้ ดังนั้นจึงไม่ควรให้มีตัวละครชายรักร่วมเพศมากเกินไป ประกอบกับการไม่ชอบตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีภาพวิดว้าย หรือกรีดกรีดเพียงอย่างเดียว ทำให้พยายามหลีกเลี่ยงการรับชมละครที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศ ส่วนผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศคือ "ต๋อย" จะมีความรู้สึกที่เป็นบวกต่อตัวละครชายรักร่วมเพศโดยการนำตัวเองเข้าไปมีส่วนร่วมในสื่อ และเปิดรับชมละครที่มีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศด้วยความรู้สึกที่เป็นบวกด้วยกันและต้องติดตามชมทุกเรื่อง

6.2 ความพึงพอใจที่มีต่อชายรักร่วมเพศในละคร

พบว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ 4 คนรู้สึกพอใจที่จะดูละครที่มีชายรักร่วมเพศ เพราะตัวละครชายรักร่วมเพศทำให้เรื่องราวสนุกสนานขึ้น ช่วยสร้างความแปลกใหม่และเพิ่มสีสันในเรื่อง ดังตัวอย่างที่ได้รับจากการสนทนากลุ่ม

“ละครที่มีชายรักร่วมเพศก็จะสนุกดี จะแปลก แบบถ้าเป็นเนื้อเรื่องอย่างเดียวมันก็จะแบบนิ่มๆ มันไม่มีอะไรแหวกแนวให้มันสะดุดมัน แต่ถ้ามีชายรักร่วมเพศเล่น มันก็จะช่วยเพิ่มสีสันของเรื่อง”

(ตุ๊ก, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

“แล้วภาษาที่ตัวละครชายรักร่วมเพศใช้ก็จะต่างจากผู้ชายคนอื่นๆ ทำให้ดูแล้วรู้สึกสนุก”

(ปลา, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

“ที่เป็นคนชอบคนที่กล้าทำเรื่องอะไรที่แปลกๆ อยู่แล้ว การที่ได้ทำละครที่มีชายรักร่วมเพศแสดงก็ถือว่าดี สนุกดี”

(ต่อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ 3 คนที่รู้สึกเฉยๆ ไม่ว่าจะละครเรื่องนั้นจะมีชายรักร่วมเพศแสดงหรือไม่ นั่นเพราะมีความเห็นว่าตัวละครชายรักร่วมเพศเป็นเพียงตัวประกอบในละคร เป็นสีสันของเรื่อง แต่ไม่ได้เกิดอคติในการรับชมว่าชอบหรือไม่ ขึ้นอยู่กับบทบาทและความสำคัญของตัวละครชายรักร่วมเพศในเรื่องมากกว่า

ส่วนผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ 1 คนที่ไม่พึงพอใจที่จะดูละครที่มีชายรักร่วมเพศแสดงเพราะมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว และมีความคิดว่าชายรักร่วมเพศมีความต่างจากรักต่างเพศ และมองว่าเป็นความเบี่ยงเบนทางเพศ เป็นความผิดปกติที่สังคมยังไม่ยอมรับ

ส่วนผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศนั้นก็จะมีทั้งความรู้สึกที่พึงพอใจ และไม่พึงพอใจต่อตัวละครชายรักร่วมเพศเหมือนกัน ส่วนที่พึงพอใจในการติดตามดูตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศเกิดจากความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน เพราะความเป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน ดังนั้นการติดตามดูชายรักร่วมเพศจึงเป็นเหมือนการเอาใจช่วยพวกเดียวกันด้วย นอกจากนี้ยังมีความพึงพอใจในการดูตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศเนื่องจากการดูบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศจะช่วยสร้างประสบการณ์เพิ่มขึ้นให้กับตนเอง เนื่องจากผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศมีความต้องการที่จะดูว่าในสถานการณ์

ต่างๆ ชายรักร่วมเพศในละครมีการตัดสินใจอย่างไร และคนรอบข้างในละครคิดต่อชายรักร่วมเพศอย่างไร ซึ่งนับเป็นการแสวงหาประสบการณ์ทางอ้อมที่จากการดูละครโทรทัศน์

นอกจากนี้ความพึงพอใจอีกประการหนึ่งที่กลุ่มผู้ชมชายรักร่วมเพศมีต่อตัวละครชายรักร่วมเพศ เนื่องจากการที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศเข้ามามีบทบาทในละครจะทำให้คนอื่นๆ ในสังคมคุ้นเคย และยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น และทำให้พวกเขาสามารถเปิดเผยเอกลักษณ์ชายรักร่วมเพศได้ในแต่ละสังคมมากขึ้น เพราะบางสังคม เช่น สังคมของคนต่างจังหวัดจะมองเห็นว่าการเป็นชายรักร่วมเพศเป็นเรื่องแปลกและประหลาด แต่เมื่อมีละครที่มีชายรักร่วมเพศมากขึ้น ทุกคนจึงเริ่มมองเห็นชายรักร่วมเพศเป็นสิ่งปกติทั่วไป สามารถทำให้อยู่ร่วมกับสังคมที่เป็นรักต่างเพศได้อย่างมีความสุขมากขึ้น ดังตัวอย่างที่ได้จากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

"การที่มีกะเทยในละครมันก็ดีนะ อย่างคนในสังคมจะยอมรับกะเทยมากขึ้น อย่างที่นี้บ้านอยู่ต่างจังหวัด เมื่อก่อนกลับบ้านที คนเค้าก็รับไม่ได้มองเป็นของแปลก แต่เดี๋ยวนี้ละครมันเข้าถึง คนเค้าก็เริ่มเห็นเป็นของธรรมดา คนเค้าคนแก่ออกมาลูบหลังแบบเอ็นดูเรานะ"

(พงษ์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"ก็ดีนะการที่มีกะเทยในละคร เพราะมันก็เหมือนกับทำให้คนรู้จักและยอมรับพวกเรามากขึ้น แต่บทที่ได้อยากให้ดีกว่านี้ ไม่ใช่เป็นตัวตลก หรือแรดอย่างเดียว"

(เอ้, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

จะเห็นว่าการที่ผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศชอบดูชายรักร่วมเพศในละครเนื่องจากมีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันเกิดขึ้น และตัวละครชายรักร่วมเพศที่ปรากฏในเรื่องเหมือนตัวแทนของพวกเขาที่เข้าไปมีบทบาทในละคร ซึ่งหมายถึงความรู้สึกที่ว่าสังคมเริ่มยอมรับบทบาทของชายรักร่วมเพศมากขึ้นนั่นเอง

นอกจากนี้ในการสนทนากลุ่มพบว่า มีชายรักร่วมเพศ 2 คนที่ไม่พอใจในการติดตามดูตัวละครชายรักร่วมเพศ เพราะบทของตัวละครชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่จะไม่มีความสำคัญกับเรื่องดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่ม

"ดูแล้วเกิดความรู้สึกว่าคาญ ร้อยละ 80 จะเป็นเรื่องของผู้ชาย"

(เบลล์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"คือละครทำเรื่องแบบนี้กันเยอะ ทำเป็นแพชั่น แล้วในแง่การนำเสนอมันก็ไม่มีมีการเปลี่ยนแปลงใดๆ ทั้งสิ้น แล้วบทแทบจะไม่มีผลต่อคนดูเลย คนดูดูแล้วบางทีก็ยังมีเลย จำไม่ได้ว่าใครเล่น"

(อุ้ม, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ทั้งสองคนจะมีความเห็นที่เหมือนกันว่าชายรักร่วมเพศในละครจะถูกใช้เพื่อสร้างความสนุกสนานและทำให้เรื่องราวตลกขึ้น โดยที่บางครั้งไม่มีความจำเป็นที่จะต้องให้เป็นตัวแสดงชายรักร่วมเพศ

จากการวิเคราะห์ลักษณะความไม่พึงพอใจให้มีชายรักร่วมเพศในละครของผู้ชมละครที่เป็นชายรักร่วมเพศนี้ เป็นลักษณะที่เกิดจากความเป็นห่วงภาพที่ถูกสร้างในละคร เนื่องจากเป็นการนำเสนอภาพในด้านเดียว ซึ่งจะทำให้คนดูในสังคมมองภาพชายรักร่วมเพศตามสื่อได้ ซึ่งเป็นลักษณะการสร้างภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของชายรักร่วมเพศขึ้นมา ซึ่งผู้ชมชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าไม่ส่งผลดีต่อชายรักร่วมเพศในสังคมรวมทั้งตัวพวกเขาด้วย

จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจในการดูละครที่มีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศของกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศและรักต่างเพศ พบว่าส่วนใหญ่ยังมีความพึงพอใจในการรับชม แต่สาเหตุของความพึงพอใจนั้นเกิดจากความรู้สึกที่แตกต่างกันคือ กลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศจะพึงพอใจดูละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศเพราะว่าตัวละครชายรักร่วมเพศจะเป็นสีสันที่ช่วยให้เรื่องราวสนุกสนานขึ้น หรือบางทีก็เป็นตัวตลกในเรื่อง ส่วนผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศจะพึงพอใจในการรับชมละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศเพราะความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน และชายรักร่วมเพศในละครก็เป็นเสมือนตัวแทนของตนที่เข้าไปมีบทบาทในสังคมหรือในละคร ส่วนความไม่พึงพอใจในการรับชมละครที่มีตัวละครเป็นชายรักร่วมเพศของผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศนั้นเกิดจากอคติที่มีอยู่แล้วต่อชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ยอมรับบทบาทของชายรักร่วมเพศในละคร และความไม่พึงพอใจของผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศนั้นเกิดจากการที่ตัวละครไม่ได้มี

บทบาทที่ลำคัญต่อเรื่องทำให้ภาพของชายรักร่วมเพศที่ออกมาเป็นภาพที่ไม่มีความหมายอะไร นอกจากเป็นตัวขูรสให้เรื่องราวสนุกสนานเท่านั้น รวมทั้งเกิดความรู้สึกไม่พอใจที่ตัวละครชายรักร่วมเพศกลายเป็นตัวตลกในละครด้วย

6.3 การรับรู้บทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

พบว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชายรักร่วมเพศไม่ได้มีบทบาทต่อเรื่องมากไปกว่าการเป็นสีสันในเรื่อง ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่ม

"รู้สึกว่พักหลัง ตัวละครชายรักร่วมเพศนี้จะถูกสร้างให้เป็นตัวตลก เป็นตัวโจ๊ก เพราะว่าในสังคมมันก็มี มันก็สะท้อนสังคมว่ามันก็มีเพศนี้ มีคนที่มีพฤติกรรมแบบนี้ เพราะฉะนั้นในละครมันก็มีด้วย เป็นตัวสีสัน เพราะพวกนี้จะมีนิสัยที่แตกต่างไป คือได้ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง จะเป็นตัวที่ไว้ให้เล่นเป็นสีสันเยอะดี"

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"บทบาทหลัก ส่วนมากจะเป็นได้ 2 อย่าง อย่างแรกก็คือเป็นเพื่อนนางเอก คอยช่วยเหลือนางเอก อย่างที่สอง จะประมาณว่าอยู่กับพวกตัวโกง คอยแกล้งนางเอก ซึ่งก็จะชอบบทย่างแรกมากกว่า"

(ตุ๊ก, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"ก็ชอบให้ช่วยนางเอก เพราะจะดูน่ารักกว่า ถ้าเป็นตัวโกง หรือตัวประกอบก็จะแหลๆ หน่อยซึ่งมันมากเกินไป"

(ต้อม, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

นอกจากนี้กลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศยังมีความเห็นว่ากรณีที่ชายรักร่วมเพศไม่ได้มีบทบาทต่อเรื่อง หรือเป็นเพียงตัวประกอบในเรื่อง แต่ออกมาแสดงอาการวิ๊ดว้ายมากเกินไปก็ก่อให้เกิดความรู้สึกรำคาญได้ และการที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศมากๆ ในละครโดยที่ไม่ค่อยมีบทบาทที่มีความสำคัญต่อเรื่องทำให้คนดูเกิดความรู้สึกว่ากำลังถูกยัดเยียดให้ดู หรือกำลังถูกละครสร้างภาพ

ให้เกิดความเคยชินว่าสังคมหนึ่งๆ จะต้องมีการรวมเพศอยู่ร่วมด้วยดังตัวอย่างจากการสนทนา
กลุ่ม ดังนี้

"มันเป็นบางละครึ่ง ละครึ่งนกะเทย กะเทยก็จะเด่น แต่บางเรื่องที่ไม่เน้น กะเทยก็จะ
ถูกใส่บทตลกเข้าไป บางทีถ้าเรื่องที่ไม่เกี่ยวเลยแล้วมีกะเทยเล่นเนี่ย จะรู้สึกว่าถูกยัดเยียดให้ดู"

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"บางครั้งเหมือนกับว่าบทบาทของกะเทยที่มีก็เพื่อจะให้กะเทยมันเข้าไป ให้เราซึมเข้าไป
เรื่อยๆ ให้เรายอมรับเค้าเข้าไปในสังคม"

(ฝั่ง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"แล้วบางทีมันไม่มีบทรองรับ แล้วบางเรื่องมันไม่ต้องมีก็ได้ แต่ก็อยากจะมีให้เพิ่มเข้ามา
บทบาทก็ไม่มีหลากหลาย"

(เป็ยก, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"แบบนี้มันจะยิ่งทำให้ละครมันจืด เพราะเค้าไม่ได้ศึกษา เพราะบางเรื่องละครไม่จำเป็นต้อง
ต้องมีตัวนี้"

(ต่อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

จากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ การ
ที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศมากเกินไป แต่บทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศกลับถูกจำกัดให้มี
รูปแบบที่ซ้ำซาก ทำให้ขาดความหลากหลายและทำให้ละครไม่น่าดูมากกว่าที่จะช่วยสร้างความ
สนุกสนานให้กับเรื่อง ซึ่งจะเห็นว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศจะมีการรับรู้ในเชิงลบต่อบทบาทของชาย
รักร่วมเพศในละครจากการรับชมภาพของชายรักร่วมเพศในละคร

ส่วนกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าบทบาทของชายรักร่วมเพศในละคร จะ
ได้รับอยู่เสมอก็คือ เป็นตัวละครสมทบ โดยหน้าที่ของตัวละครชายรักร่วมเพศมี 2 แบบคือ

1) เป็นผู้ช่วยพระเอก-นางเอก พบว่าตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศที่เป็นเพื่อนพระเอก-นางเอกนั้น มีลักษณะที่เหมือนกับชายรักร่วมเพศในสังคมจริง โดยผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชายรักร่วมเพศมักจะเป็นผู้ที่เข้าใจทั้งเพศชายและเพศหญิง ดังนั้นจึงมักถูกใช้เป็นศิลาณี เป็นที่ปรึกษาปัญหาหัวใจต่างๆ

2) เป็นตัวประกอบ โดยเฉพาะบทตลกนั้น กลุ่มผู้ชมชายรักร่วมเพศมักจะได้รับบทนี้

"ชั้นว่าคาแรคเตอร์ที่ป้อนให้สำหรับกะเทยก็มีไม่มาก หนึ่งก็คือบตลก เป็นตัวใจๆมากกว่า จะไม่ได้เป็นตัวที่นำเดินเรื่อง แต่ขนาดเป็นตัวประกอบก็ยังโดนแบนด์ ถ้าเป็นตัวเด่นก็.. (หัวเราะ)ยิ่งโดนใหญ่เลย"

(อู๋ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

จากการวิเคราะห์พบว่ากลุ่มผู้ชมมีภาพที่เป็นลบต่อบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครมากกว่าภาพที่เป็นบวก โดยกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าการที่นำตัวละครชายรักร่วมเพศเข้ามาเพื่อเพิ่มสีสันในละครนั้นขาดการเพิ่มความหลากหลายให้กับตัวละครชายรักร่วมเพศ และบทยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร โดยเฉพาะขาดการสร้างเรื่องของคุณสมบัติของตัวละครชายรักร่วมเพศ ทำให้ผู้ชมชายรักร่วมเพศมีความคิดว่าจะก่อให้เกิดการสร้างภาพในความคิดของคนในสังคมได้

6.4 การรับรู้ลักษณะของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

จากการวิเคราะห์บทสนทนาของกลุ่มพบว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีความเห็นว่าลักษณะภายนอกของชายรักร่วมเพศในละครทุกเรื่องจะมีลักษณะของความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งเป็นความคิดเห็นที่สอดคล้องกับผู้ชมชายรักร่วมเพศ โดยผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศจะเรียกชายรักร่วมเพศในละครว่ามีลักษณะที่กลุ่มชายรักร่วมเพศเรียกว่า "ออกสาว" หรือเป็น "กะเทย" แม้แต่ "กองทัพ" ซึ่งแสดงบทเกย์ในเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" ทั้งผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ และผู้ชม

ที่เป็นชายรักร่วมเพศก็มีความเห็นคล้ายกันว่ามีลักษณะของความเป็นหญิง ดังตัวอย่างในบทสนทนาต่อไปนี้

"อย่างกะเทยนี้ก็จะพยายามทำตัวให้เหมือนผู้หญิง แต่เกย์นี้จะไม่เปิดเผย"

(ตึก, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"เป็นสาวมากกว่า เพราะที่ดูจากคุ่นอนของเค้าที่เป็นฝรั่ง คนนั้นน่าจะเป็นเกย์นะ แต่กองทัพนี่ ที่ดูจากสรีระ ใบหน้าเค้าก็นุ่มนวลกว่า มีความสวยงาม"

(ต่อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"กองทัพก็ถือเป็นกะเทยนะ แต่เค้าไม่ได้แสดงออกมาให้เห็น เค้าไม่ได้กรีดกรีด คือเค้ามีที่ที่เค้าอยู่ของเค้าแต่ฝรั่งคนนั้นเป็นเกย์คิง แต่จะดูไม่ออกถ้าไม่บอก ส่วนกองทัพที่ว่าเค้าเป็นกะเทย เพราะไม่เห็นเค้ามีคู้คองเป็นผู้หญิงเลย เค้ามีแต่คุ่นอนที่เป็นผู้ชาย ก็ถ้าเค้าชอบผู้หญิงต้องมีคุ่นอนเป็นผู้หญิงบ้าง แล้วเค้าก็มีนางเอกเป็นเพื่อนคนเดียวที่เดินไปไหนมาไหนกับเค้า แล้วในเรื่องถ้าจะให้เห็นว่าเค้าเป็นเกย์คิง หรือเกย์ควีน เค้าก็ต้องมีผู้หญิงโผล่มาให้แจมบ้าง เค้าต้องชอบทั้งสองอย่าง แบบถ้ามีมาเค้าก็ต้องเอาได้ ผ่านมาเค้าก็ต้องจีบได้"

(ฝั่ง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ลักษณะนิสัย ในด้านลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้นจากการสนทนากลุ่มพบว่า ผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมองว่าชายรักร่วมเพศในละครมีลักษณะนิสัยที่โดดเด่นอยู่เพียงประการเดียวคือ กรีดกรีดอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเป็นลักษณะที่เป็นภาพลบของชายรักร่วมเพศ

ในด้านลักษณะนิสัยของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้นจากการสนทนากลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมองว่าชายรักร่วมเพศในละครมีลักษณะนิสัยที่โดดเด่นอยู่เพียงประการเดียวคือ

จิตใจหมกมุ่นแต่เรื่องผู้ชาย เป็นลักษณะที่ชัดเจนของชายรักร่วมเพศที่มีอยู่ในละคร ซึ่งกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศเห็นว่าเป็นการนำเสนอในด้านเดียว ไต้ัง เกว และเอี เห็นว่าภาพลักษณ์ที่ออกมาทำให้ชายรักร่วมเพศหมดความสำคัญในเรื่อง เป็นเพียงสีสันที่สร้างความสนุกสนานในเรื่อง ไม่มีบทบาทใดๆ ในสังคม และดูเหมือนเป็นพวกที่ไม่มีการศึกษา เพราะในเรื่องจะไม่มีการกล่าวถึงความสามารถของชายรักร่วมเพศนอกจากจะคอยวิ่งไล่ตามผู้ชายที่หน้าตาดีหรือพระเอกของเรื่อง

การที่ภาพของตัวละครชายรักร่วมเพศออกมาเป็นภาพที่หมกมุ่นอยู่ในเรื่องผู้ชาย และกรี๊ดกรี๊ดตลอดเวลา นั้น เบลล์และอ้อมยอมรับว่าลักษณะการแสดงออกว่าชอบผู้ชายเหล่านี้มีจริงในชายรักร่วมเพศในสังคม แต่ก็ไม่ได้ต่างไปจากการที่ผู้ชายชอบแนวผู้หญิง หรือผู้หญิงกรี๊ดกรี๊ดผู้ชายที่มีหน้าตาดี แต่ในละครไม่ได้เสนอภาพเหล่านี้ของผู้ชายและผู้หญิงนัก ขณะที่การนำเสนอลักษณะเหล่านี้ของชายรักร่วมเพศกลับชัดเจนมาก ซึ่งอ้อมและเบลล์มีความเห็นว่าจะทำให้คนดูตีความว่าชายรักร่วมเพศในสังคมจริงก็เป็นแบบนี้อย่างเดียว ซึ่งโอและพงษ์สันต์สนับสนุนความคิดนี้ว่าชายรักร่วมเพศก็ไม่ได้ต่างจากคนทั่วไป คือมีทั้งด้านดีและไม่ดี แต่เนื่องจากความเป็นละครต้องนำเสนอให้ชัดเจน เลยหยิบยกลักษณะนี้มาใช้ และแสดงออกให้เห็นกว่าความเป็นจริงมากเกินไป ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้กลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศเกือบทุกคนยกเว้นตั๋อยไม่พอใจกับภาพที่เกิดขึ้น โดยผู้ชมชายรักร่วมเพศกล่าวเสริมว่า

“ไอ้เรื่องกรี๊ดกรี๊ดมันก็มีบ้างในกลุ่มเพื่อนฝูง แต่ถ้าไปข้างนอก ก็จะไม่แสดงออก ถ้าอยู่คนเดียวใครจะกรี๊ดกรี๊ดอยู่ได้ละ ไม่เหมือนในละครหรอก”

(โอ, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

“บางทีก็รู้สึกเสียใจกับบางบทบาทที่กะเทยหมดความสำคัญ คือกะเทยมีความสามารถ มีความรู้ ไม่ใช่ให้กะเทยไปเล่นตະແຕດแต่็ดแต่ เป็นเหมือนกะเทยไม่มีการศึกษา อะไรแบบนั้นนะ ค่ะ คนที่ดูก็จะรู้สึกว่ากะเทยแรดได้อย่างเดียว แต่จริงๆ แล้วเรามีอะไรมากกว่านั้น”

(ไต้ัง, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"รู้สึกไม่ติดกับตรงนั้น เพราะภาพพจน์ที่ออกในทีวีเป็นภาพพจน์ที่ไม่ดี เพราะกะเทยที่มีความรู้ มีการศึกษาเยอะแยะ แต่ภาพของสื่อที่ออกมาทำให้ภาพเราด้อยลงไป"

(เกว, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"เพราะว่าจริงๆ แล้วเราก็มีความสามารถเท่ากับคนอื่นๆ แต่ละครไม่ได้มีการนำเสนอตรงนั้นเลย"

(เอ๋, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"สังเกตว่าการเว่อริในละครจะเป็นลักษณะที่แรงในทุกสังคมเลย เพราะจริงๆ แล้วเราจะแรงกันเฉพาะกลุ่ม คนที่ไม่คุ้นเคยก็จะไม่แสดงออก ไม่ใช่แรงกับทุกกลุ่มคน แรงตลอดเวลา อาจเป็นโรคกาฬหลังแอ่นได้ ถูกถีบหลังแอ่นนะ"

(เบลล์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"ก็ต้องดูบ้างกาลเทศะ ขนาดชั้นแบบเปิดๆ นะ แต่ในละครจะแบบ กรีดกรีดตลอดเวลา ซึ่งมันเป็นไปไม่ได้ไง คนเราต้องมีอารมณ์หลายๆ อย่างอยู่แล้ว ทั้งผู้หญิงผู้ชาย กะเทยนั่นแหละ"

(อุ้ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

ส่วนตัวยอมรับว่ายอมรับได้กับบทตลกและคอยโล่ปล้ำผู้ชายเพราะดูแล้วทำให้สนุกและมีความสุข แต่ถ้าเป็นชายรักร่วมเพศในสังคมจริงตัวยอมรับว่าไม่ชอบคนที่แสดงออกมากเกินไปแบบในละคร ตัวยอมรับเห็นว่า

"กรีดผู้ชายในละครก็ชอบสิ ชอบ (หัวเราะ) อย่างนั้นยิ่งชอบเลยแหละ แบบเป็นกะเทยก็ต้องซ่าส์ ต้องจับผู้ชาย บทในละครก็ต้องแรง จะได้ดูมีสีสัน แต่ในชีวิตจริงเราไม่ชอบกะเทยที่แรงเท่าไร แต่ถ้าเป็นละครรับได้ เพราะมันคือละคร"

(ตั๋ย, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

จากการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์สรุปได้ว่าผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าตัวละครชายรักร่วมเพศจะมีบุคลิกที่มีด้านเดียว (Flat Character) คือชอบกรีดกรีดผู้

ชาย เป็นตัวละครที่เพิ่มสีสันในเรื่อง ซึ่งลักษณะกริติดกราดนี้กลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่ามีส่วนเหมือนกับชายรักร่วมเพศในสังคม เพียงแต่ลักษณะการนำเสนอเพียงด้านเดียวทำให้เกิดภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศขึ้นมา ซึ่งเป็นภาพที่ไม่ดี และเป็นการตอกย้ำความคิดที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศให้กับคนทั่วไปในสังคมได้

จาก ปริบท สิ่งแวดล้อม

จากการสนทนากลุ่มพบว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ มีการรับรู้ชายรักร่วมเพศมักจะใช้สถานที่ทำงานเป็นที่พบปะกับเพื่อน เช่น "กองทัพบก" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย", "เจ้เคน" จากเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" และ "เหน่ง" จากเรื่อง "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" ซึ่งผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีความเห็นว่า ลักษณะของฉาก ปริบทของชายรักร่วมเพศในละครไม่แตกต่างจากในความเป็นจริงมากนัก และกลุ่มผู้ชมมีความเห็นว่าชายรักร่วมเพศในละครจะใช้ที่พบปะเพื่อการรวมกลุ่มชายรักร่วมเพศด้วยกัน ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่ม

"บางครั้งเราไม่เคยเห็นเลยว่ากะเทยอยู่เป็นกลุ่มใหญ่ๆ แล้วเค้าเป็นอย่างไร แต่พอดูในทีวีก็จะรู้ เค้าก็จะแบบ พอมมีการพูดอะไรขึ้นมา เค้าก็จะส่งกันเลย ไม่มีการแย้งกันเลย คือเรื่องนั้น เลิศไปเลย แรดไปเลย คือแบบตรงนี้เราไม่เคยเห็นเป็นกลุ่มใหญ่ๆ เคยเห็นแต่แบบคนเดียว"

(ต่อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"ใช่ จริงๆ เรายังไม่เคยเห็นเค้าเป็นกลุ่มใหญ่ๆ รวมตัวกัน มันก็เหมือนกลุ่มผู้ชายที่รวมตัวกัน ก็จะค่อนข้างทะเล้ง และแสดงออกมากเกินไป"

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ส่วนผู้ชมรักร่วมเพศมีความเห็นว่าจากสถานที่เที่ยวในละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ได้แก่ คลับ บาร์ของชายรักร่วมเพศนั้นเหมือนกับสถานที่ท่องเที่ยวของชายรักร่วมเพศจริง เนื่องจากจะเป็นที่เที่ยวและพบปะเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน แต่ว่าก็จะเป็นในบางเวลาเท่านั้น คือในช่วงเวลาที่ต้องการพักผ่อน ส่วนช่วงเวลาการทำงานก็เหมือนคนปกติ แต่จะไม่มีมีการแสดงออกหรือรวมกลุ่มแบบในละคร

ลักษณะการแต่งกาย

กลุ่มผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศและรักต่างเพศต่างมีความเห็นเหมือนกันว่าตัวละครชายรักร่วมเพศในละครแต่ละเรื่องมีลักษณะการแต่งกายที่เหมือนกับชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ดังตัวอย่างการสนทนากลุ่มของผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ

"ชอบการแต่งกายของพวกชายรักร่วมเพศตรงที่สีสันทันจะฉูดฉาด สีจะหลากหลายดี ซึ่งก็ไม่แตกต่างจากชีวิตจริงหรอก"

(ต้อม, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"ในเรื่องเค้าก็ต้องทำให้โดดเด่น ถ้าแบบเก๋ๆ มันก็ไม่ค่อยดีเท่าไร เพราะว่าตัวเค้าจะทำให้เกิดสีสนับกับทั้งเรื่อง รวมทั้งการแต่งตัว อะไรอย่างนี้ด้วย ถ้าอย่างกะเทยที่เปิดเผยตัวอย่างโจ่งแจ้ง ก็ต้องแต่งตัว ใส่กระโปรง นุ่งรัดๆ พิดๆ แต่ถ้าแอบๆ หน่อยก็จะเป็นเหมือนปกติอะไรอย่างนี้"

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"เค้าสร้างให้กะเทยเด่น เค้าก็ต้องให้การแต่งตัวเด่นออกมา เพราะเค้าจะขายคนคนนี้"

(ผึ้ง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ยกเว้นในละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" ที่กลุ่มผู้ชมมีความเห็นว่าไม่มีลักษณะเหมือนชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ดังตัวอย่างที่ได้จากการสนทนากลุ่มของผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ

"แต่บางทีก็แล้วแต่สถานการณ์ ด้วยนะ แต่เรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" เป็ลรู้สึกว่ามันไม่เหมือน มันเหมือนกับจับให้มาแสดงอย่างนั้นมากกว่า แบบให้เหมือนผู้หญิงแต่จริงๆ แล้วค่อนข้างแข็ง"

(เป็ล, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"เสื้อผ้า เค้าชอบใส่เสื้อยืด มันไม่เหมือนกับกะเทย"

(เป็ยก, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"เวลาตุก็สงสัยว่าเป็นกะเทยหรือเปล่า"

(ต๋อ, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"การที่จะดูว่าใครเป็นกะเทยจริงๆ ในละคร มันต้องเปรียบเทียบกับข้อมูลในตัวเราระหว่างชีวิตจริงกับละครด้วยว่ากะเทยเป็นอย่างไร "

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"กะเทยจะแต่งตัวเนียบ ทรงผมเออย อะไรเออย การกินเออย จะดูเรียบร้อยกว่าผู้ชายปกติ เพราะส่วนมากกะเทยก็ต้องพยายามทำให้ตัวเองดูดีกว่าผู้หญิง เพื่อให้ผู้ชายสนใจ เพราะถ้ามันดูไม่ดีกว่าผู้หญิงผู้ชายก็ไม่สนใจ"

(ฝั่ง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

จากการวิเคราะห์พบว่าผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีการรับรู้ว่าการแต่งกายของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครไม่ได้ต่างจากชีวิตจริง ซึ่งเป็นการรับรู้จากโทรทัศน์เปรียบเทียบกับบริบทในสังคมจริง ส่วนกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศเมื่อรับชมตัวละครชายรักร่วมเพศ การรับรู้จะเกิดจากการเปรียบเทียบชายรักร่วมเพศในละครกับตนเอง

"เสื้อผ้าที่ออกแบบดี ชายไม่จริงหญิงแท้ดีที่สุด คอสดุมดี และการแต่งตัวหล่อเก๋ดีหล่อเป็นสาวไฮโซ"

(โต้ง, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"ที่เหม่งแกเล่นดินนะ เหมือนเป็นกะเทยจริงๆ แต่การแต่งตัวหล่อเก๋เว่ออ่ะ"

(แก้ว, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"แหม ค่าเปิดร้านเสื้อผ้าก็ต้องแต่งตัวเป็นธรรมดา มาแต่งโมะๆ แล้วใครจะเอามาเล่นเป็นกะเทย"

(โต้ง, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"แต่การแต่งกายของกะเทยจริงๆ มันจะน้อยกว่าในละคร ในละครจะเวอร์ "

(พงษ์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"ไม่นะ ปกติซันก็แต่งเวอร์ "

(เบลล์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"นั่นคือพ้อยท์ที่เค้าต้องการให้มันตลก แต่จริงๆ กะเทยอย่างนั้นมันก็มีนะ คือบางเรื่องที่มันแต่งให้เวอร์อย่าง ชายไม่จริงหญิงแท้ คอสดุมต้องให้เวอร์ เพราะเค้าอยู่ในวงการบันเทิง"

(อู๋ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

อาชีพ

ผู้ชมทั้งที่เป็นรักต่างเพศ และชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าในละครโทรทัศน์ไม่ได้เน้นในเรื่องการทำงานของตัวละครชายรักร่วมเพศ และมีความเห็นว่าอาชีพที่เหมาะสมกับชายรักร่วมเพศคืออาชีพที่เกี่ยวกับความสวยงามและอาชีพที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ เช่น อาชีพเสริมสวย ดีไซน์เนอร์ และคอสดุม โดยผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าชายรักร่วมเพศในสังคมจริงนั้นประกอบอาชีพได้ทุกอาชีพ ในแต่ละสังคม เพียงแต่บางอาชีพไม่สามารถเปิดเผยตัวตนและแสดงอัตลักษณ์ชายรักร่วมเพศได้เนื่องจากอาจมีผลกระทบต่อหน้าที่การงาน แต่อาชีพที่เอื้ออำนวยให้เปิดเผยตัวตนได้เต็มที่เช่น อาชีพเสริมสวย คนก็จะเห็นว่ามีชายรักร่วมเพศที่ประกอบอาชีพนี้เป็นจำนวนมาก

การคบเพื่อน ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในละครมักเสนอกภาพของชายรักร่วมเพศที่มักจะมีเพื่อนเป็นชายรักร่วมเพศด้วยกันเสียเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งการรับรู้ของผู้ชมชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่า มีความคล้ายกับชายรักร่วมเพศในสังคมจริง กล่าวคือชายรักร่วมเพศจะมีเพื่อนทั้งที่เป็นผู้ชายและผู้หญิง แต่จะมีบางที่ที่ต้องมีการรวมกลุ่มกับเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน เพราะจะเข้าใจกันมากกว่า รวมทั้งไม่ต้องคอยดูแลเหมือนกับเวลาที่อยู่กับเพื่อนที่เป็นผู้หญิง

จากการวิเคราะห์การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์พบว่าผู้รับสารที่เป็นรักร่วมเพศ(Homosexual)และผู้รับสารที่เป็นรักต่างเพศ (Heterosexual)จะมีการรับรู้ภาพแบบฉบับ (Stereotype) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ว่าส่วนใหญ่เป็นภาพลบ

เนื่องจากตัวละครชายรักร่วมเพศในละครจะไม่ได้มีบทบาทที่สำคัญต่อเนื้อเรื่องมากนักและลักษณะเด่นชัดที่เห็นในตัวละครชายรักร่วมเพศคือ ลักษณะที่วิตว้าย กรีดกรีดตลอดเวลา จนถึงการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศที่เป็นผู้ที่ชอบไล่จับผู้ชาย มีจิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์

โดยที่ผู้รับสารที่เป็นรักร่วมเพศจะมีลักษณะของการรับชมแล้วนำตัวเองเข้าไปเปรียบเทียบกับละคร แล้วจึงเกิดความรู้สึกเป็นลบ และมีความเห็นว่าละครทำให้เกิดการสร้างภาพแบบฉบับที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศ ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

"เท่าที่ดูละครไทยแล้ว ดูแล้วยังไงก็ไม่ใช่ ชั้นพันธง แต่ถ้าจะมีคาแรคเตอร์อย่าตัวมาก แต่ยังไงดูแล้วกะเทยก็ไม่มีผลต่อเนื้อเรื่อง ตัดๆออกไปเถอะ"

(เบลล์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"จริงๆ มันก็เอาเสี้ยวของความแฉะของกะเทยมาเล่น มันก็มีเยอะนะ แบบที่มานั่งเก๊กแมนแล้วก็เป็น มันก็มี มันก็เอามาจากชีวิตจริงนะแหละ แต่เนี่ย อาจจะทำให้นำเสนอในแบบที่อย่าแฉะมั้ง ละครนะ จะสร้างให้แบบแร่ๆ อย่างนั้นมันก็ได้ละนะ แต่ว่าชีวิตจริงมันไม่ได้เป็นอย่างนั้นหรอก มันก็มีอารมณ์แตกต่างกันไป แล้วละครมันไม่ได้เอาความต่างตรงนั้นมา และตัวละครพวกนี้ไม่ใช่ตัวดำเนินเรื่อง เป็นแค่ตัวประกอบเท่านั้นเอง เป็นแค่ตัวชูรส มันไม่ใช่ตัวเด่นของเรื่องที่ทำให้เรื่องหักมุมไป"

(อุ้ม, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

"อยากจะทำได้ แต่ต้องเป็นกะเทยมีเกรตมาบ้าง ให้กะเทยมีค่าบ้าง"

(พงษ์, สัมภาษณ์, 26 มีนาคม 2543)

ส่วนชายรักร่วมเพศที่มีความรู้สึกชอบตัวละครชายรักร่วมเพศในละครก็เนื่องจากการนำตัวเองเข้าไปเปรียบเทียบกับตัวละครเช่นกัน แต่เกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกันและมีความพอใจที่ได้เห็นตัวละครชายรักร่วมเพศที่ผู้ชมชายรักร่วมเพศถือว่าเป็นเสมือนตัวแทนของตนเข้าไปมีส่วนร่วมในละคร อันจะทำให้ผู้ชมเกิดความเคยชินกับพฤติกรรมรักร่วมเพศซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับบทบาทของชายรักร่วมเพศได้ในที่สุด

ส่วนผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศมีความเห็นว่าภาพลบที่เกิดในชายรักร่วมเพศนั้น เป็นลักษณะที่เห็นได้จริงในชีวิตประจำวัน แต่การมีชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์โดยที่บทบาทและความสำคัญต่อเรื่องมีไม่มากพอทำให้เกิดความรำคาญ โดยที่ผู้ชมรักต่างเพศที่เป็นผู้หญิงที่ไม่ชอบตัวละครชายรักร่วมเพศ มีความเห็นว่าการแสดงออกของตัวละครชายรักร่วมเพศมีมากเกินไป และเป็นความต้องการเลียนแบบเพศหญิง และลดปมด้อยในความต้องการเป็นหญิงของชายรักร่วมเพศ ดังตัวอย่างจากการสนทนากลุ่มต่อไปนี้

"บุคลิกของกะเทยในละครกับชีวิตจริงมันก็มีส่วนคล้ายแต่ไม่หมด แต่จริงๆ แล้วมันก็แรดในตัวอย่างน้อยก็ต้องมี 20-30 เปอร์เซ็นต์ แล้วที่เหลือก็แล้วแต่สถานการณ์ส่งเสริมให้แสดงออกเท่าไร ผู้หญิงก็เหมือนกัน รวมตัวกันก็เต็มที่"

(หญิง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

"เพราะบางที่ชายรักร่วมเพศก็ไม่ได้ร้ายเหมือนในละคร แล้วก็ไม่ได้ดีเหมือนในละคร ในละครมันเป็นการเติมสร้างเข้าไปเยอะ แต่ชายรักร่วมเพศ หรือกะเทยนี้ยังไ้ก็ต้องแรดมากกว่าผู้หญิง เพื่อให้เป็นจุดสนใจใจ อยากรู้อีฟ"

(ฝั่ง, สัมภาษณ์, 27 มีนาคม 2543)

ส่วนผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศที่ชอบตัวละครชายรักร่วมเพศนั้นมีสาเหตุมาจากความชอบลักษณะของชายรักร่วมเพศที่แปลกไปกว่าผู้หญิง หรือผู้ชายทั่วไป ทำให้เรื่องราวสนุกสนาน และสร้างสีสันเพิ่มขึ้น

จากการวิเคราะห์การรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศ (Homosexual Stereotype) ของผู้ชมจากการสนทนากลุ่ม (Focus Group) สามารถสรุปได้ว่า กลุ่มผู้ชมทั้งที่เป็นรักร่วมเพศ และรักต่างเพศ มีการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศในละครว่ามีลักษณะวิดว้าย กรีดกรีด และมีจิตใจหมกมุ่นในเรื่องเพศ ซึ่งการรับรู้นี้เป็นเป็นการรับรู้ภาพในด้านลบ โดยเป็นภาพลบอันเนื่องมาจากลักษณะบทบาททางเพศ แต่เมื่อพิจารณาการรับรู้แล้วพบว่า ผู้ชมส่วนใหญ่รับรู้ภาพโดยแยกแยะประเด็นออกว่าภาพแบบฉบับในละครนั้นเป็นลักษณะเด่นที่พบได้ในชายรักร่วม

เพศ และเป็นลักษณะที่ถูกดึงไปใช้ในละครเพื่อเพิ่มสีสันให้ละคร แต่ไม่ใช่ลักษณะทั้งหมดของชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าผู้ชมมีการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศมากกว่าภาพที่รับชมในละครเป็นอันมาก เนื่องจากกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศจะรับชมภาพของตัวละครชายรักร่วมเพศโดยมีการเปรียบเทียบกับชายรักร่วมเพศที่พบเห็นในสังคมจริง ซึ่งเป็นการรับรู้ภาพระหว่างภาพของชายรักร่วมเพศในสังคมจริงและในละคร ส่วนกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศจะมีการรับชมโดยมีการเปรียบเทียบตัวเองตามสื่อที่รับชม ซึ่งจะเป็นการรับรู้ที่แตกต่างไปจากการรับรู้ของกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศอันสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ในการรับชม นอกจากนี้ยังพบว่าสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มผู้ชมมีส่วนในการทำให้ผู้ชมมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปด้วย

จากการสำรวจทัศนคติพบว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศนั้นส่วนใหญ่ต่างก็มีเพื่อน หรือคนที่รู้จักแวดล้อมที่เป็นชายรักร่วมเพศ และมีความเห็นว่าลักษณะของชายรักร่วมเพศในละครมีส่วนคล้ายกับชายรักร่วมเพศในสังคมจริงแต่ถูกทำให้ชัดเจนกว่าเพื่อเพิ่มสีสันในเรื่อง ส่วนผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศก็ยอมรับว่าลักษณะกรี๊ดกรี๊ดและมีจิตใจหมุ่นในเรื่องเพศสัมพันธ์นั้นเป็นลักษณะที่มีในชายรักร่วมเพศจริง แต่การนำเสนอด้านเดียวนั้นทำให้ชายรักร่วมเพศถูกสร้างในภาพที่เป็นตัวตลกและไม่มีความสำคัญต่อเรื่องเท่าที่ควร และจากการสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศ และรักร่วมเพศต่างมีความเห็นเหมือนกันว่าถ้าจะมีชายรักร่วมเพศในละคร ควรจะมีการเพิ่มความหลากหลายในด้านบทบาทและบุคลิกลักษณะของตัวละครให้มากกว่านี้

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 7

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "ภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์" กับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผู้ส่งสาร (S) สาร (M) ช่องทางในการสื่อสาร (C) และผู้รับสาร (R) จากละครโทรทัศน์ซึ่งเป็นผลผลิตทางวัฒนธรรมของคนในยุคสมัยใหม่ว่า มีรูปแบบความสัมพันธ์ต่อกันเป็นเช่นใด โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการศึกษาในแต่ละด้านดังนี้ คือ

1. ภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ (สารและช่องทางในการสื่อสาร)

กลุ่มตัวอย่างประเภทละครที่ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์ ได้แก่ ละครที่มีตัวละครชายรักร่วมเพศ 7 เรื่องด้วยกัน ได้แก่ "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" "ชายไม่จริงหญิงแท้" "เจนนี...นางสาวจำเป็นอะ" "รักเล่ห์เพทุบาย" "บังเอิญรวยช่วยไม่ได้" "รักสองภพ" และ "กิจกรรมชายโสด"

ผลการวิจัยพบว่า ภาพของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์มีลักษณะภายนอกที่หลากหลายขึ้น คือ มีทั้งลักษณะของความเป็นชาย ลักษณะของความเป็นหญิง และลักษณะที่ผสมผสานระหว่างความเป็นชายและความเป็นหญิง แต่ลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนมากที่สุด คือ ลักษณะของความเป็นหญิง(Femininity) กล่าวคือตัวละครชายรักร่วมเพศทุกคนยกเว้น "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" เท่านั้นที่ไม่มีลักษณะของความเป็นหญิงอยู่เลย นอกนั้นชายรักร่วมเพศในละครจะมีลักษณะกระตุงกระตึ่ง วิดว้าย อยู่เสมอ

ลักษณะดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าปัจจุบันภาพของชายรักร่วมเพศในสังคมมีความหลากหลายมากขึ้นดังที่จะเห็นได้จากภาพที่ปรากฏในละครโทรทัศน์ แต่ภาพที่ยังคงถูกนำเสนอมากที่สุดก็คือ ภาพของชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะของความเป็นหญิง และเมื่อพิจารณาลักษณะของความเป็นหญิงที่ถูกนำเสนอในละคร พบว่ามีภาพที่เป็นลบ กล่าวคือ ลักษณะที่เห็นได้ชัดเจนคือ กิริยาท่าทางที่กรีดกรีด วิดว้าย และมีจิตใจที่หมกมุ่นในเรื่องเพศเป็นส่วนใหญ่ ในขณะที่การนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะของความเป็นชาย หรือลักษณะผสมผสานระหว่างความเป็นชายและความเป็นหญิง จะเริ่มปรากฏขึ้นบ้างเป็นส่วนน้อย แต่ภาพเหล่านี้ โดยเฉพาะภาพชายรักร่วมเพศที่มีลักษณะของความเป็นชายของ "กองทัพ" จากเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" นั้นกลับเป็นที่

นิยมในหมู่ผู้ชม เป็นแนวโน้มที่แสดงให้เห็นถึงภาพชายรักร่วมเพศที่แตกต่างไปจากที่ละครโทรทัศน์ไทยเคยมีมา และผู้ชมสามารถยอมรับได้ กล่าวคือบทบาทของชายรักร่วมเพศที่ไม่ต้องมีลักษณะของความเป็นหญิงอยู่เลย

ส่วนในด้านบทบาทของตัวละครนั้นพบว่าบทบาทที่ตัวละครชายรักร่วมเพศมีมากที่สุด คือตัวละครสมทบ โดยจะมีบทบาทเป็นเพื่อนนางเอกมากที่สุด ซึ่งจัดว่าภาพบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศซึ่งเป็นภาพในด้านบวก เนื่องจากตัวละครชายรักร่วมเพศจะอยู่ฝ่ายคนดี ซึ่งเป็นการนำเสนอบทบาทโดยใช้ลักษณะทางสังคมและจริยธรรมในการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศในละครด้วย

อาชีพของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น พบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพอยู่ในวงการบันเทิง ซึ่งเป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับความสวยงามและความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งนับเป็นการให้ภาพสถานภาพทางสังคมที่เป็นบวกของชายรักร่วมเพศ ส่วนลักษณะการคบเพื่อนของตัวละครชายรักร่วมเพศนั้นพบว่าชายรักร่วมเพศในละครมีเพื่อนที่หลากหลาย ทั้งเพื่อนที่เป็นชายรักร่วมเพศเหมือนกัน และเพื่อนที่เป็นรักต่างเพศ โดยเฉพาะพระเอก-นางเอกในเรื่อง โดยตัวละครชายรักร่วมเพศที่เป็นเพื่อนพระเอก-นางเอกจะมีหน้าที่ประสานความสัมพันธ์ระหว่างพระเอกและนางเอกให้กลับมารักและคืนดีกันมากที่สุด ซึ่งนับเป็นภาพในด้านบวกที่มีมากที่สุดเกี่ยวกับบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

2. การศึกษากระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ (ผู้ส่งสาร)

พบว่าผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ คือ ผู้กำกับละครโทรทัศน์ สืบเนื่องจากในการกำหนดบทบาทของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้น ไม่ได้มีปัจจัยทางการตลาด หรือทางการขายที่ต้องคำนึงถึงเหมือนกับการเลือกนักแสดงหลักเช่น พระเอกหรือนางเอกของเรื่อง ดังนั้นผู้กำกับละครโทรทัศน์จะมีส่วนในการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศเป็นอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการกำหนดบทบาท บุคลิกลักษณะ และสถานะทางสังคมของชายรักร่วมเพศ โดยอาศัยขั้นตอนและกระบวนการในการผลิต

โดยในละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" และ "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" นั้นเป็นการสร้างภาพชายรักร่วมเพศที่เกิดจากเจตนาที่จะสร้างภาพหรือเปลี่ยนทัศนคติที่ผู้ชมมีต่อชายรักร่วม

เพศ โดยในเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย" นั้น ผู้กำกับได้รับอิทธิพลของภาพของชายรักร่วมเพศที่เห็นในต่างประเทศ ซึ่งจะมีลักษณะของความเป็นชาย และมีการเปิดเผยเอกลักษณ์รักร่วมเพศ โดยผู้กำกับต้องการนำเสนอภาพที่แปลกใหม่ที่ในละครโทรทัศน์ไทยยังไม่เคยมีภาพเช่นนี้ออกมา และหวังผลในการเปลี่ยนทัศนคติและการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศของผู้ชมว่าไม่จำเป็นต้องมีลักษณะของความเป็นหญิงเพียงอย่างเดียว

ละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง" นั้น เป็นละครที่ถูกสร้างขึ้นมาจากความฝันของผู้กำกับ และความต้องการนำเสนอเรื่องราวที่แปลกใหม่เกี่ยวกับชายรักร่วมเพศ จึงได้สร้างละครที่มีตัวละครเอกเป็นชายรักร่วมเพศ และต้องการนำเสนอให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของตัวละครชายรักร่วมเพศที่มีความตั้งใจที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองมาเป็นชายรักต่างเพศและสามารถทำสำเร็จในที่สุด

ละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" ผู้ที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสร้างภาพนั้นประกอบไปด้วยผู้กำกับ ฝ่ายเสื้อผ้า และคนเขียนบท โดยที่ผู้กำกับได้สร้างภาพชายรักร่วมเพศจากลักษณะร่วมของชายรักร่วมเพศที่สังเกตได้จากชายรักร่วมเพศที่พบเห็นในสังคมจริง

ละครเรื่อง "บังเอิญช่วยไม่ได้" นั้นถึงแม้ตัวละครชายรักร่วมเพศจะมีบทบาทเป็นตัวละครสมทบ แต่ผู้กำกับก็มีความต้องการในการนำเสนอภาพที่แปลกใหม่ไปกว่าที่เคยเห็น จึงได้สร้างภาพของชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบเพศหญิงที่เป็นชายวัยกลางคน และให้นักแสดงที่เป็นชายรักต่างเพศที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมารับบทชายรักร่วมเพศ โดยประเด็นหลักที่ต้องการนำเสนออีกคือ ความตลกและสนุกสนาน

ละครเรื่อง "เจนนี...นางสาวจำเป็นฮะ" นั้นผู้กำกับไม่ได้ต้องการสร้างภาพเกี่ยวกับชายรักร่วมเพศแต่อย่างใด การนำชายรักร่วมเพศมาเล่น จุดมุ่งหมายก็เพื่อสร้างสีสัน และความสนุกสนานในเรื่อง โดยลักษณะภาพความเป็นลบในเรื่องนั้น ไม่ได้เกิดจากเจตนาการสร้างภาพ แต่เป็นไปเพื่อสร้างความบันเทิงมากกว่า

ละครเรื่อง "รักสองภพ" เกิดจากเจตนาต้องการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศเพื่อสะท้อนให้เห็นว่าสังคมยังมีชายรักร่วมเพศอยู่เพื่อเปลี่ยนทัศนคติของผู้ชมให้คุ้นเคยและยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น โดยให้บทบาทเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือพระเอก

ละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด" นั้น ถึงแม้การวางบทบาทของชายรักร่วมเพศจะเป็นไปตามบทบาทประพันธ์เดิมที่มีอยู่แล้ว แต่ผู้กำกับก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกลักษณะของชายรักร่วมเพศไปจากบทประพันธ์ เพื่อให้เป็นไปตามการรับรู้ภาพชายรักร่วมเพศในสังคมจริงว่าไม่จำเป็นต้องแต่งกายเป็นผู้หญิง

ซึ่งจากการวิเคราะห์กระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครแต่ละเรื่องแล้วพบว่าผู้ผลิตมีเจตนาในการสร้างภาพบวกให้กับชายรักร่วมเพศในด้านที่เป็นบุคคลที่ทำให้เกิดบรรยากาศที่สนุกสนาน และเป็นผู้ที่คอยช่วยเหลือพระเอก-นางเอกในเรื่อง โดยบุคลิกลักษณะของชายรักร่วมเพศเกิดจากการสังเกตชายรักร่วมเพศในสังคมแล้วดึงลักษณะเด่นที่พบเห็นมาใช้ในละคร หรือเกิดจากการนำชายรักร่วมเพศมาเล่นในเรื่องเลย โดยที่มีการเพิ่มความชัดเจนในเรื่องของอารมณ์ เช่น กรีดกรีด วิดว้ายมากขึ้นเพื่อให้เหมาะกับแนวของละครเช่นแนวคอมเมดี้ ที่เน้นความสนุกสนาน

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่าผู้กำกับละครแต่ละเรื่องต่างก็มีความคุ้นเคยกับชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว อันได้แก่การทำงาน หรือการมีเพื่อนเป็นชายรักร่วมเพศทำให้ต้องการนำเสนอภาพของชายรักร่วมเพศในแบบที่ตนเคยมีประสบการณ์ในการพบเห็น และจากละครทั้ง 7 เรื่องมีการนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศที่ไม่มีลักษณะของความเป็นหญิงอยู่เลยเพียงเรื่องเดียวนั้นสะท้อนให้เห็นว่าภาพของชายรักร่วมเพศในสังคมไทยที่เห็นได้ชัดเจนก็คือภาพของชายรักร่วมเพศที่มีพฤติกรรมเลียนแบบผู้หญิง ซึ่งเป็นภาพที่สามารถนำมาใช้ได้อย่างลงตัวตามสูตรของละครแนวคอมเมดี้ดราม่า จากกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ส่วนใหญ่ก็จะดึงลักษณะที่เป็นภาพลบของชายรักร่วมเพศมาใช้ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าลักษณะที่ผู้กำกับนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในละคร ส่วนหนึ่งมาจากการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศในสังคม ซึ่งมีทั้งภาพบวกและภาพลบ และนำเสนอภาพนั้นจากการรับรู้ของตนเองออกมาด้วย

3. การรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม (ผู้รับสาร)

พบว่าผู้รับสารที่เป็นรักร่วมเพศ(Homosexual)และผู้รับสารที่เป็นรักต่างเพศ(Heterosexual) จะมีการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศ (Homosexual Stereotype) ในละครโทรทัศน์ว่าจะมีลักษณะกรีดกรีด และหมกมุ่นในเรื่องเพศ ซึ่งจะมีทัศนคติที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศในละคร แต่เมื่อพิจารณาถึงการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศของกลุ่มผู้ชมแล้วพบว่า ผู้

ชมรับรู้โดยมีการแยกแยะระหว่างชายรักร่วมเพศในละครกับชายรักร่วมเพศในสังคมจริงว่าลักษณะกรีกกราดในละครเป็นการตั้งลักษณะเด่นมาใช้เพื่อความสนุกสนานของเรื่องเท่านั้น นอกจากนี้พบว่ากลุ่มผู้ชมทั้งที่เป็นรักต่างเพศ และรักร่วมเพศมีทั้งที่มีความพึงพอใจในการรับชม และความไม่พึงพอใจในการรับชมละครที่มีชายรักร่วมเพศ โดยความพึงพอใจของกลุ่มผู้ชมเนื่องมาจากชายรักร่วมเพศช่วยเพิ่มสีสันในละคร และกลุ่มผู้ชมรักร่วมเพศมีความเห็นว่าการที่มีชายรักร่วมเพศในละครมีส่วนช่วยให้สังคมยอมรับชายรักร่วมเพศมากขึ้น ส่วนกลุ่มผู้ชมที่ไม่พึงพอใจพบว่าเป็นเพราะบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครมักมีด้านเดียว ซึ่งไม่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง ไม่จำเป็นต้องมีก็ได้ และการที่มีบทบาทในด้านเดียวมากเกินไปทำให้กลุ่มผู้ชมเกิดความรู้สึกว่าถูกยึดเยียด และกลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศมีความเห็นว่าการสร้างภาพแบบฉบับที่เป็นลบและส่งผลร้ายต่อชายรักร่วมเพศในสังคมจริง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศของกลุ่มผู้ชมนั้นมีการรับรู้ภาพที่ไปไกลกว่าที่สื่อละครโทรทัศน์ได้นำเสนอ กล่าวคือ ผู้ชมมีการเปรียบเทียบระหว่างภาพของชายรักร่วมเพศที่เห็นในละคร กับภาพของชายรักร่วมเพศที่เห็นในสังคมจริงด้วย โดยที่ถ้าเป็นกลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศจะมีการเปรียบเทียบการรับรู้จากสองด้านดังกล่าว ส่วนผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศจะมีการรับรู้โดยเปรียบเทียบชายรักร่วมเพศในละครกับตนเองเลยว่ามีเหมือนหรือแตกต่างกันในระดับไหน และการนำเสนอที่มีความสมจริงสมจังหรือไม่ ซึ่งจากการเปรียบเทียบกลุ่มผู้ชมพบว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นชายรักร่วมเพศจะมีลักษณะของการรับรู้ที่มีการเปรียบเทียบภาพของชายรักร่วมเพศได้ชัดเจนมากกว่า และมีความตั้งใจในการรับชมสูงกว่ากลุ่มผู้ชมที่เป็นรักต่างเพศด้วย

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและกระบวนการสร้างภาพและการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชมนั้น ผู้วิจัยเสนอข้อวินิจฉัยได้ 3 ประเด็นดังนี้คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

พบว่าภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์มีความสัมพันธ์กับกระบวนการสร้างภาพโดยผู้ที่มีอิทธิพลมากที่สุดในการสร้างภาพ คือ ผู้กำกับ ซึ่งผู้กำกับส่วนใหญ่มีเจตนาในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศที่มีความแปลกใหม่มากขึ้น โดยละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้" นั้นผู้กำกับไม่ได้มีความต้องการในการนำเสนอเรื่องราวของชายรักร่วมเพศโดยตรง แต่ภาพที่ออกมาคือภาพของชายรักร่วมมีบทบาทต่อเรื่องมากและมีโครงสร้างการเล่าเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชายรักร่วมเพศโดยตรง

เมื่อพิจารณาภาพของชายรักร่วมเพศที่ปรากฏนั้นพบว่าเกิดจากการสร้างภาพที่เกิดจากการรับรู้ภาพของผู้กำกับที่มีต่อชายรักร่วมเพศในสังคมจริง ทั้งภาพที่เป็นบวก และภาพที่เป็นลบ แต่การนำเสนอภาพที่เป็นบวกของชายรักร่วมเพศมาจากการกำหนดบทบาทและสถานะทางสังคมที่ก่อให้เกิดภาพบวกของผู้กำกับ และภาพที่เป็นลบของชายรักร่วมเพศเกิดจากการตั้งลักษณะของความเป็นหญิงที่ก่อให้เกิดภาพลบมาใช้ในละคร เพื่อให้เกิดสีสันและความสนุกสนานในเรื่อง

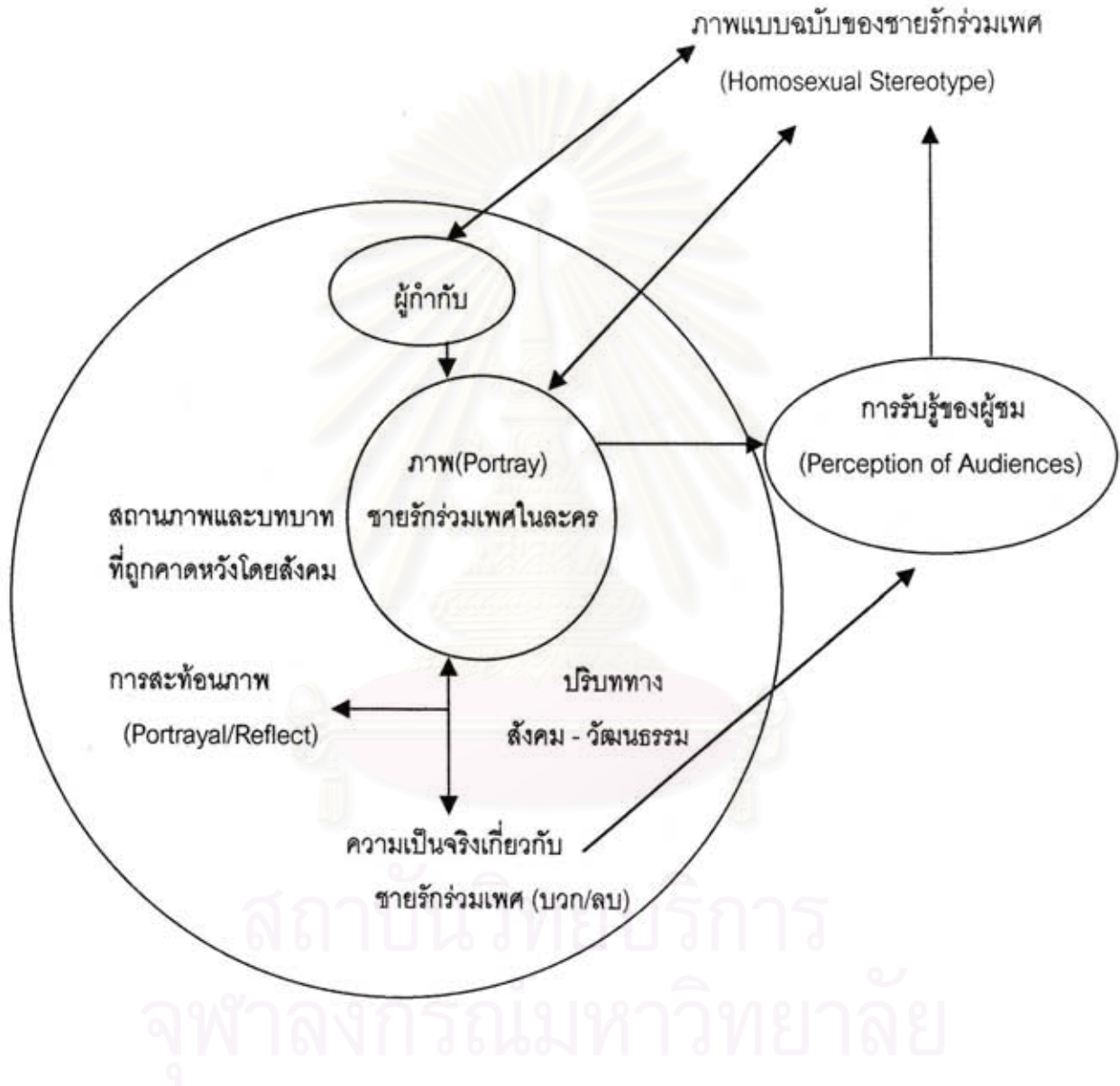
2. ภาพและการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

พบว่า แม้ว่าภาพในละครโทรทัศน์ภาพส่วนใหญ่จะออกมาเป็นภาพบวก แต่ผู้ชมส่วนใหญ่มีความรู้สึกที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ สืบเนื่องจากผู้ชมมีการรับรู้ภาพของชายรักร่วมเพศในสังคมจริง และพบว่าชายรักร่วมเพศในสังคมมีลักษณะที่หลากหลายกว่าชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ โดยเฉพาะลักษณะนิสัย ซึ่งในละครโทรทัศน์มักนำเสนอภาพวิดว้าย กรීด กรีตของตัวละครในเรื่องเพียงด้านเดียว (Flat Charactors) ซึ่งไม่มีบทบาทต่อเรื่องมากไปกว่าการเพิ่มสีสัน และในการนำเสนอด้านเดี่ยวนี้นี้ ทำให้ผู้ชมส่วนใหญ่มีความรู้สึกว่าถูกยึดเยียดหรือบังคับให้ดู ทำให้เกิดความรู้สึกเป็นลบต่อตัวละครชายรักร่วมเพศมากขึ้น แต่ผู้ชมทั้งที่เป็นรักร่วมเพศ และรักต่างเพศสามารถแยกความแตกต่างและความรู้สึกระหว่างชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์และในสังคมจริงได้เป็นอย่างดี

3. กระบวนการสร้างภาพและการรับรู้ภาพแบบฉบับของตัวละครชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์

พบว่ากระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ มีความขัดแย้งกับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม เนื่องจากในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้นผู้ผลิตต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญและบทบาทของชายรักร่วมเพศที่มีมากขึ้นในสังคม จึงมีการสร้างตัวละครชายรักร่วมเพศขึ้นมา แต่ผู้ชมส่วนใหญ่มีความเห็นว่าชายรักร่วมเพศไม่มีบทบาทต่อเนื้อเรื่อง เป็นเพียงสีสัน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานเท่านั้น ทำให้ภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์สะท้อนว่าชายรักร่วมเพศมีจริงในสังคม แต่ไม่ได้มีบทบาทหรือหน้าที่ที่สำคัญแต่อย่างใด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพและกระบวนการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์กับการรับรู้ภาพแบบฉบับของผู้ชม สามารถนำเสนอข้อค้นพบรวบยอดดังแผนภาพที่ 7.1 ต่อไปนี้

แผนภาพที่ 7.1 แสดงกระบวนการสร้างภาพ (Portray) ของชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์
ที่อาจก่อให้เกิดการรับรู้ภาพแบบฉบับของชายรักร่วมเพศของผู้ชม

จะเห็นได้ว่าลักษณะของการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์นั้นมีความสัมพันธ์กับลักษณะการรับรู้ภาพในสังคมและบริบทแวดล้อมที่ผู้กำกับมีประสบการณ์อยู่ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบริบทเดียวกับที่กลุ่มผู้ชมอยู่เช่นกัน ดังนั้นการสร้างภาพของชายรักร่วมเพศในละครจึงมีแนวโน้มที่จะสอดคล้องกับความคิดของกลุ่มผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศ แม้ว่าผู้กำกับจะมีความต้องการในการสร้างภาพเป็นบวกอันได้แก่ บทบาทและสถานะทางสังคมให้ชายรักร่วมเพศ แต่ภาพความกรีดกรีด และลักษณะของการหมกมุ่นในเรื่องเพศก็ยังถูกนำเสนอในละครเช่นเดิม รวมทั้งการนำชายรักร่วมเพศมาเพื่อเพิ่มสีสันและความสนุกสนานโดยให้ชายรักร่วมเพศรับบทตลกนั้น แม้จะไม่ได้เกิดจากเจตนาในการสร้างภาพลบแต่อย่างใด แต่ผู้ชมได้เกิดการรับรู้ภาพที่เป็นลบนี้มากกว่าด้านบวก เนื่องจากเป็นภาพที่สอดคล้องกับทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศอยู่แล้ว ในด้านของบทบาททางเพศ

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. เนื่องจากผู้วิจัยเป็นหญิงรักต่างเพศ (Heterosexual) ทำให้การวิเคราะห์ภาพอาจมีความแตกต่างไปจากมุมมองและทัศนคติของชายรักร่วมเพศได้ เนื่องจากภาพและการรับรู้ภาพระหว่างรักต่างเพศและรักร่วมเพศมีความแตกต่างกันในด้านประสบการณ์ทางตรงและทางอ้อม
2. เนื่องจากสนทนากลุ่มมีเพียงตัวแทนจากผู้ชมที่เป็นรักร่วมเพศและรักต่างเพศที่มีความแตกต่างด้านประชากรและจำนวนไม่มาก ทำให้ข้อมูลที่ได้เป็นเพียงการศึกษานำร่องเพื่อสำรวจทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อชายรักร่วมเพศได้ในระดับหนึ่ง

ข้อเสนอแนะ

1. ในการสร้างภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ ผู้ผลิตควรวางบทบาทที่มีความสำคัญต่อเนื้อเรื่อง หรือนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศที่มีความหลากหลายมากขึ้น เนื่องจากการนำเสนอด้านเดียวทำให้เกิดภาพแบบฉบับที่เป็นลบต่อชายรักร่วมเพศ ทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลตรงตามเจตนาของผู้ผลิต
2. สิ่งที่กองกิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์แห่งชาติ (กทช.) ได้สั่งให้ลดบทบาทของชายรักร่วมเพศในละครนั้นเป็นการชี้แนะให้สังคมไม่ยอมรับพฤติกรรมรักร่วมเพศ เนื่องจากผิดไปจากบรรทัดฐานของสังคม และกลัวผู้ชมจะเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบ แต่จากการสำรวจทัศนคติ

พบว่ากลุ่มผู้ชมมีการรับรู้ภาพที่เป็นลบของชายรักร่วมเพศมากกว่าภาพที่เป็นบวก ดังนั้นภาพของชายรักร่วมเพศในละครไม่น่าจะมีส่วนในการก่อให้เกิดพฤติกรรมดังกล่าวแต่อย่างใด และสื่อมีแนวโน้มที่จะเสนอภาพของชายรักร่วมเพศที่มีความหลากหลายมากขึ้นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาดังกล่าว เช่น ให้ชายรักร่วมเพศแสดงบทบาทของความเป็นชาย อันเป็นแนวโน้มของพัฒนาการในการเสนอภาพชายรักร่วมเพศในละครโทรทัศน์ไทย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในอนาคต

1. ผู้ที่สนใจวิจัยเกี่ยวกับกลุ่มผู้ชมหรือผู้รับสารสามารถนำมาศึกษาได้โดยละเอียด โดยการเพิ่มกลุ่มประชากรที่มีความหลากหลายมากขึ้นทั้งเพศ วัย การศึกษา ถิ่นที่อยู่อาศัย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ชัดเจนและใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุดได้
2. ผู้ที่สนใจวิจัยเกี่ยวกับพัฒนาการของบทบาทของชายรักร่วมเพศในอนาคตสามารถนำไปศึกษาต่อได้เนื่องจากภาพของชายรักร่วมเพศมีแนวโน้มในการปรับเปลี่ยนบทบาทที่เริ่มชัดเจนขึ้น ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงของค่านิยมทางสังคมที่มีต่อชายรักร่วมเพศ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กาญจนา แก้วเทพ. 2541. การวิเคราะห์สื่อ ; แนวคิดและเทคนิค. กรุงเทพมหานคร ; อินฟินิตี้เพรส.
- กาญจนา แก้วเทพ. 2541. สื่อสารมวลชน ; ทฤษฎีและแนวทางการศึกษากรุงเทพมหานคร ; โรงพิมพ์ภาพพิมพ์.
- กิริติ นาคอินทนนท์. ผู้กำกับละครเรื่อง "เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง". สัมภาษณ์, 7 กุมภาพันธ์ 2543.
- จารึก สงวนพงษ์. ผู้กำกับละครเรื่อง "รักสองภพ". สัมภาษณ์, 12 เมษายน 2543.
- จิตรลดา ดิษยนันท์. 2538. กลยุทธ์ในการผลิตละครโทรทัศน์ ของบริษัท กันตนา วิดีโอโปรดักชั่น จำกัด. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชীনฤดี วัชรเดชะ. 2539. การวิเคราะห์บทบาททางสังคมของตัวละครคนใช้ในละครโทรทัศน์. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพล โกมารชุน. ผู้กำกับละครเรื่อง "กิจกรรมชายโสด". สัมภาษณ์, 23 เมษายน 2543.
- นพรัตน์ พุทธิรัตนมณี. ผู้จัดการฝ่ายผลิตละครเรื่อง "เจนนี่...นางสาวจำเป็นอะ". สัมภาษณ์, 15 มีนาคม 2543.
- บงกชมาศ เอกเจียม. 2532. เกย์ ; กระบวนการพัฒนาและอรรถลักษณะรักร่วมเพศ. คณะสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ปาริฉัตร เสวตรเสวณี. 2541. กระบวนการและปัจจัยในการคัดเลือกนักแสดงในละครโทรทัศน์ไทย. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญมาศ กำเนิดโทน. 2528. การยอมรับของครูต่อนักเรียนเกย์. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รักใจ จินตวิโรจน์. 2541. การนำเสนอภาพชายรักร่วมเพศในภาพยนตร์ไทยและอเมริกัน. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิลักษณ์ แจ่มสุข. 2538. การนำเสนอภาพตัวละครเอกในละครโทรทัศน์. คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สมจริง ศรีสุภาพ. ผู้กำกับละครเรื่อง "รักเล่ห์เพทุบาย". สัมภาษณ์, 26 กุมภาพันธ์ 2543.
 สุวรรณดี จักราวุธ. ผู้กำกับละครเรื่อง "บังเอิญรอยช่วยไม่ได้". สัมภาษณ์, 29 มกราคม
 2543.
 อิศริยะ จารุพันธ์. ผู้กำกับละครเรื่อง "ชายไม่จริงหญิงแท้". สัมภาษณ์, 1 มีนาคม 2543.

ภาษาอังกฤษ

- Berger, Arther. 1991. **Media Research technique**. California : Sage Publication, Inc.
 Blumer, H. 1969. **Symbolic Interaction : Perspective and Method**. New York : Prentice-
 hall.
 Jacques-Philippe Leyens, Vincent Yzerbyt and Georges Schadron. 1994. **Stereotype and
 Social cognition**. SAGE Publications.
 James V. McConnell. **Understanding Human Behavior**. CBS International / Edition.
 pp. 631-657.
 R. W. Connell. 1987. **Gender and Power**. Standford University Press.

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

เรื่องย่อละครโทรทัศน์

1. เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง

ออกอากาศเมื่อ 13 กรกฎาคม 2541 ทางช่อง 5

ละครเรื่องนี้มีชายรักร่วมเพศ คือ "เก้" ซึ่งเป็นพระเอกของเรื่อง และเพื่อนของเก้ ที่เป็นชายรักร่วมเพศอีก 2 คน คือ "จิ้น" กับ "เล็ก"

เรื่องย่อ

เรื่องราวเกิดขึ้นคืนวันหนึ่ง ที่ "นัท" หญิงที่มีจิตใจเป็นทอมผิดหวังจากความรักจึงตัดสินใจฆ่าตัวตาย ในขณะที่นัทกำลังจะกระโดดสะพานลอย นัทก็ถูกขัดขวางโดย "เก้" ผู้ซึ่งตั้งใจจะมาฆ่าตัวตายเพราะผิดหวังในความรักเหมือนกัน เนื่องจากเก้นั้นชายรักร่วมเพศ เก้เริ่มเล่าถึงอดีตที่ผ่านมาก่อนที่จะตัดสินใจฆ่าตัวตายว่า เก้แอบชอบคอนเพื่อนที่รู้จักกันตั้งแต่ปี 1 เก้ตามจีบคอนจนได้เป็นแฟนกับคอนตอนปี 3 โดยเก้มีข้อตกลงกับคอนว่าห้ามเก้เปิดเผยฐานะระหว่างเก้กับคอนให้เพื่อนที่มหาวิทยาลัยรู้ และเก้ยังเป็นคนออกค่าลงทะเบียนส่งเสียให้คอนเรียนหนังสือ รวมถึงค่าใช้จ่ายิปาณะที่เก้ต้องคอยออกให้คอนอยู่เสมอ ทั้งคู่อาศัยอยู่ด้วยกันแต่ไม่ได้มีความสัมพันธ์ถึงขั้นร่วมเพศ เนื่องจากคอนอ้างว่าต้องการให้เกียรติเก้ซึ่งเป็นผู้หญิง ต่อมาพฤติกรรมของคอนเริ่มเปลี่ยนไปและเริ่มทำร้ายร่างกายเก้เมื่อถูกถามเข้าที่ ไม่ให้ยืมรถหรือขัดใจคอน จนกระทั่งวันหนึ่งเก้และเพื่อนได้ตามคอนไปและพบว่าคอนแอบไปมีความสัมพันธ์กับทิพย์ ม่ายสาวผู้ซึ่งเต็มใจจะส่งเสียคอนแทนเก้ เก้เสียใจมากจนตั้งใจจะมาฆ่าตัวตายที่สะพานแห่งนี้

นัทเริ่มเล่าให้เก้ฟังว่า ที่บ้านนัทเป็นร้านขายเทป และได้มารู้จักกับทรายนักศึกษาที่เป็นลูกค้าที่ร้าน เมื่อเริ่มรู้จักและสนิทสนมกัน นัทจึงสารภาพรักออกไปแต่กับถูกทรายปฏิเสธว่าคิดกับเธอเพียงเพื่อนเท่านั้น เธอจึงคิดฆ่าตัวตาย

เมื่อทั้งสองซึ่งมีความรักที่ไม่สมหวังต่างได้มาพูดคุยกันก็เกิดความเข้าใจกัน ทั้งคู่ต่างให้กำลังใจกันและให้สัญญาว่าจะช่วยกันเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยจะเปลี่ยนตัวเองสู่เพศที่แท้จริง โดยนัทจะลองเป็นผู้หญิงดู และเก๋ก็จะหัดเป็นผู้ชาย โดยทั้งคู่ต่างพยายามสอนบทบาทของอีกเพศให้กันและกัน โดยเก๋จะสอนนัทให้เป็นผู้หญิงและนัทจะสอนเก๋ให้เป็นผู้ชาย ในขณะที่อยู่ด้วยกันนั้นนัทก็เริ่มมีใจชอบพอเก๋อย่างผู้หญิงชอบผู้ชายจริงๆ

วันหนึ่งในขณะที่นัทเดินทางกลับบ้าน รถเกิดเสียระหว่างทาง นัทเห็นรถคันหนึ่งจอดอยู่ จึงเดินเข้าไปเพื่อขอความช่วยเหลือแต่ปรากฏว่ามีการฆาตกรรมในรถคันนั้น ตอนใช้มีดจ้วงแทงสาวคู่ขา และกำลังกรีดหน้าผากศพเป็นรูปวงแหวน นัทเห็นเข้าจึงตกใจร้องเสียงดังออกมา ตอนจึงหันมามองหวังจะฆ่านัทด้วย แต่นัทต่อสู้และหนีมาได้ ชาวการฆาตกรรมนี้ดังมากและนัทได้บอกกับนักข่าวว่าตนเองจำหน้าฆาตกรได้ เป็นเหตุให้ตอนตามมาถึงบ้านเพื่อฆ่านัทปิดปาก ในขณะที่กำลังต่อสู้กันอยู่เก๋ก็เข้ามาขัดขวาง และต่อสู้กับตอนจนถูกมีดแทงไปหลายแผล แต่เก๋ก็เอาชนะตอนจนได้ ตอนถูกตำรวจจับ ในขณะที่การชนะตอนครั้งนี้ทำให้เก๋มีความมั่นใจในความเป็นผู้ชายของตนเอง ทั้งตอนและเก๋จึงสารภาพความในใจต่อกันและรักกันแบบชายจริงหญิงแท้ในที่สุด

2. ชายไม่จริงหญิงแท้

ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2541 ทางช่อง3

ละครเรื่องนี้มีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศจำนวนมาก แต่ตัวละครที่บทบาทเด่นในเรื่องมี 4 คนด้วยกันคือ "เจ้เคน" "ชาติ" "สมิง" และ "โมนิก้า"

เรื่องย่อ

"ศริน" หรือ ชิน เป็นพนักงานสาวบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ที่ต้องถูกไล่อพยพเนื่องจากบริษัทปิดลงเพราะพิษเศรษฐกิจตกต่ำโดยไม่ได้เงินชดเชยใดๆ ประกอบกับเธอมีภาระที่ต้องผ่อนทั้งคอนโดและรถ ได้ไปเจอกับ "เคน" หรือ เจ้เคน ซึ่งเป็นนักร้องที่กำลังถูกไล่ออกจากงานเหมือนกัน ทำให้ทั้งคู่เข้าใจกันและเปิดท้ายขายของด้วยกัน แต่ก็ขายได้ไม่คืนักและถูกคนรู้จักดูถูก เคน

จึงให้ชินปลอมตัวไปประกวดมิสพลาสติกฟลาวเวอร์ซึ่งเป็นการประกวดความงามของเหล่า
 กะเทยเพื่อนำเงินรางวัลก้อนใหญ่มาใช้จ่าย ซึ่งเธอก็ได้รับตำแหน่งมา และยังได้รับคัดเลือกเป็น
 นางเอกละคร"โลกใบน้อยของซินดี้" จากผู้กำกับ "ลำภา" หรือภา ซึ่งเป็นที่รู้กันว่าเขาเกลียด
 กะเทย แต่ต้องมากำกับละครของกะเทย ความรู้สึกซึ่งที่ภามีต่อชินเริ่มก่อตัวขึ้นภายใต้
 ความขัดแย้งในใจของภา และความขัดแย้งกับคนรอบข้าง เนื่องจากเขาไม่ยอมรับว่าการที่เขา
 ชอบชินนั้นหมายถึงว่าเขาเป็นเกย์ ในขณะที่เดียวกันเขาก็มีคู่รักอยู่แล้วชื่อแคร์รี "ชาติ" ซึ่งเป็น
 เพื่อนกับภาและเป็นหนึ่งในทีมงานกองถ่ายของภาได้พยายามสร้างกระแสให้เกิดข่าวลือใน
 กองถ่ายว่าภาเป็นเกย์เพราะมีใจหลงรักชินซึ่งเป็นกะเทย และเมื่อเสร็จ เจ้าของหนังสือพิมพ์มา
 หลงรักชินทำให้ภาหึงหวงและเริ่มไม่แน่ใจว่าตัวเองเป็นเกย์หรือไม่ ชาติพาภาไปทดสอบความ
 เป็นเกย์ที่บาร์เกย์ และสถานอาบอบนวดของชาวเกย์ เมื่อภาถูกเกย์ลูบคลำและหอมแก้ม เขา
 โกรธมากและตอยพนักงานเกย์คนนั้น ทำให้เขาแน่ใจว่าตัวเองไม่ได้เป็นเกย์ แต่เมื่อเขามาพบชิ
 นที่ไร เขาก็ยังรู้สึกชอบชินอยู่ดี

ทีมงานที่เป็นกะเทยอีกสองคนคือ สมิง และโมนีก้า จะคอยอิจฉาและกลั่นแกล้งชิ
 นตลอดเวลา เนื่องจากชินได้เป็นนางเอกในขณะที่ทั้งคู่เป็นแค่ตัวประกอบ โดยทั้งคู่จะคอยยุให้
 แคร์รีเข้าใจภาและชินผิด ก่อให้เกิดความยุ่งยากและลำบากใจในการทำงานของภาในกองถ่าย
 รวมไปถึงชาติที่ในที่สุดความลับก็ถูกเปิดเผยว่าเขาเป็นเกย์ทำให้ชาติเริ่มแต่งสาวมากขึ้นผิดกับ
 เมื่อก่อนที่เป็นชายมาก ชาติและเคนคอยเอาใจช่วยลุ้นให้ชินกับภารักกันที่สุดใน

ภาตัดสินใจอยู่นานในการเลือกระหว่างแคร์รีที่เป็นผู้หญิงแต่เขาไม่ได้รัก กับชินที่เขา
 คิดว่าเป็นกะเทย ในที่สุด เขาก็ตัดสินใจเลือกชินเพราะเขารักชินโดยไม่สนใจว่าจะเป็นเพศอะไร
 ชินจึงบอกเขาว่าจริงๆ แล้วเธอเป็นผู้หญิงทำให้ภาดีใจมาก แต่ทั้งคู่ก็ต้องถูกกีดกันจากพ่อแม่
 ของภาที่เมื่อรู้ว่าทั้งสองรักกันจากข่าวหน้าหนึ่งทางหนังสือพิมพ์ ขณะเดียวกันเคนก็เริ่มสงสัยว่า
 ตัวเองเป็นเอดส์เนื่องจากคู่นอนของตนเป็นเอดส์และเคนเริ่มมีผื่นขึ้นที่ผิวหนังทำให้ต้องแยกห่าง
 จากชิน ในที่สุดชินทนความอึดอัดไม่ไหว เมื่องานประกาศรางวัลมิสโทรทัศน์ทองคำมาถึง
 และชินได้รับรางวัลนักแสดงชายยอดเยี่ยม ชินจึงขึ้นไปประกาศไม่ขอรับรางวัล และสารภาพต่อ
 หน้าสื่อมวลชนว่าจริงๆ แล้วเธอเป็นผู้หญิงทำให้แตกตื่นกันทั้งงาน แต่การกระทำครั้งนี้ทำให้
 แคร์รีเห็นใจและ ยอมหลักทางให้รวมทั้งที่บ้านภาก็เลิกขัดขวาง ทำให้ทั้งคู่สมหวังในที่สุด ส่วน

เคนก็ตัดสินใจชวนชาติไปเป็นเพื่อนเพื่อตรวจโรค และก็พบว่า เป็นเพียงโรคผิวหนัง เรื่องราวก็จบลงอย่างมีความสุข

3. เจนนี่...นางสาวจำเป็นชะ

ออกอากาศเมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2542 ทางช่อง 3

ละครเรื่องนี้พระเอกของเรื่อง คือ "เจนขวัญ" ได้ปลอมตัวเป็นหญิง แต่มีได้เป็นชายรักร่วมเพศ ตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศในเรื่องมี 2 คนด้วยกัน คือ "แหวน" และ "แป้ว"

เรื่องย่อ

"เจนขวัญ" เป็นลูกชายคนเดียวของบุญชาย และแดง เจ้าของร้านเสริมสวยแห่งหนึ่งในจังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นครอบครัวที่อบอุ่น ต้องจากบ้านที่รักเพื่อมาเรียนที่มหาวิทยาลัยที่กรุงเทพฯ ที่ตื้นเขินทรานซิติต ทำให้บุญชายและแดงอดเป็นห่วงไม่ได้ แต่ในขณะที่เดียวกันก็แอบดีใจที่เจนขวัญจะได้อยู่ห่าง "แหวน" กะเทยที่มาติดพันเจนขวัญอยู่

ในขณะที่เดียวกัน ครอบครัวของ "ปิ่น" ลูกสาวแสนสวยของสมยศ ซึ่งเป็นนายทหารใหญ่ มีฐานะดี แต่ชอบบังคับลูกให้เป็นอย่างที่ต้องการ และจรรยาซึ่งคอยตามใจสามีไปทุกเรื่อง ถึงแม้จะสงสารลูกก็ตาม สมยศบังคับให้ปิ่นเลือกเรียนแพทย์ ซึ่งปิ่นไม่ยอมเรียน แต่ก็ต้องตามใจพ่อ เมื่อปิ่นสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ก็มีข้อแลกเปลี่ยนโดยขอพ่อมาอยู่หอหญิงในมหาวิทยาลัย

เจนขวัญสอบติดคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเดียวกับปิ่น เมื่อพบหน้ากันครั้งแรก เจนขวัญก็ตกหลุมรักปิ่นทันที เจนขวัญได้พบกับ "ป๊อด" ที่มาคอยแฉสาวที่บอร์ค รายชื่อหอพัก เขาพบว่าชื่อของตนเองไปอยู่ที่หอหญิง และใช้ค่าน้ำหน้าว่านางสาว แต่ก็ไม่รู้จะแก้ไขสถานการณ์อย่างไร ป๊อดจึงชวนเจนขวัญไปอยู่หอพักเดียวกับตน แต่เจนขวัญก็มีอันต้องหนีออกมาจากหอของป๊อด เนื่องจาก "แป้ว" กะเทยร่างใหญ่ที่เป็นน้ำของป๊อดและเป็นเจ้าของหอพักจะ

ลวนลามและปล้ำเงินขวัญ เขาจึงตัดสินใจหนีออกมา แต่เงินขวัญหยิบกระเป๋าผิดใบมา เมื่อฝนตกเขาจึงเปิดกระเป๋า และพบว่าเป็กระเป๋าของแป้ว ซึ่งมีทั้งยกทรง เสื้อผ้า และวิกผมยาว

ความที่ฝนตกเงินขวัญจึงคว้าวิกของแป้วมาคลุมหัว และวิ่งมาหลบหน้าหอหญิง ผู้คุมหอซึ่งเข้าใจผิดว่าเงินขวัญเป็นผู้หญิงจึงเรียกให้เขาเข้าไปนอน เงินขวัญจึงต้องปล่อยเลยตามเลย เขาได้เข้ามาอยู่หอหญิง โดยอยู่ห้องเดียวกับ "อู๋ม" เพื่อนของปิ่น โดยเงินขวัญได้ใช้ชื่อเล่นว่า "เงินนี่" แล้วเงินขวัญก็ได้พบกับปิ่นอีกครั้ง โดยการแนะนำของ "ก๊ก" เพื่อนกลุ่มเดียวกับปิ่น

ปิ่นรู้สึกถูกชะตากับเงินนี่มาก ทำให้ทั้งสองเกิดความสนิทสนมกันอย่างรวดเร็ว ตรงข้ามกับความรู้สึกไม่ชอบหน้าที่ปิ่นมีต่อเงินขวัญ เป็นสาเหตุให้เงินขวัญปลอมตัวเป็นผู้หญิงต่อไป เพื่อศึกษานิสัยใจคอปิ่น และเพื่อให้เงินนี่เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างเงินขวัญและปิ่นโดยมีป๊อด ที่คอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ในขณะเดียวกันเงินนี่ก็ต้องถูกขัดขวางจาก "แม็ค" หนุมรูปหล่อ ฐานะร่ำรวย ลูกนายทหารใหญ่ที่มาติดพันปิ่น

ในส่วนของ "เงินขวัญ" ก็เริ่มมีรุ่นน้องชื่อ "อาร์ต" สาวสวยพราวเสน่ห์ ที่เป็นที่ยกย่องของหนุ่มๆ มาชอบพอเขาอยู่ ทำให้ปิ่นไม่พอใจ จึงพยายามทำทุกอย่างเพื่อให้เงินขวัญหันมาสนใจตนเอง ในขณะเดียวกันปิ่นก็เริ่มระแคะระคายพฤติกรรมของเงินขวัญและปิ่นก็รู้ว่าเงินนี่คือคนๆ เดียวกับเงินขวัญทำให้ปิ่นโกรธมากที่รู้ว่าเขาหลอกเธอมาตลอดเวลา แต่ในที่สุดปิ่นก็เข้าใจในความรักและความหวังดีของเงินขวัญที่มีให้ตนเสมอมา ทั้งคู่จึงสามารถปรับความเข้าใจกันได้ในที่สุด

4. รักเล่ห์เพทุบาย

ออกอากาศเมื่อวันที่ 3 มิถุนายน 2542 ทางช่อง 3

ละครเรื่องนี้มีชายรักร่วมเพศ 2 คนคือ กงทัฬ และแอนดรู

เรื่องย่อ

"เจนนิสา" ครีเอทีฟสาวบริษัทโฆษณาแห่งหนึ่ง มีคู่กัดเป็น A.E ชื่อพิงค์ ทั้งคู่พยายามจะแย่งผู้ชายคนเดียวกันคือ สธน ลูกชายเกรียงไกรเจ้าของบริษัท โดยในครั้งแรก สธนมีที่ทำสนใจเจนนิสา และชวนเธอไปทานอาหาร แต่เมื่อเธอบอกว่ายังไม่มีคู่รัก สธนก็เกิดปวดศีรษะ เปลี่ยนใจจะหันหันและหันไปชวนพิงค์แทน เมื่อเจนนิสา นำเรื่องนี้ไปเล่าให้ "กองทัพ" เพื่อนสนิทที่ทำงานที่เดียวกันฟัง กองทัพก็ออกความเห็น ว่า สธนอาจมีนิสัยเหมือนแฟนเพื่อนเขาที่ชอบแย่งแฟนคนอื่น เพราะมีความสุขที่จะได้ชนะในการแข่งขัน ซึ่งจะเป็นนิสัยที่เกิดกับคนที่มีความพร้อมในทุกๆ ด้าน มาโดยตลอด ทำให้อยากให้มีตัวเปรียบเทียบให้เห็นคุณค่าความเป็นชายของตนได้ชัดเจนขึ้น ดังนั้นเมื่อมีการประชุมบริษัทเจนนิสา จึงวางแผนแกล้งเป็นแฟนกับกองทัพ เพื่อยั่ว สธน โดยเจนนิสา ไปนั่งบนตักของกองทัพ และแสดงกิริยาหวานชื่นอย่างออกหน้าออกตา แต่ สธน ก็ไม่สนใจ ยังคงให้ความสนใจกับพิงค์ที่อ้างว่าตนเองมีแฟนเป็นนักศึกษาปริญญาโทจากเอแบค กองทัพ ได้ออกความเห็น ว่า สธนไม่สนใจตนและเจนนิสา คงเพราะเขาไม่มีกลิ่นของความเป็นผู้ชายก็เป็นได้

ที่งานเลี้ยงรุ่น เจนนิสา ได้ไปเจอเพื่อนสมัยเด็กคือ "ตราภูมิ" ที่เคยเป็นลูกไล่ โดนเจนนิสา หลอกค่าประจำ หลอกค่าประจำ เมื่อทั้งคู่มาพบกัน ก็มีเหตุให้ทะเลาะกันแบบสมัยเด็กอีกครั้ง เพื่อนๆ ในรุ่นก็เข้ามาขัดจังหวะด้วยการถ่ายรูปรูปร่างของทั้งสอง เพื่อหาเงินเข้าสโมสรศิษย์เก่า ที่บริษัทโฆษณาของเจนนิสา จะจัดงานแต่งงานให้กับเทพยุดา ลูกสาวของเกรียงไกรเจ้าของบริษัท โดยให้ครีเอทีฟช่วยกันคิดคอนเซ็ปต์ของงาน เจนนิสา ได้ออกความเห็นเกี่ยวกับการใช้ชีวิตคู่ แต่กลับถูกพิงค์ขัดคอต่อหน้า สธน เรื่องที่เจนนิสา ยังไม่มีแฟน จะรู้เรื่องเกี่ยวกับความรักที่แท้จริงได้อย่างไร เป็นเหตุให้ สธน มองเจนนิสา อย่างเยาะเย้ย เพราะความอยากเอาชนะเธอ จึงหยิบรูปที่ถ่ายคู่กับตราภูมิมาอวด และอ้างว่าตราภูมิเป็นคู่รักของเธอที่ทำดอกไม้ที่อยู่ต่ออเมริกา ปรากฏว่า ได้ผลเกินคาด สธนหันมาให้ความสนใจเจนนิสาทันที

ข่าวลือของเจนนิสา และตราภูมิดังไปทั่ว เป็นเหตุให้เจนนิสา ต้องปล่อยเลยตามเลย แกล้งเป็นแฟนกับตราภูมิ โดยมีกองทัพ จิลลา และบุรินทร์ ช่วยกันสร้างสถานการณ์ให้สมจริง จน สธนหันมาให้ความสนใจเจนนิสา แต่ในขณะที่เดียวกันทั้งตราภูมิและเจนนิสา ก็แอบมีใจให้กัน

อยู่ลึกๆ แต่เจนนิสายังไม่รู้ใจตนเองและพยายามเรียกร้องความสนใจจากสธน แต่แผนก็มาล้มเหลว เพราะสธนยอมรับว่าตัวเองรักพิงค์ และเจนนิสก็รู้แล้วว่าตัวเองรักตราภูมิ แต่ตราภูมิคิดว่าตัวเองเป็นแค่ตัวสำรองของเจนนิส จึงขอลากลับเชียงใหม่ เจนนิสรีบตามไปแล้วสารภาพความในใจซึ่งเธอยอมรับว่าเป็นความจริงจากหัวใจเป็นครั้งแรกว่าเธอรักตราภูมิทำให้ทั้งคู่ปรับความเข้าใจและอยู่ด้วยกันอย่างมีความสุข

5. บังเอิญช่วยไม่ได้

ออกอากาศเมื่อวันที่ 21 เมษายน 2542 ทางช่อง 5

ละครเรื่องนี้มีตัวละครที่เป็นชายรักร่วมเพศ 3 คน คือ "เหน่ง" และเพื่อนอีก 2 คน ที่ไม่ได้มีการกล่าวถึงชื่อ

เรื่องย่อ

เรื่องราวเริ่มต้นขึ้นเมื่อครอบครัวของนายวงศ์ และนางพรรณีชาวสวนกล้วยไม้ในชนบท ซึ่งเป็นครอบครัวที่มีความสุข ประกอบไปด้วยลูกสามคน คือ นายหน้อย ลูกชายคนโต หนุณา ลูกสาวคนกลาง นิดโหน่ง ลูกชายคนเล็ก ย่าแหวน และปุกญาติสนิท เกิดโชคดีถูกลืตเตอร์รางวัลที่ 1 ถึง 31 ใบ ทำให้ครอบครัวบ้านสวนรวยขึ้นมาอย่างไม่คาดฝัน ญาติไฮโซฯ คือ คุณหญิงโสภภาพรรณราย ภรรยารัฐมนตรีเฉลิมศักดิ์ และลูกสาว พริ้งพริ้ม ที่กรุงเทพฯ ก็เข้ามาตีสนิทชวนเข้าไปอยู่กรุงเทพฯ อาสาหาบ้านช่องให้โดยหวังจะได้ค่านายหน้าจากการนี้ พวกเขาบ้านสวนตกลงย้ายกันเข้ามาในกรุงเทพฯ เพื่อหวังให้ลูกๆ มีอนาคตที่ดีขึ้น

เมื่อครอบครัวนายวงศ์เข้ามาใช้ชีวิตที่กรุงเทพฯ หนุณาได้พบกับนาวิน นักธุรกิจหนุ่มเจ้าของเครือข่ายโทรคมนาคมหลายพันล้านและซาลีเพื่อนคู่หู หนุณาก็ตกหลุมรักนาวิน โดยไม่รู้ว่าซาลีแอบชอบและเป็นห่วงหนุณา และคอยช่วยเหลือพวกเขาบ้านสวนจากการถูกคุณหญิงโสภภาพรรณรายหลอกขายของให้

นาวินนั้นชอบพอกับม.ล.สุดารำไพอยู่ก่อนแล้ว แต่ความรักก็มีอุปสรรคจากท่านหญิงลักษณารำไพ ผู้ดีเก่าผู้เป็นแม่ ที่รังเกียจเชื้อสายจีนของนาวิน จึงบังคับให้สุดารำไพหมั้นกับชาติชายชาญที่มีตระกูลดีกว่า ประกอบกับนาวินได้ไปสนิทกับหญิงพริ้มเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจ ม.ล.สุดารำไพจึงประชดด้วยการรับหมั้นกับชาติชายชาญ

ในขณะที่ทุกอย่างกำลังดำเนินไป นายหน้อยพี่ชายคนโตซึ่งเคยมีแฟนเป็นครูสาวที่น่ารัก ฉลาดเฉลียวชื่อดอกแก้ว และมีแรมโบ้คอยขัดขวางเพราะตัวเองก็ชอบครูดอกแก้วอยู่ เมื่อ นายหน้อยย้ายเข้ามาอยู่กรุงเทพฯ และมีโอกาสใกล้ชิดหญิงพริ้มก็เกิดหลงใหลในความงามที่แตกต่างของสาวกรุงเทพฯ ทำให้ลืมดอกแก้วไป ดอกแก้วรู้เรื่องราวตลอดเวลาจากแรมโบ้ ลูกผู้ใหญ่รอนที่ฝากมาอยู่กรุงเทพฯ ด้วยก็เสียใจมากจึงตัดสินใจเข้ากรุงเทพฯ เพื่อหลีกเลี่ยงสภาพแวดล้อมเก่าๆ ที่เคยอยู่กับนายหน้อย โดยมาพักกับเพื่อนพ่อชื่อ "เหน่ง" ซึ่งเป็นดีไซเนอร์และเจ้าของร้านตัดเสื้อระดับไฮโซฯ

เมื่อมีงานเลี้ยงของสังคมนไฮโซที่เหน่งต้องจัดแพชั่นโชว์ชุดของตน นางแบบไฮโซคนหนึ่ง เกิดเป็นลม ทุกคนจึงให้ดอกแก้วขึ้นไปเดินแบบแทน ดอกแก้วพบว่าครอบครัวนายหน้อยมาในงานนี้ด้วย จึงไม่สามารถทำใจได้ เหน่งจึงให้ดอกแก้วปลอมเป็นซินดี้ หลานสาวตนซึ่งเป็นดีไซเนอร์ชื่อดังที่เพิ่งกลับมาจากเมืองนอก ชื่อของซินดี้ก็โด่งดังในวงการนางแบบ ในขณะเดียวกัน นายหน้อยก็มาคอยติดสอยห้อยตามซินดี้โดยไม่รู้ว่าเป็นคนคนเดียวกับดอกแก้ว ทั้งเหน่งและซินดี้ใช้งานนายหน้อยสารพัด โดยลึกลับ แล้วซินดี้ต้องการให้นายหน้อยเอาการเอางานขึ้นนั่นเอง

ความอับอายขายหน้าในงานเลี้ยงที่ครอบครัวบ้านสวนสร้างขึ้น ทำให้หนุณาที่หลงรักนาวินพยายามสลัดคราบสาวบ้านนอก โดยการจ้างให้ชาลีมาเป็นครูสอนมารยาทการเข้าสังคมนไฮโซฯ ให้เธอและพวกบ้านสวน ชาลีจึงจัดการเรื่องเรียนพิเศษให้นายหน้อย นิดโหม่ง และแรมโบ้ ความใกล้ชิดระหว่างคนทั้งคู่กลายเป็นความผูกพันโดยที่หนุณาเองไม่รู้ว่าได้เปลี่ยนใจมารักชาลีแล้วโดยไม่รู้ตัว

เมื่อหนุณาเปลี่ยนแปลงตัวเองเป็นสาวไฮโซได้สำเร็จ นาวินจึงเริ่มหันมาสนใจหนุณา ชาลีก็พยายามจับคู่ให้คนทั้งสองทุกวิถีทาง โดยไม่รู้ว่าจะทำให้หนุณาโกรธและน้อยใจตน หนุณาจึงตก

ลงแต่งงานกับนาวิน แต่ทั้งหนูนาและนาวินต่างก็รู้ว่าทั้งคู่ต่างมีคนอื่นในใจ พริ้งพริมาที่มาที่บ้านสวนอ้างว่ามีลูกกับนาวินเพื่อให้นาวินรับผิดชอบตนเอง งานแต่งงานจึงไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ นายหน้อยจึงปรับความเข้าใจกับดอกแก้วแล้วจึงอาสาแต่งงานแทนคู่หนูนา กับนาวิน และหนูนาก็ได้สารภาพความในใจกับชาติ

ส่วนนาวินกลับพบภาวะวิกฤติทั้งสองด้าน คือ ต้องแต่งงานกับพริ้งพริมา และล้มปทานคลื่นโทรศัพท์ระบบ 850 ของเขากำลังจะถูกยกเลิก เมื่อพริ้งพริมาทราบว่านาวินกำลังจะล้มละลาย จึงรีบบอกพ่อแม่ของเธอว่าเธอแท้งแล้ว ไม่ต้องการแต่งงานกับนาวินอีกต่อไป สุดารำไพจึงหวนกลับมาหานาวินเพื่อปลอบใจเขาและปรับความเข้าใจกันได้ในที่สุด ส่วนความลับของชาติที่ว่าตนเป็นมหาเศรษฐีที่เมืองนอกก็ถูกเปิดเผยเนื่องจากเขาต้องเอาเงินมาลงทุนเพื่อพยุงบริษัทให้นาวิน ชาติได้แต่งงานมีลูกกับหนูนา ส่วนนายหน้อยก็เล่นการเมืองท้องถิ่นและมีครอบครัวที่มีความสุขกับดอกแก้ว เรื่องราวของทุกคู่จึงจบลงอย่างมีความสุข

6. รักสองภพ

ออกอากาศเมื่อวันที่ 15 กันยายน 2542 ทางช่อง 7

ละครเรื่องนี้มีชายรักร่วมเพศ 2 คนคือ อ้น และผู้จัดการค่ายเพลง

เรื่องย่อ

เรื่องราวเกิดขึ้นเมื่อความรักของหนุ่มสาวระหว่างนายจอนและเนตรมณีได้ถูกขัดขวางเนื่องจากเนตรมณีนั้นเป็นถึงลูกพระยาตำรงค์ศักดิ์ ส่วนจอนเป็นเพียงเด็กอาศัยในบ้าน เมื่อความสัมพันธ์ของทั้งคู่ถูกจับได้ เจ้าพระยาตำรงค์ศักดิ์จึงคิดจะแยกทั้งคู่โดยการบังคับให้เนตรมณีแต่งงานกับผู้ชายที่ตนคิดว่ามีความเหมาะสมคู่ควรกว่า และใช้ให้จอนไปเป็นคนขับรถบ้านอื่น เป็นเหตุให้จอนประสบอุบัติเหตุถึงกับเสียชีวิต และเนตรมณีผู้ซื่อรักจึงตัดสินใจผูกคอตายในเรือนเล็กของนายจอน โดยหลังจากเสียชีวิตแล้ววิญญาณของเนตรมณียังคงวนเวียนรอคอยไม่

ไปไหน ส่วนเจ้าพระยาตำรารงค์ดีรู้สึกเสียใจกับสิ่งที่ตนกระทำจึงออกบวช ที่บ้านไว้ให้ตาเพียนดูแลรักษา

ตาเพียนจึงคิดหารายได้มาจุนเจือบ้างจึงเปิดบ้านของพระยาเป็นหอพัก และขจรศักดิ์ซึ่งก็คือนายจอนกลับมาเกิดก็ได้มาอาศัยที่หอนี้ด้วยพร้อมเพื่อนๆ ของนายจอน เพื่อนๆ หลายคนต่างเจอกับวิญญานเนตรมณีในรูปของปีศาจ แต่ยังไม่ยอมเพราะคำหอพักถูกกว่าที่อื่น

ขจรศักดิ์มีคู่รักที่เป็นนักศึกษาด้วยกันคือ กัญญารัตน์ โดยผู้ที่ทำหน้าที่แม่สื่อให้ก็คือ "อ้น" ซึ่งเป็นชายรักร่วมเพศ อ้นจะคอยเป็นที่ปรึกษาและคอยประสานความสัมพันธ์ระหว่างขจรศักดิ์และกัญญารัตน์อยู่เสมอ

เมื่ออ้นมาอยู่ในหอ เนตรมณีผู้รู้ถึงพฤติกรรมแม่สื่อของอ้นจึงคอยหลอกหลอนอ้นลับหลังขจรศักดิ์อยู่เสมอ เป็นเหตุให้อ้นกลัว และถือโอกาสถอดขจรศักดิ์ ซึ่งยิ่งทำให้อ้นโดนเนตรมณีแกล้งหนักขึ้น และในขณะเดียวกันในเวลาากลางคืนเนตรมณีก็ออกมาหาขจรศักดิ์ และหลอกว่าตนเป็นหลานตาเพียน ความที่เคยผูกพันกันในชาติก่อน ขจรศักดิ์จึงเกิดความรักในตัวเนตรมณีอีกครั้ง และร่วมหลับนอนกับวิญญานของเนตรมณีในเรือนหลังเล็กที่เนตรมณีใช้ผูกคอตาย พฤติกรรมของขจรศักดิ์อยู่ในสายตาของตาเพียนตลอดเวลาด้วยความห่วงใย

ในที่สุดพฤติกรรมของขจรศักดิ์ก็เป็นที่โจษจันท์กันในหมู่เพื่อน รวมทั้งกัญญารัตน์ที่เข้าใจว่าขจรศักดิ์ไปติดผันผู้หญิงใหม่ แต่เมื่ออ้นมาเล่าความจริงให้ฟัง กัญญารัตน์จึงนำเรื่องนี้ไปปรึกษาพระ และพระได้บอกให้กัญญารัตน์อุทิศส่วนกุศลให้กับวิญญานของเนตรมณี ซึ่งอ้นและกัญญารัตน์จึงตัดสินใจนุ่งขาวห่มขาวถือศีลอุทิศส่วนกุศลไปให้ แต่วิญญานของเนตรมณีก็ไม่ยอมจากไป ในที่สุด "หน้อย" นักร้องที่อยู่หอพักเดียวกับขจรศักดิ์และแอบหลงรักขจรศักดิ์อยู่ จึงให้หมอมีมาปราบเนตรมณี แต่ขจรศักดิ์มาห้าม หน้อยมีปืนอยู่ในมือและห้ามการขัดขวางเนตรมณีจึงถูกไฟอาคมเผาอย่างทรมาน ขจรศักดิ์ทนไม่ไหวจึงมาแย่งปืน และปืนได้พลาดกระสุนลั่นทำให้ขจรศักดิ์ถึงแก่ความตาย วิญญานของทั้งคู่จึงได้อยู่ด้วยกันอย่างมีความสุขในที่สุด ท่ามกลางความอาลัยของเพื่อนๆ และกัญญารัตน์

7. กิจกรรมชายโสด

ออกอากาศทางช่อง 7

ละครเรื่องนี้มีชายรักร่วมเพศ 1 คนคือ "ทิวา"

เรื่องย่อ

เรื่องราวของชายหนุ่มนักเรียน "ตุ๊ก" ที่มีครบถ้วนคุณสมบัติรูปหล่อบ้านรวย เขาจึงพยายามใช้คุณสมบัตินั้นหลอกล่อเพื่อให้มีความสัมพันธ์กับสาว ๆ โดยครั้งหนึ่งตุ๊กได้เปิดบริษัทในตึกเดียวกับแจ่มใส มัณฑนากรสาวสวย เขาจึงวางแผนจ้างแจ่มใสมาตกแต่งออฟฟิศ และสานความสัมพันธ์กับแจ่มใส แต่ความที่ตนเป็นชายหนุ่มเจ้าชู้และชอบเที่ยวกลางคืน เขาก็ได้เป็นต้นเหตุให้แจ่มใสต้องลาออกจากบริษัทเพื่อหนีหน้าตุ๊ก

เคลลาดีโอเจ้าของบริษัทที่แจ่มใสทำงานอยู่และเป็นผู้ที่แอบหลงรักแจ่มใสมาตลอดแค่นั้นมาก เขารับทิวามาเป็นมัณฑนากรคนใหม่ เพื่อช่วยตกแต่งออฟฟิศให้ตุ๊ก ทิวาเป็นที่ปรึกษาให้ตุ๊กทุกเรื่องจนกลายเป็นเพื่อนสนิทกัน แต่เมื่อไปไหนมาไหนด้วยกันทิวากลับเป็นจุดเด่นที่สาว ๆ รุมสนใจ ทำให้ตุ๊กเริ่มหมดโอกาสใกล้สาว และครั้งหนึ่งที่ทั้งคู่ไปดื่มเหล้าด้วยกันตุ๊กเมามายไม่ได้สติ และไม่รู้วาคืนนั้นได้ร่วมหลับนอนกับทิวาไปแล้ว ต่อมาตุ๊กได้พบรักกับสาวใหม่คือ "เมอมาลย์" พนักงานใหม่ในบริษัทที่มีมาดทอมบอย ตุ๊กต้องการหลีกเลี่ยงปัญหากับผู้หญิงสวย ๆ จึงมาสานความสัมพันธ์กับเมอมาลย์ ในขณะที่เดียวกันในงานจัดแฟชั่นโชว์ตุ๊กก็ได้ไปเกาะเกาะกับนางแบบ ทำให้เมอมาลย์ทิ้งหวง แต่ยังไม่ทันไปอาละวาด ผู้ที่กระโดดเข้ามาอาละวาดก่อนก็คือทิวา และทิวาได้แสดงความเป็นเจ้าของตุ๊กออกมาโดยอ้างว่าตุ๊กเป็นสามีของตน ตุ๊กไม่เชื่อจึงถามอีกครั้งทิวาก็อ้าว่าในคืนที่ตุ๊กเมาทั้งสองได้ร่วมหลับนอนกันหลายครั้ง เป็นเหตุให้ตุ๊กผู้รังเกียจพฤติกรรมรักร่วมเพศตกใจจนหมดสติ และเรื่องทั้งหมดก็ถูกพาดหัวข่าวอย่างครึกโครมในวันรุ่งขึ้น แต่ตุ๊กก็สลัดได้เพียงพักเดียว ในเวลาต่อมาเขาก็ได้พบสาว ๆ ที่ถูกใจและพยายามหวานสนแหย่ด้วยทุกครั้ง แต่ไม่ว่าจะได้สาวคนใด เรื่องราวก็จะจบลงที่การเลิกร้างทุกครั้ง จนในที่สุดตุ๊กได้มาพบกับจิตใส และเกิดความรักที่แท้จริง และพยายามเลิกพฤติกรรมกะล่อนอย่างจริงจัง จิตใสจึงลองสร้างสถานการณ์ทดสอบใจตุ๊กหลายครั้งจนแน่ใจว่าตุ๊กเลิกเจ้าชู้แล้วจึงตัดสินใจแต่งงานด้วย เรื่องราวก็จบลงอย่างมีความสุข

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง“เมื่อเธอเป็นชายแล้วนายเป็นหญิง”

“เก๋”
สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “ชายไม่จริงหญิงแท้”

“เจี๊ยน”

“ชาติ”

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “เจนนี่...นางสาวจำเป็นสะ”

“แป้ว”

ท๊อง ปิยะ

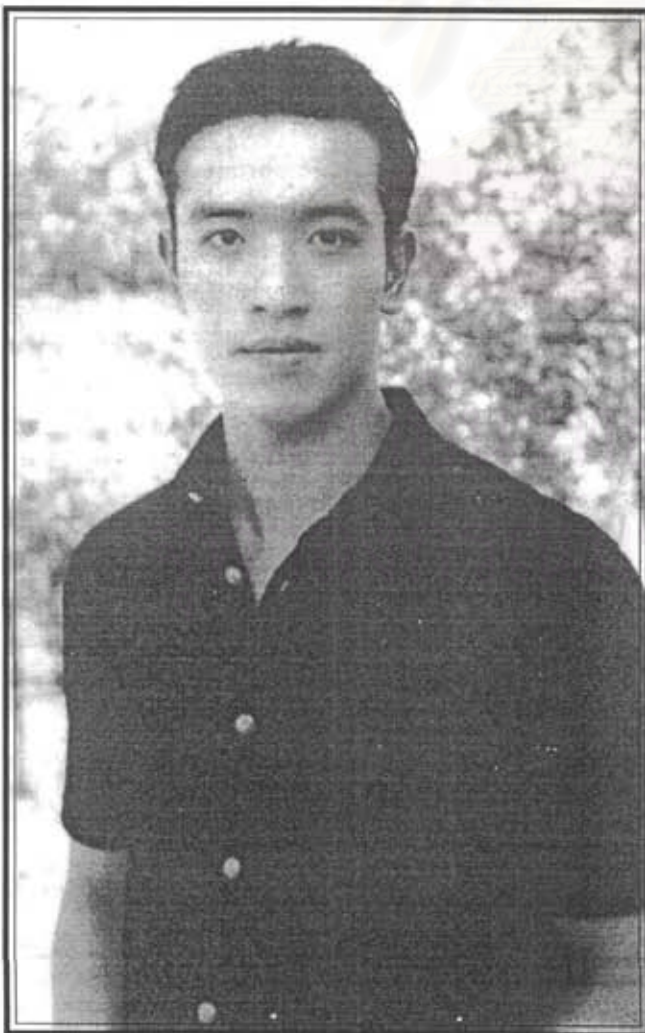
“แหว”

มหาวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “รักเล่ห์เพทุบาย”

“กองทัพ”

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “บังเอิญรวยช่วยไม่ได้”

วิทยบร
จุฬาลงกรณ์ม

“เท่ง”

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “รักสองภาพ”

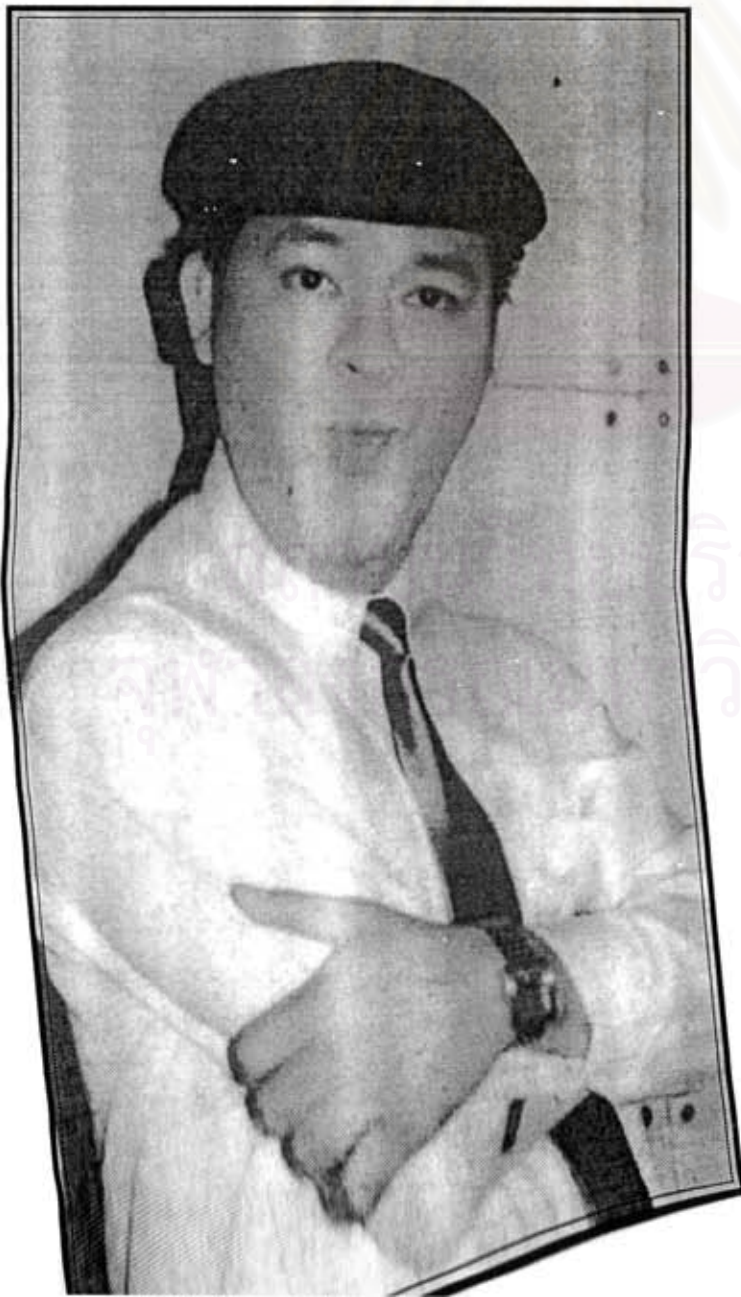

ศูนย์บริการ
สุขภาพ มหาวิทยาลัย

“อัน”

ปิยะ เสวตพิกุล

ชายรักร่วมเพศจากละครเรื่อง “กิจกรรมชายโสด”

บริการ
วิทยาลัย
“ทิวา”

ประวัติผู้เขียน

นางสาวรุจิเรข คชรัตน์ เกิดเมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน 2515 ที่โรงพยาบาลแม่กลอง จังหวัดสมุทรสงคราม สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาเอกภาษาไทย วิชาโทภาษาญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยบูรพา ในปีการศึกษา 2537 และเข้าศึกษาในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2541 ปัจจุบันทำงานเป็นผู้ช่วยบรรณารักษ์ กองบรรณารักษ์ การทูตญี่ปุ่น บริษัทเนชั่น มัลติมีเดีย กรุ๊ป จำกัด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย